

Reflectie

Naast het format behoorden de jaarverslagen ook een reflectief onderdeel te bevatten. Zoals al eerder is aangegeven was dit lang niet altijd het geval. Het spreekt voor zich dat de in deze paragraaf beschreven gegevens gebaseerd zijn op de jaarverslagen die een reflectie bevatten.

De reflectie zou volgens de *Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen* drie onderdelen moeten bevatten: beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan; behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers; en conclusies met betrekking tot eventuele aanpassingen van het implementatieplan.

Uit de reflecties bij 'beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan' blijkt dat vrijwel alle scholen volledig op weg zijn met de implementatie van taal en rekenen. Het gaat hier voornamelijk om aangepaste didactiek, extra onderwijstijd, remediërende programma's en verschillende vormen van toetsing. De meeste scholen geven ook aan door te gaan op de ingeslagen weg.

Wat betreft de behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers zijn de scholen, net als vorig jaar, over het algemeen ook eensgezind. De vermoedens van vorig jaar dat het niveau in verreweg de meeste gevallen te laag is, zijn bevestigd. Veel scholen uiten hun zorgen over de te lage instroomniveaus en de slechte vooruitgang bij leerlingen. Het Da Vinci College geeft aan dat *"...als het niveau van de instroom niet stijgt en het eindniveau wel wordt opgetrokken, is het onvermijdbaar dat in de MBO opleiding meer energie moet worden gestoken in reparatietrajecten en extra onderwijsinspanningen."* Als oorzaken hiervan worden vaak het gebrek aan motivatie bij studenten en de problemen met implementatie van taal en rekenen in het mbo genoemd.

Een aantal scholen maakt zich, meer nog dan vorig jaar, ernstige zorgen over de haalbaarheid van de centrale examens. Zo zegt het Albeda College dat *"...door het lage instroomniveau op beide vakken... de slaagkans voor veel studenten op onze school klein lijkt"*. Zij onderschrijven de ambitie van de minister, maar *"...vinden een succesvolle invoering in de Rotterdamse regio op dit moment niet realistisch"*. Het ROC Westerschelde stelt: *"Onverminderd maakte ROC Westerschelde zich zorgen over de manier waarop Taal en Rekenen en de examinering hiervan vanuit het land worden ingevoerd, met name voor de deelnemers die al gestart zijn met hun opleiding en hiermee geconfronteerd gaan worden."* En: *"De invoering van Taal en Rekenen verloopt bij ROC Westerschelde ondanks alle inspanningen en inzet van betrokkenen moeizaam,"* onder andere omdat *"veel deelnemers nog weinig waarde toekennen aan de vakken Taal en Rekenen, omdat in hun beleving de uitslag er nog niet echt toe doet."* Ook vrezen zij *"dat bepaalde groepen geen MBO diploma meer gaan halen en die afhaken en hopen op (her)invoering van praktijkdiploma's"*. Volgens het Arcus College is het nog maar de vraag of *"...of het gezien het zeer lage instroomniveau van de deelnemers doenlijk is het vereiste eindniveau te behalen"*.

Deze zorgen worden alleen maar versterkt door de langzame vooruitgang van de studenten een jaar na de implementatiefase. *"De resultaten van de afgenomen toetsen vielen tegen,"* aldus

██████████. *“De meerderheid van de studenten in leerjaar 1 van het mbo scoorde lager dan 2F. Bij de voorbeeldexamens haalde slechts een enkeling 3F.”* Het ██████████ geeft aan dat dankzij een intensief taal- en rekenprogramma de prestaties van een deel van de studenten is gestegen, *“...maar dat velen nog ver af zitten van het vereiste eindniveau. Zorgelijk zijn de relatief grote groepen studenten < 1F en in het bijzonder bij niveau 4.”*

Wat betreft de bijstelling van het implementatieplan: hierin verschillen de scholen (uiteeraard) sterk. Wel is als algemene trend waar te nemen dat de scholen nog meer nadruk gaan leggen op taal en rekenen binnen het onderwijs. In een aantal gevallen zijn er nieuwe implementatie- en beleidsstukken opgesteld om te proberen de aan het licht gebrachte problemen het hoofd te bieden.

Conclusie

Uit de jaarverslagen blijkt dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen in het mbo en daarmee de voorbereiding op de centraal ontwikkelde examens. Desondanks blijft het zo (net als vorig jaar) dat een minderheid van de scholen gebruik heeft gemaakt van het (verplichte) format en de reflectie. Er is weliswaar een lichte stijging te zien ten opzichte van de jaarverslagen van 2010, maar het resultaat blijft enigszins teleurstellend. Waar vorig jaar nog als reden kon worden aangemerkt dat de meeste scholen pas net gestart waren met de implementatie van taal en rekenen, kan dit na anderhalf jaar geen excuus meer zijn.

Waar er wel gebruik gemaakt is van het format, kunnen ongeveer dezelfde conclusies als vorig jaar worden getrokken. De activiteiten die scholen ondernemen betreffende het taal- en rekenonderwijs komen grotendeels overeen. Wat ook overeenkomt is de grote zorg die veel scholen hebben over het niveau van hun studenten. Uit nulmetingen blijkt het niveau van instromers erg laag te zijn en uit diagnostische toetsen en pilotexamens blijkt dat de vooruitgang van de studenten tegenvalt. Een substantieel deel van de scholen spreekt hardop haar zorgen uit over de haalbaarheid van de plannen van de minister en vreest voor zeer slechte examenresultaten wanneer de centrale examens daadwerkelijk plaats zullen vinden.

Postbus 7001
0710 CB Ede

E: info@steunpunttaalrekenenmbo.nl
W: www.steunpunttaalrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 25 november 2011
Onze referentie 7797 /STR
Onderwerp Rapportage 2011
Activiteitenplan 2012

Contactpersoon
Doorkiesnummer
Bijlage(n) 3

Geachte mevrouw ,

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo de Rapportage 2011 aan waarin het Steunpunt verslag doet van zijn activiteiten in 2011.

Tevens treft u hierbij het Activiteitenplan 2012 aan. Ik verzoek u met dit plan akkoord te gaan op basis van de bijgevoegde begroting.

Met vriendelijke groet,

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Rapportage 2011
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug
bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2011

- 1.1. Werkwijze
- 1.2. Organisatie

2. Activiteiten

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten en conferenties
- 2.6. Netwerken
- 2.7. Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'
- 2.8. Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens
- 2.9. Ondersteuning moderne vreemde talen
- 2.10. Projecten en producten
- 2.11. Marktplaats mbo
- 2.12. Presentaties
- 2.13. Samenwerking met derden

3. Afsluiting

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het mbo vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In de jaren 2010-2014 moet in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een inhaalslag gemaakt worden. Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo loopt ook na 2014 nog een aantal jaren door. Maar na bijna drie jaar taal en rekenen worden grote stappen zichtbaar die in dat proces worden gezet.

Het jaar 2009 was zowel voor het Steunpunt als voor de mbo-instellingen een startjaar in de voorbereiding op de referentieniveaus taal en rekenen. De contouren van het overheidsbeleid stonden, maar veel moest nog verder worden uitgewerkt. Organisatie en activiteiten van het Steunpunt moesten worden opgebouwd. Instellingen oriënteerden zich op het nieuwe beleid. Het jaar 2010 was het jaar waarin de mbo-instellingen werkten aan het concretiseren van nieuwe regelgeving en instellingsbeleid in implementatieplannen taal en rekenen. Ook moesten alle na 1 augustus 2010 startende mbo-opleidingen voldoen aan de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen. Er was dan ook grote behoefte aan ondersteuning bij de ontwikkeling van implementatieplannen en aan informatie over de betekenis van de nieuwe regelgeving voor de mbo-instellingen. Tijdens Flitsbijeenkomsten, op de website, met servicedocumenten en via de helpdesk voorzag het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Het afgelopen jaar 2010-2011 was het jaar waarin de implementatie van de inhaalslag taal en rekenen op stoom kwam. De mbo-instellingen zijn begonnen met de uitvoering van de nieuwe plannen gericht op intensivering van het onderwijs in taal en rekenen. Daarnaast is onder regie van het College voor Examens de voorbereiding van de centraal ontwikkelde, digitale examinering in volle gang gezet. De aard van de vragen aan het Steunpunt veranderde. Minder 'wat', meer 'hoe' en vooral heel veel meer 'examinering'. De in het activiteitenplan voor 2011 aangegeven verwachting is uitgekomen: 2011 werd het jaar waarin de voorbereiding van digitale centraal ontwikkelde examinering sterk de aandacht trok in de instellingen en dus ook bij het Steunpunt.

Een nieuwe activiteit van het afgelopen jaar voor het Steunpunt is de ondersteuning bij de moderne vreemde talen (mvt) in het mbo. Ook hierbij gaat het vooral om informatie over veranderende regelgeving en ontwikkeling van ondersteunende materialen die instellingen helpen bij de invoering. Ondersteuning op het gebied van de moderne vreemde talen is inmiddels helemaal meegenomen in de 'normale' werkwijze van het Steunpunt.

De onderwijsinstellingen in het mbo staan de komende jaren voor de stevige klus hun onderwijs en examinering verder aan te passen aan de eisen die met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen aan de opleidingen zijn gesteld. De invoering van centraal ontwikkelde examens vanaf 2013/2014 vraagt zeker nog een aantal jaren veel van de scholen. Goede communicatiekanalen en heldere informatie zijn daarbij cruciaal. Duidelijk is dat er niet alleen op het gebied van examinering maar ook op het gebied van onderwijs in taal en rekenen en moderne vreemde talen onverminderd sprake is van een grote behoefte aan informatie en uitwisseling van kennis. Het Steunpunt taal en

rekenen mbo blijft de komende jaren klaarstaan om instellingen waar mogelijk te ondersteunen. Dit jaarverslag bevat een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt van november 2010 tot november 2011 in dit kader heeft verricht.

Ede, 31 oktober 2011

1 Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2011

In 2010 stonden de implementatieplannen van de instellingen centraal in de activiteiten van het Steunpunt. Eind 2010 resulteerde dat in een rapportage van de analyse van de plannen en een mooi uitgegeven bloemlezing waarin goede voorbeelden en originele benaderingen uit de implementatieplannen zijn gebundeld.

Het jaar 2011 is te zien als het jaar waarin de communicatie-infrastructuur voor de invoering van de centrale examinering opgebouwd werd. De invoering vraagt van de scholen veel vermogen op het gebied van organisatie en logistiek, ICT-beheer en onderwijs. De onderlinge afstemming vereist een goede communicatie: de juiste informatie op het juiste moment op de juiste plaats. Het Steunpunt heeft, in nauwe samenwerking met OCW, het College voor Examen, MBO Raad en Cito, de scholen hierbij op tal van manieren zo goed mogelijk ondersteund.

Het tweede thema van 2011 betreft de moderne vreemde talen in het mbo. Vanaf 2012 wordt Engels in niveau 4 opleidingen een generiek verplicht onderdeel. In veel, maar niet alle, kwalificatiedossiers 2011 is voor mbo-4 al generiek Engels opgenomen. Ook is de plaats van de (beroeps)specifieke mvt-eisen in de kwalificatiedossiers veranderd. De verwachting dat er vanuit de scholen behoefte zou zijn aan verduidelijking en ondersteuning, kwam uit. Het Steunpunt gebruikt zijn bestaande infrastructuur en werkwijze om daarin te voorzien: informatie op de website, flitsbijeenkomsten, helpdesk, aanbodoverzicht en eventueel instrumentontwikkeling.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt opereert zoveel mogelijk vraaggericht. De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt kennisdeling, onder andere via de [Marktplaats mbo](#) en het [Portaal taal en rekenen mbo](#), door netwerken voor taal en rekenen bijeen te brengen en door werkconferenties te organiseren.

Het Steunpunt brengt op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten.

Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt hierover snel signalen. Zo versterken

beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

In de organisatie van het Steunpunt hebben zich in de loop van het jaar geen grote wijzigingen voorgedaan. Vanaf november 2011 is het team uitgebreid met een adviseur taal voor 0,4 fte. Het hele team bestaat daarnaast uit een adviseur rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een coördinator en een managementassistent. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3,5 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2011 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar.

De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid.

Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt goed te vinden (figuur 1). Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website. In het najaar van 2011 heeft het Steunpunt de website geëvalueerd, waarbij onder meer kritisch gekeken is naar gebruiksvriendelijkheid en overzichtelijkheid. De hoeveelheid informatie is inmiddels zo toegenomen dat de overzichtelijkheid verloren dreigt te gaan. Met het oog daarop is de indeling en ordening aangepast.

Figuur 1: Bezoekersaantallen website Steunpunt taal en rekenen mbo

	Aantal bezoekers	Unieke bezoekers
Oktober 2010	5126	3275
November 2010	5839	3650
December 2010	4007	2555
Januari 2011	5748	3596
Februari 2011	6063	3934
Maart 2011	6743	4126
April 2011	5697	3635
Mei 2011	5984	3665
Juni 2011	6885	4199
Juli 2011	3203	1982
Augustus 2011	3095	1900
September 2011	7943	4964

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl, 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier meerdere vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Hartelijk dank voor je snelle reactie en je feedback. Nu weten we zeker dat het goed is. Ik zal de andere schema's op je opmerkingen nakijken.

Bedankt voor je duidelijke antwoord.

Dank voor de info. Ik meende het ook op deze wijze te hebben begrepen en aan onze examencommissies zo te hebben geformuleerd. Nu feitelijk de eerste diploma's door ons worden afgegeven, wilde ik e.e.a. nogmaals verifiëren.

Hartelijk dank. Ik heb me inmiddels geabonneerd op flietsbericht.

Hartstikke bedankt, helemaal duidelijk zo!

Dank je wel voor de antwoorden! De antwoorden zijn erg helder!

Bij deze wil ik je namens de Lis hartelijk bedanken voor deze duidelijke en snelle informatie.

Voorlopig kan ik hier mee vooruit, bedankt!

Dank voor uw snelle reactie. Een aantal zaken waren reeds bij ons bekend, het ging mn om de situatie rondom de vrijstelling voor Nederlands en rekenen algemeen. Daar zat intern onder de diverse teamleider ruis. Deze ruis heeft u nu weggenomen.

Bedankt voor het wegnemen van de verwarring bij mijn manager.

Dank voor uw snelle antwoord. Ik zie mijn veronderstellingen bevestigd.

In totaal zijn van november 2010 tot en met oktober 2011 via de mail 710 vragen beantwoord. Met afstand de meeste vragen die het Steunpunt ontving, hadden ook het afgelopen jaar weer betrekking op examinering. Daarbinnen is sprake van een verschuiving van vragen over de eisen voor de verschillende cohorten naar vragen over het invoeringsproces van centrale examinering. Vragen in de categorieën vrijstellingen, onderhoudsplicht en EVC en vragen over slaag-/zakbeslissing blijven hoog scoren.

De helpdesk kreeg verder ook veel vragen over moderne vreemde talen in het mbo: het aantal antwoordmails nam toe van 58 naar 234. Vanaf cohort 2012 worden voor Engels aanvullende eisen vastgelegd in wet- en regelgeving. In verband daarmee is het Steunpunt eind 2010 uitgebreid met een adviseur moderne vreemde talen. Uit de hoeveelheid per mail gestelde en beantwoorde vragen is te zien dat deze uitbreiding van het Steunpunt in een behoefte voorziet.

Bijlage 1

De bijlage 'Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo' bevat een overzicht van de vragen die van november 2010 tot en met oktober 2011 binnenkwamen bij de helpdesk van het Steunpunt. Hierin zijn alleen de vragen opgenomen die binnenkwamen via de website of directe mail. Daarnaast wordt het Steunpunt tientallen keren per week telefonische benaderd met vragen over taal, rekenen en moderne vreemde talen.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. In oktober 2011 is een eerste Nieuwsbrief COE verschenen. Het voornemen is om elke maand zo'n nieuwsbrief uit te brengen met de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de centraal ontwikkelde examens. Het kan daarbij gaan om regelgeving, maar ook om geplande bijeenkomsten, belangrijke data in verband met de pilotexamens etc. Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteen wordt gezet. Flitsberichten, nieuwsbrieven COE en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid, tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2011 publiceerde het Steunpunt onderstaande Servicedocumenten:

- *Vragen en antwoorden, tips en aanbevelingen implementatie coe's.* Naar aanleiding van een informatiebijeenkomst voor contactpersonen in september 2010 heeft het Steunpunt een vraag-en-antwoordlijst gemaakt over de centraal ontwikkelde examens
- *Analyse implementatieplannen Nederlandse taal en rekenen mbo.* Het Steunpunt heeft een samenvatting gemaakt van de resultaten van de analyse van de implementatieplannen. Hierin wordt ook het vervolgtraject beschreven.
- *Regelgeving referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.* Een samenvatting van de Wet referentieniveaus, bijbehorend Besluit referentieniveaus en het Examenbesluit beroepsopleidingen WEB van juli 2010.
- *Nederlandse taal en rekenen na een eerder behaald diploma of een EVC-procedure.* Hierin worden de consequenties beschreven van de regelgeving Nederlandse taal en rekenen voor EVC-kandidaten en aanbieders en de gevolgen voor de mbo-instellingen. Dit servicedocument sluit aan bij de Matrix consequenties regelgeving Nederlandse taal en rekenen voor de EVC-kandidaat van het platform EVC.
- *Eisen aan beheersing moderne vreemde talen in kwalificatiedossiers 2011-2012 en cohorten 2007 t/m 2010.* Cohortenschema waarin de eisen, de examinering en het toezicht met betrekking tot moderne vreemde talen per cohort en per opleidingsniveau worden beschreven.
- *Wijziging van o.a. het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege o.a. examinering referentieniveaus mbo-2 en mbo-3 en herziening inrichting kwalificatiestructuur.* Samenvatting van de belangrijkste wijzigingsvoorstellen van de examenvoorschriften voor het mbo zoals voor internetconsultatie voorgelegd.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'Flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2011 organiseerde het Steunpunt - net als in 2010 - één Flitsbijeenkomst. Deze keer rond het thema moderne vreemde talen in het mbo. Tijdens deze bijeenkomst, op 15 maart, gaven [REDACTED] (OCW) en [REDACTED] (Colo) een toelichting op respectievelijk 'mvt in het landelijk mbo-beleid' en 'talen in het kwalificatiedossier'. [REDACTED], adviseur mvt van het Steunpunt, gaf een toelichting op het Referentiekader mvt in mbo en de handreiking die daarbij wordt ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt. Ook zette ze uiteen welke ondersteuning het Steunpunt biedt. De bijeenkomst werd bezocht door 181 deelnemers, waarvan er 149 werkzaam waren bij reguliere mbo-instellingen en 32 afkomstig waren van andere organisaties (waaronder uitgeverijen, niet bekostigde instellingen, OCW etc.).

De presentaties van [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED], werden na de bijeenkomst beschikbaar gesteld via de [site](#) van het Steunpunt.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt in 2011 – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. Hieronder een overzicht van de conferenties van het afgelopen jaar. Op 6 december 2011 staat nog de rekenconferentie 'De docent centraal' gepland.

Landelijke rekenconferentie 'Tijd voor rekenen'

Op 2 december 2010 organiseerde het Steunpunt samen met de MBO-Academy de landelijke rekenconferentie 'Tijd voor rekenen'. Tijdens deze conferentie hebben vele ondersteuningsinstellingen en mbo-instellingen workshops gegeven. Ook was er de gehele dag een beurs waarop uitgevers, nascholingsinstellingen en anderen hun rekenmaterialen presenteerden. Deze aanbieders konden hun materiaal ook aanprijzen in twee presentatierondes. De conferentie werd bezocht door 237 deelnemers uit 75 verschillende instellingen, waarvan 53 bekostigde mbo-instellingen en 22 andere

organisaties (waaronder niet-bekostigde mbo-instellingen en vooral ondersteuningsinstellingen en educatieve uitgeverijen).

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Presentatie nieuwe functies ICO Taal en Rekenen

Op 21 januari 2011 is in Amersfoort door I&M en CED een presentatie gegeven over de nieuwe functies van het digitale instrument ICO Taal en Rekenen ten behoeve van het schrijven van de onderdelen taal en rekenen in de jaarverslagen. Het Steunpunt heeft deze ochtend georganiseerd. De bijeenkomst werd bezocht door 9 deelnemers uit 5 verschillende roc's.

Taalconferentie 'Taal werkt'

Donderdag 7 april 2011 heeft het Steunpunt samen met de drie taalnetwerken (de MBO Taalcoach Academie, het Platform taal in mbo en het SLO docentennetwerk Nederlands) en met de Netwerk Academy de conferentie 'Taal werkt!' georganiseerd. De drukbezochte conferentie (192 deelnemers uit o.a. 48 bekostigde mbo-instellingen) vond plaats in de Reehorst in Ede. Onderwerp was het onderscheid tussen generieke en beroepsgerichte taaleisen en de vormgeving daarvan in het onderwijs, zowel als apart vak als geïntegreerd in het vakonderwijs.

'Taal werkt!' leverde concrete handreikingen op over hoe mbo-instellingen, samen met het (regionale) bedrijfsleven, taalontwikkeld beroepsonderwijs vorm kunnen geven. Samenwerking zoeken, zowel intern als extern, is een must! De opbrengsten zijn gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Arrangeren met Portaal taal en rekenen

Op 20 april 2011 heeft het Steunpunt in samenwerking met Kennisnet een workshop georganiseerd waarin docenten konden oefenen met het zoeken, arrangeren en plaatsen van zelfontwikkeld lesmateriaal in Portaal taal en rekenen mbo. De bijeenkomst werd gehouden op het Koning Willem I College en is bezocht door 15 deelnemers.

Werkconferenties Examinering Nederlandse taal en rekenen

Net als in 2010 zijn er in april en mei 2011 weer twee regionale werkconferenties georganiseerd in samenwerking met het College voor Examens ter voorbereiding op de invoering van de centraal ontwikkelde examens. Tijdens deze bijeenkomsten is ingegaan op de evaluatie van de pre-pilot examens 3F en is een toelichting gegeven op het vervolgtraject. Tevens bestond de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen over de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

De eerste bijeenkomst vond plaats op 21 april in Zwolle. De tweede bijeenkomst was op 10 mei in Eindhoven. Aan beide bijeenkomsten tezamen namen 208 mensen deel. Van de bekostigde mbo-instellingen waren er onder de aanwezigen 55 vertegenwoordigd. De opbrengsten van deze werkconferenties zijn beschikbaar gesteld op de website van het Steunpunt.

Lancering Taal de Baas

Op 9 mei 2011 is het online programma 'Taal de Baas' gelanceerd tijdens een bijeenkomst in de Reehorst in Ede. Taal de Baas biedt de docent in het mbo extra diagnostische handvatten. Het programma is in opdracht van het Steunpunt mbo ontwikkeld door het ITTA en Bureau ICE.

De bijeenkomst van 9 mei is georganiseerd door het Steunpunt mbo in samenwerking met ITTA en Bureau ICE. Er waren 105 deelnemers aanwezig uit o.a. 31 bekostigde mbo-instellingen. Doel van de bijeenkomst: een eerste kennismaking met 'Taal de Baas' voor iedereen die binnen de mbo-instellingen bezig is met taalonderwijs en die zoekt naar geschikte diagnostische instrumenten om taalachterstanden weg te werken.

Tijdens de bijeenkomst was het ook mogelijk om zelf direct met Taal de Baas aan de slag te gaan en daarbij vragen te stellen over de werkwijze van het programma. Van deze mogelijkheid is door het merendeel van de deelnemers gebruik gemaakt.

Bijeenkomst voorbeeldexamens voor ondersteuners, nascholers en onderwijsontwikkelaars

Op 22 en 30 juni 2011 heeft het Steunpunt samen met het College voor Examens medewerkers van ondersteuningsinstellingen, nascholingsinstituten en educatieve uitgeverijen in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de voorbeeldexamens Nederlandse taal en rekenen 3F voor mbo-4. In totaal hebben 105 mensen deze bijeenkomsten bezocht.

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten in verband met evaluatie van pre-pilotexamens, voorlichting over Examentester, voorlichting over (pre-) pilotexamens 2011-2012. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich.

Netwerken taal

Het Steunpunt stimuleert en faciliteert de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (Mbo Taalcoach Academie), CINOP¹ (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal). Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal' die geregeld bij elkaar komt. Op deze manier worden alle doelgroepen 'bediend': taaldocenten, taalcoaches en managers en beleidsmedewerkers. De drie netwerken trokken ook samen op bij de conferentie 'Taal werkt', die op 7 april 2011 werd georganiseerd in samenwerking met het Steunpunt en de Netwerk Academy.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

¹ Het Platform Taal in MBO is in 2011 overgegaan van CINOP naar MBO Raad

- een 'pioniersgroep' van tien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid; Deze pioniersgroep is in 2011 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt.
- drie regionale subnetwerken die langzaamaan ook steeds meer met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en daarbij graag positieve en negatieve ervaringen uitwisselen.
- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt organiseerde in 2011 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari/februari, juni en oktober. Daaraan namen in totaal 308 mensen deel, die afkomstig waren uit o.a. 58 verschillende bekostigde mbo-instellingen.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten.

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden.

Zoals het Steunpunt in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt in 2011 een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag.

Bijlage 2

De 'Rapportage analyse jaarverslagen taal & rekenen mbo' bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren

voor taal en rekenen. Het voordeel daarvan is dat 'de samenleving' veel vertrouwen heeft in centrale examens, dat deze examens goed te vergelijken zijn met de examens voor het voortgezet onderwijs en dat de kwaliteit van de examens geborgd kan worden. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013/2014 moeten taal en rekenen op het niveau mbo-4 centraal worden geëxamineerd.

Volgens de CvE-brochure 'Naar centraal ontwikkelde examens Nederlandse taal en rekenen' heeft de invoering van centraal ontwikkelde examens veel gevolgen voor mbo-instellingen:

- *Inhoudelijk:* Meet de toets wat hij moet meten en is de juiste cesuur vastgesteld?
- *Technisch:* Wat moet er gebeuren om op alle onderwijsinstellingen de COE's met de ontwikkelde examensoftware af te kunnen nemen (ICT-voorzieningen, hardware, software)?
- *Organisatorisch:* Wat moet er binnen de onderwijsinstellingen georganiseerd worden om centraal ontwikkelde examens af te nemen (denk aan: het plannen en organiseren van de examens, het organiseren van de correcties en het omzetten van scores in cijfers)?
- *Procedureel:* Welke regels moeten er volgens het Examenbesluit Beroepsopleidingen WEB opgesteld.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep COE, waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid.

Contactpersonen

Het Steunpunt was in 2011 verantwoordelijk voor de het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt rondom COE richt zich in de eerste plaats op de contactpersonen.

Flitsberichten

Met speciale Flitsberichten aan bovengenoemde contactpersonen (en andere geïnteresseerden) bereikt het Steunpunt snel en effectief degenen die binnen instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen worden in deze extra e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het Steunpunt is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

Omdat de ondersteuning van het Steunpunt zich dit jaar wat betreft de inhoud voor het eerst ook uitstrekte over de moderne vreemde talen in het mbo, besteden we daaraan in dit overzicht eerst afzonderlijke aandacht.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (MVT)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Bij het Steunpunt kwamen dan ook al regelmatig vragen binnen naar informatie in verband met moderne vreemde talen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2011 heeft het Steunpunt daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt vanaf dat moment voor 0,4 fte over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond drie taken:

- helpdesk en website
- bijeenkomsten en presentaties
- opdrachtbegeleiding (ontwikkeling handreiking bij het Referentiekader MVT in mbo)

De vragen die bij het Steunpunt binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen op dit moment vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012 en het verschil tussen generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Er is sprake van onzekerheid over wat er precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt bevestiging van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en de aankondiging dat er voor mbo-4 op termijn sprake zal zijn van centrale examinering Engels.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt – uitbesteed aan derden.

- *ICO Taal en Rekenen*

ICO Taal en Rekenen, ontwikkeld door I&M en CED-Groep in opdracht van het Steunpunt, heeft mbo-instellingen ondersteund bij het opstellen van de implementatieplannen (zie het onderdeel Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' in deze rapportage). In 2010 is gestart met de tweede fase in de ontwikkeling van ICO Taal en Rekenen, waarin de onderdelen 'verantwoording' en 'evaluatie' verder zijn uitgewerkt. De tweede fase van ICO is begin januari 2011 opgeleverd. In januari 2011 heeft het Steunpunt een gebruikersbijeenkomst georganiseerd.

- *Taal de Baas*

Taal de Baas is een diagnostiserend/remediërend programma voor taalzwakke mbo-deelnemers dat in opdracht van het Steunpunt door ITTA en ICE is ontwikkeld. De expertise van Kennisnet is betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van Taal de Baas als breed inzetbaar en open toegankelijk diagnostisch instrument voor het gehele mbo. Het programma is op 9 mei 2011 gelanceerd tijdens een bijeenkomst in de Reehorst. Vanaf dat moment wordt Taal de Baas vooralsnog gratis aan de scholen ter beschikking gesteld.

De bijeenkomst werd door 70 mensen uit het mbo bezocht. Ook waren er 35 geïnteresseerden vanuit andere organisaties (zoals educatieve uitgeverijen en ondersteuningsinstellingen) aanwezig. In 2011 wordt door het Steunpunt taal en rekenen vo in een pilot uitgetoetst in hoeverre Taal de Baas ook bruikbaar is in het vmbo. Daarnaast blijven beheer en helpdesk om aandacht vragen.

- *Project Leesbevordering*

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. Het is onderdeel van het project Leesbevordering van Steunpunt, Stichting Lezen en CINOP dat erop is gericht om voorlezen en leesbevordering te stimuleren in opleidingen Kinderopvang en Onderwijsassistent. Docenten kunnen uit deze handleiding putten bij de begeleiding van hun studenten. In het kader van het project zijn inmiddels ook 20 workshops gehouden. In het monitoronderzoek dat dit najaar is gestart, komen mogelijke vervolgvormen in beeld voor een structurele verankering van leesbevordering in het curriculum van de opleidingen PW en OA op zoveel mogelijk roc's in Nederland. De projectactiviteiten lopen door tot januari 2012.

- *Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt*

In opdracht van het Steunpunt inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en bij de tijd houden kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar.

- *Drieslag Rekenen*
Na Drieslag Taal (2009) was het in 2010 de beurt aan Drieslag Rekenen. In brochurevorm wordt uitgelegd wat de Drieslag Rekenen is: rekenen in het beroepsgerichte onderwijs (inclusief de beroepspraktijkvorming), rekenen als apart vak en remediërend rekenen. De brochure *Drieslag rekenen* is sinds eind 2010 beschikbaar voor de scholen.
- *Goed Rekenen -> ffRekenen*
In het voorjaar van 2011 is op www.ffrekenen.nl een demoversie beschikbaar gekomen van ffRekenen (eerdere werktitel 'GoedRekenen'). ffRekenen wordt in opdracht van het Steunpunt ontwikkeld door APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting Expertisecentrum ETV.nl. 'ffRekenen' is een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. In opdracht van het Steunpunt wordt het in 2011 en 2012 doorontwikkeld.
- *Toetsformats en voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden Nederlandse taal*
In 2010 werd het initiatief genomen voor de ontwikkeling van voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden taal, gericht op de instellingsexamens schrijven, spreken en gesprekkenvoeren op de niveaus 2F en 3F van het Referentiekader Nederlandse taal. Het doel is docenten Nederlands een handreiking te bieden bij die vaardigheden die ook na invoering van centrale examinering taal en rekenen onderdeel blijven van het instellingsexamen. De toetsformats en voorbeeldtoetsen worden, in opdracht van het Steunpunt, ontwikkeld door Cito en CINOP. In oktober 2011 is het eerste deel van de ontwikkelde producten beschikbaar gekomen op de website van het Steunpunt. Het gaat om toetsformats, enkele toetsvoorbeelden en de handleiding bij de formats en voorbeelden. De publicatie zal eind 2011 of begin 2012 worden aangevuld met beoordelingsmodellen en een praktische handreiking voor de ontwikkeling van toetsen voor instellingsexamens Nederlands.
- *Handreiking bij Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo*
Het 'Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo' is in opdracht van OCW door CINOP ontwikkeld. Het is op 30 september 2010 op de website van het Steunpunt gepubliceerd. In de loop van 2012 wordt dit referentiekader opgenomen in de regelgeving voor het mbo. In opdracht van het Steunpunt ontwikkelt CINOP een handreiking bij het referentiekader, een praktische toelichting met uitwerkingen, voorbeelden, formats bedoeld om mbo-docenten moderne vreemde talen te ondersteunen bij de toepassing van het referentiekader in onderwijs, toetsing en examinering. Waarschijnlijke publicatiedatum: december 2011.
- *Portaal Taal & Rekenen*
Samen met Kennisnet legde het Steunpunt in 2010 de grondslag voor het [Portaal Taal en Rekenen mbo](#), een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld materiaal te uploaden. In 2011 zijn diverse workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt levert twee moderatoren, een voor taal en een voor rekenen.

2.11 Marktplaats mbo

Marktplaatsmbo², is een kennisplatform voor docenten en managers in het mbo-onderwijs. Beleidsmakers en docenten in het mbo kunnen hier putten uit een grote collectie praktijkvoorbeelden, documenten, artikelen, beleidsnotities, lesmateriaal, filmmateriaal en links. Alle informatie is overzichtelijk gerubriceerd in hoofd- en subcategorieën. Er is een hoofdcategorie 'talen' en een hoofdcategorie 'rekenen'. Via de subcategorieën kan worden gezocht op o.a. beleid, toetsing, lesmaterialen, interessante links. Bronnen kunnen worden geplaatst door instellingen, kenniscentra en bedrijven en worden op relevantie beoordeeld door moderatoren. Het Steunpunt draagt bij met twee actieve moderatoren, één voor talen en één voor rekenen. Het betreft dezelfde twee personen als de moderatoren voor het Portaal taal en rekenen mbo. Daarmee is ook een goede afstemming tussen Portaal en Marktplaatsmbo gewaarborgd.

In 2011 levert de voorbereiding van de invoering van centrale examinering veel nieuwe bronnen op marktplaatsmbo op. Ook beleidsontwikkelingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo geven aanleiding tot documenten-uploads. Maar marktplaatsmbo bevat ook veel praktische bronnen: ca. een kwart (rekenen) tot een derde (taal) van de recente bronnen op de mbo-marktplaats bestaat uit lesmateriaal.

2.12 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt zijn zeer regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen of kenniscentra. Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt in 2011 een presentatie verzorgde:

- Pro-meeting 'Op tijd voor taal'
- Clusterdag MBO 2010
- Docentennetwerk Nederlands SLO
- Netwerk vmbo-mbo MBO Raad
- Netwerk EVC
- Landelijk werkverband risicogroepen
- ThiemeMeulenhoff
- Netwerk Examinering mbo
- Platform gehandicapten
- Mbo Taalcoach academie
- ROC West Brabant
- Hogeschool van Amsterdam
- Platform mvt (CINOP)
- BTG ESB&I

2.13 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren.

² Per 1 september 2011 is Marktplaatsmbo.nl overgegaan naar MBO Diensten.

Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO 2010 / MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo, waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt. Het Steunpunt heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)*
In opdracht van het ministerie van OCW coördineert SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werken partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband wordt een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt participeert in dit overleg. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. De SLO beheert de OCW- website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen. Het Steunpunt neemt deel in de redactieraad. De SLO participeert ook in de denktank taal. Vanuit die hoedanigheid was de SLO ook medeorganisator van de conferentie Taal werkt!
- *College voor Examens (CvE)*
Het CvE is verantwoordelijk voor de examens rekenen en taal in het mbo en daarmee ook voor de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt en het CvE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvE organiseert de werkgroep COE, waarin het Steunpunt participeert. Zodra er nieuwe informatie beschikbaar is vanuit het CvE, wordt dit (door middel van een Flitsbericht) door het Steunpunt aan de scholen gecommuniceerd. Het Steunpunt onderhoudt het bestand contactpersonen COE. Daarnaast organiseren CvE en Steunpunt samen bijeenkomsten over de implementatie van COE.
- *Cito*
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centraal ontwikkelde examens (COE) voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt nemen beide deel aan de werkgroep COE. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo).
- *MBO Raad*
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt en de MBO Raad.
- *Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)*
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011 vindt een onderzoek plaats naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt zit in de klankbordgroep.

- **Steunpunt taal en rekenen vo**
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.
- **Steunpunt taal en rekenen po, sectorraden (po, vo, mbo en aoc)**
Naast de contacten met het Steunpunt taal en rekenen via het instellingenoverleg dat door de SLO wordt georganiseerd, is er in de loop van 2011 ook sprake geweest van periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van de drie steunpunten po, vo en mbo en de betrokken sectorraden. Het overleg betrof afstemming van activiteiten en informatie-uitwisseling over de positie van taal en rekenen in de verschillende sectoren en in het beleid.

Verder onderhield het Steunpunt in 2011 contact met:

- **Actis Advies**
Actis Advies ontwikkelde in opdracht van het Steunpunt het Aanbodoverzicht taal en rekenen. Aanvankelijk alleen voor het mbo, maar al snel ook voor het vo. Voor het mbo is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor mvt. De website met het overzicht is vernieuwd: aanbieders kunnen zelf aanbod plaatsen en wijzigen, waardoor het bij de tijd houden minder bewerkelijk is. Begin 2011 is de website door Actis volledig overgedragen aan het Steunpunt.
- **APS**
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast ontwikkelt APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars: ffRekenen. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd.
- **Bureau ICE**
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. Bureau ICE is tevens een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend programma Taal de baas dat in mei 2011 werd gelanceerd. Bureau ICE voert nu nog de helpdeskfunctie uit voor Taal de Baas.
- **CED-Groep**
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep.
- **CINOP**
Steunpunt en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP was ook medeorganisator van de conferentie Taal werkt! CINOP werkt samen met Cito aan de ontwikkeling van bovengenoemde voorbeeld instellingsexamens Nederlandse taal.
Daarnaast heeft CINOP in het voorjaar van 2010 de opdracht gekregen van het Steunpunt om een praktische handreiking te schrijven voor mvt-taaldocenten die aansluit op het Referentiekader MVT dat in het najaar van 2010 via het Steunpunt beschikbaar is gesteld aan het mbo en dat in de nabije toekomst in de regelgeving zal worden opgenomen.

Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvv van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvv is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.

- Colo/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen van kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de competentiegerichte opleidingsstructuur van het mbo. Er is contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Colo verzorgde een presentatie tijdens de Flitsbijeenkomst moderne vreemde talen. Het Steunpunt heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.
- Freudenthal Instituut
Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt.
- Ideeën en Media
I&M heeft samen met CED-Groep in opdracht van het Steunpunt het digitale instrument ICO ontwikkeld. ICO ondersteunde instellingen bij het schrijven, uitvoeren en evalueren van hun implementatieplannen. In 2011 is dit instrument verfijnd in verband met de ondersteuning bij de verslaglegging over de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen.
- ITTA
ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. ITTA was medeorganisator van de conferentie Taal werkt! en is een van de ontwikkelaars van het diagnostiserend/remediërend taalprogramma Taal de Baas dat in mei 2011 werkt gelanceerd. Het Steunpunt verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalcoach Academie.
- Kennisnet
Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.
- NVORWO
De NVORWO ontwikkelt in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de klankbordgroep.
De NVORWO geeft in samenwerking met het Steunpunt in 2011 een special uit van het tijdschrift Volgens Bartjens, Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de redactie van de special.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2012*.

BIJLAGEN

1. Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo
2. Rapportage analyse jaarverslagen 2010

Bijlage 1 Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo: vraag en antwoord per mail**Tabel 1** Totaaloverzicht 1 januari 2010 t/m 31 oktober 2011

Categorie	jan '10 – okt '10	nov '10 – okt '11
	aantal	aantal
Examinering, waarvan:	270	253
Vermelding resultaten op diploma's en/of certificaten	14	8
Instellingsexamen versus Centraal Ontwikkelde Examens	32	24
Implementatie COE, w.o. pilots, contactpersonen, syllabi	38	72
Generiek versus beroepsspecifiek in examinering	23	12
Vrijstellingen / onderhoudsplicht / EVC	55	48
Slaag- /zakbeslissing / cesuur (o.a. 'drie van de vijf')	37	58
Examinering diverse cohorten	71	31
Onderwijsinhoud diverse cohorten	14	5
Referentieniveaus inhoudelijk	27	
Kwalificatiedossiers	19	20
Dyslexie / dyscalculie / overige beperkingen	21	29
Niet bekostigde instellingen	3	5
Implementatieplannen + verantwoording	32	
Diagnostische toetsen Cito	12	
Eigen vaardigheden / bevoegdheid docenten		13
Vereisten diplomering		22
Aanbod, waarvan	25	35
Toetsen algemeen	10	8
Lesmateriaal	10	7
Deskundigheidsbevordering	5	8
Aanbod algemeen		12
Ondersteuning Steunpunt, waarvan	52	52
Algemene info	6	10
Website	11	8
Servicedocumenten / producten	14	13
Bijeenkomsten	14	11
Netwerken	3	5
Ondersteuning op maat (presentaties)	4	5
Overig, waarvan	9	42
Toezichtkader inspectie		7
Besteding implementatiegelden		8
Overschrijven naar ander kwalificatiedossier		7
Voorbeeldexamens Nederlands		10
Vaststellen cijfer Nederlands		10
Totaal Nederlandse taal en rekenen	484	476
Totaal moderne vreemde talen (zie afzonderlijke tabel)	58	234
Totaal aantal vragen	542	710

Tabel 2 Overzicht vragen moderne vreemde talen (1 november 2010 t/m 31 oktober 2011)**Vraag en antwoord per mail**

Categorie	Aantal
Regelgeving, waarvan	198
Examinering (waaronder beschikbare examens; slaag/zak; cijfers; COE)	50
Minimale eis drie van de vijf	28
Eisen in kwalificatiedossiers (w.o. generiek-beroepsspecifiek)	72
Vrijstellingen	17
Keuze mvt (welke taal of talen)	9
Onderhoudsplicht	8
EVC en mvt	3
ERK/Referentiekader mvt	4
Dyslexie of auditieve handicap	5
Eindtermen/CGO	2
Toezicht onderwijsinspectie	6
Ondersteuning Steunpunt (mvt), waarvan	9
Servicedocumenten	5
Presentaties in den lande	4
Overig	21
Totaal	234

Bijlage 2

Rapportage analyse jaarverslagen 2010
Nederlandse taal en rekenen mbo

RAPPORTAGE
ANALYSE JAARVERSLAGEN 2010

Nederlandse taal en rekenen mbo

Ede/Capelle aan den IJssel, oktober 2011
Steunpunt taal en rekenen mbo
m.m.v. [REDACTED]

Inhoudsopgave	pag.
Inleiding	5
Algemeen	7
Financiën	11
Activiteiten	14
Reflectie	16
Conclusie	17

Inleiding

In de Staatscourant van 9 november 2009 is de regeling beschreven voor de aanvullende bekostiging ten behoeve van de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in het mbo (Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo). In deze regeling wordt beschreven:

- hoe de middelen verdeeld worden;
- dat de instellingen daarvoor een implementatieplan Nederlandse taal en rekenen moeten inleveren;
- dat verantwoording hierover dient plaats te vinden via de integrale jaarverslaglegging van de instellingen.

In de bijlage bij de regeling is gespecificeerd welke gegevens het inhoudelijke verslag moet bevatten:

- de activiteiten die met de extra middelen uit deze regeling zijn ondernomen en het bereik daarvan in aantallen deelnemers en personeel (in het geval van scholing) volgens een bijgeleverd format;
- een reflectie op de met de geleverde onderwijsinspanningen behaalde resultaten. Deze reflectie bevat ten minste:
 - o een beeld van de behaalde resultaten, mede in relatie tot het implementatieplan;
 - o een reflectie op de behaalde resultaten in relatie tot de beoogde effecten op taal- en rekenprestaties van deelnemers;
 - o conclusies op basis van deze reflectie m.b.t. eventuele bijstelling van het implementatieplan van april 2010.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft van het ministerie de opdracht gekregen om de inhoudelijke jaarverslagen te analyseren en hierover bij zijn jaarlijkse voortgangsrapportage te rapporteren. Dit verslag beschrijft de resultaten van de analyse van de jaarverslagen over het jaar 2010.

In de jaarverslagen van de instellingen moet een verantwoording worden gegeven over de activiteiten op het gebied van taal en rekenen in 2010 en een reflectie op de resultaten hiervan. Het is goed om daarbij in aanmerking te nemen, dat de mbo-instellingen in april 2010 de implementatieplannen hebben ingeleverd. Voor veel scholen was dit de start van de beleidsontwikkeling op het gebied van taal en rekenen. De uitvoering van de plannen is in veel gevallen pas gestart in september 2010, het begin van het schooljaar 2010-2011. In de jaarverslagen over 2010 konden daardoor alleen de eerste vier maanden van uitvoering van de implementatieplannen worden betrokken. Voor resultaten en conclusies is dat een te korte looptijd.

Van twee instellingen heeft het Steunpunt - los van het geïntegreerde jaarverslag - een uitgebreid jaarverslag Taal en Rekenen ontvangen. Het is niet ondenkbaar dat meer instellingen voor intern gebruik een dergelijk uitgebreid verslag hebben gemaakt van hun activiteiten.

Alle jaarverslagen die door DUO-CFI aan het Steunpunt zijn doorgestuurd zijn op verschillende punten geanalyseerd. Ten eerste is bekeken of 'taal en rekenen' in het jaarverslag een herkenbaar onderdeel is. Vervolgens is vastgesteld of er gebruik is gemaakt van het verplichte format, inclusief reflectie. Ten slotte is nagegaan hoeveel aanvullende middelen de scholen toegewezen hebben gekregen op basis van de regeling en hoeveel daarvan is uitgegeven.

Hierna volgt een samenvatting en analyse van de bevindingen. Daarin is in het onderdeel 'algemeen' beschreven hoeveel van de jaarverslagen (per type school: ROC, AOC, vakcollege) het thema taal en rekenen bevatten als herkenbaar onderdeel, in hoeverre het format is gebruikt en of sprake is van de gevraagde reflectie.

Onder het kopje 'financiën' is informatie opgenomen over de toegekende en bestede middelen en over de uitgaven per onderdeel van het analyseformat uit de regeling.

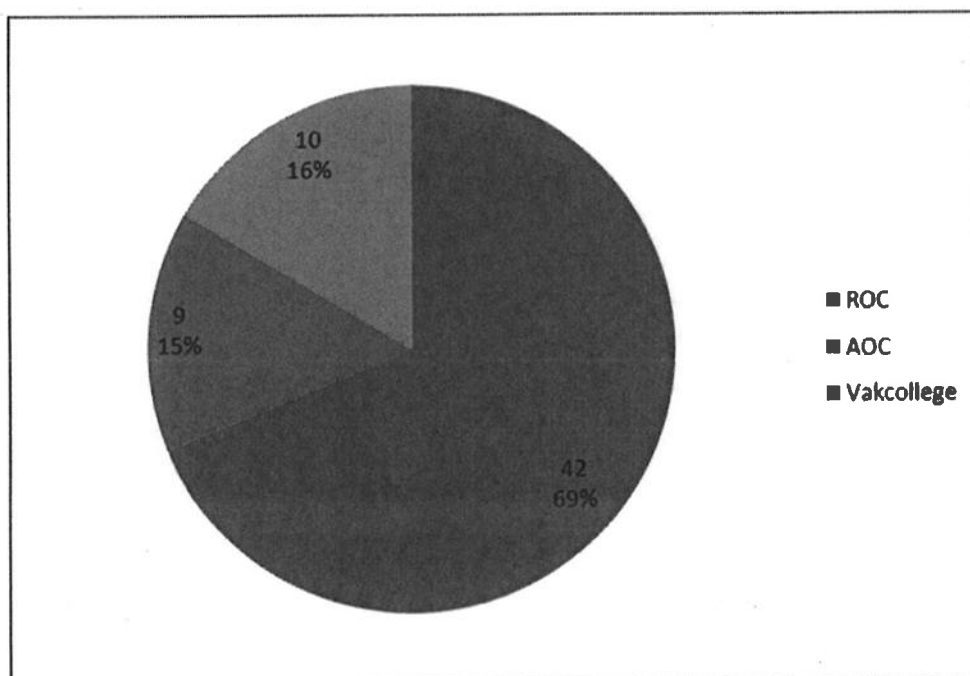
Een inhoudelijk overzicht van de verschillende soorten activiteiten gericht op taal en rekenen, is opgenomen onder het kopje 'activiteiten'.

Vervolgens is in 'reflectie' een korte samenvatting gegeven van de reflectie die de scholen in hun jaarverslag hebben opgenomen.

Ten slotte is er een korte conclusie opgenomen.

Algemeen

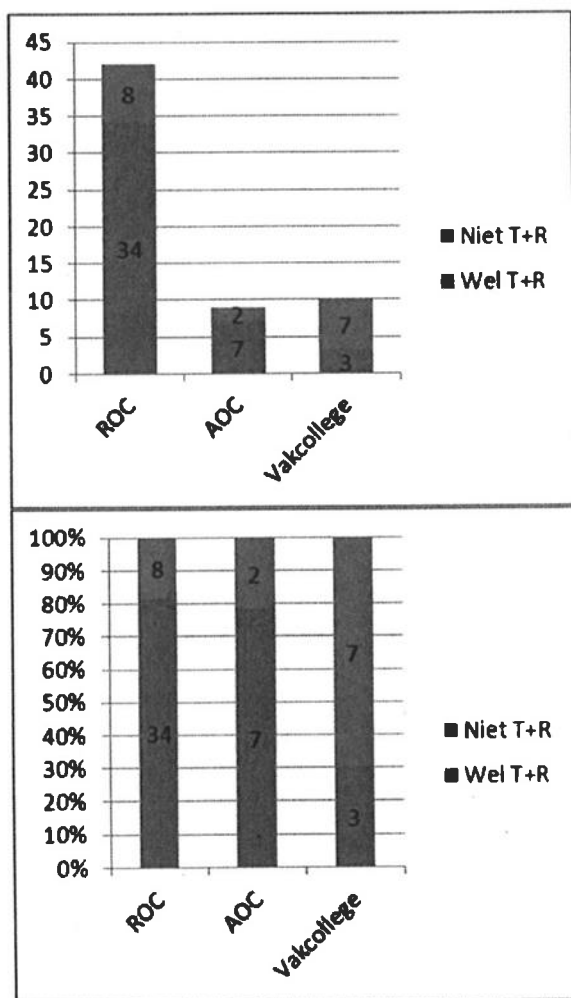
In 2010 is in opdracht van het Steunpunt een analyse gemaakt van de implementatieplannen taal en rekenen van 65 mbo-instellingen. Van 61 scholen zijn nu ook de jaarverslagen geanalyseerd. Daarvan zijn er 42 ROC's, 10 vakcolleges en 9 AOC's, zoals te zien is in grafiek 1. Van vier instellingen zijn de jaarverslagen niet betrokken omdat het Steunpunt daarover niet tijdig kon beschikken.

Grafiek 1: Totaal aantal scholen met geanalyseerde jaarverslagen per type.

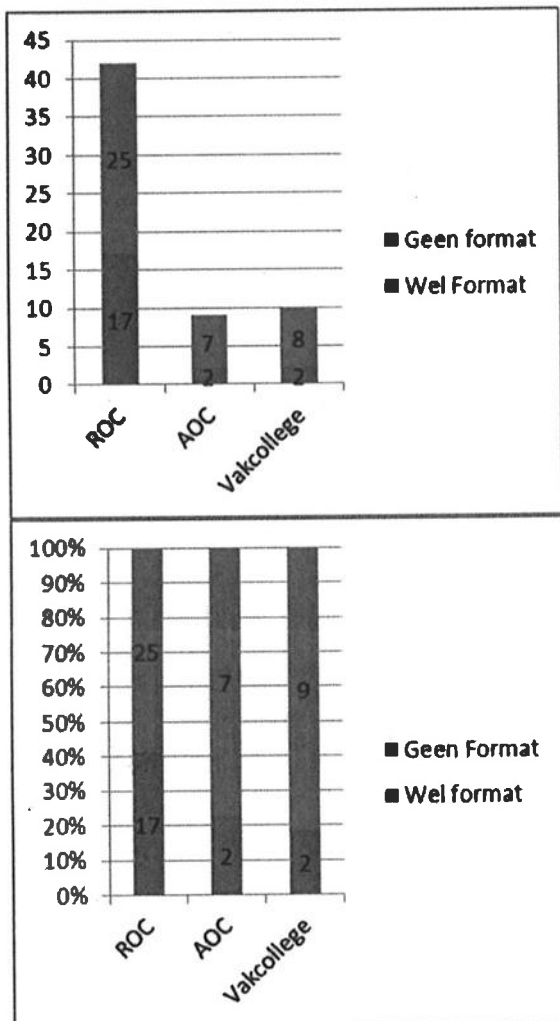
In grafiek 2 is opgenomen hoeveel (in totaal en relatief aan het type school) van de scholen specifieke aandacht aan taal en rekenen hebben besteed in hun jaarverslag. In totaal was taal en rekenen bij 44 van de 61 (72%) scholen een duidelijk herkenbaar onderdeel van het jaarverslag. De ROC's scoorden op dit onderdeel het hoogste, met 34 van de 42 (81%). De AOC's (7 van de 9, 78%) blijven daar niet ver achter, terwijl de Vakcolleges het minst scoorden met 3 van de 10 (30%).

Hierbij moet opgemerkt worden dat er grote verschillen zaten in de mate waarin taal en rekenen onderdeel was. Vaak ging het om kleine paragrafen, waarin heel kort ingegaan werd op de activiteiten rond taal en rekenen. In een aantal gevallen was taal en rekenen echter prominent onderdeel van het jaarverslag. Twee ROC's hebben een uitgebreid verslag over de taal- en rekenactiviteiten in 2010 opgestuurd als bijlage bij het jaarverslag. Het is niet ondenkbaar dat andere ROC's een vergelijkbare verslaglegging hebben gedaan, maar dit niet bij het jaarverslag hebben gevoegd.

Grafiek 2: Aantal scholen per type, waarbij Taal en Rekenen een herkenbaar onderdeel was in het jaarverslag.

In grafiek 3 wordt uiteengezet bij hoeveel scholen er in de jaarverslagen gebruik is gemaakt van het format, zoals beschreven in de Regeling intensivering taal en rekenen mbo. Dit is een verplicht onderdeel voor scholen die meer dan € 25.000 aan extra middelen toegekend hebben gekregen. Zoals grafiek 3 laat zien is dit in de meerderheid van de jaarverslagen niet opgenomen. In totaal hebben 21 van de 61 (34%) scholen gebruik gemaakt van het format. Daarbij zijn de ROC's wederom koploper, met 17 van de 42 (41%). De AOC's en Vakcolleges ontlopen elkaar niet veel, met respectievelijk 2 van de 9 (22%) en 2 van de 10 (20%).

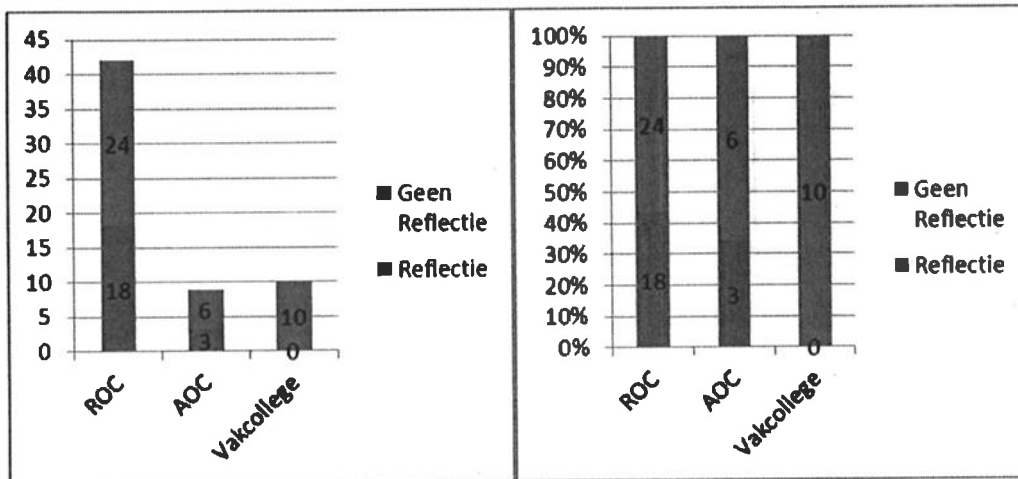

Grafiek 3: Aantal scholen per type, dat in hun jaarverslag gebruik heeft gemaakt van het format.

Een ander verplicht onderdeel dat bij het format hoort is de reflectie op de resultaten van de uitvoering van het implementatieplan. Hierbij moest rekening worden gehouden met het beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan, de resultaten ten opzichte van effecten op de prestaties van de deelnemers en conclusies op basis van de evaluaties en eventuele bijstelling van het implementatieplan. In grafiek 4 zijn de resultaten hier opgenomen. Van de vakcolleges heeft geen enkele dit onderdeel opgenomen in het jaarverslag. De ROC's scoorden

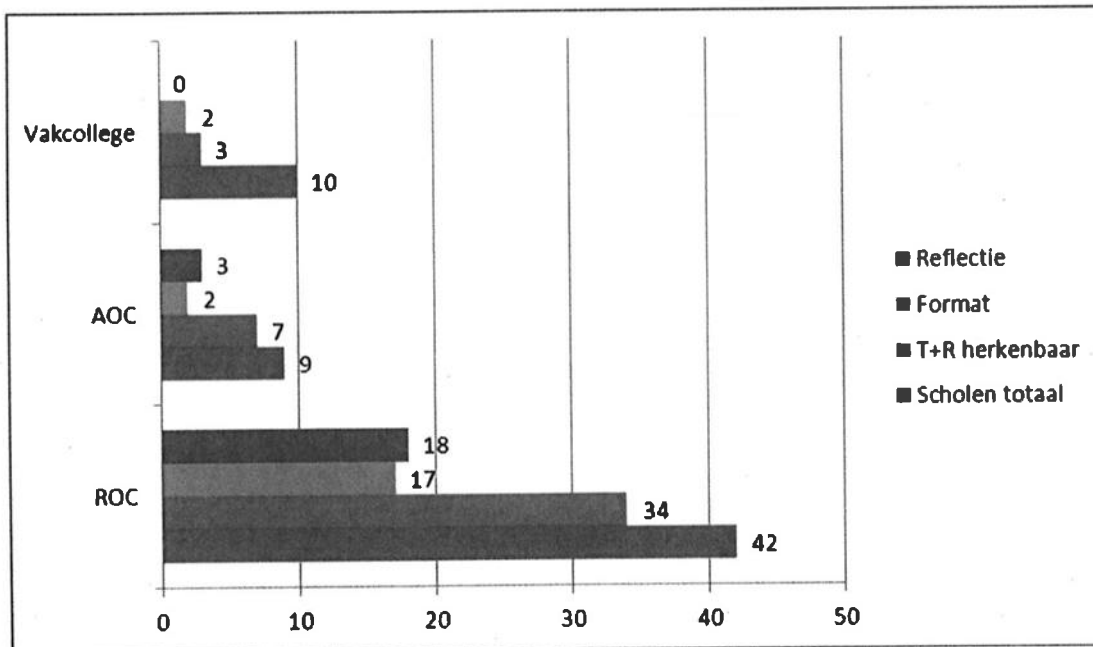
ook hier het hoogste met 18 van de 42 (43%), waar de AOC's iets achterbleven met 3 van de 9 (33%).

Het feit dat reflectie maar in beperkte mate is opgenomen, heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat veel scholen pas in het najaar van 2010 echt begonnen zijn met de uitvoering van het taal- en rekenbeleid zoals beschreven in het implementatieplan en dat er hierdoor nog niet veel resultaten behaald zijn. Te verwachten is dat hierover meer te melden valt in de verslagen over 2011.

Grafiek 4: Aantal scholen per type, waarvan het jaarverslag een reflectie bevat.

Grafiek 5 ten slotte geeft een overzicht van de gegevens uit de grafieken 1 tot en met 4.

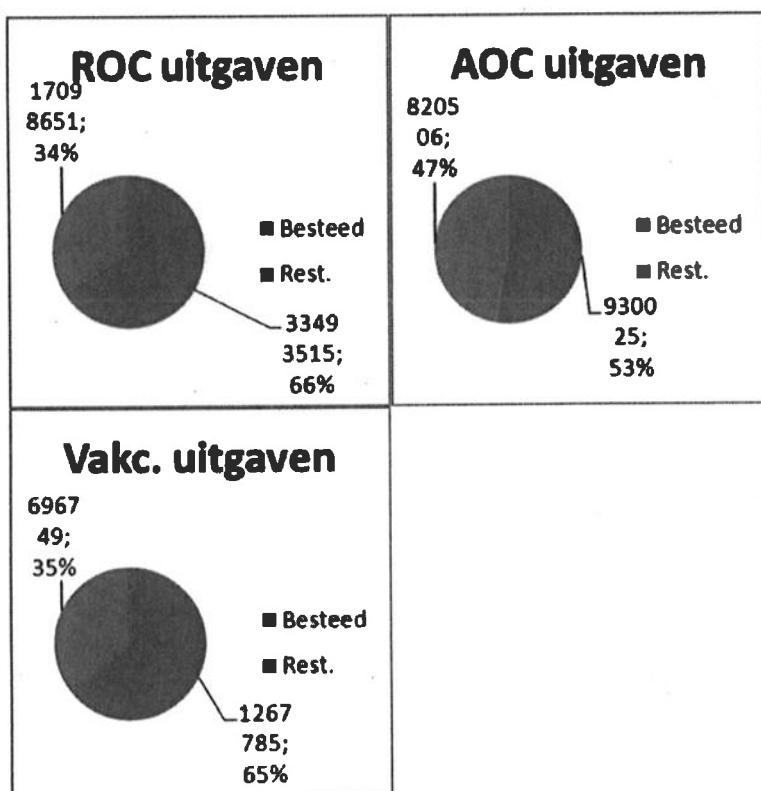

Grafiek 5: Overzicht alle gegevens met betrekking tot de herkenbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen.

Financiën¹

In totaal is er in 2010 aan de 62 scholen waarvan de jaarverslagen geanalyseerd zijn € 54.306.231 subsidie toegekend. Daarvan is in 2010 € 35.691.325 uitgegeven, wat neerkomt op 65,7% van het toegekende bedrag. Het overgebleven deel kan volgens de regeling ook uitgegeven worden in een volgend schooljaar. Sommige scholen hebben in hun jaarverslag aangegeven dat zij bewust een deel van het toegekende bedrag volgend schooljaar uitgeven in verband met de recente start van de activiteiten.

In grafiek 6 is een overzicht opgenomen van de toegekende en bestede bedragen per type school. De ROC's hebben een totaal van € 50.592.166 aan subsidie toegekend gekregen, waarvan € 33.493.515 (66,2%) is besteed. De vakcolleges ontvingen € 1.963.534 subsidie en gaven daarvan € 1.267.785 (64,6%) uit. De AOC's gaven van de € 1.750.531 subsidiegelden € 930.025 (53,1%) uit.

Grafiek 6: Totale uitgaven subsidies en resterende deel van toegekende bedragen.

De trend is dat er over het algemeen ongeveer twee derde van het toegekende subsidiebedrag is uitgegeven. Hieronder worden de verschillende soorten uitgaven meer gespecificeerd.

Voor specifiekere financiële gegevens kunnen alleen de cijfers gebruikt worden van scholen die het format gebruikt hebben in hun jaarverslag en in het bijzonder die scholen die daarbij per

¹ Van vijf scholen is geen financiële informatie gevonden met betrekking tot de subsidie taal en rekenen. Het gaat hier om twee ROC's, twee AOC's en een vakcollege. Deze bedragen konden daarom uiteraard niet meegerekend worden. De reële bedragen zullen dus iets afwijken van de hierboven genoemde.

onderdeel hebben aangegeven hoeveel ze besteed hebben. Van de 21 scholen die gebruik hebben gemaakt van het format zijn er vijf die geen gedetailleerde financiële gegevens hebben aangeboden. Dat betekent dat de volgende observaties en conclusies gebaseerd zijn op zestien jaarverslagen. Uit de 61 jaarverslagen die geanalyseerd zijn, is dit wellicht een kleine groep, maar het geeft hopelijk toch een redelijk beeld van de manier waarop de scholen de toegekende subsidie besteed hebben.

In totaal hebben deze zestien scholen € 14.792.951 subsidie toegekend gekregen. Hiervan hebben ze € 9.207.896 (62,2%) besteed.²

Het format beschrijft zeven onderdelen waarop activiteiten met betrekking tot taal en rekenen kunnen plaats vinden. Dit zijn:

- a. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek van de beroepsopleidingen
- b. Toetsing van deelnemers
- c. Extra onderwijstijd
- d. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- e. Professionalisering van docenten
- f. Professionalisering van overige functionarissen
- g. Overige activiteiten

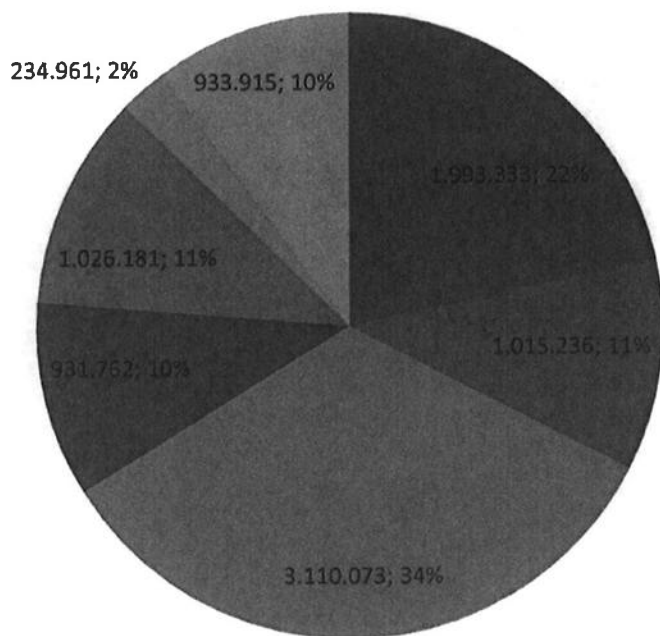
De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen (ook te zien in Grafiek 7) is als volgt:

- a. € 1.993.333 (22%)
- b. € 1.015.236 (11%)
- c. € 3.110.073 (34%)
- d. € 931.762 (10%)
- e. € 1.026.181 (11%)
- f. € 234.961 (2%)
- g. € 933.915 (10%)

De meeste kosten zitten duidelijk in onderdeel c: 'Activiteiten gericht op extra onderwijstijd'. Dit heeft natuurlijk voornamelijk te maken met de extra kosten die de inzet van meer docenten en meer lessen met zich meebrengt. Ook is een groot deel van de middelen besteed aan aanpassingen in de didactiek en pedagogiek. De rest van de onderdelen zijn min of meer gelijk verdeeld, met als uitzondering onderdeel f: 'Professionalisering van overige werknemers'.

² Deze bedragen zijn de som van de in de financiële jaarverslagen opgenomen cijfers. Ze wijken iets af van de som van de bestede aantallen zoals ze in het format zijn opgenomen. De discrepantie is over het algemeen klein, met één uitzondering: In het jaarverslag van één ROC is de post 'Activiteiten gericht op extra onderwijs' in het format ongeveer 3,5 miljoen, terwijl er volgens het financiële verslag ongeveer 1 miljoen is besteed aan taal en rekenen. Het vermoeden bestaat dat hier de kosten van reguliere lessen T+R, die niet uit de subsidie bekostigd zijn, bij zijn opgeteld. Voor deze analyse is de post teruggebracht naar ongeveer 1 miljoen, om het overzicht van de financiën in dit verslag relevant en in evenwicht te houden.

Bestede middelen

- a: Aanpassing didactiek
- b: Toetsen van deelnemers
- c: Extra onderwijs
- d: Inrichte nieuwe/aangepaste faciliteiten
- e: Professionalisering docenten
- f: Professionalisering overige werknemers
- g: Overige activiteiten

Grafiek 6: De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen van het format.

Activiteiten

In het format worden de mogelijke activiteiten met betrekking tot taal en rekenen onderverdeeld in de volgende categorieën.

- a. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek van de beroepsopleidingen
- b. Toetsing van deelnemers
- c. Extra onderwijstijd
- d. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- e. Professionalisering van docenten
- f. Professionalisering van overige functionarissen
- g. Overige activiteiten

Hieronder is een overzicht opgenomen van de meest voorkomende activiteiten in de verschillende categorieën. Wederom is hier alleen gekeken naar de scholen die in hun jaarverslag gebruik maakten van het format, omdat dit de meest overzichtelijke en complete informatie bevat.

Categorie a. Activiteiten op het gebied van aanpassing didactiek

De meeste activiteiten binnen deze categorie zijn gericht op het inventariseren, evalueren en ontwikkelen van lesmethoden en lesmateriaal. Een aantal scholen kiest ervoor nieuwe methodes aan te schaffen. Daarnaast herbergt deze categorie de ontwikkeling van strategische leerplannen over meerdere jaren. In een aantal gevallen wordt de implementatie van de 'drieslag' taal en rekenen genoemd.

Categorie b. Activiteiten met betrekking tot het toetsen van deelnemers

Alle scholen hebben gekozen voor het houden van een nulmeting of het anderszins afnemen van intake-toetsen. Ook zijn er veel scholen die diagnostische toetsen (bijvoorbeeld van Malmberg en Cito) en niveautoetsen afnemen bij hun deelnemers. Activiteiten gericht op specifieke voorbereiding op de centrale examens taal en rekenen zijn ook genoemd door een aantal scholen.

Categorie c. Activiteiten gericht op extra onderwijs

De activiteiten in deze categorie zijn onder te verdelen in drie subcategorieën die bij bijna elke school voorkomen: extra reguliere lessen taal en rekenen, onderwijs gericht op remediëring van achterstanden en de inzet van ondersteuning bij zelfstudie. Naast deze categorieën is er ook nog een aantal scholen dat bewust kijkt naar de mogelijkheid tot differentiatie, voor het beter op maat snijden van onderwijs naar de individuele behoeften van specifieke leerlingen.

Categorie d. Inrichting van nieuwe en/of aangepaste faciliteiten

Hier gaat het om een aantal voor de hand liggende zaken, zoals de aanschaf van materiaal (computers en dergelijke) en lesmethodes (eventueel digitaal). Ook is er een aantal scholen dat begonnen is met de inrichting van een materialenbank voor taal en rekenen. Hiernaast zijn er veel scholen die speciale lokalen hebben ingericht voor taal en rekenen en een aantal dat gekozen heeft voor de inrichting van een apart taal- en rekencentrum.

Categorie e. Professionalisering van docenten

In deze categorie zijn ook grofweg drie subcategorieën te beschrijven, waaronder de meeste activiteiten vallen. Dit zijn: om- of bijscholing (zowel met betrekking tot nieuwe lesmethoden en leerlijnen als op het gebied van taal en rekenen zelf), het informeren en creëren van draagvlak op het gebied van de nieuwe regelgeving betreffende taal en rekenen en de organisatie van studiedagen, werkgroepen en het bezoek van conferenties. Naast deze drie onderdelen is er ook een aantal scholen dat niveautoetsen bij hun docenten afneemt op het gebied van eigen taal- en rekenvaardigheden. Ook de inzet en scholing van taal- en rekencoaches ter ondersteuning van docenten komt vaak voor, evenals scholing van taal- en rekenassessoren.

Categorie f. Professionalisering overige medewerkers

Het gaat hier voornamelijk om de coördinerende werkzaamheden met betrekking tot de projecten. Bezoek aan conferenties en studiedagen wordt hier vaak beschreven.

Categorie g. Overige Activiteiten

Onder dit kopje worden over het algemeen activiteiten beschreven betreffende projectleiding taal en rekenen, logistiek en implementatie.

De scholen die geen gebruik hebben gemaakt van het format, hebben soms wel in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de activiteiten die zij hebben ingezet. Deze activiteiten verschillen niet van de bovengenoemde activiteiten. Veelal gaat het om aanschaf materiaal, toetsen van deelnemers en het starten van extra lessen taal en rekenen.

Reflectie

Naast het format, behoorden de jaarverslagen ook een reflectief onderdeel te bevatten. Zoals al eerder is aangegeven was dit lang niet altijd het geval. Het spreekt voor zich dat de in deze paragraaf beschreven gegevens gebaseerd zijn op de jaarverslagen die een reflectie bevatten.

De reflectie bevatte drie onderdelen: beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan, behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers en conclusies met betrekking tot eventuele aanpassingen van het implementatieplan.

De overgrote meerderheid van de scholen geeft bij 'beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan' aan dat er met succes een begin is gemaakt met de projecten taal en rekenen. De implementatieplannen zijn geschreven en grotendeels in uitvoering. Het grootste probleem lijkt hier te zijn het implementeren van taal en rekenen in de beroepsgerichte vakken.

Wat betreft de behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers zijn de scholen over het algemeen ook eensgezind. Voor zover dit onderdeel beschreven is gaat het vooral over de resultaten op de nulmeting. Hoewel verschillen tussen deelnemers groot zijn, valt het niveau van de deelnemers over het algemeen niet mee. Er zijn zowel op gebied van taal als op gebied van rekenen grote achterstanden. Het instroomniveau van deelnemers is bij nagenoeg alle scholen een probleem. Een enkele school spreekt zelfs expliciete zorg uit over de haalbaarheid van de plannen. Over de voortgang van de deelnemers is nog niets te zeggen, daarvoor is het nog te vroeg.

De eventuele bijstelling van het implementatieplan verschilt natuurlijk per school en per implementatieplan. Hier is dan ook niets algemeen over te zeggen, hoewel het lijkt dat de meeste scholen voorlopig de ingeslagen weg volgen, met hier en daar een aantal kleine aanpassingen.

Conclusie

Hoewel uit de jaarverslagen blijkt dat het grootste deel van de scholen actief bezig is met taal en rekenen, is het aantal scholen dat daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van het format om de activiteiten te beschrijven en de reflectie op de resultaten van de uitvoering van het implementatieplan in hun jaarverslag klein. Hierdoor is het niet gemakkelijk algemene conclusies te trekken over de voortgang van de projecten taal en rekenen. Bij de scholen die wel van het format en de reflectie gebruik hebben gemaakt kunnen we desondanks een paar gemene delers onderscheiden. Zo komen de activiteiten van de scholen redelijk overeen en lijken de voorlopige conclusies aangaande het (te lage) niveau van de deelnemers eensgezind.

Reden voor de summiere verslaglegging is waarschijnlijk dat instellingen in 2010 nog maar net begonnen zijn met het uitvoering geven aan taal- en rekenbeleid. De implementatieplannen taal en rekenen zijn in april 2010 ingeleverd en deze zijn in veel gevallen de eerste start geweest van de activiteiten. Nulmetingen hebben bij de meeste scholen pas plaatsgevonden in september/oktober 2010. Op basis hiervan zijn veel activiteiten gestart. De verwachting is dan ook dat er volgend jaar een uitgebreidere en meer inhoudelijke verslaglegging mogelijk is. Wellicht is het goed om dan nogmaals te benadrukken dat het gebruik van het format met bijbehorende reflectie verplicht is.

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2012

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord

1. Context: op weg naar 2013

2. Werkwijze en organisatie

3. Activiteiten

3.1 Basisactiviteiten

3.2 In 2012 doorlopende aanvullende activiteiten

Bijlage: Begroting 2012

Voorwoord

Dit Activiteitenplan beschrijft de activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2012.. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen twee jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, de website, de Servicedocumenten, de bijeenkomsten en de netwerken.

Daarnaast biedt dit Activiteitenplan het Steunpunt voldoende ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker wordt, leert de ervaring dat gedurende het jaar scholen met nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit Activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit Activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, november 2011

1. Context: op weg naar 2013

Het beleid om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, krijgt steeds vastere vorm. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor onderwijsinstellingen, docenten en onderwijsprogramma's.

Voor het mbo zijn in eerste instantie de ogen gericht op het schooljaar 2013–2014, wanneer centraal ontwikkelde examens voor niveau 4 verplicht zijn. Een jaar later zal dat ook gelden voor de niveaus 2 en 3. De komende jaren staan activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op deze grote verandering.

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' kunnen de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal is er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Met de systematiek van de implementatieplannen stimuleert het ministerie een zorgvuldige aanpak. Het Steunpunt heeft de scholen zoveel mogelijk ondersteund bij het opstellen van deze implementatieplannen. Jaarlijks leggen instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de besteding van middelen vanuit de Regeling en geven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling. Het Steunpunt zal de instellingen ook hierbij zo veel mogelijk ondersteunen.

Wat de centraal ontwikkelde examens betreft, zullen de scholen de komende jaren stapsgewijs ervaring opdoen met prototypes, voorbeeldexamens en deelname aan pilotexamens. Begin 2011 zijn pre-pilotexamens taal en rekenen afgenomen bij een beperkte groep studenten op niveau 4. Eén versie van deze pre-pilotexamens is beschikbaar gesteld als voorbeeldexamen taal en rekenen voor niveau 4. Instellingen kunnen hiermee ervaring opdoen. Begin 2012 zullen op grotere schaal pilotexamens worden afgelegd door niveau 4 studenten. Tegelijk zullen dan de eerste pre-pilotexamens voor niveau 2 en 3 plaatsvinden. Na de afname zal weer een versie van zowel het examen voor niveau 4 als het examen voor niveau 2 en 3 als voorbeeldexamen beschikbaar worden gesteld.

In 2011 is het Steunpunt ook gestart met activiteiten rond het thema Moderne vreemde talen. Met ingang van augustus 2012 wordt Engels een verplicht vak in alle mbo-4 opleidingen.

In het kader van het Actieplan Laaggeletterdheid 2012-2015 wordt een Steunpunt Volwasseneneducatie aangekondigd. Nieuwe regelgeving en een nieuwe aanpak op dit gebied schept de verwachting dat dat veel vragen oplevert bij de mbo-instellingen. In opdracht van het Ministerie OCW wordt in het najaar van 2011 onderzocht of het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2012 uitgebreid kan worden met een Steunpunt volwasseneneducatie. Daarbij wordt een apart activiteitenplan geschreven,.

Het draagvlak voor intensivering van taal en rekenen is in het mbo onverminderd groot. Toch constateren wij ook nog veel zorgen, met name over het tempo van de ontwikkelingen. Aan het wegnemen van deze zorgen zal het Steunpunt ook in 2012 zijn steentje bijdragen door in ieder geval de kennisuitwisseling en communicatie tussen alle partijen die betrokken zijn bij de verbetering van de taal- en rekenprestaties te blijven stimuleren.

2. Werkwijze en organisatie

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is een tijdelijke ondersteuningsorganisatie voor de mbo-instellingen die tot taak hebben de taal- en rekenprestaties van de leerlingen duurzaam te verbeteren. Het Steunpunt heeft hiervoor al bijna drie jaar een beproefde werkwijze. Het sleutelbegrip is 'vraaggerichte ondersteuning'. De vraag van scholen is leidend bij keuze en invulling van de activiteiten van het Steunpunt. De taak van het Steunpunt ligt vooral op het gebied van het informeren en adviseren en het bevorderen van kennisdeling.

Het Steunpunt informeert scholen primair via de website en de helpdesk. Van tijd tot tijd brengt het Steunpunt rond actuele thema's 'Servicedocumenten' uit. Ook organiseert het Steunpunt bijeenkomsten en conferenties. Kennisdeling faciliteert het Steunpunt in het bijzonder via de netwerken taal en rekenen. Waar nodig stimuleert het Steunpunt de ontwikkeling van instrumenten. Belangrijk is ook de ondersteuning die het Steunpunt levert rond het opstellen, evalueren en bijstellen van de implementatieplannen.

Organisatie

In 2011 zijn er geen wijzigingen geweest in de organisatie van het Steunpunt. Er zijn twee adviseurs voor taal en rekenen. Vanaf eind 2010 is er een adviseur toegevoegd voor de moderne vreemde talen. Er is een coördinator en een managementassistente. De totale formatieomvang bedraagt in 2011 ongeveer 3 fte. Naast deze eigen krachten, huurt het Steunpunt voor enkele doorlopende activiteiten extern mensen in. Zo is voor het netwerk rekenen een coördinator aangesteld en zijn er moderatoren voor het onderdeel 'taal en rekenen' van Marktplaats mbo en het Portaal Taal en Rekenen mbo.

Na de afbouw van MBO 2010 opereert het Steunpunt nog steeds vanuit Ede. Groot voordeel hiervan is dat nog steeds gebruik gemaakt kan worden van de nabijheid van de Steunpunt Academie (onderdeel van wat voorheen de Netwerk Academy was) bij de organisatie van bijeenkomsten en conferenties.

De activiteiten van het Steunpunt worden vanuit het coördinatieteam geïnitieerd en gecoördineerd. De aansturing en facilitering van dit team is de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directeur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs (). Naast het Steunpunt taal en rekenen mbo functioneert ook het Steunpunt taal en rekenen vo onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs. De operationele leiding van de beide Steunpunten berust bij ().

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt ten minste twee keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie BVE van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen.

Behalve dit periodieke overleg op directeurs-/bestuursniveau onderhouden medewerkers van het Steunpunt en de directie BVE intensief direct contact over concrete vragen en activiteiten.

Daarnaast voert het Steunpunt in ieder geval ook periodiek overleg met de voor het dossier taal en rekenen aangewezen bestuurder van de MBO Raad. Ook op medewerkersniveau is er periodiek overleg.

3 Activiteiten

Inhoudelijk zullen de activiteiten van het Steunpunt zich in 2012 net als in 2011 naar verwachting concentreren op twee hoofdonderwerpen:

- de regelgeving op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo;
- de invoering van de centraal ontwikkelde examens.

Voor de activiteiten van het Steunpunt volwasseneneducatie wordt een apart activiteitenplan opgesteld.

Moderne vreemde talen

Een relatief nieuwe activiteit voor het Steunpunt is de ondersteuning van mbo-instellingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo (mvt). Al vanaf de oprichting, in januari 2009, kreeg het Steunpunt regelmatig vragen over dit onderwerp. Deze vragen werden tot dusver doorgespeeld aan MBO 2010. Om een aantal redenen is voorgesteld om vanaf 2011 ook de informatievoorziening over moderne vreemde talen onder te brengen bij het Steunpunt. Zo beschikt het Steunpunt over de juiste infrastructuur (website, netwerken) en is het inmiddels binnen het veld een logisch expertisecentrum geworden. Omdat de regelgeving op dit vlak nog in beweging is, zal de behoefte aan informatie over mvt de komende jaren alleen maar groeien.

Het Steunpunt zal de ondersteuning op het gebied van moderne vreemde talen in 2012 onder meer invulling geven door te fungeren als communicatieplatform voor OCW, de kennisdeling over mvt in het mbo-veld te stimuleren en het aanbod van mvt-materiaal te ontsluiten.

Invoering centraal ontwikkelde examens

De invoering van centraal ontwikkelde examens zal ook het komende jaar weer veel aandacht vragen van de scholen en dus ook van het Steunpunt. Met de 'uitrol' van de vereiste software, de (pre-)pilotexamens en de mogelijkheid om met voorbeeldexamens te oefenen wordt heel concreet duidelijk welke inspanning van de scholen wordt verwacht. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie.

Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College van Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2012 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zónder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer middels de website, de helpdesk, Servicedocumenten, het organiseren van (Flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis tot een van haar belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling, hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit te verbeteren van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Daarnaast is het Steunpunt actief betrokken bij de website www.marktplaatsmbo.nl, waar leermiddelen worden aangeboden.

Ten slotte ontwikkelt het Steunpunt, vaak in samenwerking met derden, ook activiteiten of producten die specifiek zijn gericht op bepaald aspecten van het intensiveringsproces van taal en rekenen in het mbo. Zo is in 2011 'ICO taal en rekenen mbo' opgeleverd (in het kader van het 'Implementatieplan taal en rekenen mbo 2010-2013'). Het aanbod aan leermiddelen, toetsen, ondersteuning e.d. wordt ontsloten door middel van het aanbodoverzicht taal en rekenen. Door de scholen ontwikkeld materiaal wordt ontsloten door middel van het samen met Kennisnet opgezette Portaal taal en rekenen. Ook wordt aanbod ontwikkeld in opdracht van en in samenwerking met het Steunpunt. In 2011 zijn Taal de Baas en een demo van ffRekenen opgeleverd, evenals een handreiking voor instellingsexamens, een handreiking mvt en voorbeeldinstellingsexamens.

Deze drie hoofdtaken lopen als een rode draad door de activiteiten die het Steunpunt de afgelopen twee jaar op dit vlak heeft ontplooid, en waarvan de meerwaarde inmiddels is gebleken. Deze activiteiten zullen ook in 2012 de basis vormen van de dagelijkse werkzaamheden.

Buiten deze drie hoofdtaken heeft het Steunpunt de opdracht van het ministerie OCW gekregen om de jaarverslagen van de mbo-instellingen te analyseren op taal- en

rekenactiviteiten. De rapportage dient bijgevoegd te worden bij de jaarrapportage van het Steunpunt.

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt voor 2012 op de rol heeft staan, uitgesplitst naar de basisactiviteiten en de aanvullende activiteiten, voor zover deze nu bekend zijn; de kracht van het Steunpunt blijft de mogelijkheid flexibel in te springen op vragen vanuit het veld.

3.1 Basisactiviteiten

Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een belangrijke rol bij de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. Ook stelt het Steunpunt via de site praktijkvoorbeelden en 'Servicedocumenten' beschikbaar. Ook in 2012 streeft de website volledigheid na.

Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op de website 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de beleidsadviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier vele vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte. Voor 2012 wordt een vergelijkbaar aantal vragen voorzien als in 2011.

Flitsberichten en Servicedocumenten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE gemaïld naar de contactpersonen COE van de mbo-instellingen, met alle laatste informatie en concrete activiteiten op dit gebied. Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken wordt samengevat en toegelicht. In 2012 is in ieder geval een servicedocument over het gewijzigde examen- en kwalificatiebesluit WEB voorzien.

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'Flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Dit instrument zal in 2012 weer flexibel worden ingezet.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt in 2011 – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. In 2011 zijn conferenties georganiseerd op het gebied van Nederlandse taal en (in samenwerking met het College voor Examens) op het gebied van de centraal ontwikkelde examens. In december staat de

rekenconferentie gepland. Ook in 2012 zullen weer conferenties worden georganiseerd op deze gebieden.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen in 2012 bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Onderzocht wordt op het zinvol is om in 2012 ook een netwerk te starten voor contactpersonen COE.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft Actis Advies in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Het Steunpunt verwerkt de wijzigingen wekelijks.

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2012 verder worden uitgebreid.

3.2 In 2012 doorlopende aanvullende activiteiten

Enkele in 2011 of eerder gestarte aanvullende activiteiten lopen in 2012 nog door.

GoedRekenen → ffRekenen

In opdracht van het Steunpunt ontwikkelen APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting ETV 'GoedRekenen', een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. Het richt zich op referentieniveau 2F voor een doelgroep die veelal 1F in hun schoolse loopbaan niet succesvol heeft afgerond. De werktitel van dit materiaal GoedRekenen is in 2011 omgedoopt in ffRekenen

Het materiaal kent twee niveaus. Niveau A is voor deelnemers met grote hiaten en achterstanden met betrekking tot referentieniveau 1F. Niveau B is nodig om de aansluiting met 2F te kunnen maken. Het materiaal sluit aan op de alledaagse werkelijkheid van de deelnemers en is gerelateerd aan de domeinen van het referentiekader. In het voorjaar van 2011 is een demoversie beschikbaar van 'GoedRekenen'. Op basis van de demoversie is in het najaar van 2011 besloten om dit instrument verder te ontwikkelen.

Volgens Bartjens

In december 2011 wordt in samenwerking met het Steunpunt vo en de NVORWO een special uitgebracht van het tijdschrift Volgens Bartjens – Tijdschrift voor reken en wiskundeonderwijs. Deze special is bedoeld voor iedereen die zich in het vo en het mbo bezig houdt met rekenonderwijs. In het voorjaar van 2012 zal nog zo'n special worden uitgebracht voor dezelfde doelgroep. De special zal verschijnen in een oplage van ca. 30.000 stuks die gratis verspreid zullen worden op alle vo- en mbo-locaties.

Jaarverslagen Taal en Rekenen

Alle mbo-instellingen hebben 1 april 2010 een implementatieplan ingeleverd. Hierin is beschreven hoe de extra financiële middelen die het Ministerie beschikbaar heeft gesteld voor Nederlandse taal en rekenen ingezet gaan worden ter intensivering van het taal- en rekenonderwijs. Over deze extra middelen moeten de instellingen verantwoording afleggen in hun jaarrapportage. Het gaat om zowel financiële als inhoudelijke verantwoording. De inhoudelijke verantwoording is door het Steunpunt geanalyseerd op een vergelijkbare manier als bij de implementatieplannen. De rapportage is als bijlage bij het activiteitenverslag van

het Steunpunt gevoegd. Ook in 2012 zal het Steunpunt de jaarverslagen van de instellingen weer analyseren.

ICO taal en rekenen mbo

Het ICO taal en rekenen is een webbased systeem dat mbo-instellingen helpt hun plannen op het gebied van taal en rekenen op een systematische en inzichtelijke wijze uit te werken. Tevens helpt het ICO-systeem bij het monitoren van het taal- en rekenbeleid en het doorvoeren van verbeteringen. In 2011 is dit systeem verder doorontwikkeld en via het internet beschikbaar gesteld. Onderzocht wordt nog in hoeverre het zinvol is dit instrument in de lucht te houden in 2012.

BIJLAGE bij Activiteitenplan 2012 Steunpunt taal en rekenen mbo

BEGROTING 2012 (basisactiviteiten)	Steunpunt Taal en rekenen Algemeen		
	Begroot 2012	Begroot 2011	Werkelijk 2010
BATEN			
SUBSIDIE			
Toezegging	€ 600.000	€ 600.000	€ 540.000
Bij: nog te besteden	€ -	€ -	€ -
Bij: nog te besteden	€ -	€ -	€ 503.407
Af: nog te besteden komend jaar	€ -	€ -	€ 268.675
Totaal subsidie	€ 600.000	€ 600.000	€ 774.732
OVERIGE INKOMSTEN	€ -	€ -	€ 734
TOTAAL BATEN	€ 600.000	€ 600.000	€ 775.466
LASTEN			
Personele lasten			
Salarissen	€ 30.000	€ -	€ 52.660
Pensioen premie en sociale lasten	€ 4.000	€ -	€ 5.965
Uitzendkrachten	€ -	€ -	€ -
	€ 34.000	€ -	€ 58.625
Opleiding en bijscholing	€ -	€ -	€ -
Overige lasten	€ 6.000	€ 8.000	€ 5.867
Kosten gezondheidsdienst	€ -	€ -	€ -
Werk derden	€ 325.000	€ 350.000	€ 454.124
Ontvangen ziekengeld	€ -	€ -	€ -
	€ 365.000	€ 358.000	€ 518.616
Aantal fte's per 31 december	0	0	1
Huisvestingslasten			
Huur incl. servicekosten	€ 18.000	€ 15.000	€ 17.457
	€ 18.000	€ 15.000	€ 17.457
Exploitatielasten			
Reis- en verblijfkosten	€ 5.000	€ -	€ 15.172
Druk en reprokosten	€ 7.000	€ 1.000	€ 7.137
Kantoor benodigdheden	€ 5.000	€ 4.000	€ 4.658
Telefoonkosten	€ 1.000	€ 1.000	€ 822
Portiekosten	€ -	€ -	€ -
PR kosten (brochures etc.)	€ 15.000	€ 10.000	€ 14.771
Representatiekosten	€ -	€ -	€ 1.152
Website	€ 36.000	€ 30.000	€ 39.790
Contributie en lidmaatschappen	€ -	€ -	€ 92
Bestuurskosten	€ -	€ -	€ -
Huur, aanschaf en onderhoud invent.	€ 6.000	€ 5.000	€ 6.875
Accountantskosten	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.071
Uitbesteed werk	€ -	€ 4.000	€ 7.283
Vervoerskosten	€ -	€ -	€ -
Activiteiten	€ 80.000	€ 130.000	€ 75.574
Experimenten	€ -	€ -	€ -
Leermiddelen	€ -	€ -	€ -
Overige exploitatielasten	€ -	€ -	€ 2.076
Huur lokalen	€ 60.000	€ 40.000	€ 64.767
Bankkosten	€ -	€ -	€ -
	€ 217.000	€ 227.000	€ 242.240
Financiële baten en lasten			
Baten	€ -	€ -	€ 2.847
Resultaat	€ -	€ -	€ -

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Minuut

DUO-kenmerk

OND/ODB-12/23419 U

(Mede)parafering

Voorparaaf Eenheid	Datum	Medeparaaf Eenheid	Datum	Paraaf	Eindparaaf DUO	Eenheid	Datum	Paraaf
OND/ODB	2/7	BVE/Stiesel	5/7/12					
		VO/OK						

Registratie minuut

Naam ontwerper: [REDACTED] Bestandsnaam: Mindef-ProcesmanagementMBO...
 2010-2011.doc Aantal pagina's brief: 6
 Toestel: [REDACTED] Datum ontwerp: 7-6-2012

Juridische en financiële consequenties e.a.

Registratie brief

ICO-telefoonnummer ICO BVH 079 - [REDACTED]
 ICO BPO 079 - [REDACTED] ICO Vrz 079 - [REDACTED]
 ICO BVO 079 - [REDACTED] Geen

Bestuur-/BRIN-nr.

Uw brief van: 29-3-2012

Trefwoord
(onderwerpenlijst)

Uw referentie: [REDACTED] 7884

Onderwerp

Financiële jaarstukken 2011

In vervolg op

Betalingsverkeer

Fin. consequenties

Ja Nee

Organisatie-eenheid

Agendaregel

Ja Nee

Betreeft

Verplicht. Vordering VAW

Nummer

Nummer E-verplichting

Oordeelsvorming

Vorm uitgaand document

BBK (Bekostigingsbeschikkingen) RBB (Rectificatie Bekostigingsbeschikkingen)
 OBK (Overige beschikkingen) ROB (Rectificatie Overige Beschikkingen)
 IBR (Informatie brieven) RIB (Rectificatie Informatie brieven)
 UVA (Uitvoeringsanalyse) UVT (Uitvoeringstoets)

Besluitcode

Toegewezen
 Deels toegewezen
 Afgewezen
 Niet van toepassing

Bezwaarschriftclausule

Standaard (keuze 1)
 6:1B / 6:19 (keuze 2) Geen
 DCIM/IOW (keuze 3)
 Landb (keuze 4)

Verzenden brief

Bijlagen

Ja Nee

Mede afgedaan

Omschrijving

1
 2
 3

1
 2
 3

Afschriften

Afschriften intern

Naam: [REDACTED] Eenheid: OND/ODB Kamer:

Afschriften extern

Aantal afschriften: (adresslickers bijvoegen)

Afschriften inspectie

Naam: RIK

7 Collationeren

Uitgaande brief gezien Datum Paraaf

DUO 37009

Dossierstukken bijvoegen

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 1 november 2011 15:18
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Activiteitenverslag per 1 november

Beste [REDACTED]

Dat is goed. Dank voor je informatie.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl]
Verzonden: dinsdag 1 november 2011 13:23
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Activiteitenverslag per 1 november

NB. Ik zie nu de periode 1 januari tot 1 november genoemd. Wij laten het verslag in de tijd aansluiten op dat van vorig jaar: van november 2010 t/m oktober 2011.

Van: [REDACTED]@minocw.nl]
Verzonden: dinsdag, november 2011 8:55
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Activiteitenverslag per 1 november

Beste [REDACTED]

Op grond van de subsidiebeschikking 2011 (8-11-2011, OND/ODB-11/22611 U artikel 2) wordt er een voortgangsrapportage met tenminste een activiteitenverslag over de periode van 1 januari tot 1 november 2011 verwacht van het Steunpunt.

Als je de voortgangsrapportage klaar hebt, wil je ons die dan sturen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsmedewerker
Directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150
Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: 070 [REDACTED]
F: 070 412 2699
E: [REDACTED]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

1-11-2011

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: donderdag 21 juni 2012 15:22
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: ffRekenen ivm aanvullende projectfinanciering

Hoi [REDACTED]

Prima. Doen we op die manier.

Dank & groet,

Van: [REDACTED]@minocw.nl]
Verzonden: woensdag 20 juni 2012 14:38
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: ffRekenen ivm aanvullende projectfinanciering

Beste [REDACTED]

[REDACTED] en ik hebben hier even naar gekeken en hebben het volgende voorstel.

Volgens de beschikking van 5 december 2011, referentie OND/ODB-11/74311 U voor de specifieke activiteiten en projecten wordt er per 1 november 2011 (besluit E) een tussenrapportage ingediend. In deze rapportage zal de inhoudelijke en financiële stand van zaken van de afzonderlijke projecten worden vermeld.

In de tussenrapportage kan het volgende worden opgenomen, (wat van toepassing is):

- o Specifiek aangegeven voor het project ffRekenen, wat er is toegezegd (verplicht) aan dit project. Mocht deze verplichting nog niet gedaan zijn dan kan het bedrag eventueel worden verlaagd, zodat de begroting weer sluit.
- o Het kan zijn dat bij andere projecten geld over blijft. In dat geval graag precies aangegeven wat de financiële stand van zaken is bij alle projecten. Indien er geld over is, zal BVE indien dat nog steeds nodig is op jullie verzoek een verschuiving van middelen naar ffRekenen mogelijk maken.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsmedewerker
Directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150
Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: 070 [REDACTED]
F: 070 [REDACTED]
E: [REDACTED]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl

Verzonden: maandag 2 april 2012 9:51

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: ffRekenen ivm aanvullende projectfinanciering

Beste [REDACTED] en [REDACTED]

Zoals al gemeld hebben wij een fout ontdekt in de aanvraag voor de aanvullende projectfinanciering van november 2011. Het betreft het project ffRekenen.

Op 15 november 2011 heb ik je een mail gestuurd met de vraag hoe wij de subsidie voor dit project het best konden aanvragen. Dit omdat een deel van het project al via een eerdere beschikking werd gefinancierd. Zie de mail hieronder, die ik je toen heb gestuurd.

In deze mail staat een merkwaardige rekenfout. De optelling van de fases 1 (demoversie) en 2 € 157.318 en € 535.500 moet zijn: **€ 692.818,-**. Daar staat nu **€ 637.245,-**. Dit laatste bedrag is in de doorberekening voor de subsidieaanvraag steeds overgenomen. Dit betekent dat wij een tekort hebben op de aanvraag van **€ 55.573,-**.

Voor de zekerheid heb ik de subsidieaanvraag bij deze mail gevoegd.

De vraag is of hier nog wat aan te doen is? Kunnen wij misschien een erratum-aanvraag indienen? Of deze fout schriftelijk melden en eventueel op een later moment alsnog een aanvullende aanvraag doen met verwijzing naar deze melding? Of zijn er nog andere opties?

Ik hoor graag jullie reactie.

Met groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag, november 2011 14:51

Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

Onderwerp: ffRekenen ivm aanvullende projectfinanciering

Hoi [REDACTED],

Naar aanleiding van je vraag over ffRekenen hebben we even de zaken op een rijtje gezet.

Project GoedRekenen/ffRekenen

Offerte totaal **€ 1.200.000** ex BTW of **€ 1.428.000** incl. BTW

Verplichtingen aangegaan:

Fase 1 (demoversie) € 132.200 ex BTW = € 157.318 incl. BTW

Fase 2 € 450.000 ex BTW = € 535.500 incl. BTW

Totaal fase 1 en 2: **€ 637.245** (incl. BTW)

Toegezegde aanvullende financiering: **€ 450.000** incl. BTW. In (wat jij aanduidde als) de 'novemberbrief' vragen we toestemming om het daarvan nog niet gebruikte deel te mogen reserveren voor doorloop in 2011. We hebben dus nog niet eerder iets extra's op dit project gevraagd buiten de eerste € 450.000).

Tekort fase 1 en 2: **€ 187.245**. We hebben de opdracht voor fase 2 toch verleend, in de verwachting dat dit bedrag er wel zou komen (of dat we het eventueel uit de 'reguliere' middelen zouden kunnen financieren).

Offerte fase 3: € 600.000 ex BTW = **€ 714.000** incl. BTW

Keuze: wat te doen?

We kunnen nu aanvragen het restant voor fase 1 en 2 = **187.245 Euro** (incl. BTW).

Of we kunnen nu aanvragen het restant voor fase 1 en 2 plus fase 3 = **901.245 Euro** (incl. BTW).

Hier willen we het graag even met je over hebben.

Met vriendelijke groet,

Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: (0318)
M:
E: @steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting
Innovatie Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Datum **22 JUN 2012**
Betreft Verlening projectsubsidie Steunpunt Taal & Rekenen mbo 2012;
verplichtingnummer **61200-22151**

Onze referentie
OND/ODB-12/37987 U

Uw brief van
25 november 2011

Uw referentie
7797/[REDACTED] STR

Bijlagen
OND/ODB-12/37989 U

Geachte heer [REDACTED]

Op 25 november 2011 ontving ik uw subsidieaanvraag met uw activiteitenplan 2012 en op 20 april 2012 de aanvullende begroting van het Steunpunt Taal en Rekenen mbo en de rapportage over 2011. De rapportage over 2011 geeft mij verder geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Ik informeer u met deze brief over mijn besluit voor de subsidie voor het kalenderjaar 2012.

Verlening subsidie

Ik verleen u een projectsubsidie van € 600.000,00 voor de activiteiten zoals die zijn beschreven en begroot in uw subsidieaanvraag 2012. De subsidie is uitsluitend bestemd voor deze activiteiten. Als bijlage is de subsidiebeschikking opgenomen.

De subsidie heeft een tijdelijk karakter. Mede gelet op de bezuinigingen die dit kabinet in het vooruitzicht heeft gesteld, kunt u er niet vanuit gaan dat voor een volgend tijdvak opnieuw subsidie zal worden verleend. Daarbij is het niet meer mogelijk om een egaliseriereserve te vormen. U dient hiermee bij de bedrijfsvoering rekening te houden.

Verplichtingen

Naast deze beschikking zijn ook de Algemene wet bestuursrecht (met name titel 4.2 van deze wet, die een algemeen juridisch kader bevat voor de verstrekking van subsidies door bestuursorganen) en de Regeling OCW-subsidies relevant. U kunt deze regelgeving raadplegen via www.wetten.nl. Die wetten en regelingen bevatten veel voorschriften die voor de subsidieverstrekking relevant zijn, zoals de mogelijkheden tot intrekking en wijziging van de subsidie. Die voorschriften zijn echter niet -nogmaals- in deze beschikking opgenomen.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Een van die verplichtingen betreft een meldingsplicht. U dient mij op de hoogte te brengen van alle feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij een significante wijziging van de overige inkomsten of uitgaven zoals u die hebt opgegeven. Ook inhoudelijke wijzigingen in de uitvoering van uw activiteiten met een dusdanig karakter dat ze het wezen van mijn besluit tot subsidieverlening raken, dient u vooraf te melden. Als u twijfelt of daar bij een bepaalde wijziging sprake van is, verzoek ik u contact op te nemen met uw contactpersoon bij het ministerie.

Heeft u vragen? Neem dan telefonisch contact op met het informatiecentrum of mail naar ico@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: 079- [REDACTED] (PO), 079- [REDACTED] (VO) of 079- [REDACTED] (BVE/HO). Op www.duo.nl vindt u onder 'Naar DUO-CFI' instellingsinformatie en voorlichting over regelgeving en actuele ontwikkelingen in het onderwijs.

Hoogachtend,
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
clustermanager OND/ODB

[REDACTED]

drs. [REDACTED]

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-12/37987 U

Uw brief van
25 november 2011

Uw referentie
7797/[REDACTED]STR

g-schijf

2/7

Minuut

DUO-kenmerk

OND/ODB-12/379874

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

(Mede)parafering

Voorparaaf Eenheid	Datum	Paraaf	Medeparaaf Eenheid	Datum	Paraaf	Eindparaaf DUO	Eenheid	Datum	Paraaf
ontvangst			OND/ODS	20/12				20/6	
22 JUNI 2012									
FMC/FDM									

Registratie minuut

Naam ontwerper

Bestandsnaam

Document4

Eenheid

ODB

Aantal pagina's brief

3

Toestel

Datum ontwerp

20-12-2011

22 JUNI 2012

Juridische en financiële consequenties e.a.

2 portonns. 12/37987 + 12/37989

Registratie brief

- ICO-telefoonnummer
- ICO BPO
- ICO BVO
- ICO BVH
- ICO VrZ
- Geen

Bestuur-/BRIN-nr.

Uw brief van

Trefwoord
(onderwerpenlijst)

Uw referentie

Onderwerp

In vervolg op

Betalingsverkeer

Fin. consequenties

Ja Nee

Organisatie-eenheid

Agendaregel

Ja Nee

Betref

Verplicht. Vordering VAW

Nummer

Nummer E-verplichting

61200- 2251

Oordeelsvorming

Vorm uitgaand document

- BBK (Bekostigingsbeschikkingen)
- OBK (Overige beschikkingen)
- IBR (Informatie brieven)
- UVA (Uitvoeringsanalyse)
- RBB (Rectificatie Bekostigingsbeschikkingen)
- ROB (Rectificatie Overige Beschikkingen)
- RIB (Rectificatie Informatie brieven)
- UVT (Uitvoeringstoets)

Bestuutcode

- Toegewezen
- Deels toegewezen
- Afgewezen
- Niet van toepassing

Bezwaarschriftclausule

- Standaard (keuze 1)
- 6:18 / 6:19 (keuze 2) Geen
- DCIM/TOW (keuze 3)
- Landb (keuze 4)

Verzenden brief

Bijlagen

Nee
OND/ODB-12/37989 4

Mede afgedaan

Omschrijving

- 1
- 2
- 3

- 1
- 2
- 3

Afschriften

Afschriften intern

Naam Eenheid Kamer

Afschriften extern

Aantal afschriften

[Redacted] IPC2150 VDBVE

(adresstickers bijvoegen)

[Redacted] OND

Afschriften inspectie

Naam

RIK

22 JUNI 2012

DUO 37009

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

[REDACTED]
E info@steunpuntve.nl
I www.steunpuntve.nl

Datum	10 april 2013	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1306/mbo [REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Activiteitenverslag mbo 2012	Bijlage(n)	2

Geachte heer [REDACTED],

Op 6 november 2012 stuurden we de voortgangsrapportage 2012 over de activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo naar uw voorgangster, mevrouw Noordijk. Daarin beschreven we de activiteiten zoals deze tot half oktober werden verricht. Ter vaststelling van de subsidie 2012 zonden we nu een financiële verantwoording en een activiteitenverslag over het gehele kalenderjaar 2012 naar DUO. Ter informatie treft u hierbij dit activiteitenverslag 2012 aan.

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt taal en rekenen ve

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Bijlagen:

Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo 2012

Bijlage I: Rapportage analyse jaarverslagen 2011

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenverslag 2012

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

maart 2013

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

1 Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2012

In 2010 stonden de implementatieplannen van de instellingen centraal in de activiteiten van het Steunpunt mbo. Eind 2010 resulteerde dat in een rapportage van de analyse van de plannen en een bloemlezing waarin goede voorbeelden en originele benaderingen uit de implementatieplannen zijn gebundeld.

Het jaar 2011 is te zien als het jaar waarin de communicatie-infrastructuur voor de invoering van de centrale examinering opgebouwd werd. De invoering vroeg van de scholen veel vermogen op het gebied van organisatie en logistiek, ICT-beheer en onderwijs. De onderlinge afstemming vereiste een goede communicatie: de juiste informatie op het juiste moment op de juiste plaats. Het Steunpunt mbo heeft, in nauwe samenwerking met OCW, het College voor Examens, MBO Raad en Cito, de scholen hierbij op tal van manieren zo goed mogelijk ondersteund.

Het tweede thema van 2011 betrof de moderne vreemde talen in het mbo. Vanaf augustus 2012 is Engels in niveau 4 opleidingen een generiek verplicht onderdeel. In veel, maar niet alle, kwalificatiedossiers van 2011 was dit ook al het geval. Ook is de plaats van de (beroeps)specifieke mvt-eisen in de kwalificatiedossiers veranderd. De verwachting dat er vanuit de scholen behoefte zou zijn aan verduidelijking en ondersteuning, kwam uit. Het Steunpunt mbo gebruikt zijn bestaande infrastructuur en werkwijze om daarin te voorzien: informatie op de website, flitsbijeenkomsten, helpdesk, aanbodoverzicht en eventueel instrumentontwikkeling.

In 2012 was wederom de implementatie van de centraal ontwikkelde examens een speerpunt voor het Steunpunt mbo. De wijziging op het Examen- en kwalificatiebesluit WEB heeft meer duidelijkheid gebracht over de regelgeving, met name ook voor niveau 2 en 3 opleidingen. De communicatie via contactpersonen en het organiseren van netwerkbijeenkomsten voor deze groep in samenwerking met het College voor Examens heeft gezorgd voor veel goodwill op de scholen ten aanzien van de implementatie van de centrale examens. Daarnaast kwamen er ook veel vragen over instellingsexamens Nederlands en de plaats van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Er is in 2012 nog veel meer dan in voorgaande jaren gebruik gemaakt van de helpdeskfunctie. Mede op basis van de vragen is in 2012 ook een aantal nieuwe projecten gestart in samenwerking met diverse ondersteuningsorganisaties.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt mbo vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt mbo opereert zoveel mogelijk vraggericht.

De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt mbo 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt mbo kennisdeling, onder andere via de [Marktplaats mbo](#) en het [Portaal taal en rekenen mbo](#), door netwerken voor taal en rekenen en centrale examinering bijeen te brengen en door (werk)conferenties te organiseren.

Het Steunpunt mbo brengt op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten.

Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt mbo ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt mbo hierover snel signalen. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

In de organisatie van het Steunpunt mbo hebben zich in de loop van het jaar geen grote wijzigingen voorgedaan. Het hele team mbo bestaat uit twee adviseurs voor Nederlands en rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een coördinator en een managementassistent. Daarnaast is er een externe coördinator voor het netwerk rekenen en een externe projectadministrateur. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3,5 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds januari 2012 ook over het Steunpunt taal en rekenen ve.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2012 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt mbo. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt mbo via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar. In 2012 is de website inhoudelijk verbeterd, waardoor met name de informatie over de centrale examens beter te vinden is.

De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid.

Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt mbo goed te vinden. Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website. In het najaar van 2011 heeft het Steunpunt mbo de website geëvalueerd, waarbij onder meer kritisch gekeken is naar gebruiksvriendelijkheid en overzichtelijkheid. De hoeveelheid informatie is inmiddels zo toegenomen dat de overzichtelijkheid verloren dreigt te gaan. Met het oog daarop is de indeling en ordening aangepast.

Het aantal bezoekers van de website was: 71.173, waarvan 41.219 unieke bezoekers. Dit betreft alleen de maanden januari – juni 2012 en december 2012. Van de overige maanden zijn door overgang naar een nieuw content management systeem helaas geen gegevens beschikbaar. In de gemeten maanden is een stijging te zien ten opzichte van 2011 met circa 50%. Zou dit doorgetrokken worden over de volledige periode dan kan het aantal bezoekers geschat worden op 110.000.

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt mbo behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl, 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt mbo. Dagelijks krijgt het Steunpunt mbo op deze manier meerdere vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Mijn dank voor het antwoord. Ik zal de info doorgeleiden binnen onze instelling.

Bedankt voor je reactie. Ik heb het doorgestuurd naar onze teammanager.

Bedankt voor je vorige antwoord. Daar heb ik zeker wat aan gehad. Nu heb ik nog een vraag.

Alvast bedankt! Het is allemaal nieuw voor mij dus hopelijk vind je het niet erg dat ik nog even doorvraag!

Dank je wel voor je snelle reactie. Ik had zelf al zo'n vermoeden, maar de vraag kwam van collega's.

Hartelijk bedankt voor deze extra toelichting. Het verduidelijkt inderdaad het geheel. Ik hoop dat dit helpt tijdens de gesprekken hierover met school.

Wederom bedankt voor je info. Kan ik lid worden van de flitsberichten? Social Media zou echt aan te raden zijn!

Hartelijk dank voor je zeer snelle en duidelijke reactie.

Dankjewel voor je supersnelle antwoord!

Daar ben ik weer Helaas is er n.a.v. de uitgebreide antwoorden die jij mij hebt gestuurd toch nog een onduidelijkheid. Zou je mij willen helpen a.u.b. met het beantwoorden van de vraag van mijn collega?

Super! Volgens mij is het duidelijk zo.

Heel erg bedankt en graag tot een volgende keer.

Yesssssss... dat komt goed uit! Stond dit ergens op de site???? Niettemin dank voor je snelle reactie!

In totaal zijn van januari 2012 tot en met december 2012 via de mail 1430 vragen beantwoord, waarvan 355 over moderne vreemde talen. Met afstand hadden ook het afgelopen jaar de meeste vragen die het Steunpunt mbo ontving, weer betrekking op examinering Nederlands, mvt en rekenen. Naast deze vragen wordt er veel gevraagd over de cohorten, voor wie de centrale examinering wel en niet gaat gelden en over de slaag-/zakbeslissing. Ook gingen veel vragen over de logistieke organisatie van de centrale examens. Daarnaast waren er veel vragen over de mogelijkheden voor vrijstellingen, 'onderhoudsplicht' en 'geldigheidsduur'. Erg veel vragen gingen ook over dyscalculie en zwakke rekenaars. Daarbij was dit jaar ook opvallend dat er regelmatig vragen kwamen van ouders of studenten zelf.

Naast vragen via de mail worden dagelijks enkele vragen telefonisch beantwoord. Deze worden niet geregistreerd.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt mbo ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt mbo meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. In oktober 2011 is de eerste 'Nieuwsbrief COE' verschenen. Dit is een maandelijks nieuwsbrief voor alle contactpersonen COE waarin de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de centraal ontwikkelde examens bekend worden gemaakt. Het kan daarbij gaan om regelgeving, maar ook om geplande bijeenkomsten, belangrijke data in verband met de pilotexamens, etc. Deze nieuwsbrief wordt samengesteld door het Steunpunt mbo en het College voor Examens. Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van

OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteen wordt gezet. Flitsberichten, nieuwsbrieven COE en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt mbo beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2012 publiceerde het Steunpunt mbo onderstaande Servicedocumenten:

- *Wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege o.a. examinering referentieniveaus mbo-2 en mbo-3 en herziening inrichting kwalificatiestructuur (aangevulde versie in verband met de brief aan de scholen van 9 januari 2012).* Dit document is een samenvatting van de brief die de minister op 9 januari 2012 naar de scholen heeft gestuurd, vooruitlopend op de wijziging op het examen- en kwalificatiebesluit WEB.
- *Nederlandse taal en rekenen en Engels na een eerder behaald diploma of een EVC-procedure.* In dit document worden de consequenties van de regelgeving over de generieke eisen voor Nederlands en rekenen voor de mbo-instellingen beschreven.
- *Matrix consequenties regelgeving taal en rekenen in EVC-procedures.* Een schematisch overzicht van de regelgeving over de generieke eisen Nederlands en rekenen en de gevolgen daarvan voor EVC-aanbieders.
- *Wetswijziging examen- en kwalificatiebesluit WEB en examenbesluit VO.* In dit document wordt een samenvatting gegeven van de publicatie in het Staatsblad van 23 april en de gevolgen daarvan voor het mbo.
- *Cohortenschema, versie juni 2012.* Naar aanleiding van de wetswijziging is een nieuw cohortenschema gemaakt, waarin per mbo-niveau, per cohort en per jaar van diplomering wordt beschreven wat de regels zijn voor het onderwijs, de examinering, de slaag-/zakbeslissing en het toezicht van de inspectie.
- *Dyslexie en dyscalculie in het mbo.* Naar aanleiding van het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo is een overzicht gemaakt van veelgestelde vragen over dit onderwerp met antwoorden of een verwijzing naar vindplaatsen van de antwoorden.
- *Examinering generieke en beroepsspecifieke eisen taal en rekenen – cohorten vanaf 2010.* In dit document gaat het over de manier van examineren van de generieke eisen en de manier van examineren van de beroepsspecifieke eisen Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen..
- *Vierde voortgangsrapportage implementatie referentieniveaus taal en rekenen.* Dit betreft een samenvatting van de op 19 december 2012 naar de Tweede Kamer verzonden vierde voortgangsrapportage over de invoering van de referentieniveaus.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt mbo meestal direct per e-mailniewsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt mbo een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'. In 2012 zijn 22 flitsberichten verstuurd.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt mbo organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt mbo bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2012 organiseerde het Steunpunt mbo - net als in 2010 en 2011 - één flitsbijeenkomst. Deze bijeenkomst ging over de Handreiking Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo. Deze flitsbijeenkomst had een dusdanige hoeveelheid aanmeldingen, dat besloten is deze twee keer te houden. Tijdens deze bijeenkomsten, beide op 10 februari 2012, gaf [REDACTED] (OCW) een toelichting op de regelgeving en [REDACTED] (CINOP) een toelichting op de ontwikkelde handreiking. [REDACTED] gaf een toelichting op de rol van het Steunpunt mbo hierbij.

De bijeenkomst werd bezocht door 263 deelnemers, afkomstig uit 60 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 22 niet-bekostigde instellingen.

De presentaties van [REDACTED], werden na de bijeenkomst beschikbaar gesteld via de site van het Steunpunt mbo.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt mbo. De conferenties die het Steunpunt mbo in 2012 – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. Hieronder een overzicht van de conferenties van het afgelopen jaar.

Regiobijeenkomsten Voorbeeldtoetsen Nederlands

Naar aanleiding van het verschijnen van voorbeeldtoetsen voor de instellingsexamen Nederlands – spreken, gesprekken voeren en schrijven heeft het Steunpunt mbo in samenwerking met Cinop en Cito 3 regionale bijeenkomsten georganiseerd in Den Bosch, Zwolle en Rotterdam op 15 maart, 19 maart en 13 april.

De drie regiobijeenkomsten zijn alle gestart met een gezamenlijk gedeelte waarin het Steunpunt mbo de regelgeving die betrekking heeft op de instellingsexamens heeft toegelicht, CINOP de inhoud van de voorbeeldtoetsen heeft besproken en Cito is ingegaan op het beoordelingsmodel bij de voorbeeldtoetsen. Vervolgens is men in drie groepen uiteen gegaan om drie aspecten van het instellingsexamen verder uit te diepen: de organisatie van het instellingsexamen taal, toetsconstructie en beoordelen van productieve taalvaardigheden.

Bij de bijeenkomsten zijn 230 deelnemers geweest uit onder andere 59 bekostigde instellingen en 26 niet-bekostigde instellingen.

Werkconferenties Examinering Nederlandse taal en rekenen

Net als in 2010 en in 2011 zijn er op 10 en 15 mei 2012 weer twee regionale werkconferenties Examinering georganiseerd in samenwerking met het College voor Examens ter voorbereiding op de invoering van de centraal ontwikkelde examens. Tijdens deze bijeenkomsten is ingegaan op de

pilotexamens in schooljaar 2012-2013 voor 2F en 3F. Tijdens deze conferenties is de nieuwe versie van het boekje Hoe?Zo! Centraal ontwikkelde examens Nederlandse taal en rekenen in het mbo gepresenteerd en de bijbehorende website www.COE-dossier.nl. Deze website maakt deel uit van de website van het Steunpunt mbo. Belangrijkste doel van deze conferenties, die vooral in het teken staan van de logistiek en de techniek van de examinering, is het uitwisselen van ervaringen tussen de mbo-instellingen.

De eerste bijeenkomst vond plaats op 10 mei in Eindhoven en de tweede op 15 mei in Zwolle. Aan beide bijeenkomsten tezamen namen 217 mensen deel. Van de bekostigde mbo-instellingen waren er onder de aanwezigen 63 vertegenwoordigd. De opbrengsten van deze werkconferenties zijn beschikbaar gesteld op de website van het Steunpunt mbo.

Conferenties Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo

In het kader van het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo zijn op 5 en 7 juni 2012 in samenwerking met de LPC en CINOP twee goed bezochte conferenties georganiseerd.

Tijdens deze bijeenkomsten heeft de heer [REDACTED] een inleiding gehouden over de wereld van de student met dyscalculie. [REDACTED] (OCW) heeft de regelgeving met betrekking tot de centrale examinering van studenten met een beperking toegelicht. De LPC en CINOP hebben de door hen ontwikkelde mbo-scan toegelicht. Verder waren er diverse workshops en presentaties.

De bijeenkomst van 5 juni vond plaats in Amersfoort en de conferentie van 7 juni vond plaats in Eindhoven. In totaal hebben aan beide bijeenkomsten 344 mensen deelgenomen afkomstig uit onder andere 61 bekostigde mbo-instellingen en 22 niet-bekostigde instellingen. Ook van deze conferenties zijn de opbrengsten gepubliceerd op de website van het Steunpunt mbo.

Conferentie 'Regels en ruimte'

Naar aanleiding van de vele vragen over de regelgeving en organisatie van de instellingsexamens Nederlands en moderne vreemde talen is op 8 oktober 2012 een conferentie over dit onderwerp gehouden, getiteld 'Regels en ruimte' in de Reehorst in Ede.

De conferentie had tot doel de mbo-instellingen te informeren over de keuzes en mogelijkheden rond de instellingsexamens en de deelnemers onderling kennis en ervaring te laten uitwisselen.

Na een inleidend centraal gedeelte, waarin gesproken is door de heer [REDACTED] en mevrouw [REDACTED] (onderwijsinspectie) hebben ondersteunende organisaties in de ochtend 8 verschillende masterclasses verzorgd. In de middag zijn door mbo-instellingen 12 verschillende workshops verzorgd. Deze workshops - vrijwel allemaal verzorgd door mbo-docenten - zijn allemaal twee keer uitgevoerd.

De onderwerpen die in de masterclasses en workshops aan de orde kwamen, waren onder andere toetsconstructie, koppelen van het generieke taalexamen aan de beroepscontext, ter plekke beoordelen van een taalprestatie van een student, beleid van de school.

De bijeenkomst is heel goed bezocht. In totaal zijn 402 mensen geweest, afkomstig uit 67 bekostigde mbo-instellingen en 31 niet-bekostigde instellingen.

Landelijke rekenconferentie 'Alledaags Rekenen'

Op 21 november 2012 organiseerde het Steunpunt mbo samen met de MBO-Academy de landelijke rekenconferentie 'Alledaags rekenen'. Tijdens deze conferentie hebben circa 30 mbo-instellingen (soms samen met ondersteuningsinstellingen) workshops gegeven. Ook was er de gehele dag een

beurs waarop uitgevers, nascholingsinstellingen en anderen hun rekenmaterialen presenteerden. Ook was er een speciale presentatieronde voor de standhouders op de beurs. De conferentie werd bezocht door 335 deelnemers.

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt mbo.

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten voor contactpersonen COE of toetsleiders / portal accountbeheerders in verband met evaluatie van (pre-)pilotexamens, voorlichting over Examentester, voorlichting over de pilotexamens 2012-2013. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt mbo aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt mbo. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Sinds november 2011 is er ook een netwerk Contactpersonen COE met dezelfde doelstellingen als de netwerken taal en rekenen, namelijk kennisdeling en het vergroten van de betrokkenheid.

Netwerken taal

Het Steunpunt mbo stimuleert en faciliteert de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (Mbo Taalcoach Academie), MBO Raad (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal). Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal'. Op deze manier worden alle doelgroepen 'bediend': taaldocenten, taalcoaches en managers en beleidsmedewerkers. De drie netwerken trokken ook samen op bij de conferentie 'Regels en ruimte', die op 8 oktober 2012 werd georganiseerd in samenwerking met het Steunpunt mbo en de Steunpunt Academie.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt mbo gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

- een 'pioniersgroep' van ca. tien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid. Deze pioniersgroep is in 2012 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt mbo.
- drie regionale subnetwerken die langzaam maar ook steeds meer met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en daarbij graag positieve en negatieve ervaringen uitwisselen.
- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt mbo organiseerde in 2012 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari, april en oktober. Daaraan namen achtereenvolgens 136, 133 en 80 mensen deel, die afkomstig waren uit 62 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 8 niet-bekostigde instellingen.

Netwerk contactpersonen COE

Het netwerk contactpersonen COE is in 2012 twee keer bij elkaar geweest. Op de eerste bijeenkomst (op 19 april 2012) stond de logistieke organisatie van de centrale examens centraal. Twee ROC's hebben een presentatie gehouden, waarover uitgebreid gediscussieerd is in groepen. Op deze bijeenkomst zijn 63 personen geweest. De tweede bijeenkomst was op 13 november 2012. Tijdens deze bijeenkomst stond het uitbesteden van de centrale examens centraal, evenals de organisatie van de afnameplanning van de examinering met verschillende digitale producten. Ook de uitwisseling van ervaringen was onderwerp van gesprek.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten.

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden.

Zoals het Steunpunt mbo in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt mbo, net als in 2011, in 2012 een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag.

Bijlage 1

De 'Rapportage analyse jaarverslagen taal & rekenen mbo' bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen over 2011.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren voor taal en rekenen. Het voordeel daarvan is dat 'de samenleving' veel vertrouwen heeft in centrale examens, dat deze examens goed te vergelijken zijn met de examens voor het voortgezet onderwijs en dat de kwaliteit van de examens geborgd kan worden. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013/2014 moeten taal en rekenen op mbo-4 centraal worden geëxamineerd.

Volgens de CvE-brochure 'Naar centraal ontwikkelde examens Nederlandse taal en rekenen' heeft de invoering van centraal ontwikkelde examens veel gevolgen voor mbo-instellingen:

- *Inhoudelijk:* Meet de toets wat hij moet meten en is de juiste cesuur vastgesteld?
- *Technisch:* Wat moet er gebeuren om op alle onderwijsinstellingen de COE's met de ontwikkelde examensoftware af te kunnen nemen (ICT-voorzieningen, hardware, software)?
- *Organisatorisch:* Wat moet er binnen de onderwijsinstellingen georganiseerd worden om centraal ontwikkelde examens af te nemen (denk aan: het plannen en organiseren van de examens, het organiseren van de correcties en het omzetten van scores in cijfers)?
- *Procedureel:* Welke regels moeten er volgens het Examenbesluit Beroepsopleidingen WEB opgesteld.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt mbo maakt deel uit van de werkgroep COE, waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid.

Contactpersonen

Het Steunpunt mbo is sinds 2011 verantwoordelijk voor het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt mbo rondom COE richt zich in de eerste plaats op de contactpersonen. Zie ook het stukje over het netwerk contactpersonen COE (H 2.6) en de nieuwsbrief COE.

Nieuwsbrief COE

Met de nieuwsbrief COE aan bovengenoemde contactpersonen bereikt het Steunpunt mbo snel en effectief degenen die binnen instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen worden in deze e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of

geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen. In totaal zijn van november 2011 tot november 2012 twaalf nieuwsbrieven verspreid.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt mbo, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het Steunpunt mbo is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (MVT)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2010 heeft het Steunpunt mbo daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt mbo vanaf dat moment voor 0,3 fte over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond drie taken:

- helpdesk en website
- bijeenkomsten en presentaties
- signalering vraagstukken vanuit het mbo-werkveld naar instanties zoals OCW en de onderwijsinspectie.

De vragen die bij het Steunpunt mbo binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012 en de examinering van generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Daarnaast bestaat er een grote informatiebehoefte over het toezichtskader van de onderwijsinspectie. Er is sprake van onzekerheid over wat er precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt mbo bevestiging van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in de examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en de aankondiging dat er voor mbo-4 op termijn sprake zal zijn van centrale examinering Engels.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt mbo in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt mbo – uitbesteed aan derden.

- *Taal de Baas*

Taal de Baas, het digitale diagnostische en remediërende programma voor lezen, luisteren en woordenschat in het mbo is gebruiksvriendelijker ingericht. 'Taal de baas' is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt mbo. Met het programma wordt eerst een diagnose van de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taaloefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaats onafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes. Taal de baas is (vooralsnog) gratis te gebruiken door alle beroepsopleidingen. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. Zo kan bijvoorbeeld een toets onderbroken worden om later weer te worden opgestart, kunnen meer docenten de resultaten van een lesgroep bekijken, kan een gebruiker van het programma gemakkelijker de eigen vorderingen bijhouden, enz. Uit het gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning/extra lessen voor taalzwakke mbo studenten. In november 2012 zullen de verbeteringen in vier regionale bijeenkomsten worden toegelicht en kunnen gebruikers hun ervaringen met elkaar delen.

- *Bouwstenen voor leesbevordering*

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP momenteel een vervolgproject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uit. Het project omvat tien bouwstenen; deze worden ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs. Docenten van de opleidingen PW en OA kunnen individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep – waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn - volgt het project op hoofdlijnen.

- *Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt*

In opdracht van het Steunpunt mbo inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update, waarin ook mvt is opgenomen. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en actualiseren kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt mbo wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar.

- *ffRekenen*

In het voorjaar van 2011 is op www.ffrekenen.nl een demoversie beschikbaar gekomen van

ffRekenen (eerdere werktitel 'GoedRekenen'). ffRekenen wordt in opdracht van het Steunpunt mbo ontwikkeld door APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeter en Stichting Expertisecentrum ETV.nl. 'ffRekenen' is een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. In opdracht van het Steunpunt mbo is het programma in 2012 doorontwikkeld. In november verschenen 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten.

- Toetsformats en voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden Nederlandse taal*

In 2010 werd het initiatief genomen voor de ontwikkeling van voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden taal, gericht op de instellingsexamens schrijven, spreken en gesprekken voeren op de niveaus 2F en 3F van het Referentiekader Nederlandse taal. Het doel is docenten Nederlands een handreiking te bieden bij die vaardigheden die ook na invoering van centrale examinering taal en rekenen onderdeel blijven van het instellingsexamen. De toetsformats en voorbeeldtoetsen zijn, in opdracht van het Steunpunt mbo, ontwikkeld door Cito en CINOP. In november 2011 is het eerste deel van de ontwikkelde producten beschikbaar gekomen op de website van het Steunpunt mbo. Het gaat om toetsformats, enkele toetsvoorbeelden en de handleiding bij de formats en voorbeelden. In januari 2012 zijn deze formats aangevuld met beoordelingsmodellen en een praktische handreiking voor de ontwikkeling van toetsen voor instellingsexamens Nederlands.
- Handreiking bij Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo*

Het 'Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo' is in opdracht van OCW door CINOP ontwikkeld. Het is op 30 september 2010 op de website van het Steunpunt mbo gepubliceerd. In de loop van 2012 is dit referentiekader opgenomen in de regelgeving voor het mbo. In opdracht van het Steunpunt mbo heeft CINOP een handreiking ontwikkeld bij het referentiekader. De Handreiking is bedoeld als een handvat en beschrijft voor een breed publiek op een toegankelijke en heldere manier wat er wordt bedoeld met de ERK-niveaus in het mbo. Elk niveau wordt beschreven met behulp van descriptor (toelichtende schalen), ook wel can-do-statements, omdat het korte, kernachtige omschrijvingen zijn van wat iemand kan in een vreemde taal. De descriptor van het *Referentiekader MVT in het mbo* zijn, net als het ERK, ingedeeld in vijf vaardigheden: luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven. De Handreiking is gratis ter beschikking gesteld van de scholen en te downloaden van de site van het Steunpunt mbo.
- Vakbegrip*

Vakbegrip is door de CED-Groep ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt mbo en is gebaseerd op de strategieën van Nieuwsbegrip en Nieuwsrekenen. Het zijn aanvullende leerlijnen die naast de reguliere lesmethodes gebruikt kunnen worden.

Voor de sectoren Techniek en Handel & Economie zijn teksten met opdrachten voor begrijpend lezen en woordenschatlessen beschikbaar. Voor Zorg & Welzijn (inclusief Sport en Bewegen) zijn er rekenopgaven. De doelgroep bestaat uit mbo-studenten die toegeleid moeten worden naar niveau 2F van de Referentieniveaus Nederlands en rekenen. Het programma wordt iedere drie weken aangevuld met nieuwe lessen. De teksten met bijbehorende opdrachten zijn gratis te downloaden van de website www.vakbegrip.nl. De website is sinds april 2012 online en is sinds die tijd ca. 17.000 keer bezocht door ca. 2000 unieke bezoekers.

- *Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo*
In 2012 hebben de landelijke pedagogische centra en CINOP, in opdracht van het Steunpunt mbo, gezamenlijk het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in twee landelijke conferenties, een servicedocument met veel gestelde vragen en een mbo-scan. Met deze scan kunnen scholen zelf de stand van zaken met betrekking tot dyslexie en dyscalculie in kaart brengen. Bij deze mbo-scan wordt een gratis studiemiddag aangeboden met een adviseur van de LPC of CINOP. De scan is online toegankelijk via de website van het Steunpunt mbo. Na invullen van de scan krijgen scholen een automatische terugkoppeling over de stand van zaken.
- *COE in de praktijk*
CINOP verzamelt in opdracht van het Steunpunt mbo goede voorbeelden op het gebied van de (logistieke) organisatie van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen. Bij elke stap die beschreven is in het COE-dossier (www.coedossier.nl) zijn voorbeelden gezocht. Hiervan zijn filmpjes gemaakt, die getoond worden, of er worden documenten beschikbaar gesteld. In november 2012 zullen deze praktijkvoorbeelden in het COE-dossier gepubliceerd worden.
- *Volgens Bartjens,*
In het najaar van 2011 en in het voorjaar van 2012 zijn twee specials van het tijdschrift Volgens Bartjens gepubliceerd voor het vo en het mbo. Volgens Bartjens is een tijdschrift voor rekendocenten in het primair onderwijs. In deze speciale uitgaven voor vo en mbo stond de stand van zaken op het gebied van regelgeving, inhoud en praktijk van het rekenonderwijs in het vo en mbo centraal. Het Steunpunt mbo heeft deze uitgaven gefinancierd en meegewerkt aan de redactie van de specials. De twee afleveringen zijn in veelvoud naar alle locaties van het vo en het mbo verstuurd.
- *Portaal Taal & Rekenen*
Samen met Kennisnet legde het Steunpunt mbo in 2010 de grondslag voor het Portaal Taal en Rekenen mbo, een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld materiaal te uploaden. Net als in 2011 zijn ook in 2012 diverse workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt mbo levert twee moderators, een voor taal en een voor rekenen. In 2012 is gestart met het omzetten van het Portaal naar Wikiwijs. De verwachting is dat dit eind 2012 gereed zal zijn.

2.11 Marktplaats mbo

Marktplaats mbo is een kennisplatform voor docenten en managers in het mbo-onderwijs. Beleidsmakers en docenten in het mbo kunnen hier putten uit een grote collectie praktijkvoorbeelden, documenten, artikelen, beleidsnotities, lesmateriaal, filmmateriaal en links. Alle informatie is overzichtelijk gerubriceerd in hoofd- en subcategorieën. Er is een hoofdcategorie 'talen' en een

hoofdcategorie 'rekenen'. Via de subcategorieën kan worden gezocht op o.a. beleid, toetsing, lesmaterialen, interessante links. Bronnen kunnen worden geplaatst door instellingen, kenniscentra en bedrijven en worden op relevantie beoordeeld door moderatoren. Het Steunpunt mbo draagt bij met twee actieve moderatoren, één voor talen en één voor rekenen. Het betreft dezelfde twee personen als de moderatoren voor het Portaal taal en rekenen mbo. Daarmee is ook een goede afstemming tussen Portaal en Marktplaats mbo gewaarborgd.

In 2011 heeft de voorbereiding van de invoering van centrale examinering veel nieuwe bronnen op marktplaats mbo opgeleverd. Ook beleidsontwikkelingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo geven aanleiding tot documenten-uploads. Maar marktplaats mbo bevatte ook veel praktische bronnen: ca. een kwart (rekenen) tot een derde (taal) van de recente bronnen op de mbo-marktplaats bestond uit lesmateriaal. In 2012 is dit materiaal zoveel mogelijk overgezet naar het Portaal taal en rekenen.

2.12 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt mbo behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt mbo zijn regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen of kenniscentra.

Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt mbo in 2012 een presentatie verzorgde (los van de netwerken en de taal-, reken- en CvE-conferenties):

- Netwerk EVC
- Docentendag KC Handel
- Conferentie AMN
- Werkgroep Examinering KC Handel
- Taalweb Den Haag
- Conferentie ██████████
- ROC van Amsterdam
- ROC Rijn IJssel
- SBB
- SLO

2.13 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt mbo zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt mbo werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt mbo zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO 2010 / MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds 2012 ook het Steunpunt taal en rekenen ve waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt mbo een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt mbo. Het Steunpunt mbo heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)*
In opdracht van het ministerie van OCW coördineert SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werken partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband wordt een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt mbo participeert in dit overleg. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. SLO beheert de OCW-website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen. Het Steunpunt mbo neemt deel in de redactieraad. De SLO participeert ook in de denktank taal.
- *College voor Examens (CvE)*
Het CvE is verantwoordelijk voor de centrale examens rekenen en taal in het mbo en daarmee ook voor de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt mbo en het CvE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvE organiseert de werkgroep COE, waarin het Steunpunt mbo participeert. Zodra er nieuwe informatie beschikbaar is vanuit het CvE, wordt dit (door middel van een Flitsbericht) door het Steunpunt mbo aan de scholen gecommuniceerd. Het Steunpunt mbo onderhoudt het bestand contactpersonen COE. Daarnaast organiseren CvE en Steunpunt mbo samen bijeenkomsten over de implementatie van de COE en sinds november 2012 netwerkbijeenkomsten voor contactpersonen COE.
- *Cito*
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centraal ontwikkelde examens (COE) voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt mbo nemen beide deel aan de werkgroep COE. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo). Cito was ook betrokken bij de organisatie van de taalconferentie 'Regels en ruimte'.
- *MBO Raad*
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt mbo en de MBO Raad.
- *Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)*
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011/2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt mbo zit in de klankbordgroep.
- *Steunpunt taal en rekenen vo*
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn

op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.

- **Steunpunt taal en rekenen ve**
Sinds januari 2012 is het Steunpunt taal en rekenen ve gestart. Ook dit Steunpunt is bestuurlijk ondergebracht bij de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en op dezelfde locatie als de steunpunten mbo en vo gehuisvest. Wekelijks is er werkoverleg en er wordt veel samengewerkt.
- **Steunpunt taal en rekenen po, sectorraden (po, vo, mbo en aoc)**
Naast de contacten met het Steunpunt taal en rekenen via het instellingenoverleg dat door de SLO wordt georganiseerd, is er in 2012 ook sprake geweest van periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van de drie steunpunten po, vo en mbo en de betrokken sectorraden. Het overleg betrof afstemming van activiteiten en informatie-uitwisseling over de positie van taal en rekenen in de verschillende sectoren en in het beleid.

Verder onderhield het Steunpunt mbo in 2012 contact met:

- **APS**
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast ontwikkelt APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars: *ffRekenen*. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd. APS participeerde ook in het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.
- **Bureau ICE**
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt mbo. Bureau ICE is tevens een van de ontwikkelaars van het diagnostiserend/remediërend programma Taal de baas dat in mei 2011 werd gelanceerd. Scholen kunnen met het aanschaffen van een helpdesklicentie gebruik maken van de helpdesk van Bureau ICE. .
- **CED-Groep**
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt mbo samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep. Dit project is in 2012 stop gezet. In 2012 heeft de CED-groep het product Vakbegrip ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt mbo.
- **CINOP**
Steunpunt mbo en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt mbo georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP was ook medeorganisator van de taalconferentie 'Regels en ruimte!' CINOP werkt samen met Cito aan de ontwikkeling van bovengenoemde voorbeeld instellingsexamens Nederlandse taal. Daarnaast heeft CINOP in 2011 in opdracht van het Steunpunt mbo een praktische handreiking geschreven voor mvt-taaldocenten die aansluit op het Referentiekader MVT dat in het najaar van 2010 via het Steunpunt mbo beschikbaar is gesteld aan het mbo en dat inmiddels in de regelgeving is opgenomen.
Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvt van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvt is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.
- **CPS**

CPS heeft samen met overige LPC en CINOP deel uitgemaakt van de projectgroep rond het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.

- **Freudenthal Instituut**
Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt mbo.
- **Ideeen en Media**
I&M heeft samen met CED-Groep in opdracht van het Steunpunt mbo het digitale instrument ICO ontwikkeld. ICO ondersteunde instellingen bij het schrijven, uitvoeren en evalueren van hun implementatieplannen. In 2011 is dit instrument verfijnd in verband met de ondersteuning bij de verslaglegging over de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen. In 2012 is dit project stop gezet.
- **ITTA**
ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt mbo. ITTA was medeorganisator van de conferentie 'Regels en ruimte' en is een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend taalprogramma Taal de Baas dat in mei 2011 werkt gelanceerd. Het Steunpunt mbo verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalcoach Academie.
- **Kennisnet**
Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt mbo het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt mbo verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.
- **KPC-groep**
KPC-groep was de hoofdaannemer van het door het Steunpunt mbo geïnitieerde project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo, dat in 2012 is uitgevoerd.
- **NVORWO**
De NVORWO ontwikkelt in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt mbo is vertegenwoordigd in de klankbordgroep. De NVORWO heeft in samenwerking met het Steunpunt mbo in 2011 en 2012 twee specials uitgegeven van het tijdschrift Volgens Bartjens, Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt mbo was vertegenwoordigd in de redactie van de specials.
- **S-BB/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven** is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de beroepsgerichte kwalificatiestructuur van het mbo. Er is met S-BB contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Het Steunpunt mbo heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.

3 Afsluiting

Het Steunpunt mbo constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt mbo blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2013*.

BIJLAGEN

Rapportage analyse jaarverslagen 2011

BEGROTING bij ACTIVITEITENPLAN MBO 2012

Op verzoek van OCW is de begroting bij het Activiteitenplan mbo 2012 anders geordend waardoor de relatie met de in het Activiteitenplan genoemde activiteiten duidelijker wordt.

In het Activiteitenplan mbo 2012 is sprake van basisactiviteiten (paragraaf 3.1) en aanvullende activiteiten (paragraaf 3.2). De aanvullende activiteiten¹ zijn niet opgenomen in deze begroting. Deze activiteiten worden bekostigd uit het aanvullende budget van de subsidiebeschikking dd. 5 dec 2011 (OND/ODB-11/74308 U).

Personeel (ca. ■ fte)

		€ 122.000
○ directeur (■ fte, SIB)	€ ■	
○ coördinatie (■ fte, detachering)	€ ■	
○ secretariaat (■ fte, SIB)	€ ■	
○ projectadministratie (■ fte, inhuur)	€ ■	
○ boekhouding (■ fte, inhuur)	€ ■	
		€ 219.000
○ adviseur taal (■ fte, detachering)	€ ■	
○ adviseur rekenen (■ fte, detachering)	€ ■	
○ adviseur mvt (■ fte, detachering)	€ ■	

Accountant € 5.000

Ruimte en inrichting € 48.000

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, e.d.

Basisactiviteiten € 206.000

Waarvan:

Website	€ 30.000
Helpdesk (steunpunt zelf)	-
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (zelf)	-
Marktplaats	€ 10.000
Portaal taal en rekenen	€ 10.000
Aanbodoverzicht	€ 4.000
Netwerk rekenen	€ 40.000
Denktank taal	€ 10.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 92.000
7 (flits)bijeenkomsten 7 x € 8.000	
3 grotere conferenties (taal, rekenen, coe) 3 x € 12.000	
Overig	€ 10.000

Totaal € 600.000

¹Het betreft de volgende activiteiten: ffRekenen, Volgens Bartjens, Analyse jaarverslagen, ICO taal en rekenen mbo, en Ondersteuning (voorbereiding) examinering

DUO/OND/ODB
t.a.v. de heer [REDACTED]
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

[REDACTED]
e info@steunpuntve.nl
i www.steunpuntve.nl

Datum	10 april 2013	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1303/mbo [REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Subsidievaststelling mbo 2012	Bijlage(n)	3

Geachte heer [REDACTED],

Bij beschikking van 22 juni 2012 (verplichtingnummer 61200-22121) werd subsidie toegekend voor activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo volgens het activiteitenplan voor 2012. Conform artikel 9 van deze beschikking sturen we u hierbij het activiteitenverslag over 2012 en een financiële verantwoording. Voor het laatste verwijzen we naar pagina 15 van bijgaand gewaarmerkt Financieel Jaarverslag 2012 van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en de accountantsverklaring daarbij.

Wij verzoeken u tot vaststelling van de subsidie 2012 op basis van deze documenten.

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Bijlagen:

Activiteitenverslag 2012 Steunpunt taal en rekenen mbo

+ Bijlage I Rapportage analyse jaarverslagen 2011

Financieel Jaarverslag Stichting Innovatie Beroepsonderwijs 2012

(Mede)parafering

Voorparaaf			Medeparaaf			Eindparaaf			
Eenheid	Datum	Paraaf	Eenheid	Datum	Paraaf	DUO	Eenheid	Datum	Paraaf
[Redacted]	18/3	[Redacted]	Dir. MBO				[Redacted]		
			Dir. VO	003	30/3				

Registratie minuut

Naam ontwerper	[Redacted]	Bestandsnaam	MBO.doc
Eenheid	OND	Aantal pagina's brief	7
Toestel	[Redacted]	Datum ontwerp	17-1-2014

Juridische en financiële consequenties e.a.

Registratie brief

ICO-telefoonnummer	ICO BVH [Redacted]	Bestuur-/BRIN-nr.	
ICO BPO [Redacted]	ICO Vrz [Redacted]	Uw brief van	15 april 2013
ICO BVO [Redacted]	Geen	Uw referentie	
Trefwoord (onderwerpenlijst)		In vervolg op	
Onderwerp	Verantwoording subsidie 2011-2013		

Betalingsverkeer

Fin. consequenties	☐ Ja ☒ Nee	Organisatie-eenheid	
Agendaregel	☐ Ja ☒ Nee	Betref	Verplicht. Vordering VAW
		Nummer	
		Nummer E-verplichting	

Oordeelsvorming

Vorm uitgaand document		Besluitcode	Bezwaarschriftclausule
☒ BBK (Bekostigingsbeschikkingen)	☐ RBB (Rectificatie Bekostigingsbeschikkingen)	☒ Toegewezen	☒ Standaard (keuze 1)
☐ OBK (Overige beschikkingen)	☐ ROB (Rectificatie Overige Beschikkingen)	☐ Deels toegewezen	☐ 6:18 / 6:19 (keuze 2)
☐ TBR (Informatie brieven)	☐ RIB (Rectificatie Informatie brieven)	☐ Afgewezen	☐ DCIM/IOW (keuze 3)
☐ UVA (Uitvoeringsanalyse)	☐ UVT (Uitvoeringstoets)	☐ Niet van toepassing	☐ Landb (keuze 4)

Verzenden brief

Bijlagen	☐ Ja ☒ Nee	Mede afgedaan	1 OND-13-18640
Omschrijving			2 OND-13-18653
			3
Afschriften	☒ Afschriften Intern	Afschriften extern	
	Naam Eenheid Kamer	Aantal afschriften	(adresstickers bijvoegen)
	[Redacted] OND/ODB		
	[Redacted] OND/ODS	Afschriften Inspectie	
		Naam	RIK

7 Collationeren

Uitgaande brief gezien	Datum	Paraaf
------------------------	-------	--------

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 27 november 2012
Onze referentie 7951/[REDACTED]/STR
Onderwerp Overschot budget mbo 2012

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Bijlage(n)

Geachte mevrouw [REDACTED]

In het budget van het Steunpunt taal en rekenen mbo voor 2012, toegekend per beschikking van 22 juni 2012 (nr. 61200-22151), wordt een overschot van € 200.000 voorzien. We verzoeken u ermee akkoord te gaan dat dit overschot zal worden gebruikt ter dekking van activiteiten in 2013.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Datum **11 FEB 2013**
Betreft **Overschot Projectsubsidie 2012 Steunpunt Taal & Rekenen mbo;
verplichtingnummer 61200-55151**

Onze referentie
OND/ODB-2013/5746 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Geachte heer [REDACTED]

In uw brief van 27 november 2012, kenmerk 7951/[REDACTED]/STR heeft u aangegeven, dat de aan u verstrekte subsidie 2012 voor het Steunpunt Taal en Rekenen mbo voor een bedrag van € 200.000,00 niet in 2012 zal worden besteed. U verzoekt mij dit bedrag te mogen gebruiken voor de activiteiten 2013.

Met mijn brief van 22 juni 2012, kenmerk OND/ODB-12/37987 U heb ik o.b.v. uw activiteitenplan 2012 een subsidie verstrekt van € 600.000,00. Volgens artikel 1, lid 2 van deze beschikking is de subsidie verleend voor de periode van 1 januari 2012 tot 31 december 2012. In artikel 4, lid 2 is bepaald dat de subsidie uiterlijk in 2012 wordt besteed. Tevens is het vormen van een egaliseringsreserve niet meer mogelijk.

De bovengenoemde bepalingen maken het niet mogelijk het overschot van de projectsubsidie 2012 te gebruiken voor de activiteiten in 2013. Ik wijs u daarom op het volgende. Afhankelijk van de vaststelling van de subsidie 2012 zal indien nodig nog een verrekening op grond van artikel 10, lid 2 plaatsvinden. In uw activiteitenbegroting 2013 mag het overschot van 2012 niet als dekking worden overgenomen. Ik verzoek u daarom een aangepaste activiteitenbegroting voor 2013 aan mij te zenden.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Heeft u vragen? Op www.duo.nl vindt u onder 'Zakelijk' informatie over actuele ontwikkelingen in uw onderwijssector. Onder 'Instellingsinformatie' vindt u voorlichting over onder meer regelgeving, crebo en bekostigingsinformatie over de onderwijsinstellingen. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar ico@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers:

079 - [redacted] (po), 079 - [redacted] (vo) of 079 - [redacted] (bvh).

Hoogachtend,
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
clustermanager OND/ODB

[redacted]

[redacted]

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[redacted]
www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-2013/5746 U

Uw brief van

Uw referentie

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 15 maart 2012 10:04
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Begroting Steunpunt en overige offertes

Beste [REDACTED],

De overheid gaat steeds strenger om met verstrekken en verantwoording van subsidies. Met die ogen hebben we opnieuw naar de begroting 2012 van het Steunpunt Taal en Rekenen gekeken.

Graag heb ik nog een toelichting op het volgende:

1. In bijlage bij de begroting 2012 is de subsidie ingedeeld naar: ontvangen subsidie, personele, huisvesting en exploitatie lasten. De begroting geeft geen inzicht in de uit te voeren activiteiten en wat deze kosten. Graag ontvang ik een toedeling van middelen op deze wijze.
2. De personele kosten geven geen goed inzicht in de loonkosten en urenbesteding. Graag een toelichting /specificatie op de personeelskosten en urenbesteding, dit in verband met de Balkenende-norm.

Ik verzoek je bij het indienen van andere offertes en begrotingen, naast de door jullie gehanteerde begrotingsoverzicht ook de aangevraagde subsidie per activiteit in te richten en een nadere specificatie van de personele kosten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Beleidsmedewerker
Directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150
Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: 070 [REDACTED]
F: [REDACTED]
E: [REDACTED]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: vrijdag 20 april 2012 16:39
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Begroting Steunpunt en overige offertes
Bijlagen: Begroting 1.4 bij activiteitenplan mbo 2012.docx

Dag [REDACTED]

Hierbij de aangepaste begroting.

Onder personele lasten hebben we nu alleen de lasten opgenomen voor de mensen die rechtstreeks of via detachering in dienst zijn van de Stichting plus de mensen die ingehuurd worden om diensten te verlenen die niet tot de activiteiten gerekend worden (m.n. boekhouding/administratie).

Onder activiteiten vallen nu alle kosten die vanwege die activiteiten moeten worden gemaakt, ook personeel dat specifiek voor die activiteit wordt ingehuurd. Maar niet de kosten van het Stichtingspersoneel (want die staan al bij de personele lasten en zijn niet aan een specifieke activiteit toe te wijzen). Bijvoorbeeld: voor de redactie van de website huren we iemand in. Die kosten zijn ondergebracht bij de website.

We horen graag of de begroting nu voldoende inzicht geeft in de kosten voor personeel en die voor activiteiten.

Goed weekend en groet,

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@minocw.nl
Verzonden: donderdag 12 april 2012 7:58
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Begroting Steunpunt en overige offertes

Beste [REDACTED]

Het is belangrijk dat je kunt aangeven wat er aan de activiteiten is uitgegeven. Dus de uitsplitsing van personeel naar overhead en uitvoering/organisatie van activiteiten is in orde. Dat is dus het antwoord op mijn eerst gestelde vraag.

Wat betreft de 2^e vraag over de uur besteding als dat er op dit moment niet is dan wordt dat moeilijk. Ik neem aan dat wel aan de geven is per persoon het aantal FTE en het bij behorende salaris.

Kun je hier mee uit de voeren?

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
Verzonden: woensdag 11 april 2012 17:42
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Begroting Steunpunt en overige offertes

Hoi [REDACTED],

We zijn bezig om de begroting anders te ordenen. Duurt langer dan ik gedacht had om de dingen goed op een rijtje te krijgen. We houden geen uurbestedingen bij, maar ik neem aan dat dat ook niet de bedoeling is. Als het gaat om uurbesteding geven we de omvang in fte aan. Kunnen we eventueel splitsen in fte voor mensen die vooral bezig zijn met overhead (coördinatie, administratie, secretariaat) en fte voor mensen die vooral bezig zijn met uitvoering/organisatie van activiteiten.

Is dat wat jullie betreft oké?

Groet|

Van: [redacted]@xs4all.nl]

Verzonden: donderdag 15 maart 2012 16:36

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Begroting Steunpunt en overige offertes

[redacted] gaan we doen.

[redacted] en [redacted] zie inhoud mail [redacted]. Dus werk aan de administratieve winkel. Fact of life dus zo gaan we vanaf nu aan het werk.

Groet [redacted]

Van: [redacted]@minocw.nl]

Verzonden: donderdag 15 maart 2012 10:04

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Begroting Steunpunt en overige offertes

Beste [redacted],

De overheid gaat steeds strenger om met verstrekken en verantwoording van subsidies. Met die ogen hebben we opnieuw naar de begroting 2012 van het Steunpunt Taal en Rekenen gekeken.

Graag heb ik nog een toelichting op het volgende:

1. In bijlage bij de begroting 2012 is de subsidie ingedeeld naar: ontvangen subsidie, personele, huisvesting en exploitatie lasten. De begroting geeft geen inzicht in de uit te voeren activiteiten en wat deze kosten. Graag ontvang ik een toedeling van middelen op deze wijze.
2. De personele kosten geven geen goed inzicht in de loonkosten en uurbesteding. Graag een toelichting /specificatie op de personeelskosten en uurbesteding, dit in verband met de Balkenende-norm.

Ik verzoek je bij het indienen van andere offertes en begrotingen, naast de door jullie gehanteerde begrotingsoverzicht ook de aangevraagde subsidie per activiteit in te richten en een nadere specificatie van de personele kosten.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Beleidsmedewerker

Directie Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150

Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: 070 [REDACTED]

F: [REDACTED]

E: [REDACTED]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: dinsdag 27 november 2012 13:46
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: overschotten 2012
Bijlagen: 7949 Aanbiedingsbrief Activiteitenplan 2013 mbo incl subsidieaanvraag DEF wit.pdf;
7951 Brief overschot budget mbo 2012 DEF wit.pdf; 7952 Brief overschot budget ve 2012
DEF wit.pdf; 7953 Aanbiedingsbrief Activiteitenplan 2013 ve incl. subsidieaanvraag DEF
wit.pdf

Dag [REDACTED] en [REDACTED],

Omdat ik niet precies weet wie van jullie ik hiervoor hebben moet mail ik jullie maar alle vier. Het betreft overschotten op onze budgetten voor 2012. Zowel voor mbo als voor ve hebben we een overschot. Van mbo gaat het al een paar jaar mee. Eigenlijk vanaf het jaar dat er al wel een budget was, maar nog geen steunpunt (2008). Het lijkt ons nu het handigst om 'schoon schip' te maken en het resterend overschot nu te gebruiken ter dekking van voor 2013 geplande activiteiten. In bijgaande brieven vragen we daarvoor akkoord van [REDACTED]. Eind deze week mailen we de activiteitenplannen mbo en ve voor 2013 met de subsidieaanvraag. Daarin worden deze bedragen dus meegenomen. In verband hiermee mail ik hierbij ook alvast de aanbiedingsbrieven zoals we ze nu hebben geformuleerd. De datum op donderdag gesteld, maar het kan ook vrijdag worden.
Oké zo?

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Bezoekadres:
Horaplantsen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: 0318 [REDACTED]
E: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 27 november 2012
Onze referentie 7952[REDACTED]/STR
Onderwerp Overschot budget ve 2012

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Bijlage(n)

Geachte mevrouw [REDACTED]

In het budget van het Steunpunt taal en rekenen ve voor 2012, toegekend per beschikking van 15 februari 2012 (nr. 61200-21865), wordt een overschot van € 450.000 voorzien. We verzoeken u ermee akkoord te gaan dat dit overschot zal worden gebruikt ter dekking van activiteiten in 2013.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen ve,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

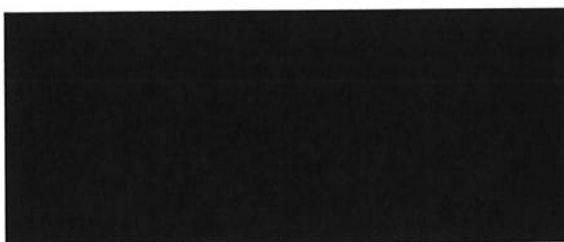
Datum	29 november 2012	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	7953/[REDACTED]/STR	Doorkiesnummer	0318 [REDACTED]
Onderwerp	Activiteitenplan ve 2013	Bijlage(n)	2

Geachte mevrouw [REDACTED],

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen volwasseneneducatie het Activiteitenplan ve 2013 aan. Ik verzoek u met dit plan akkoord te gaan op basis van de bijgevoegde begroting.

In de begroting is rekening gehouden met een nog te besteden bedrag van € 450.000 dat resteert van 2012. De subsidieaanvraag 2013 bedraagt € 1.026.000. Echter door het verwachte overschot van 2012 van € 450.000 is er voor 2013 € 576.000 nodig.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen ve,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: dinsdag 6 november 2012 16:19
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: rapportage 2013 met bijlage en aanbiedingsbrief
Bijlagen: Rapportage 2012 incl. bijlage 1 DEF.pdf; Bijlage 2 Rapportage analyse jaarverslagen 2011 DEF.pdf; 7948 Aanbiedingsbrief Rapportage 2012 DEF.pdf

Hoi [REDACTED],

Het lukt me niet om Hans te pakken te krijgen voor een akkoord op het hele pakketje, maar ik ga er vanuit dat dat wel snor zit dus mail ik het je maar. Ik heb zijn digitale handtekening gebruikt.

Willen jullie het ook nog per post naar [REDACTED]? Of is het zo voldoende? Kan wel hoor, maar het zijn nogal rommelige dagen en dan schiet het er steeds bij in.

Geldt voor jullie natuurlijk al net zo: nieuwe bewindspersonen en ook nog even verhuizen. Alles goed gekomen wat dat betreft? Beetje fijne plek?

Groet,

[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: 0318 [REDACTED]
E: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl

Postbus 7001
6710 CB Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntaalenrekenenmbo.nl
I www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	6 november 2012	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	7948 [REDACTED] /STR	Doorkiesnummer	0318 [REDACTED]
Onderwerp	Novemberrapportage 2012	Bijlage(n)	2

Geachte mevrouw [REDACTED],

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo de Rapportage 2012 aan waarin het Steunpunt verslag doet van zijn activiteiten in 2012. De analyse van de jaarverslagen 2011 van de mbo-instellingen is als losse bijlage 2 bij de rapportage bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Voortgangsrapportage 2012
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug
bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2012

- 1.1. Werkwijze
- 1.2. Organisatie

2. Activiteiten

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten en conferenties
- 2.6. Netwerken
- 2.7. Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'
- 2.8. Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens
- 2.9. Ondersteuning moderne vreemde talen
- 2.10. Projecten en producten
- 2.11. Marktplaats mbo
- 2.12. Presentaties
- 2.13. Samenwerking met derden

3. Afsluiting

Bijlagen

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het mbo vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In de jaren 2010-2014 moet in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een inhaalslag gemaakt worden. Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo loopt ook na 2014 nog een aantal jaren door. Maar na bijna vier jaar taal en rekenen zijn grote stappen zichtbaar die in dat proces worden gezet.

Het jaar 2009 was zowel voor het Steunpunt als voor de mbo-instellingen een startjaar in de voorbereiding op de referentieniveaus taal en rekenen. De contouren van het overheidsbeleid stonden, maar veel moest nog verder worden uitgewerkt. Organisatie en activiteiten van het Steunpunt moesten worden opgebouwd. Instellingen oriënteerden zich op het nieuwe beleid. Het jaar 2010 was het jaar waarin de mbo-instellingen werkten aan het concretiseren van nieuwe regelgeving en instellingsbeleid in implementatieplannen taal en rekenen. Ook moesten alle na 1 augustus 2010 startende mbo-opleidingen rekenen en Nederlands aanbieden volgens de referentieniveaus. Er was dan ook grote behoefte aan ondersteuning bij de ontwikkeling van implementatieplannen en aan informatie over de betekenis van de nieuwe regelgeving voor de mbo-instellingen. Tijdens Flitsbijeenkomsten, op de website, met servicedocumenten en via de helpdesk voorzorg het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Het jaar 2011 was het jaar waarin de implementatie van de inhaalslag taal en rekenen op stoom kwam. De mbo-instellingen waren begonnen met de uitvoering van de nieuwe plannen gericht op intensivering van het onderwijs in taal en rekenen. Daarnaast is onder regie van het College voor Examens de voorbereiding van de centraal ontwikkelde, digitale examinering volop in gang gezet. De aard van de vragen aan het Steunpunt veranderde. Minder 'wat', meer 'hoe' en vooral heel veel meer 'examinering'. Het jaar 2011 werd het jaar waarin de voorbereiding op digitale centraal ontwikkelde examinering sterk de aandacht trok in de instellingen en dus ook bij het Steunpunt. In 2011 is het Steunpunt ook gestart met de ondersteuning bij de moderne vreemde talen (mvt) in het mbo. Ook hierbij ging het vooral om informatie over veranderende regelgeving en ontwikkeling van ondersteunende materialen die instellingen helpen bij de invoering.

In 2012 was merkbaar dat de mbo-instellingen volop actief waren met het vormgeven van Nederlands en rekenen in hun onderwijs. Vooral de steeds dichterbij komende verplichte centrale examens bleken een hoge mate van urgentie te veroorzaken. De mbo-instellingen zijn in steeds grotere mate deel gaan nemen aan de pilotexamens. De dienstverlening van het Steunpunt lag dan ook voor een groot deel bij de ondersteuning van het proces van invoering van de examinering en de communicatie hierover tussen alle betrokken partijen. Behalve de invoering van de centrale examinering bleek ook de vormgeving van de instellingsexamens, zowel voor Nederlands als voor Engels, veel vragen op te leveren. De verandering van vragen over het 'wat' naar vragen over het 'hoe' is in 2012 ook doorgezet. Dat heeft ertoe geleid dat het Steunpunt meer is gaan ondersteunen op de inhoud van de implementatieprocessen. Dit komt vooral tot uiting in de projecten die het Steunpunt in 2012 is gestart.

De onderwijsinstellingen in het mbo staan de komende jaren nog steeds voor de stevige klus hun onderwijs en examinering verder aan te passen aan de eisen die met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen aan de opleidingen zijn gesteld. De invoering van centraal ontwikkelde examens vanaf 2013/2014 vraagt zeker nog een aantal jaren veel van de scholen. Goede communicatiekanalen en heldere informatie zijn daarbij cruciaal. Duidelijk is dat er niet alleen op het gebied van examinering maar ook op het gebied van onderwijs in taal en rekenen, de examinering van moderne vreemde talen en de op handen zijnde centrale examinering van Engels onverminderd sprake is van een grote behoefte aan informatie en uitwisseling van kennis. Het Steunpunt taal en rekenen mbo blijft in ieder geval in 2013 en bij een eventuele verlenging ook een periode daarna nog klaarstaan om instellingen waar mogelijk te ondersteunen. Dit jaarverslag bevat een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt van november 2011 tot november 2012 in dit kader heeft verricht.

Ede, 31 oktober 2012

1 Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2012

In 2010 stonden de implementatieplannen van de instellingen centraal in de activiteiten van het Steunpunt. Eind 2010 resulteerde dat in een rapportage van de analyse van de plannen en een bloemlezing waarin goede voorbeelden en originele benaderingen uit de implementatieplannen zijn gebundeld.

Het jaar 2011 is te zien als het jaar waarin de communicatie-infrastructuur voor de invoering van de centrale examinering opgebouwd werd. De invoering vroeg van de scholen veel vermogen op het gebied van organisatie en logistiek, ICT-beheer en onderwijs. De onderlinge afstemming vereiste een goede communicatie: de juiste informatie op het juiste moment op de juiste plaats. Het Steunpunt heeft, in nauwe samenwerking met OCW, het College voor Examens, MBO Raad en Cito, de scholen hierbij op tal van manieren zo goed mogelijk ondersteund.

Het tweede thema van 2011 betrof de moderne vreemde talen in het mbo. Vanaf augustus 2012 is Engels in niveau 4 opleidingen een generiek verplicht onderdeel. In veel, maar niet alle, kwalificatiedossiers van 2011 was dit ook al het geval. Ook is de plaats van de (beroeps)specifieke mvt-eisen in de kwalificatiedossiers veranderd. De verwachting dat er vanuit de scholen behoefte zou zijn aan verduidelijking en ondersteuning, kwam uit. Het Steunpunt gebruikt zijn bestaande infrastructuur en werkwijze om daarin te voorzien: informatie op de website, flitsbijeenkomsten, helpdesk, aanbodoverzicht en eventueel instrumentontwikkeling.

In 2012 was wederom de implementatie van de centraal ontwikkelde examens een speerpunt voor het Steunpunt. De wijziging op het Examen- en kwalificatiebesluit WEB heeft meer duidelijkheid gebracht over de regelgeving, met name ook voor niveau 2 en 3 opleidingen. De communicatie via contactpersonen en het organiseren van netwerkbijeenkomsten voor deze groep in samenwerking met het College voor Examens heeft gezorgd voor veel goodwill op de scholen ten aanzien van de implementatie van de centrale examens. Daarnaast kwamen er ook veel vragen over instellingsexamens Nederlands en de plaats van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Er is in 2012 nog veel meer dan in voorgaande jaren gebruik gemaakt van de helpdeskfunctie. Mede op basis van de vragen is in 2012 ook een aantal nieuwe projecten gestart in samenwerking met diverse ondersteuningsorganisaties.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt opereert zoveel mogelijk vraaggericht. De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de

situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt kennisdeling, onder andere via de Marktplaats mbo en het Portaal taal en rekenen mbo, door netwerken voor taal en rekenen en centrale examinering bijeen te brengen en door (werk)conferenties te organiseren. Het Steunpunt brengt op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten.

Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt hierover snel signalen. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

In de organisatie van het Steunpunt hebben zich in de loop van het jaar geen grote wijzigingen voorgedaan. Het hele team mbo bestaat uit twee adviseurs voor Nederlands en rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een coördinator en een managementassistent. Daarnaast is er een externe coördinator voor het netwerk rekenen en een externe projectadministrateur. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3,5 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds januari 2012 ook over het Steunpunt taal en rekenen ve.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2012 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar. In 2012 is de website inhoudelijk verbeterd, waardoor met name de informatie over de centrale examens beter te vinden is. De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid.

Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt goed te vinden (figuur 1). Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website. In het najaar van 2011 heeft het Steunpunt de website geëvalueerd, waarbij onder meer kritisch gekeken is naar gebruiksvriendelijkheid en overzichtelijkheid. De hoeveelheid informatie is inmiddels zo toegenomen dat de overzichtelijkheid verloren dreigt te gaan. Met het oog daarop is de indeling en ordening aangepast.

Figuur 1: Bezoekersaantallen website Steunpunt taal en rekenen mbo

	Aantal bezoekers	Unieke bezoekers
November 2011	9053	5921
December 2011	6526	4452
Januari 2012	8595	5760
Februari 2012	8082	5410
Maart 2012	8868	6068
April 2012	8576	5733
Mei 2012	9338	6255
Juni 2012	11491	7801
Juli 2012	3405	2148
Augustus 2012	2825	1612
September 2012	6460	3398
Oktober 2012*	5767	3222
Totaal*	88986	57780

* tot en met 24 oktober 2012

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl, 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier meerdere vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Mijn dank voor het antwoord. Ik zal de info doorgeleiden binnen onze instelling.

Bedankt voor je reactie. Ik heb het doorgestuurd naar onze teammanager.

Bedankt voor je vorige antwoord. Daar heb ik zeker wat aan gehad. Nu heb ik nog een vraag.

Alvast bedankt! Het is allemaal nieuw voor mij dus hopelijk vind je het niet erg dat ik nog even doorvraag!

Dank je wel voor je snelle reactie. Ik had zelf al zo'n vermoeden, maar de vraag kwam van collega's.

Hartelijk bedankt voor deze extra toelichting. Het verduidelijkt inderdaad het geheel. Ik hoop dat dit helpt tijdens de gesprekken hierover met school.

Wederom bedankt voor je info. Kan ik lid worden van de flitsberichten? Social Media zou echt aan te raden zijn!

Hartelijk dank voor je zeer snelle en duidelijke reactie.

Dankjewel voor je supersnelle antwoord!

Daar ben ik weer Helaas is er n.a.v. de uitgebreide antwoorden die jij mij hebt gestuurd toch nog een onduidelijkheid. Zou je mij willen helpen a.u.b. met het beantwoorden van de vraag van mijn collega?

Super! Volgens mij is het duidelijk zo.

Heel erg bedankt en graag tot een volgende keer.

Yesssssss... dat komt goed uit! Stond dit ergens op de site???? Niettemin dank voor je snelle reactie!

In totaal zijn van november 2011 tot en met 15 oktober 2012 via de mail 1467 vragen beantwoord. Met afstand hadden ook het afgelopen jaar de meeste vragen die het Steunpunt ontving, weer betrekking op examinering Nederlands, mvt en rekenen. Naast deze vragen wordt er veel gevraagd over de cohorten, voor wie de centrale examinering wel en niet gaat gelden en over de slaag-/zakbeslissing. Ook gingen veel vragen over de logistieke organisatie van de centrale examens. Daarnaast waren er veel vragen over de mogelijkheden voor vrijstellingen, 'onderhoudsplicht' en 'geldigheidsduur'. Erg veel vragen gingen ook over dyscalculie en zwakke rekenaars. Daarbij was dit jaar ook opvallend dat er regelmatig vragen kwamen van ouders of studenten zelf.

Bijlage 1

De bijlage 'Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo' bevat een overzicht van de vragen die van november 2011 tot en met oktober 2012 binnenkwamen bij de helpdesk van het Steunpunt. Hierin zijn alleen de vragen opgenomen die binnenkwamen via de website of directe mail. Daarnaast wordt

het Steunpunt tientallen keren per week telefonisch benaderd met vragen over taal, rekenen en moderne vreemde talen.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. In oktober 2011 is de eerste 'Nieuwsbrief COE' verschenen. Dit is een maandelijkse nieuwsbrief voor alle contactpersonen COE waarin de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de centraal ontwikkelde examens bekend worden gemaakt. Het kan daarbij gaan om regelgeving, maar ook om geplande bijeenkomsten, belangrijke data in verband met de pilotexamens, etc. Deze nieuwsbrief wordt samengesteld door het Steunpunt en het College voor Examens. Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteen wordt gezet. Flitsberichten, nieuwsbrieven COE en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2012 publiceerde het Steunpunt onderstaande Servicedocumenten:

- *Wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege o.a. examinering referentieniveaus mbo-2 en mbo-3 en herziening inrichting kwalificatiestructuur (aangevulde versie in verband met de brief aan de scholen van 9 januari 2012).* Dit document is een samenvatting van de brief die de minister op 9 januari 2012 naar de scholen heeft gestuurd, vooruitlopend op de wijziging op het examen- en kwalificatiebesluit WEB.
- *Nederlandse taal en rekenen en Engels na een eerder behaald diploma of een EVC-procedure.* In dit document worden de consequenties van de regelgeving over de generieke eisen voor Nederlands en rekenen voor de mbo-instellingen beschreven.
- *Matrix consequenties regelgeving taal en rekenen in EVC-procedures.* Een schematisch overzicht van de regelgeving over de generieke eisen Nederlands en rekenen en de gevolgen daarvan voor EVC-aanbieders.
- *Wetswijziging examen- en kwalificatiebesluit WEB en examenbesluit VO.* In dit document wordt een samenvatting gegeven van de publicatie in het Staatsblad van 23 april en de gevolgen daarvan voor het mbo.
- *Cohortenschema, versie juni 2012.* Naar aanleiding van de wetswijziging is een nieuw cohortenschema gemaakt, waarin per mbo-niveau, per cohort en per jaar van diplomering wordt beschreven wat de regels zijn voor het onderwijs, de examinering, de slaag-/zakbeslissing en het toezicht van de inspectie.
- *Dyslexie en dyscalculie in het mbo.* Naar aanleiding van het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo is een overzicht gemaakt van veelgestelde vragen over dit onderwerp met antwoorden of een verwijzing naar vindplaatsen van de antwoorden.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'. Van november 2011 tot november 2012 zijn 17 flitsberichten verstuurd.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2012 organiseerde het Steunpunt - net als in 2010 en 2011 - één flitsbijeenkomst. Deze bijeenkomst ging over de Handreiking Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo. Deze flitsbijeenkomst had een dusdanige hoeveelheid aanmeldingen, dat besloten is deze twee keer te houden. Tijdens deze bijeenkomsten, beide op 10 februari 2012, gaf [REDACTED] (OCW) een toelichting op de regelgeving en [REDACTED] (CINOP) een toelichting op de ontwikkelde handreiking. [REDACTED] gaf een toelichting op de rol van het Steunpunt hierbij.

De bijeenkomst werd bezocht door 263 deelnemers, afkomstig uit 60 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 22 niet-bekostigde instellingen.

De presentaties van [REDACTED], werden na de bijeenkomst beschikbaar gesteld via de [site](#) van het Steunpunt.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt in 2012 – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. Hieronder een overzicht van de conferenties van het afgelopen jaar. Op 21 november 2012 staat nog de rekenconferentie 'Alledaags rekenen' gepland.

Landelijke rekenconferentie 'Je kunt rekenen op de rekendocent'

Op 6 december 2011 organiseerde het Steunpunt samen met de MBO-Academy de landelijke rekenconferentie 'De docent centraal'. Tijdens deze conferentie hebben vele ondersteuningsinstellingen en mbo-instellingen workshops gegeven. Ook was er de gehele dag een beurs waarop uitgevers, nascholingsinstellingen en anderen hun rekenmaterialen presenteerden. Deze aanbieders konden hun materiaal ook aanprijzen in twee presentatierondes. De conferentie werd bezocht door 285 deelnemers uit onder andere 63 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 18 niet-bekostigde mbo-instellingen.

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Regiobijeenkomsten Voorbeeldtoetsen Nederlands

Naar aanleiding van het verschijnen van voorbeeldtoetsen voor de instellingsexamen Nederlands – spreken, gesprekken voeren en schrijven heeft het Steunpunt in samenwerking met Cinop en Cito 3 regionale bijeenkomsten georganiseerd in Den Bosch, Zwolle en Rotterdam op 15 maart, 19 maart en 13 april.

De drie regiobijeenkomsten zijn alle gestart met een gezamenlijk gedeelte waarin het Steunpunt de regelgeving die betrekking heeft op de instellingsexamens heeft toegelicht, CINOP de inhoud van de voorbeeldtoetsen heeft besproken en Cito is ingegaan op het beoordelingsmodel bij de voorbeeldtoetsen. Vervolgens is men in drie groepen uiteen gegaan om drie aspecten van het instellingsexamen verder uit te diepen: de organisatie van het instellingsexamen taal, toetsconstructie en beoordelen van productieve taalvaardigheden.

Bij de bijeenkomsten zijn 230 deelnemers geweest uit onder andere 59 bekostigde instellingen en 26 niet-bekostigde instellingen.

Werkconferenties Examinering Nederlandse taal en rekenen

Net als in 2010 en in 2011 zijn er op 10 en 15 mei 2012 weer twee regionale werkconferenties Examinering georganiseerd in samenwerking met het College voor Examens ter voorbereiding op de invoering van de centraal ontwikkelde examens. Tijdens deze bijeenkomsten is ingegaan op de pilotexamens in schooljaar 2012-2013 voor 2F en 3F. Tijdens deze conferenties is de nieuwe versie van het boekje Hoe?Zo! Centraal ontwikkelde examens Nederlandse taal en rekenen in het mbo gepresenteerd en de bijbehorende website www.COE-dossier.nl. Deze website maakt deel uit van de website van het Steunpunt. Belangrijkste doel van deze conferenties, die vooral in het teken staan van de logistiek en de techniek van de examinering, is het uitwisselen van ervaringen tussen de mbo-instellingen.

De eerste bijeenkomst vond plaats op 10 mei in Eindhoven en de tweede op 15 mei in Zwolle. Aan beide bijeenkomsten tezamen namen 217 mensen deel. Van de bekostigde mbo-instellingen waren er onder de aanwezigen 63 vertegenwoordigd. De opbrengsten van deze werkconferenties zijn beschikbaar gesteld op de website van het Steunpunt.

Conferenties Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo

In het kader van het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo zijn op 5 en 7 juni 2012 in samenwerking met de LPC en CINOP twee goed bezochte conferenties georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de heer [REDACTED] een inleiding gehouden over de wereld van de student met dyscalculie. [REDACTED] (OCW) heeft de regelgeving met betrekking tot de centrale examinering van studenten met een beperking toegelicht. De LPC en CINOP hebben de door hen ontwikkelde mbo-scan toegelicht. Verder waren er diverse workshops en presentaties.

De bijeenkomst van 5 juni vond plaats in Amersfoort en de conferentie van 7 juni vond plaats in Eindhoven. In totaal hebben aan beide bijeenkomsten 344 mensen deelgenomen afkomstig uit onder andere 61 bekostigde mbo-instellingen en 22 niet-bekostigde instellingen. Ook van deze conferenties zijn de opbrengsten gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Conferentie 'Regels en ruimte'

Naar aanleiding van de vele vragen over de regelgeving en organisatie van de instellingsexamens Nederlands en moderne vreemde talen is op 8 oktober 2012 een conferentie over dit onderwerp gehouden, getiteld 'Regels en ruimte' in de Reehorst in Ede.

De conferentie had tot doel de mbo-instellingen te informeren over de keuzes en mogelijkheden rond de instellingsexamens en de deelnemers onderling kennis en ervaring te laten uitwisselen.

Na een inleidend centraal gedeelte, waarin gesproken is door de heer Heim Meijerink en mevrouw Teresa Wind (onderwijsinspectie) hebben ondersteunende organisaties in de ochtend 8 verschillende masterclasses verzorgd. In de middag zijn door mbo-instellingen 12 verschillende workshops verzorgd. Deze workshops - vrijwel allemaal verzorgd door mbo-docenten - zijn allemaal twee keer uitgevoerd.

De onderwerpen die in de masterclasses en workshops aan de orde kwamen, waren onder andere toetsconstructie, koppelen van het generieke taalexamen aan de beroepscontext, ter plekke beoordelen van een taalprestatie van een student, beleid van de school.

De bijeenkomst is heel goed bezocht. In totaal zijn 402 mensen geweest, afkomstig uit 67 bekostigde mbo-instellingen en 31 niet-bekostigde instellingen

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten voor contactpersonen COE of toetsleiders / portal accountbeheerders in verband met evaluatie van (pre-)pilotexamens, voorlichting over Examentester, voorlichting over de pilotexamens 2012-2013. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Sinds november 2011 is er ook een netwerk Contactpersonen COE met dezelfde doelstellingen als de netwerken taal en rekenen, namelijk kennisdeling en het vergroten van de betrokkenheid.

Netwerken taal

Het Steunpunt stimuleert en faciliteert de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (Mbo Taalcoach Academie), MBO Raad (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal). Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal'. Op deze manier worden alle doelgroepen 'bediend': taaldocenten, taalcoaches en managers en beleidsmedewerkers. De drie netwerken trokken ook samen op bij de conferentie 'Regels en ruimte', die op 8 oktober 2012 werd georganiseerd in samenwerking met het Steunpunt en de Steunpunt Academie.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

- een 'pioniersgroep' van ca. tien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid. Deze pioniersgroep is in 2012 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt.
- drie regionale subnetwerken die langzaam maar ook steeds meer met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en daarbij graag positieve en negatieve ervaringen uitwisselen.
- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt organiseerde in 2012 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari, april en oktober. Daaraan namen in achtereenvolgens 136, 133 en 80 mensen deel, die afkomstig waren uit 62 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 8 niet-bekostigde instellingen.

Netwerk contactpersonen COE

Het netwerk contactpersonen COE is voor de eerste keer bij elkaar gekomen op 22 november 2011. Tijdens deze bijeenkomst hebben twee ROC's een toelichting gegeven op de manier waarop zij de planning van de studenten voor de pilotexamens hebben georganiseerd. In de tweede helft van de bijeenkomst werd hierover in twee groepen uitgebreid doorgepraat. Op de bijeenkomst zijn 70 contactpersonen geweest. Op de tweede contactpersonenbijeenkomst (op 19 april 2012) stond de logistieke organisatie van de centrale examens centraal. Ook dit keer hebben twee ROC's een presentatie gehouden, waarover uitgebreid gediscussieerd is in groepen. Op deze bijeenkomst zijn 63 personen geweest.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten.

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden.

Zoals het Steunpunt in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt, net als in 2011, in 2012 een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken

naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag.

Bijlage 2

De 'Rapportage analyse jaarverslagen taal & rekenen mbo' bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen over 2011.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren voor taal en rekenen. Het voordeel daarvan is dat 'de samenleving' veel vertrouwen heeft in centrale examens, dat deze examens goed te vergelijken zijn met de examens voor het voortgezet onderwijs en dat de kwaliteit van de examens geborgd kan worden. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013/2014 moeten taal en rekenen op mbo-4 centraal worden geëxamineerd.

Volgens de CvE-brochure 'Naar centraal ontwikkelde examens Nederlandse taal en rekenen' heeft de invoering van centraal ontwikkelde examens veel gevolgen voor mbo-instellingen:

- *Inhoudelijk:* Meet de toets wat hij moet meten en is de juiste cesuur vastgesteld?
- *Technisch:* Wat moet er gebeuren om op alle onderwijsinstellingen de COE's met de ontwikkelde examensoftware af te kunnen nemen (ICT-voorzieningen, hardware, software)?
- *Organisatorisch:* Wat moet er binnen de onderwijsinstellingen georganiseerd worden om centraal ontwikkelde examens af te nemen (denk aan: het plannen en organiseren van de examens, het organiseren van de correcties en het omzetten van scores in cijfers)?
- *Procedureel:* Welke regels moeten er volgens het Examenbesluit Beroepsopleidingen WEB opgesteld.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep COE, waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid.

Contactpersonen

Het Steunpunt is sinds 2011 verantwoordelijk voor de het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor

alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt rondom COE richt zich in de eerste plaats op de contactpersonen. Zie ook het stukje over het netwerk contactpersonen COE (H 2.6) en de nieuwsbrief COE.

Nieuwsbrief COE

Met de nieuwsbrief COE aan bovengenoemde contactpersonen bereikt het Steunpunt snel en effectief degenen die binnen instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen worden in deze e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen. In totaal zijn van november 2011 tot november 2012 twaalf nieuwsbrieven verspreid.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het Steunpunt is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (MVT)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2010 heeft het Steunpunt daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt vanaf dat moment voor 0,3 fte over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond drie taken:

- helpdesk en website
- bijeenkomsten en presentaties
- signalering vraagstukken vanuit het mbo-werkveld naar instanties zoals OCW en de onderwijsinspectie.

De vragen die bij het Steunpunt binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012 en de examinering van generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Daarnaast bestaat er een grote informatiebehoefte over het toezichtskader van de onderwijsinspectie. Er is sprake van onzekerheid over wat er precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt bevestiging van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in de

examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en de aankondiging dat er voor mbo-4 op termijn sprake zal zijn van centrale examinering Engels.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt – uitbesteed aan derden.

- *Taal de Baas*

Taal de Baas, het digitale diagnostische en remediërende programma voor lezen, luisteren en woordenschat in het mbo is gebruiksvriendelijker ingericht. 'Taal de baas' is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt. Met het programma wordt eerst een diagnose van de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taaloefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaats onafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes. Taal de baas is (vooralsnog) gratis te gebruiken door alle beroepsopleidingen. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. Zo kan bijvoorbeeld een toets onderbroken worden om later weer te worden opgestart, kunnen meer docenten de resultaten van een lesgroep bekijken, kan een gebruiker van het programma gemakkelijker de eigen vorderingen bijhouden, enz. Uit het gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning/extra lessen voor taalzwakke mbo studenten.

In november 2012 zullen de verbeteringen in vier regionale bijeenkomsten worden toegelicht en kunnen gebruikers hun ervaringen met elkaar delen..

Bouwstenen voor leesbevordering voor PW en OA

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. In opdracht van het Steunpunt voert CINOP momenteel een vervolgproject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uit. Het project omvat tien bouwstenen; deze worden ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs.

Docenten van de opleidingen PW en OA kunnen individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep – waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn - volgt het project op hoofdlijnen.

- *Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt*

In opdracht van het Steunpunt inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen

in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update, waarin ook mvt is opgenomen. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en actualiseren kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar.

- *ffRekenen*

In het voorjaar van 2011 is op www.ffrekenen.nl een demoversie beschikbaar gekomen van ffRekenen (eerdere werktitel 'GoedRekenen'). ffRekenen wordt in opdracht van het Steunpunt ontwikkeld door APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting Expertisecentrum ETV.nl. 'ffRekenen' is een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. In opdracht van het Steunpunt is het programma in 2012 doorontwikkeld. In november verschijnen 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten.

- *Toetsformats en voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden Nederlandse taal*

In 2010 werd het initiatief genomen voor de ontwikkeling van voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden taal, gericht op de instellingsexamens schrijven, spreken en gesprekken voeren op de niveaus 2F en 3F van het Referentiekader Nederlandse taal. Het doel is docenten Nederlands een handreiking te bieden bij die vaardigheden die ook na invoering van centrale examinering taal en rekenen onderdeel blijven van het instellingsexamen. De toetsformats en voorbeeldtoetsen zijn, in opdracht van het Steunpunt, ontwikkeld door Cito en CINOP. In november 2011 is het eerste deel van de ontwikkelde producten beschikbaar gekomen op de website van het Steunpunt. Het gaat om toetsformats, enkele toetsvoorbeelden en de handleiding bij de formats en voorbeelden. In januari 2012 zijn deze formats aangevuld met beoordelingsmodellen en een praktische handreiking voor de ontwikkeling van toetsen voor instellingsexamens Nederlands.

- *Handreiking bij Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo*

Het 'Referentiekader Moderne Vreemde Talen in het mbo' is in opdracht van OCW door CINOP ontwikkeld. Het is op 30 september 2010 op de website van het Steunpunt gepubliceerd. In de loop van 2012 is dit referentiekader opgenomen in de regelgeving voor het mbo. In opdracht van het Steunpunt heeft CINOP een handreiking ontwikkeld bij het referentiekader. De Handreiking is bedoeld als een handvat en beschrijft voor een breed publiek op een toegankelijke en heldere manier wat er wordt bedoeld met de ERK-niveaus in het mbo. Elk niveau wordt beschreven met behulp van descriptoren (toelichtende schalen), ook wel can-do-statements, omdat het korte, kernachtige omschrijvingen zijn van wat iemand kan in een vreemde taal. De descriptoren van het *Referentiekader MVT in het mbo* zijn, net als het ERK, ingedeeld in vijf vaardigheden: luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven. De Handreiking is gratis ter beschikking gesteld van de scholen en te downloaden van de site van het Steunpunt.

- Vakbegrip*

Vakbegrip is door de CED-Groep ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt en is gebaseerd op de strategieën van Nieuwsbegrip en Nieuwsrekenen. Het zijn aanvullende leerlijnen die naast de reguliere lesmethodes gebruikt kunnen worden.

Voor de sectoren Techniek en Handel & Economie zijn teksten met opdrachten voor begrijpend lezen en woordenschatlessen beschikbaar. Voor Zorg & Welzijn (inclusief Sport en Bewegen) zijn er rekenopgaven. De doelgroep bestaat uit mbo-studenten die toegeleid moeten worden naar niveau 2F van de Referentieniveaus Nederlands en rekenen. Het programma wordt iedere drie weken aangevuld met nieuwe lessen. De teksten met bijbehorende opdrachten zijn gratis te downloaden van de website www.vakbegrip.nl. De website is sinds april online en is sinds die tijd ca. 17.000 keer bezocht door ca. 2000 unieke bezoekers.
- Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo*

In 2012 hebben de landelijke pedagogische centra en CINOP, in opdracht van het Steunpunt, gezamenlijk het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in twee landelijke conferenties, een servicedocument met veel gestelde vragen en een mbo-scan. Met deze scan kunnen scholen zelf de stand van zaken met betrekking tot dyslexie en dyscalculie in kaart brengen. Bij deze mbo-scan wordt een gratis studiemiddag aangeboden met een adviseur van de LPC of CINOP. De scan is online toegankelijk via de website van het Steunpunt. Na invullen van de scan krijgen scholen een automatische terugkoppeling over de stand van zaken.
- COE in de praktijk*

CINOP verzamelt in opdracht van het Steunpunt goede voorbeelden op het gebied van de (logistieke) organisatie van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen. Bij elke stap die beschreven is in het COE-dossier (www.coedossier.nl) zijn voorbeelden gezocht. Hiervan zijn filmpjes gemaakt, die getoond worden, of er worden documenten beschikbaar gesteld. In november 2012 zullen deze praktijkvoorbeelden in het COE-dossier gepubliceerd worden.
- Volgens Bartjens,*

In het najaar van 2011 en in het voorjaar van 2012 zijn twee specials van het tijdschrift Volgens Bartjens gepubliceerd voor het vo en het mbo. Volgens Bartjens is een tijdschrift voor rekendocenten in het primair onderwijs. In deze speciale uitgaven voor vo en mbo stond de stand van zaken op het gebied van regelgeving, inhoud en praktijk van het rekenonderwijs in het vo en mbo centraal. Het Steunpunt heeft deze uitgaven gefinancierd en meegewerkt aan de redactie van de specials. De twee afleveringen zijn in veelvoud naar alle locaties van het vo en het mbo verstuurd.
- Portaal Taal & Rekenen*

Samen met Kennisnet legde het Steunpunt in 2010 de grondslag voor het Portaal Taal en Rekenen mbo, een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld materiaal te uploaden. Net als in 2011 zijn ook in 2012 diverse workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van

Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt levert twee moderatoren, een voor taal en een voor rekenen. In 2012 is gestart met het omzetten van het Portaal naar Wikiwijs. De verwachting is dat dit eind 2012 gereed zal zijn.

2.11 Marktplaats mbo

Marktplaats mbo is een kennisplatform voor docenten en managers in het mbo-onderwijs. Beleidsmakers en docenten in het mbo kunnen hier putten uit een grote collectie praktijkvoorbeelden, documenten, artikelen, beleidsnotities, lesmateriaal, filmmateriaal en links. Alle informatie is overzichtelijk gerubriceerd in hoofd- en subcategorieën. Er is een hoofdcategorie 'talen' en een hoofdcategorie 'rekenen'. Via de subcategorieën kan worden gezocht op o.a. beleid, toetsing, lesmaterialen, interessante links. Bronnen kunnen worden geplaatst door instellingen, kenniscentra en bedrijven en worden op relevantie beoordeeld door moderatoren. Het Steunpunt draagt bij met twee actieve moderatoren, één voor talen en één voor rekenen. Het betreft dezelfde twee personen als de moderatoren voor het Portaal taal en rekenen mbo. Daarmee is ook een goede afstemming tussen Portaal en Marktplaats mbo gewaarborgd.

In 2011 heeft de voorbereiding van de invoering van centrale examinering veel nieuwe bronnen op marktplaats mbo opgeleverd. Ook beleidsontwikkelingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo geven aanleiding tot documenten-uploads. Maar marktplaats mbo bevatte ook veel praktische bronnen: ca. een kwart (rekenen) tot een derde (taal) van de recente bronnen op de mbo-marktplaats bestond uit lesmateriaal. In 2012 is dit materiaal zoveel mogelijk overgezet naar het Portaal taal en rekenen.

2.12 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt zijn regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen of kenniscentra. Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt in 2012 een presentatie verzorgde (los van de netwerken en de taal-, reken- en CvE-conferenties):

- Netwerk EVC
- Docentendag KC Handel
- Conferentie AMN
- Werkgroep Examinering KC Handel
- Taalweb Den Haag
- Conferentie Thieme Meulenhoff
- ROC van Amsterdam
- ROC Rijn IJssel
- SBB
- SLO

2.13 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO 2010 / MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds 2012 ook het Steunpunt taal en rekenen ve waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt. Het Steunpunt heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)*
In opdracht van het ministerie van OCW coördineert SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werken partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband wordt een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt participeert in dit overleg. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. SLO beheert de OCW-website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen. Het Steunpunt neemt deel in de redactieraad. De SLO participeert ook in de denktank taal.
- *College voor Examens (CvE)*
Het CvE is verantwoordelijk voor de centrale examens rekenen en taal in het mbo en daarmee ook voor de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt en het CvE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvE organiseert de werkgroep COE, waarin het Steunpunt participeert. Zodra er nieuwe informatie beschikbaar is vanuit het CvE, wordt dit (door middel van een Flitsbericht) door het Steunpunt aan de scholen gecommuniceerd. Het Steunpunt onderhoudt het bestand contactpersonen COE. Daarnaast organiseren CvE en Steunpunt samen bijeenkomsten over de implementatie van de COE en sinds november 2012 netwerkbijeenkomsten voor contactpersonen COE.
- *Cito*
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centraal ontwikkelde examens (COE) voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt nemen beide deel aan de werkgroep COE. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo). Cito was ook betrokken bij de organisatie van de taalconferentie 'Regels en ruimte'.

- **MBO Raad**
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt en de MBO Raad.
- **Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)**
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011/2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt zit in de klankbordgroep.
- **Steunpunt taal en rekenen vo**
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.
- **Steunpunt taal en rekenen ve**
Sinds januari 2012 is het Steunpunt taal en rekenen ve gestart. Ook dit Steunpunt is bestuurlijk ondergebracht bij de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en op dezelfde locatie als de steunpunten mbo en vo gehuisvest. Wekelijks is er werkoverleg en er wordt veel samengewerkt.
- **Steunpunt taal en rekenen po, sectorraden (po, vo, mbo en aoc)**
Naast de contacten met het Steunpunt taal en rekenen via het instellingenoverleg dat door de SLO wordt georganiseerd, is er in 2012 ook sprake geweest van periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van de drie steunpunten po, vo en mbo en de betrokken sectorraden. Het overleg betrof afstemming van activiteiten en informatie-uitwisseling over de positie van taal en rekenen in de verschillende sectoren en in het beleid.

Verder onderhield het Steunpunt in 2012 contact met:

- **APS**
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast ontwikkelt APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars: *ff*Rekenen. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd. APS participeerde ook in het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.
- **Bureau ICE**
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. Bureau ICE is tevens een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend programma Taal de baas dat in mei 2011 werd gelanceerd. Scholen kunnen met het aanschaffen van een helpdeskliecentie gebruik maken van de helpdesk van Bureau ICE. .
- **CED-Groep**
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep. Dit project is in 2012 stop gezet. In 2012 heeft de CED-groep het product Vakbegrip ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt.
- **CINOP**
Steunpunt en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP was ook medeorganisator

van de taalconferentie 'Regels en ruimte!' CINOP werkt samen met Cito aan de ontwikkeling van bovengenoemde voorbeeld instellingsexamens Nederlandse taal.

Daarnaast heeft CINOP in 2011 in opdracht van het Steunpunt een praktische handreiking geschreven voor mvt-taaldocenten die aansluit op het Referentiekader MVT dat in het najaar van 2010 via het Steunpunt beschikbaar is gesteld aan het mbo en dat inmiddels in de regelgeving is opgenomen.

Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvt van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvt is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.

- CPS

CPS heeft samen met overige LPC en CINOP deel uitgemaakt van de projectgroep rond het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.

- Freudenthal Instituut

Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt.

- Ideeën en Media

I&M heeft samen met CED-Groep in opdracht van het Steunpunt het digitale instrument ICO ontwikkeld. ICO ondersteunde instellingen bij het schrijven, uitvoeren en evalueren van hun implementatieplannen. In 2011 is dit instrument verfijnd in verband met de ondersteuning bij de verslaglegging over de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen. In 2012 is dit project stop gezet.

- ITTA

ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. ITTA was medeorganisator van de conferentie 'Regels en ruimte' en is een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend taalprogramma Taal de Baas dat in mei 2011 werkt gelanceerd. Het Steunpunt verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalcoach Academie.

- Kennisnet

Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.

- KPC-groep

KPC-groep was de hoofdaannemer van het door het Steunpunt geïnitieerde project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo, dat in 2012 is uitgevoerd.

- NVORWO

De NVORWO ontwikkelt in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de klankbordgroep.

De NVORWO heeft in samenwerking met het Steunpunt in 2011 en 2012 twee specials uitgegeven van het tijdschrift Volgens Bartjens, Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt was vertegenwoordigd in de redactie van de specials.

- S-BB/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de beroepsgerichte kwalificatiestructuur van het mbo. Er is met S-BB contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Het Steunpunt heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2013*.

BIJLAGEN

1. **Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo**
2. **Rapportage analyse jaarverslagen 2011**

Bijlage 1 Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo: vraag en antwoord per mail**Tabel 1** Totaaloverzicht november 2011 t/m 15 oktober 2012

Categorieën	Aantal
Examinering	617
Vermelding resultaten op diploma's/certificaten	26
Instellingsexamens vs Centraal Ontwikkelde Examens	75
Implementatietraject incl. pilotexamens	195
Generieke examens vs beroepsgerichte examens	45
Vrijstellingen/onderhoudsplicht/EVC	135
Slaag-/zakbeslissing	63
Onderwijs en examinering diverse cohorten	78
Referentieniveaus - inhoudelijk	29
Taal en rekenen in KD's	55
Moderne Vreemde talen (zie tabel 2 op volgende pagina)	395
Aanbod	73
Toetsen	34
Lesmateriaal	29
Deskundigheidsbevordering/bevoegdheid	10
Dyslexie/dyscalculie/overige beperkingen	76
Implementatieplannen + verantwoording	11
Niet bekostigde instellingen	0
Ondersteuning Steunpunt	166
Algemene info	40
Website	7
Servicedocumenten/producten	77
Bijeenkomsten	31
Netwerken	3
Ondersteuning op maat (presentaties)	8
Overige	45
TOTAAL	1467

Tabel 2 Overzicht vragen moderne vreemde talen (1 november 2011 t/m 15 oktober 2012)**Vraag en antwoord per mail**

Categorie	Aantal
Regelgeving, waarvan	340
Examinering (waaronder beschikbare examens; slaag/zak; cijfers; COE; toezicht onderwijsinspectie)	155
Minimale eis drie van de vijf	35
Eisen in kwalificatiedossiers (w.o. generiek-beroepsspecifiek)	62
Vrijstellingen	30
Keuze mvt (welke taal of talen)	13
Onderhoudsplicht	9
EVC en mvt	2
ERK/Referentiekader mvt	1
Dyslexie of auditieve handicap	8
Eindtermen/CGO	0
Vermelding op diploma	12
Cijfers Engels	13
Ondersteuning Steunpunt (mvt), waarvan	55
Servicedocumenten en Handreiking mvt	20
Presentaties in den lande	4
Overig, waaronder vragen om lesmateriaal	31
Totaal	395

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 29 november 2012
Onze referentie 7949 [REDACTED]/STR
Onderwerp Activiteitenplan mbo 2013

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer 0318 [REDACTED]
Bijlage(n) 2

Geachte mevrouw [REDACTED],

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo het Activiteitenplan 2013 aan. Ik verzoek u met dit plan akkoord te gaan op basis van de bijgevoegde begroting.

In de begroting is rekening gehouden met een nog te besteden bedrag van € 200.000 dat resteert van 2012 en eerder. De subsidieaanvraag 2013 bedraagt € 600.000. Echter door het verwachte overschot van 2012 van € 200.000 is er voor 2013 € 400.000 nodig.

Tevens is een financiële tussenrapportage bijgevoegd van de aanvullende activiteiten vallend onder beschikking nr. 61200-21545 dd. 5 december 2011.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Postbus 7001
 6710 CB Ede

 E Info@steunpuntaalenrekenenmbo.nl
 I www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 t.a.v. De heer [REDACTED]
 Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
 IPC 2150
 Postbus 16375
 2500 BJ Den Haag

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	492502
Datum Reg.	1-3-2012
Directie	BVE

4/3

 Datum 25 februari 2013
 Onze referentie 1301/mbo [REDACTED]
 Onderwerp Activiteitenplan 2013

 Contactpersoon [REDACTED]
 Doorkiesnummer [REDACTED]
 Bijlage(n) 3

Geachte heer [REDACTED]

Op 12 oktober 2012 zond ik u per e-mail het Activiteitenplan 2013 van Steunpunt taal en rekenen mbo. In de begroting daarbij hielden we rekening met de in 2012 niet bestede subsidie. Volgens de brief van de Dienst Uitvoering Onderwijs van 11 februari 2013 (kenmerk OND/ODB-2013/5746U) mag het overschot van 2012 echter niet als dekking voor 2013 worden meegenomen. In verband daarmee zend ik u hierbij het Activiteitenplan 2013 met een aangepaste begroting. Ik verzoek u op basis van deze aangepaste begroting met dit plan akkoord te gaan.

Tevens is een financiële tussenrapportage bijgevoegd van de aanvullende activiteiten vallend onder beschikking nr. 61200-21545 dd. 5 december 2011.

Met vriendelijke groet,

S

BEGROTING ACTIVITEITENPLAN MBO 2013

In het Activiteitenplan 2013 van het Steunpunt taal en rekenen mbo is sprake van basisactiviteiten (paragraaf 3.1) en aanvullende activiteiten (paragraaf 3.2). De in paragraaf 3.2 beschreven aanvullende activiteiten¹ zijn niet opgenomen in deze begroting. Deze activiteiten worden bekostigd uit het aanvullende budget van de subsidiebeschikking dd. 5 dec 2011 (OND/ODB-11/74308 U).

Personeel (ca. 3,25 fte)

		€ 122.000
o directeur [redacted] fte, SIB)	€	
o coördinatie [redacted] fte, detachering)	€	
o secretariaat [redacted] fte, SIB)	€	
o projectadministratie [redacted] fte, inhuur)	€	
o boekhouding [redacted] fte, inhuur)	€	
		€ 219.000
o adviseur taal [redacted] fte, detachering)	€	
o adviseur rekenen [redacted] fte, detachering)	€	
o adviseur mvt [redacted] fte, detachering)	€	

Accountant

€ 5.000

Ruimte en inrichting

€ 48.000

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, e.d.

Basisactiviteiten

€ 206.000

Waarvan:

Website	€ 50.000
Helpdesk (steunpunt zelf)	-
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (steunpunt zelf)	-
Marktplaats	€ 10.000
Portaal taal en rekenen	€ 10.000
Aanbodoverzicht	€ 4.000
Netwerk rekenen	€ 30.000
Denktank taal	€ 10.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 82.000
7 (flits)bijeenkomsten 7 x € 7.000	
3 grotere conferenties (taal, rekenen, coe) 3 x € 11.000	
Overig	€ 10.000

Totaal

€ 600.000

¹ Het betreft de volgende activiteiten: ffRekenen, Taal de Baas, Bouwstenen voor leesbevordering, Vakbegrip, Analyse jaarverslagen 2012.

2013/44

Steunpunt taal en rekenen MBO Doc 56
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting
Innovatie Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

12 APR 2013

Datum
Betreft Projectsubsidie 2013 Steunpunt Taal & Rekenen mbo;
verplichtingnummer 61200-24982

Onze referentie
OND/ODB-13/16024 U

Uw brief van
25 november 2012

Uw referentie
7949/[REDACTED]STR

Bijlagen

OND/ODB-13/16029 U

Geachte heer [REDACTED]

Op 25 februari 2013 ontving ik uw subsidieaanvraag met uw activiteitenplan 2013 van het Steunpunt Taal en Rekenen mbo. Tevens heb ik op 6 november 2012 de voortgangsrapportage 2012 (november 2011 tot november 2012) ontvangen. Deze rapportage geeft mij verder geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. Ik informeer u met deze brief over mijn besluit voor de subsidie voor het kalenderjaar 2013.

Verlening subsidie

Ik verleen u een projectsubsidie van € 600.000,00 voor de activiteiten zoals die zijn beschreven en begroot in uw subsidieaanvraag. De subsidie is uitsluitend bestemd voor deze activiteiten. Als bijlage is de subsidiebeschikking opgenomen.

De subsidie heeft een tijdelijk karakter. Mede gelet op de bezuinigingen die dit kabinet in het vooruitzicht heeft gesteld, kunt u er niet vanuit gaan dat voor een volgend tijdvak opnieuw subsidie zal worden verleend. Daarbij is het niet meer mogelijk om een egalisatiereserve te vormen. U dient hiermee bij de bedrijfsvoering rekening te houden.

Verplichtingen

Naast deze beschikking zijn ook de Algemene wet bestuursrecht (met name titel 4.2 van deze wet, die een algemeen juridisch kader bevat voor de verstrekking van subsidies door bestuursorganen), de Regeling OCW-subsidies en de Regeling BVE-subsidies relevant. U kunt deze regelgeving raadplegen via www.wetten.nl. Die wetten en regelingen bevatten veel voorschriften die voor de subsidieverstrekking relevant zijn, zoals de mogelijkheden tot intrekking en wijziging van de subsidie. Die voorschriften zijn echter niet -nogmaals- in deze beschikking opgenomen.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Een van die verplichtingen betreft een meldingsplicht. U dient mij op de hoogte te brengen van alle feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij een significante wijziging van de overige inkomsten of uitgaven zoals u die hebt opgegeven. Ook inhoudelijke wijzigingen in de uitvoering van uw activiteiten met een dusdanig karakter dat ze het wezen van mijn besluit tot subsidieverlening raken, dient u vooraf te melden. Als u twijfelt of daar bij een bepaalde wijziging sprake van is, verzoek ik u contact op te nemen met uw contactpersoon bij het ministerie.

Heeft u vragen? Op www.duo.nl vindt u onder 'Zakelijk' informatie over actuele ontwikkelingen in uw onderwijssector. Onder 'Instellingsinformatie' vindt u voorlichting over onder meer regelgeving, crebo en bekostigingsinformatie over de onderwijsinstellingen. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar ico@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: 079 - [redacted] (po), 079 - [redacted] (vo) of 079 - [redacted] (bvh).

Hoogachtend,
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
clustermanager OND/ODB

drs. [redacted]

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[redacted]
www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-13/16024 U

Uw brief van
25 november 2012

Uw referentie
7949 [redacted] STR

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.ocwduo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-13/16029 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum
Betreft

12 APR 2013

**Beschikking tot subsidieverlening aan Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs ten behoeve van het uitvoeren van het activiteitenplan
2013 door het Steunpunt taal & rekenen mbo.**

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op de artikelen 12 en 13 van de Regeling BVE-subsidies;

Besluit:

Artikel 1. Subsidieverlening

1. Aan Stichting Innovatie Beroepsonderwijs wordt subsidie verleend ten behoeve van het Steunpunt taal en rekenen mbo voor het bevorderen van kennisdeling en het informeren en adviseren van instellingen voor het overheidsbeleid bij de verbetering van het Nederlandse taal- en rekenbeleid, moderne vreemde talen en specifieke activiteiten op het terrein van Nederlandse taal en rekenen, zoals bedoeld in de subsidieaanvraag van 25 februari 2013.
2. De subsidie wordt verleend voor de periode 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013.

Artikel 2. Subsidiebedrag

De subsidie bedraagt in totaal € 600.000,00.

Artikel 3. Begrotingsvoorbehoud

Subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld wordt verleend onder de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4. Verplichtingen

De subsidie-ontvanger dient uiterlijk 1 november 2013 een voortgangsrapportage in die ten minste een activiteitenverslag omvat over de periode van 1 januari 2013 tot 1 november 2013 (zenden aan DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer).

Artikel 5. Wijze van melding

De melding, bedoeld in artikel 9 van de Regeling OCW-subsidies, geschiedt aan het ministerie van OCW, directie BVE, t.a.v. mevr. [REDACTED], Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag.

Artikel 6. Vaststellen subsidie

1. De aanvraag tot subsidievaststelling vindt plaats binnen 13 weken na afloop van de subsidieperiode.
2. De subsidie wordt vastgesteld binnen 22 weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling.

Onze referentie
OND/ODB-13/16029 U

Uw brief van

Uw referentie

Artikel 7. Verantwoording

1. De subsidieontvanger toont aan de hand van een activiteitenverslag als bedoeld in artikel 19 van de Regeling OCW-subsidies aan dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
2. De subsidieontvanger legt rekening en verantwoording af aan de hand van een financieel verslag als bedoeld in artikel 21 en 22 van de Regeling OCW-subsidies.
3. Het activiteitenverslag en het financieel verslag, bedoeld in het eerste en tweede lid, worden vóór 1 april 2014 gezonden aan DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer.

Artikel 8. Betaling (verplichtingnummer 61200-24982)

1. De betaling van het voorschot op de subsidie ten bedrage van € 480.000,00 vindt in drie betaaltermijnen plaats op rekeningnummer NL06RABO0309364957.
2. In de maand april en juli ontvangt een bedrag van € 160.000,00.
3. Na ontvangst en goedkeuring van de tussenrapportage, bedoeld in artikel 4, ontvangt u in de maand november een bedrag van € 160.000,00.
4. De betaling van het restant subsidiebedrag vindt plaats na vaststelling van de subsidie.

namens deze,
clustermanager OND/ODB

drs. [REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 14:22
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: vervangende opdrachten aan CINOP
Bijlagen: Beschikking projecten subsidie Cito 2012, DEF.pdf

Dag [REDACTED]

Het project in deze subsidiebeschikking Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent is niet uitgeput. Het steunpunt wil een vervangende opdracht aan CINOP uitzetten.

Is het mogelijk de bestaande beschikking aan te vullen specifiek voor dit project. Het is nog lopende het subsidietijdvak, dus dit zou moeten kunnen.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 juli 2013 17:10
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: vervangende opdrachten aan CINOP

Ha [REDACTED]
Het steunpunt wil een deel van het geld van het project leesbevordering PW anders besteden. Ik ben akkoord.
Hoe moeten we dit qua beschikking regelen?
Maandag op ons overleg bespreken?
Groetjes,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl]
Verzonden: donderdag 11 juli 2013 16:21
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: vervangende opdrachten aan CINOP

Onderwerp: vervangende opdrachten aan CINOP voor het niet uitgeputte deel van de 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [REDACTED] beste [REDACTED]

Op 21 mei heb ik u schriftelijk op de hoogte gesteld van het feit, dat een deel van het budget voor het project 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' niet besteed zal worden. Het gaat om een bedrag van € 120.000,00.

In dezelfde brief heb ik u voorgesteld om CINOP voor dit bedrag vervangende opdrachten te geven. We hebben hierover ook mondeling overleg gehad en ik wil u nu informeren over de inhoud van deze vervangende opdrachten en de beoogde resultaten ervan.

Het gaat om twee opdrachten, namelijk:

1. Herijking en aanvulling van de voorbeeldexamens Nederlands en de bijbehorende beoordelingsformats. Voor onderbouwing en borging zal CINOP de expertise van Cito inzetten bij deze opdracht. Concretisering van de opdracht aan CINOP voor de uitvoering van dit vervolgproject:

- **Ontwikkel tien nieuwe voorbeeldexamens, waaronder:**
 - Een voorbeeldexamen waarin meerdere taalvaardigheden in één zitting worden afgenomen;
 - Een voorbeeldexamen waarin generieke en beroepsspecifieke eisen worden gecombineerd en beide beoordeeld;
- **Onderzoek bij scholen of het beoordelingsformat (driepuntschaal) voldoet en of de resultaten overeenkomen met de verwachtingen van de docenten. Voeg minstens één ander beoordelingsformat toe.**
- **Loop de Handreiking bij de toetsformats en voorbeeldexamens (november 2011) nog eens kritisch door en voer wijzigingen door waar dit nodig/wenselijk is.**
- **Geef advies over de minimale/maximale gewenste tijdsduur bij examinering van mondelinge taalvaardigheid (spreken/gesprekken) die nodig is om tot een valide beoordeling te komen.**
- **Zoek praktijkvoorbeelden bij scholen waar het instellingsexamen Nederlands op praktische en efficiënte manier is vormgegeven en stel deze voorbeelden ter beschikking (brochure, filmpjes o.i.d.).**

2. Leesbevordering en leesplezier in het mbo.

Zoek inspirerende praktijkvoorbeelden bij mbo-opleidingen waarbij lezen en het leesplezier wordt gestimuleerd. Stel deze voorbeelden beschikbaar (brochure met voorbeelden, toelichting enz.).

Over beide projecten is met CINOP overleg gevoerd en CINOP zal op korte termijn voor beide opdrachten offerte uitbrengen bij het Steunpunt.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Adviseur

Bezoekadres:

Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:

Postbus 7001
6710 CB EDE

T : (0318) [Redacted]

M: [Redacted]

E: [Redacted]@steunpuntmbo.nl

www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [redacted]
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 21 mei 2013
Onze referentie 1312/mbo [redacted]

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]

Onderwerp: uitputting geraamde budget vervolproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [redacted] beste [redacted]

In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP het vervolproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' uit.

Doel van het project is om door middel van een samenhangende aanpak het thema lezen en leesbevordering in de genoemde opleidingen verder vorm te geven.

Na overleg met het Steunpunt heeft CINOP een plan van aanpak opgesteld, waarin een tiental bouwstenen als deelprojecten zijn beschreven en begroot:

1. Docentengids
2. Doorontwikkelen docentengids
3. Startbijeenkomst lezen en leesbevordering voor opleidingsteams PW en OA
4. Workshops lezen en leesbevordering op maat voor opleidingsteams PW en OA
5. Leergang leesexpert
6. Toolkit voor bibliotheken
7. Slimme Nieuwslezer voor PW en OA
8. Biebsearch voor opleidingen PW en OA
9. Landelijke promotionele activiteiten
10. Monitor voor leesbevordering

Het Steunpunt mbo overlegt regelmatig met de projectleider van CINOP over de voortgang van het project.

Hoewel de inspanningen en geleverde resultaten van CINOP voldoen aan onze verwachtingen, hebben we in gezamenlijkheid geconstateerd dat het budget van een aantal bouwstenen niet zal worden uitgeput.

De oorzaak daarvoor ligt naar ons oordeel in het feit dat de opleidingsteams PW en OA met een dalend aantal studenten kampen. Dit wordt weer veroorzaakt door de teruglopende werkgelegenheid in de kinderopvang. Bovendien zal de opleiding OA als zelfstandige opleiding verdwijnen.

De financiële druk bij veel roc's is momenteel groot en hoewel men het belang van lezen en leesbevordering zeker inziet, heeft het vrijmaken van tijd en menskracht voor scholing op dit moment in de opleidingsteams blijkbaar niet veel prioriteit. Ook de bouwsteen 'biebsearch' lijkt niet succesvol te zijn.

CINOP heeft voor het Steunpunt de financiële uitputting per bouwsteen in kaart gebracht en we hebben hier overleg over gehad.

Concreet constateren we, dat het budget voor met name de bouwstenen 3,4,5 en 8 niet of slechts ten dele zal worden uitgeput. Een overzicht met de geraamde saldi treft u hier onder aan. We schatten het bedrag dat niet besteed zal worden op € 120.000,00.

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

We stellen u voor om het bedrag dat niet besteed wordt aan het project 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen PW en OA' in te zetten voor andere opdrachten aan CINOP.

We denken daarbij concreet aan:

- Ontwikkelen van aanvullende voorbeeldtoetsen voor het Instellingsexamen Nederlands
 - Toetsen waarin verschillende vaardigheden worden gecombineerd, zoals spreken en gesprekken
 - Voorbeeldtoetsen voor de entree opleidingen
 -
- Leesbevordering voor mbo: er zijn in het land verschillende initiatieven om leesplezier en lezen in het mbo te bevorderen (dus los van lezen voor het beroep). Deze goede voorbeelden van actieve docenten en opleidingsteams zijn vaak eenvoudig uit te voeren en blijken in veel gevallen succesvol te zijn. Het Steunpunt kan, in samenwerking met de Stichting Lezen, deze goede voorbeelden verzamelen en beschikbaar maken voor andere mbo scholen.
- Het ontwikkelen van andere producten voor het mbo, in overleg met u vast te stellen.

Uw reactie wachten we af,

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt mbo,

[REDACTED]
Adviseur Steunpunt taal en rekenen mbo

bouwsteen	Begroot €	Besteed t/m mei 2013 €	Naar verwachting nog te besteden €	Saldo €
3. startbijeenkomst	64.040	10.104	10.000	43.936
4. workshops	60.680	15.905	10.000	34.775
5. leergang leesexpert	26.770	3.216	5.000	18.554
8. biebsearch	28.397	4.992	--	23.405
totaal	179.887	34.217	25.000	120.670

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [REDACTED]
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 13 september 2013
Onze referentie 1314/mbo/[REDACTED]

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]

Betreft: vervolgspraken uitputting budget 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen
Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [REDACTED] beste [REDACTED]

In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP het vervolgproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' uit.

Zoals u weet zal het budget van een aantal bouwstenen - te weten € 120.000,00 - niet worden uitgeput. Ik heb u hierover schriftelijk geïnformeerd op 23 mei jl.

Met deze brief wil ik u informeren over de vervolgspraken die het Steunpunt mbo met CINOP heeft gemaakt. Voor het niet uitgeputte deel van het budget zal CINOP twee nieuwe opdrachten uitvoeren met het volgende resultaat:

1. Extra voorbeeldexamens Nederlands;
 - a. Het uitvoeren van een kwalitatief onderzoek onder 3-5 roc's (gesprekken met docenten en managers/coördinatoren) naar het gebruik van de huidige voorbeeldexamens. Welke wensen zijn er ten aanzien van uitbreiding van de voorbeelden? Hoe bevalt het beoordelingsmodel? Wat zou er nog meer moeten zijn ter ondersteuning? Zijn er nog andere wensen?

Resultaat: rapport met bevindingen

- b. Het ontwikkelen van vijf nieuwe voorbeeldexamens:
 - i. Voorbeelden van efficiënte aanpak (meerdere vaardigheden in één examenmoment, meerdere studenten examineren in hetzelfde examenmoment bv)
 - ii. Voorbeelden voor de lagere niveaus in het mbo – AKA/Entree
- Bovenstaande afhankelijk van het resultaat uit het onderzoek bij 1.
Hierbij worden docenten ingezet om in de eerste fase met een idee of een voorstel te komen. De daadwerkelijke toetsconstructie wordt uitgevoerd door experts.

Resultaat: vijf nieuwe voorbeeldexamens Nederlands. Onder een examen verstaan we een volledig instellingsexamen voor Spreken, Gesprekken voeren én Schrijven voor een specifieke doelgroep.

- c. Het in beeld brengen van voorbeelden van efficiënte manieren van de organisatie en logistiek van de instellingsexamens Nederlands. Vijf verschillende scenario's worden in beeld gebracht d.m.v. korte gefilmde interviews met een sleutelfiguur, conform het 'COE dossier – COE in de praktijk'.

Resultaat: vijf gefilmde interviews waarin de praktijk binnen de instellingen wordt toelicht, aangevuld met overige achtergrondinformatie (ondersteunende documenten die door de scholen worden aangeleverd).

2. Lezen in mbo – projectleider [REDACTED]
 - a. Beschrijving van acht goede voorbeelden met beeldmateriaal
 - b. Brochure in combinatie met website
 - c. Aansprekende presentatie en lancering van het eindproduct

Voor de realisatie van bovenstaande is onderstaande aanpassing binnen de begroting gemaakt.

Beschrijving activiteiten	Begroting	Totaal begroting
Restant bedrag 'bouwstenen'	€ 120.000,00	
A. Extra voorbeeldexamens Nederlands		€ 75.000,00
B. Lezen in mbo		45.000,00
Totaal		€ 120.000,00

Met CINOP wordt geen nieuwe overeenkomst gesloten, de werkzaamheden worden verricht binnen de eerdere overeenkomst en de formele looptijd is gelijk aan die zoals bij het project bouwstenen is overeengekomen, tot einde 2014.

Uw reactie wachten we af,

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt mbo,

[REDACTED]

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.duo.nl

Doorkiesnummer
079-[REDACTED]

Datum
Betreft

19 DEC 2013

gewijzigde inzet projectsubsidie specifieke activiteiten en
projecten 2011 Steunpunt Taal en Rekenen MBO;
verplichtingnummer 61200-21545

Onze referentie
OND/ODB-2013/57155 U

Uw brief van
21-5 en 12-9-2013

Uw referentie
1312/mbo/[REDACTED]
1313/mbo/[REDACTED]

Bijlagen
OND/ODB-2013/57158 U

Geachte heer [REDACTED]

Op 21 mei, 13 september 2013 en uw mail van 7 oktober ontving ik uw verzoek om de beschikking van 6 oktober 2009, kenmerk OND/ODB-2009/91589 U, gewijzigd met mijn beschikking van 5 december 2011, kenmerk OND/ODB-2011/74308 U, uit te breiden met de door u voorgestelde projecten en te verlengen. Ik informeer u met deze brief over mijn besluit.

Verlening subsidie

Ik verleen u hierbij toestemming de bovengenoemde beschikking uit te breiden en te verlengen op grond van uw verzoek vermeld in bovengenoemde brieven en mail. Als bijlage is de wijziging van de subsidiebeschikking met kenmerk OND/ODB-2013/57158 U opgenomen.

De subsidie heeft een tijdelijk karakter. Mede gelet op de bezuinigingen die dit kabinet in het vooruitzicht heeft gesteld, kunt u er niet vanuit gaan dat voor een volgend tijdvak opnieuw subsidie zal worden verleend. Daarbij is het niet meer mogelijk om een egalisatiereserve te vormen. U dient hiermee bij de bedrijfsvoering rekening te houden.

Verplichtingen

Naast deze beschikking zijn ook de Algemene wet bestuursrecht (met name titel 4.2 van deze wet, die een algemeen juridisch kader bevat voor de verstrekking van subsidies door bestuursorganen), de Wet overige OCW-subsidies en de Regeling OCW-subsidies relevant. U kunt deze regelgeving raadplegen via www.wetten.nl. Die wetten en regelingen bevatten veel voorschriften die voor de subsidieverstrekking relevant zijn, zoals de mogelijkheden tot intrekking en wijziging van de subsidie. Die voorschriften zijn echter niet -nogmaals- in deze beschikking opgenomen.

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Een van die verplichtingen betreft een meldingsplicht. U dient mij op de hoogte te brengen van alle feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor een beslissing tot wijziging, intrekking of vaststelling van de subsidie. Daarvan is bijvoorbeeld sprake bij een significante wijziging van de overige inkomsten of uitgaven zoals u die hebt opgegeven. Ook inhoudelijke wijzigingen in de uitvoering van uw activiteiten met een dusdanig karakter dat ze het wezen van mijn besluit tot subsidieverlening raken, dient u vooraf te melden. Als u twijfelt of daar bij een bepaalde wijziging sprake van is, verzoek ik u contact op te nemen met uw contactpersoon bij het ministerie.

Heeft u vragen? Op www.duo.nl vindt u onder 'Zakelijk' informatie over actuele ontwikkelingen in uw onderwijssector. Onder 'Instellingsinformatie' vindt u voorlichting over onder meer regelgeving, crebo en bekostigingsinformatie over de onderwijsinstellingen. U kunt natuurlijk ook telefonisch contact opnemen met het Informatiecentrum onderwijs of mailen naar ico@duo.nl. Het informatiecentrum is op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur te bereiken via de telefoonnummers: 079 - [redacted] (po), 079 - [redacted] (vo) of 079 - [redacted] (bvh).

Hoogachtend,
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

[redacted signature block]

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

[redacted]
www.ocwduo.nl

Onze referentie
OND/ODB-2013/57155 U

Uw brief van

Uw referentie

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.duo.nl

Doorkiesnummer

Onze referentie
OND/ODB-2013/57158 U

Uw brief van

Uw referentie

Bijlagen

Datum 19 DEC 2013
Betreft

Wijziging van de beschikking tot subsidieverlening aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs ten behoeve van het uitvoeren van specifieke activiteiten en projecten door het Steunpunt Taal en Rekenen

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 4, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet overige OCW-subsidies en artikel 12 van de Regeling BVE-subsidies;

Besluit:

Enig artikel

De beschikking tot subsidieverlening aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs ten behoeve van het uitvoeren van specifieke activiteiten en projecten door het Steunpunt Taal en Rekenen d.d. 6 oktober 2009, kenmerk: OND/ODB-2009/91589 U, wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 2, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel iv. komt als volgt te luiden:
iv. extra voorbeelden Nederlands en Lezen in mbo;
2. Het derde lid komt als volgt te luiden:
3. De activiteiten genoemd in het eerste lid, onderdeel b, worden uitgevoerd overeenkomstig de ingediende subsidieaanvraag op 11 november 2011, aangevuld bij de brieven van 21 mei 2013, 12 en 13 september 2013 en de mail van 7 oktober 2013, de daarvan deel uitmakende projectplannen en bijbehorende begroting.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt als volgt te luiden:
3. Het subsidieverleningstijdvak loopt van 1 januari 2009 tot en met 31 december 2014.
2. Er wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:
7. Een bedrag van maximaal € 120.000,00 uit het subsidiebedrag, bedoeld in artikel 3, tweede lid, is bedoeld voor de activiteiten genoemd in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel iv.

Onze referentie
OND/ODB-2013/57158 U

Uw brief van

Uw referentie

C

In artikel 8, eerste lid wordt "1 april 2014" vervangen door: 1 april 2015.

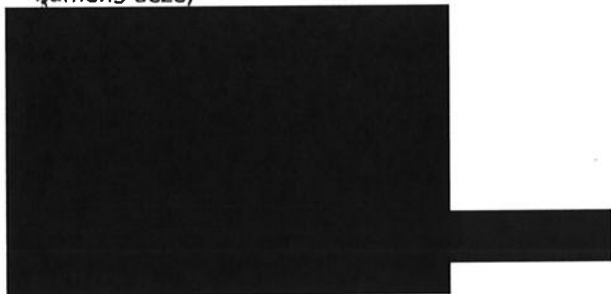
D

Er wordt een nieuw artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 11. Regeling BVE-subsidies

Deze beschikking is met ingang van 1 januari 2014 mede gebaseerd op artikel 12 van de Regeling BVE-subsidies.

namens deze,

 Postbus 7001
 6710 CB Ede

 Horaplantsoen 20
 6717 LT Ede

 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 t.a.v. De heer [REDACTED]
 Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
 IPC 2150
 Postbus 16375
 2500 BJ Den Haag

*deponeren 15-4-2014
 geen opmerkingen*

ministerie van OCW	
E-doc Nr.	622023.
Datum Reg.	9-4-2014
Directie	MBO

 info@steunpuntve.nl
 www.steunpuntve.nl

 Datum 7 april 2014
 Onze referentie 1408/mbo [REDACTED]
 Onderwerp Activiteitenverslag mbo 2013

 Contactpersoon [REDACTED]
 Doorkiesnummer [REDACTED]
 Bijlage(n) 1

Geachte heer [REDACTED],

Op 31 oktober 2013 stuurden we u de voortgangsrapportage 2013 over de activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo. Daarin beschreven we de activiteiten zoals deze tot half oktober werden verricht. Ter vaststelling van de subsidie 2013 zonden we nu een financiële verantwoording en een activiteitenverslag over het gehele kalenderjaar 2013 naar DUO. Ter informatie treft u hierbij dit activiteitenverslag 2013 aan.

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo,

 P/c
 [REDACTED]

Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Bijlagen:

Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo 2013

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenverslag 2013

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2013

- 1.1. Werkwijze
- 1.2. Organisatie

2. Activiteiten

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten en conferenties
- 2.6. Netwerken
- 2.7. Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'
- 2.8. Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens
- 2.9. Ondersteuning moderne vreemde talen
- 2.10. Projecten en producten
- 2.11. Marktplaats mbo
- 2.12. Presentaties
- 2.13. Samenwerking met derden

3. Afsluiting

Bijlagen

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het mbo vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In 2009 is gestart met een inhaalslag in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo loopt ook dus nog een aantal jaren door. Maar na bijna vijf jaar taal en rekenen zijn grote stappen zichtbaar die in dat proces worden gezet.

Het jaar 2009 was zowel voor het Steunpunt als voor de mbo-instellingen een startjaar in de voorbereiding op de referentieniveaus taal en rekenen. De contouren van het overheidsbeleid stonden, maar veel moest nog verder worden uitgewerkt. Organisatie en activiteiten van het Steunpunt moesten worden opgebouwd. Instellingen oriënteerden zich op het nieuwe beleid. Het jaar 2010 was het jaar waarin de mbo-instellingen werkten aan het concretiseren van nieuwe regelgeving en instellingsbeleid in implementatieplannen taal en rekenen. Ook moesten alle na 1 augustus 2010 startende mbo-opleidingen rekenen en Nederlands aanbieden volgens de referentieniveaus. Er was dan ook grote behoefte aan ondersteuning bij de ontwikkeling van implementatieplannen en aan informatie over de betekenis van de nieuwe regelgeving voor de mbo-instellingen. Tijdens Flitsbijeenkomsten, op de website, met servicedocumenten en via de helpdesk voorzag het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Het jaar 2011 was het jaar waarin de implementatie van de inhaalslag taal en rekenen op stoom kwam. De mbo-instellingen waren begonnen met de uitvoering van de nieuwe plannen gericht op intensivering van het onderwijs in taal en rekenen. Daarnaast is onder regie van het College voor Examens de voorbereiding van de centraal ontwikkelde, digitale examinering volop in gang gezet. De aard van de vragen aan het Steunpunt veranderde. Minder 'wat', meer 'hoe' en vooral heel veel meer 'examinering'. Het jaar 2011 werd het jaar waarin de voorbereiding op digitale centraal ontwikkelde examinering sterk de aandacht trok in de instellingen en dus ook bij het Steunpunt. In 2011 is het Steunpunt tevens gestart met de ondersteuning bij de moderne vreemde talen (mvt) in het mbo. Ook hierbij ging het vooral om informatie over veranderende regelgeving en ontwikkeling van ondersteunende materialen die instellingen helpen bij de invoering.

In 2012 was merkbaar dat de mbo-instellingen volop actief waren met het vormgeven van Nederlands en rekenen en Engels in hun onderwijs. Vooral de steeds dichterbij komende verplichte centrale examens bleken een hoge mate van urgentie te veroorzaken. De mbo-instellingen zijn in steeds grotere mate deel gaan nemen aan de pilotexamens. De dienstverlening van het Steunpunt lag dan ook voor een groot deel bij de ondersteuning van het proces van invoering van de examinering en de communicatie hierover tussen alle betrokken partijen. Behalve de invoering van de centrale examinering bleek ook de vormgeving van de instellingsexamens, zowel voor Nederlands als voor Engels, veel vragen op te leveren. De verandering van vragen over het 'wat' naar vragen over het 'hoe' is in 2012 ook doorgezet. Dat heeft ertoe geleid dat het Steunpunt meer is gaan ondersteunen op de inhoud van de implementatieprocessen. Dit komt vooral tot uiting in de projecten die het Steunpunt in 2012 is gestart.

In 2013 blijkt het 'wat' weer belangrijker geworden in de vragen aan het Steunpunt. Erg veel vragen gingen over (de wijzigingen op) het Examenbesluit, het vrijstellingenbeleid, het beleid rond studenten

met een beperking bij de examinering van Nederlands en rekenen. Ook de regelgeving met betrekking tot de toetsing en examinering van de moderne vreemde talen en de vermelding van de moderne vreemde talen in het kwalificatiedossier blijft een lastig punt voor de scholen. Daarnaast is het toezicht van de Inspectie ook een belangrijk aandachtspunt. Uiteraard is weer verder gegaan met een aantal projecten, meer gericht op de inhoud van het onderwijs op het gebied van taal en rekenen. Hoewel besloten is dat het Steunpunt nog twee jaar door blijft gaan met zijn werkzaamheden is in 2013 ook gekeken naar de houdbaarheid van de opgeleverde producten na het ophouden van het Steunpunt. Dat heeft geleid tot een onderzoek naar exploitatiemogelijkheden van met name de producten Taal de Baas en ffRekenen. Het Steunpunt vindt het zijn taak om ervoor te zorgen dat deze producten ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier op de markt blijven.

De pilotexamens Nederlands en rekenen zijn inmiddels redelijk ingeburgerd in de mbo-instellingen. Hierdoor krijgen de resultaten een steeds beter voorspellende waarde voor de echte centraal ontwikkelde examens. De resultaten tot nu toe hebben er daarom toe geleid dat de pilotfase is verlengd voor Nederlands met één jaar en voor rekenen met twee jaar. Omdat met name de resultaten voor rekenen achterblijven bij de verwachting heeft het ministerie het Steunpunt gevraagd gesprekken te gaan voeren met alle scholen over hun rekenbeleid. De eerste ronde van deze gesprekken heeft in het najaar van 2013 plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de rapportage 'Over rekenen gesproken', waarin naast succes- en faalfactoren ook adviezen worden gegeven aan zowel de minister als de mbo-instellingen op het gebied van rekenbeleid. Op grond hiervan zal in 2014 een uitwisseling plaatsvinden van goede voorbeelden.

De onderwijsinstellingen in het mbo staan de komende jaren dus nog steeds voor de stevige klus hun onderwijs en examinering verder aan te passen aan de eisen die met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen aan de opleidingen zijn gesteld. De invoering van verplichte centraal ontwikkelde examens vanaf 2014/2015 vraagt zeker nog een aantal jaren veel van de scholen. Goede communicatiekanalen en heldere informatie zijn daarbij cruciaal. Duidelijk is dat er niet alleen op het gebied van examinering maar ook op het gebied van onderwijs in taal en rekenen, de examinering van moderne vreemde talen en de op handen zijnde centrale examinering van Engels in niveau 4 onverminderd sprake is van een grote behoefte aan informatie en uitwisseling van kennis. Het Steunpunt taal en rekenen mbo blijft in ieder geval in 2014 en 2015 nog klaar staan om instellingen waar mogelijk te ondersteunen. Dit jaarverslag bevat een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt van in 2013 in dit kader heeft verricht.

Ede, maart 2014

1

Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2013

In 2013 is voortgebouwd op de dienstverlening zoals deze in voorgaande jaren al is ingezet. Er is bij de scholen nog steeds veel behoefte aan informatie over de wet- en regelgeving. In de voortgangsrapportage van december 2012 heeft OCW aangekondigd de pilotfase van de centrale examens te verlengen. Voor Nederlands met één jaar, voor rekenen met twee jaar. Dit heeft gevolgen voor de slaag-/zakbeslissing van de studenten. De communicatie hierover en uitleg van het gewijzigde beleid is voor een groot deel uitgevoerd door het Steunpunt. Ditzelfde geldt voor het in de voortgangsrapportage aangekondigde beleid ten aanzien van studenten met een beperking. Ook de aankondiging van centrale examinering voor Engels in deze voortgangsrapportage zorgde ervoor dat veel scholen bij het Steunpunt aanklopten voor nadere informatie. De implementatie van de centrale examens is sowieso een belangrijk onderwerp van vragen aan het Steunpunt. Door middel van servicedocumenten, bijeenkomsten en het cohortenoverzicht proberen wij hier (in samenwerking met het College voor Examens) zoveel mogelijk duidelijkheid over te geven.

Projecten die in 2012 of eerder al waren gestart, hebben in sommige gevallen in 2013 een vervolg gekregen. Ook is een nieuw project gestart op het gebied van de examinering van de moderne vreemde talen. Sommige (afgeronde) projecten vroegen om beleid ten aanzien van de exploitatie van de producten. Dit betrof digitale leermiddelen die met subsidie zijn ontwikkeld en die nu om een goede en voor scholen goedkope exploitatie vragen.

Tegenvallende resultaten van de rekentoetsen vo en de pilotexamens mbo hebben voor wat betreft het mbo geleid tot de vraag aan het Steunpunt om met alle bekostigde mbo-instellingen in gesprek te gaan over het rekenbeleid. Uitgangspunt hierbij waren de implementatieplannen van 2010, de reflectie hierop in de jaarverslagen en de resultaten op de pilotexamens rekenen. Deze gesprekken hebben vrijwel allemaal in het najaar van 2013 plaatsgevonden.

Een uitgebreidere beschrijving van de activiteiten vindt u in hoofdstuk 2.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt opereert zoveel mogelijk vraaggericht.

De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt kennisdeling, onder andere het [Portaal taal en rekenen mbo](#) (en in 2013 ook nog via de [Marktplaats mbo](#)), door netwerken voor taal en rekenen en centrale examinering bijeen te brengen en door (werk)conferenties te organiseren.

Het Steunpunt brengt via www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten.

Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt hierover snel signalen. Hetzelfde geldt voor de Inspectie. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

In de organisatie van het Steunpunt hebben zich het afgelopen jaar geen wijzigingen voorgedaan. Het hele team mbo bestaat uit een adviseur voor Nederlands en een adviseur voor rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een coördinator en een managementassistent. Daarnaast is er een coördinator voor het netwerk rekenen en een externe projectadministrateur. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3,5 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds januari 2012 ook over het Steunpunt taal en rekenen ve.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2013 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar. In 2013 is de website opnieuw aangepast in verband met het verschijnen van Examenbladmbo.nl. Met het College voor Examens zijn afspraken gemaakt over de zaken die op de website van het Steunpunt thuis horen en zaken die op Examenblad moeten staan.

De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid. Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt goed te vinden (figuur 1).

Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website (al maakt dit het zoeken soms wel lastiger).

Figuur 1: Bezoekersaantallen website Steunpunt taal en rekenen mbo

	Aantal bezoekers	Aantal unieke bezoekers
Januari 2013	10170	7289
Februari 2013	8148	5897
Maart 2013	9194	6567
April 2013	9611	6690
Mei 2103	8836	6270
Juni 2013	8379	5869
Juli 2013	3571	2465
Augustus 2013	4382	3028
September 2013	10793	7398
Oktober 2013*	5287	3863
November 2013	10777	7889
December 2013	6832	5054
Totaal	95980	68279

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of

via het vragenformulier op www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier meerdere vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Hartelijk bedankt! Je bent wederom geweldig (en super snel ☺)

Dank voor je bericht. Ik heb gewoon niet goed gezocht ☺

Hartstikke duidelijk zo. Dankjewel voor je antwoord.

Wederom bedankt en natuurlijk roept dit een laatste controlevraag op
Nogmaals bedankt, het wordt steeds duidelijker.

Voor nu zijn alle vragen beantwoord. Heel erg bedankt voor de duidelijkheid.

Hartelijk dank, dit is wat ik zocht, meestal kan ik alles wel vinden, maar blijkbaar ergens niet goed geklikt of gelezen.

Dank je voor al je antwoorden, ik denk dat ik er nu wel uit kom!

Zoals altijd bedankt!

Heel hartelijk dank voor je snelle reactie ! Deze informatie kan ik goed gebruiken.

Dank, toch anders dan onze gedachte, maar ik begrijp de redenering..

Dank je wel voor je snelle antwoord. Is wel jammer voor ons, nu moeten we een mogelijk wat lastig besluitvormingstraject in...

Hartelijk bedankt voor je super snelle/ vroege antwoord!! het was zeker op tijd en heerlijk helder. Bedankt!!!

In totaal zijn van januari 2013 tot en met december 2013 via de mail 1255 vragen beantwoord. Met afstand hadden ook het afgelopen jaar de meeste vragen aan het Steunpunt weer betrekking op examinering Nederlands, mvt en rekenen. Daarnaast kwamen er na de voortgangsrapportage van december 2012 vragen binnen over voor welke cohorten de centrale examinering wel en niet gaat gelden en over de slaag-/zakbeslissing. Ook waren er erg veel vragen over de mogelijkheden voor vrijstellingen en het toezicht van de inspectie. Erg veel vragen gingen ook over dyscalculie en zwakke rekenaars.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Ook dit jaar is de publicatie van de 'Nieuwsbrief COE' voortgezet. Deze nieuwsbrief voor alle contactpersonen COE, waarin de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de centraal ontwikkelde examens bekend worden gemaakt, wordt digitaal verzonden en op de website van het Steunpunt gepubliceerd. Het kan daarbij gaan om regelgeving, maar ook om geplande bijeenkomsten, belangrijke data in verband met de pilotexamens, etc. Deze nieuwsbrief wordt samengesteld door het Steunpunt en het College voor Examens en wordt nog steeds elke tweede donderdag van de maand

verstuurd.

Uitbreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteen gezet. Flitsberichten, nieuwsbrieven COE en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2013 publiceerde het Steunpunt onderstaande Servicedocumenten:

- *Nederlandse taal en rekenen en Engels na een eerder behaald diploma of een EVC-procedure*
Consequenties regelgeving generieke kwalificatie-eisen Nederlandse taal en rekenen en Engels voor EVC-kandidaat.
- *Matrix Consequenties regelgeving Nederlandse taal en rekenen voor EVC-kandidaat.*
Bijlage bij het servicedocument over taal en rekenen en Engels en EVC.
- *Examineren bij derden - Servicedocument over de afname van centrale examens met ExamenTester buiten de eigen mbo-instelling*
Dit servicedocument voor het mbo, dat gemaakt is in samenwerking met CvE, Cito en saMBO-ICT gaat over de procedurele, organisatorische en technische aspecten bij het afnemen van examens buiten de eigen mbo-instelling.
- *Cohortenschema, versie april 2013.* Naar aanleiding van de verlenging van de pilotperiode centrale examinering in het mbo, zoals aangekondigd in de voortgangsrapportage van 2012 en de uitwerking daarvan in een brief van april 2013 aan de scholen, is een nieuw cohortenschema gemaakt, waarin per mbo-niveau, per cohort en per jaar van diplomering wordt beschreven wat de regels zijn voor het onderwijs, de examinering en de slaag-/zakbeslissing voor Nederlands, rekenen en Engels.
- *Wijziging Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB i.v.m. examinering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen mbo 2 en 3 en aanpassing examineringsvoorschriften i.v.m. de beroepsgerichte kwalificatiestructuur.*
Dit bestaande document is bijgesteld ter verduidelijking van de genomen besluiten, beschreven in de brief van april 2013 van de minister aan de mbo-instellingen.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailniewsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'. In 2012 zijn 18 flitsberichten verstuurd.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat

onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2013 organiseerde het Steunpunt twee flitsbijeenkomsten. De eerste bijeenkomst in mei 2013 was een informatiebijeenkomst voor nieuwe rekendocenten over examinering. Tijdens de netwerkbijeenkomsten rekenen van het Steunpunt bleek dat er steeds nieuwe docenten kwamen met steeds weer basale vragen over de examinering van rekenen. Daarom heeft het Steunpunt samen met het College voor Examens een informatieve bijeenkomst verzorgd met uitleg over de regelgeving en de inhoud rond de examinering. De tweede flitsbijeenkomst vond plaats in september 2013 en had als onderwerp de pilot dyscalculie die in 2014 gaat plaatsvinden. Deze bijeenkomst werd inhoudelijk verzorgd door [REDACTED] (CvE) en [REDACTED] (MinOCW).

De eerste bijeenkomst werd bezocht door 73 deelnemers, afkomstig uit 31 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 9 niet-bekostigde instellingen. De presentaties van deze bijeenkomst werden gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

De tweede bijeenkomst werd bezocht door 185 deelnemers, afkomstig uit 60 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 9 niet-bekostigde instellingen. Een samenvatting van de presentaties van deze bijeenkomst zijn gepubliceerd op examenbladmbo.nl en op de website van het Steunpunt.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. In 2013 is één conferentie georganiseerd. Dit betrof de conferentie over het Masterplan Dyscalculie. De jaarlijkse rekenconferentie is, om in tijd niet te dicht op de conferentie over het Masterplan te zitten, verzet naar maart 2014.

Landelijke conferentie 'Masterplan Dyscalculie'

Op 12 december 2013 organiseerde het Steunpunt samen met de KPC Groep de landelijke conferentie 'Masterplan Dyscalculie'. Twee vergelijkbare conferenties werden georganiseerd voor het po en het vo. Tijdens deze conferentie vonden diverse workshops plaats over rekenen en rekenzwakke studenten. De conferentie werd bezocht door 316 deelnemers uit onder andere 61 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 9 niet-bekostigde mbo-instellingen.

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten voor contactpersonen COE of toetsleiders / portal accountbeheerders in verband met evaluatie van de pilotexamens, voorlichting over Examentester, voorlichting over de pilotexamens 2013-2014. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Sinds november 2011 is er ook een netwerk Contactpersonen COE met dezelfde doelstellingen als de netwerken taal en rekenen, namelijk kennisdeling en het vergroten van de betrokkenheid.

Netwerken taal

Het Steunpunt heeft een aantal jaren de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (Mbo Taalcoach Academie), MBO Raad (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal) gestimuleerd en gefaciliteerd. Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal'. Deze denktank taal is sinds kort weer nieuw leven ingeblazen in verband met de voorbereiding voor een taalconferentie voor Nederlands en de Moderne vreemde talen in najaar 2014. Ook is het Steunpunt vertegenwoordigd op de bijeenkomsten van de overige taalnetwerken.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

- een 'pioniersgroep' van ca. tien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid. Deze pioniersgroep is in 2013 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt.
- drie regionale subnetwerken vooral bedoeld voor docenten die bezig met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en waarbij altijd een door de docenten zelf aangedragen onderwerp centraal staat. Meestal is het eerste deel informatief en het tweede deel uitwisseling van ervaringen.
- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt organiseerde in 2013 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari, april en oktober. Daaraan namen achtereenvolgens 161, 122 en 196 mensen deel, die afkomstig waren uit 60 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 14 niet-bekostigde instellingen.

Netwerk contactpersonen COE

Het netwerk contactpersonen COE dat in november 2011 is gestart is ook in 2013 weer twee keer bij elkaar geweest. Op 16 april was de eerste netwerkbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst ging het over de stand van zaken rond de regelgeving, het verloop van de pilotexamens, vooruitblik op examinering met Facet (het nieuwe examensysteem van Cito) en er vond een gedachtewisseling plaats over omgaan met studenten met een beperking.

De tweede netwerkbijeenkomst vond plaats op 14 november. Deze bijeenkomst ging over de actuele ontwikkelingen op het gebied van de implementatie van de centrale examens. Twee ROC's hebben een presentatie gegeven over de manier waarop zij de logistiek hebben vormgegeven. Na de pauze waren er vier subgroepen aan de slag met verschillende onderwerpen.

Op de eerste bijeenkomst zijn 87 contactpersonen geweest. Op de tweede bijeenkomst zijn 76 personen geweest.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten. Inmiddels is besloten de regeling met een jaar te verlengen (tot en met 2014).

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden in hun jaarverslag.

Zoals het Steunpunt in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt, net als in 2011 en in 2012, in 2013 wederom een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag. De conclusie die getrokken kan worden is dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen en met de voorbereiding op de COE's. De activiteiten en hieraan bestede middelen komen in grote lijnen overeen met die van voorgaande jaren. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op inspelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

Ondanks de verlenging van de pilotfase van de COE's, is er nog steeds bij veel scholen zorg over de haalbaarheid van de plannen. Toch zien de scholen ook positieve punten. Het beleid van de scholen begint vruchten af te werpen en dat heeft een positief resultaat op de resultaten van de leerlingen, maar ook op de houding van docenten tegenover het taal- en rekenonderwijs.

Al met al kan de algemene tendens in de jaarverslagen iets positiever genoemd worden dan voorgaande jaren.

Bijlage 1

De 'Rapportage analyse jaarverslagen taal en rekenen mbo' bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen over 2012.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren voor taal en rekenen. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden

geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013/2014 zouden taal en rekenen op mbo-4 centraal worden geëxamineerd worden. Met een brief van december 2012 heeft de minister besloten om de pilotfase van de centrale examens te verlengen. Voor Nederlands met één jaar, voor rekenen met twee jaar. Dit heeft geleid tot veel vragen vanuit de scholen over de precieze consequenties daarvan voor de verschillende cohorten. Opnieuw is alle regelgeving bekeken en op grond daarvan een nieuw cohortenoverzicht gepubliceerd waarin de slaag-/zakbeslissing wordt beschreven per cohort en per jaar van diplomering. Ook Engels is hierin meegenomen, omdat het voornemen is vanaf 2017/2018 op niveau 4 ook Engels centraal te examineren.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep taal en rekenen (waarin ook CvE, Cito, MBO Raad en OCW vertegenwoordigd zijn), waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid.

Contactpersonen

Het Steunpunt is sinds 2011 verantwoordelijk voor het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen COE. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt rondom COE richt zich in de eerste plaats op de contactpersonen. De belangrijkste kanalen daarvoor zijn het netwerk contactpersonen COE (zie paragraaf 2.6) en de nieuwsbrief COE.

Nieuwsbrief COE

Met de nieuwsbrief COE aan bovengenoemde contactpersonen bereikt het Steunpunt snel en effectief degenen die binnen een instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen worden in deze e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen. Deze nieuwsbrief komt tot stand in samenspraak met het College voor Examens. In totaal zijn in 2013 negen nieuwsbrieven verspreid.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het

Steunpunt is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (mvt)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels voor niveau 4, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2010 heeft het Steunpunt daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt vanaf dat moment over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond vier taken:

- helpdesk en website
- bijeenkomsten en presentaties
- signalering vraagstukken vanuit het mbo-werkveld naar instanties zoals OCW en de onderwijsinspectie.
- aansturing projecten zoals de Handreiking mvt en voorbeeldinstellingsexamens mvt

De vragen die bij het Steunpunt binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012, de uitslagregel en de examinering van generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Daarnaast bestaat een grote informatiebehoefte over het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Er is sprake van onzekerheid over wat precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt bevestiging van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in de examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en de aankondiging dat voor mbo-4 vanaf schooljaar 2017-2018 sprake zal zijn van centrale examinering Engels.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt – uitbesteed aan derden.

- *Taal de Baas*

Taal de Baas, het digitale diagnostische en remediërende programma voor lezen, luisteren en woordenschat in het mbo is gebruiksvriendelijker ingericht. 'Taal de baas' is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt. Met het programma wordt eerst een diagnose van de student op de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taal oefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaats onafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes. Taal de baas is (vooralsnog) gratis te gebruiken door alle beroepsopleidingen. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en

gebruiksvriendelijker geworden. Zo kan bijvoorbeeld een toets onderbroken worden om later weer te worden opgestart, kunnen meer docenten de resultaten van een lesgroep bekijken, kan een gebruiker van het programma gemakkelijker de eigen vorderingen bijhouden, enz. Uit het gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning/extra lessen voor taalzwakke mbo studenten. In 2013 is een traject gestart rondom de exploitatie van het programma. Taal de Baas is vanaf 1 januari 2014 via verschillende aanbieders op de markt. Zie aan het eind van dit hoofdstuk de passage over exploitatie van ontwikkelde leermiddelen.

- *Bouwstenen voor leesbevordering voor PW en OA*

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. In opdracht van het Steunpunt voert CINOP momenteel een vervolgproject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uit. Het project omvat tien bouwstenen; deze worden ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten van de opleidingen PW en OA meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs.

Docenten van de opleidingen PW en OA kunnen individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep, waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn, volgt het project op hoofdlijnen.

Inmiddels hebben er drie bijeenkomsten bij bibliotheken plaatsgevonden, waarbij bibliotheekmedewerkers in het kader van het project zijn geïnformeerd over het mbo en met name de opleidingen PW en OA en wat de bibliotheken voor deze studenten kunnen betekenen. Het lesmateriaal over lezen en leesbevordering voor de opleidingen PW en OA wordt gedeeltelijk opgenomen in het materiaal van het Consortium. In de maand oktober hebben op drie verschillende roc's studenten PW en OA deelgenomen aan activiteiten in het kader van het project, deze activiteiten vielen samen met de Kinderboekenweek.

Door externe factoren is het budget voor dit project niet uitgeput. In overleg met OCW heeft het Steunpunt CINOP vervangende opdrachten gegeven voor het niet uitgeputte deel van het project.

- *Extra voorbeeldtoetsen Nederlands*

Scholen werken vanaf oktober 2012 met de eerder opgeleverde formats, de voorbeelden, het beoordelingsmodel en de handreiking. Het materiaal wordt veel gebruikt en breed gewaardeerd. Er blijkt in de praktijk van de scholen behoefte aan meer voorbeelden, waarbij organiseerbaarheid en efficiëntie voorop staan. Zo is onder meer gezocht naar voorbeeldexamens voor de laagste niveaus en examens waarin meerdere vaardigheden zijn gecombineerd.

Als onderdeel van dit project is door middel van gefilmde interviews de organisatie van de instellingsexamens op verschillende roc's in beeld gebracht.

De extra voorbeeldtoetsen en gefilmde interviews worden naar verwachting in maart 2014 via de website van het Steunpunt aan de scholen beschikbaar gesteld.

- *Lezen in mbo*
Voor een ander deel van het niet bestede budget voor de bouwstenen leesbevordering heeft CINOP in 2013 de opdracht gekregen voorbeelden van leesbevordering in het mbo te verzamelen en te beschrijven. Deze voorbeelden worden samengebracht in een brochure. Deze brochure komt beschikbaar als boekje, maar zal ook via de website van het Steunpunt te downloaden zijn. De brochure wordt in maart 2014 opgeleverd.
- *Interactief beoordelaarsplatform - Cito*
Voor docenten is het vaak lastig om productieve taalvaardigheid (met name spreken, gesprekken en schrijven) goed te beoordelen. Wanneer is een taalprestatie op 2F of 3F onvoldoende, voldoende, of juist goed? Na overleg met OCW heeft het Steunpunt in 2013 Cito gevraagd om een interactief beoordelaarsplatform te ontwikkelen. Hiermee krijgen docenten een instrument in handen waarmee ze – samen met collega's – hun beoordelaarsvaardigheid kunnen verhogen. Docenten kunnen online een taalprestatie zien (film, audio of pdf), hun eigen beoordeling invullen en vervolgens zien hoe een groep experts de zelfde prestatie heeft beoordeeld. Het online programma wordt in maart 2014 gelanceerd met in totaal 12 voorbeelden van taalprestaties, zowel op 2F als op 3F. Het programma zal via de website van het Steunpunt te benaderen zijn.
- *Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt*
In opdracht van het Steunpunt inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update, waarin ook mvt is opgenomen. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en actualiseren kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar. In 2013 is een mailing aan de aanbieders gestuurd met het verzoek hun aanbod op te schonen, waardoor het weer meer actueel is geworden.
- *ffRekenen*
In het voorjaar van 2011 is op www.ffrekenen.nl een demoversie beschikbaar gekomen van ffRekenen (eerdere werktitel 'GoedRekenen'). ffRekenen wordt in opdracht van het Steunpunt ontwikkeld door APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting Expertisecentrum ETV.nl. 'ffRekenen' is een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. In opdracht van het Steunpunt is het programma in 2012 doorontwikkeld. In november 2012 zijn 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten verschenen. In de zomer van 2013 is nogmaals een substantieel aantal leerstofeenheden en themavraagstukken beschikbaar gekomen. Het programma wordt in zijn geheel opgeleverd in april 2014. Net als voor Taal de baas wordt ook voor ffRekenen gezocht

naar mogelijkheden voor exploitatie na afloop van het project. Zie het eind van dit hoofdstuk de passage over exploitatie van ontwikkelde leermiddelen.

- *Voorbeeldinstellingsexamens Moderne Vreemde Talen*
Vanaf het begin van de helpdesk-functie van het Steunpunt zijn veelvuldig vragen gesteld over examinering moderne vreemde talen, beoordeling, weging en de slaag-/zakbeslissing. Scholen zijn op zoek naar de balans tussen de generieke examinering en de beroepsspecifieke examinering. De vraag naar goede voorbeelden hiervoor kreeg een impuls na de publicatie van de voorbeeldinstellingsexamens Nederlands in 2012. De veranderde regelgeving dat generieke eisen cijfermatige beoordeeld moeten worden (aug. 2012) deed de vraag stijgen. In opdracht van het Steunpunt zijn daarom in de periode van maart 2013 - augustus 2013 door CINOP voorbeeldinstellingsexamens mvt ontwikkeld. CINOP heeft hierbij docenten mvt uit het mbo ingezet, alsmede examenexperts. De publicatie van de voorbeeldexamens is tot stand gekomen na consultatie van OCW en de onderwijsinspectie. Monitoring van de inzet en impact van de voorbeeldinstellingsexamens zal zich voortzetten in 2014. In april 2014 worden door het Steunpunt gebruikersbijeenkomsten georganiseerd waar de voorbeeldexamens en de toepassing daarvan, nader worden toegelicht.
- *Vakbegrip*
Vakbegrip bestaat uit opdrachten bij bestaande teksten uit bijvoorbeeld (vak)tijdschriften. Het is door de CED-Groep ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt en is gebaseerd op de strategieën van Nieuwsbegrip en Nieuwsrekenen. Het zijn aanvullende leerlijnen die naast de reguliere lesmethodes gebruikt kunnen worden.
Voor de sectoren Techniek en Handel en Economie zijn teksten met opdrachten voor begrijpend lezen en woordenschatlessen beschikbaar. Voor Zorg en Welzijn (inclusief Sport en Bewegen) zijn er rekenopgaven. De doelgroep bestaat uit mbo-studenten die toegeleid moeten worden naar niveau 2F van de Referentieniveaus Nederlands en rekenen. Vakbegrip is afgerond in september 2013. De teksten met bijbehorende opdrachten zijn voorlopig gratis te downloaden van de website www.vakbegrip.nl.
- *Portaal Taal & Rekenen*
Samen met Kennisnet legde het Steunpunt in 2010 de grondslag voor het Portaal Taal en Rekenen mbo, een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld materiaal te uploaden. Net als in 2011 en in 2012 zijn ook in 2013 diverse workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt levert twee moderatoren, één voor taal en één voor rekenen. In 2013 is Portaal geïntegreerd in Wikiwijs. Het aanbod voor de workshops blijft ook in 2014 gelden.
- *Masterplan Dyscalculie*
Voorjaar 2013 is door het ministerie aan KPC-groep en de Steunpunten vo en mbo gevraagd een masterplan dyscalculie te ontwikkelen.
Het Masterplan Dyscalculie biedt scholen en onderwijsinstellingen (po, vo, (v)so en mbo)

handreikingen om ernstige rekenproblemen en dyscalculie bij leerlingen en studenten te signaleren, diagnosticeren en hen daarna te kunnen doorverwijzen. Daarnaast biedt het Masterplan scholen handreikingen om leerlingen en studenten met dyscalculie op een geïntegreerde manier zó te ondersteunen, dat zij in staat zijn om onderwijs op hun eigen niveau te volgen. Het in 2012 verschenen protocol Dyscalculie is uitgangspunt bij de ontwikkeling van het masterplan. In 2013 is door het Steunpunt een conferentie georganiseerd over dit onderwerp, waarbij onder andere de website www.masterplandyscalculie.nl is gelanceerd.

- *Intensiveringstraject rekenen*

De rekenprestaties van veel leerlingen in het vo en het mbo geven nog reden tot zorg. De afstand van de prestaties tot de vereiste referentieniveaus is bij de meeste leerlingen nog groot. Dit blijkt uit de pilotrekenoets in het vo en de pilots centraal examen in het mbo. In opdracht van het ministerie zijn de Steunpunten taal en rekenen vo en mbo najaar 2013 gestart met een tweejarig intensiveringstraject, waarbij scholen bezocht worden en advies op maat krijgen over hun rekenbeleid. Het doel is om de scholen te stimuleren hun prestaties op rekengebied te verbeteren en ze daarbij praktische handvatten te bieden. Scholen worden geholpen bij het formuleren en concretiseren van hun ambities op rekengebied. Het rekenbeleid van de school is het uitgangspunt. Hierbij gaat het ook om verspreiding van goede voorbeelden. Van de eerste gespreksronde is een startrapportage verschenen 'Over rekenen gesproken' met aanbevelingen voor de minister en de scholen. De resultaten van de gesprekken worden meegenomen in de MBO15 gesprekken met de Colleges van Bestuur van de scholen. In het najaar van 2014 zal een tweede gespreksronde plaatsvinden met de scholen.

- *Exploitatie ontwikkelde leermiddelen*

In opdracht van het Steunpunt zijn de programma's Taal de baas en ffRekenen ontwikkeld. Om te kunnen garanderen dat deze programma's ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier door scholen gebruikt kunnen worden, is het Steunpunt op zoek gegaan naar mogelijkheden hiervoor. Als uitkomst daarvan is een traject gestart om de exploitatie van deze producten door meerdere marktpartijen te laten verzorgen. Marktpartijen (uitgevers) kunnen zich melden bij het Steunpunt met een plan om de producten aan te bieden, te onderhouden en eventueel verder te ontwikkelen. Over beide producten zijn voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor geïnteresseerde partijen. Voor Taal de baas hebben vier partijen (onderwijsuitgevers) te kennen gegeven het programma voor langere tijd te willen exploiteren en voor de scholen te ontsluiten. Hiervoor is een sublicentieovereenkomst gesloten met het Steunpunt. Het Steunpunt blijft Taal de baas tot augustus 2014 nog beschikbaar stellen aan de scholen, daarna zullen de sublicentienemers dit overnemen. De communicatie naar de scholen over deze overgang wordt door het Steunpunt verzorgd. De ontwikkeling van ffRekenen wordt naar verwachting begin 2014 afgerond. Inmiddels zijn er vijf potentiële aanbieders.

2.11 Marktplaats mbo

Marktplaats mbo is een kennisplatform voor docenten en managers in het mbo-onderwijs dat door MBO 2010 in verband met de ontwikkeling en invoering van nieuwe, competentiegerichte kwalificatiedossiers, is opgezet en geëxploiteerd en vanaf 2012 overgenomen door MBO Diensten.

Marktplaats mbo bevatte in 2013 een grote collectie praktijkvoorbeelden, documenten, artikelen, beleidsnotities, filmmateriaal en links, gerubriceerd in hoofd- en subcategorieën waaronder een hoofdcategorie 'talen' en een hoofdcategorie 'rekenen'. Het Steunpunt droeg hieraan bij met twee actieve moderatoren, één voor talen en één voor rekenen. Het betreft dezelfde twee personen als de moderatoren voor het Portaal taal en rekenen mbo. Daarmee is ook een goede afstemming tussen Portaal en Marktplaats mbo gewaarborgd.

In de loop van 2013 is besloten Marktplaats mbo vanaf januari 2014 niet langer in de lucht te houden. De voorbereiding van de invoering van centrale examinering leverde voor taal en rekenen nog steeds nieuwe bronnen op marktplaats mbo op. Ook beleidsontwikkelingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo geven aanleiding tot documenten-uploads. Maar deze zijn meestal ook al op de website van het Steunpunt te vinden. Dat geldt minder voor de praktische bronnen: ca. een kwart (rekenen) tot een derde (taal) van de recente bronnen op de mbo-marktplaats bestond uit lesmateriaal. Dit materiaal is zoveel mogelijk overgezet naar het Portaal taal en rekenen.

2.12 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt zijn regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen of kenniscentra.

Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt in 2013 een presentatie verzorgde (los van de netwerken en de taal-, reken- en CvE-conferenties):

- Netwerk EVC
- Netwerk examinering
- Platform Entreeopleidingen
- SBB
- Stichting Lezen en Schrijven
- CvI Conferentie
- BTG Transport en Logistiek
- Bureau ICE

2.13 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO 2010 / MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds 2012 ook het Steunpunt taal en rekenen ve waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt. Het Steunpunt heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Inspectie van het Onderwijs*
De inspectie ontwikkelt het toezichtkader op taal en rekenen in het mbo. Hierover vindt regelmatig overleg plaats met het Steunpunt. De inspectie was ook betrokken bij de totstandkoming van de voorbeeld instellingsexamens mvt.
- *Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)*
In opdracht van het ministerie van OCW coördineert SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werken partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband wordt een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt participeert in dit overleg. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. SLO beheert de OCW-website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen. Het Steunpunt neemt deel in de redactieraad.
- *College voor Examens (CvE)*
Het CvE is verantwoordelijk voor de centrale examens rekenen en taal in het mbo en daarmee ook voor de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt en het CvE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvE organiseert de werkgroep COE, waarin het Steunpunt participeert. Zodra er nieuwe informatie beschikbaar is vanuit het CvE, wordt dit (door middel van een Flitsbericht) door het Steunpunt aan de scholen gecommuniceerd. Het Steunpunt onderhoudt het bestand contactpersonen COE. Daarnaast organiseren CvE en Steunpunt samen bijeenkomsten over de implementatie van de COE en sinds november 2011 netwerkbijskomsten voor contactpersonen COE.
- *Cito*
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centraal ontwikkelde examens (COE) voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt nemen beide deel aan de werkgroep COE. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo). Cito was ook betrokken bij de rekennetwerken van oktober 2013.
- *MBO Raad*
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt en de MBO Raad.
- *Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)*
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011/2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt zit in de klankbordgroep. Binnenkort komt er een vervolg op dit onderzoek.
- *Steunpunt taal en rekenen vo*
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.
- *Steunpunt taal en rekenen ve*

Sinds januari 2012 is het Steunpunt taal en rekenen ve gestart. Ook dit Steunpunt is bestuurlijk ondergebracht bij de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en op dezelfde locatie als de steunpunten mbo en vo gehuisvest. Wekelijks is er werkoverleg en er wordt veel samengewerkt.

Verder onderhield het Steunpunt in 2012 contact met:

- APS
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast ontwikkelt APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars: *ff*Rekenen. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd. APS participeerde ook in het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.
- Bureau ICE
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. Bureau ICE is tevens een van de ontwikkelaars van het diagnostiserend/remediërend programma Taal de baas dat in mei 2011 werd gelanceerd.
- CED-Groep
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep. Dit project is in 2012 stop gezet. In 2012/2013 heeft de CED-groep het product Vakbegrip ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt.
- CINOP
Steunpunt en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP heeft in opdracht van het Steunpunt de voorbeeld instellingsexamens moderne vreemde talen ontwikkeld. Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvt van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvt is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.
- Cito
Cito heeft de mede de voorbeeldtoetsen Nederlands ontwikkeld en ontwikkelt in opdracht van het Steunpunt een interactief beoordelaarsplatform.
- CPS
CPS is aanwezig geweest op de rekenconferentie van het Steunpunt in november 2012.
- Freudenthal Instituut
Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt.
- ITTA
ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. ITTA is een van de ontwikkelaars van het diagnostiserend/remediërend taalprogramma Taal de Baas dat in mei 2011 werkt gelanceerd. Het Steunpunt verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalacademie.
- Kennisnet
Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt

verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.

- KPC-groep

KPC-groep is samen met de Steunpunten vo en mbo verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het Masterplan Dyscalculie.

- NVORWO

De NVORWO ontwikkelt in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de klankbordgroep.

De NVORWO heeft in samenwerking met het Steunpunt in 2011 en 2012 twee specials uitgegeven van het tijdschrift Volgens Bartjens, Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt was vertegenwoordigd in de redactie van de specials.

- S-BB/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de beroepsgerichte kwalificatiestructuur van het mbo. Er is met S-BB contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Het Steunpunt heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2014*.

BIJLAGEN

1. **Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo**
2. **Rapportage analyse jaarverslagen 2011**

Bijlage 1 Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo: vraag en antwoord per mail**Tabel 1** Totaaloverzicht november 2012 t/m 15 oktober 2013

Categorieën	Aantal
Examinering	543
Vermelding resultaten op diploma's/certificaten	33
Instellingsexamens vs Centraal Ontwikkelde Examens	67
Implementatietraject incl. pilotexamens	92
Instellingsexamen Nederlands	78
Generieke examens vs beroepsgerichte examens	58
Vrijstellingen/onderhoudspllicht	83
EVC	12
Slaag-/zakbeslissing	57
Onderwijs en examinering diverse cohorten	29
Toezicht onderwijsinspectie	34
Referentieniveaus - inhoudelijk	
Taal en rekenen in KD's	69
Moderne vreemde talen (zie tabel 2 op volgende pagina)	336
Aanbod	111
Toetsen	43
Lesmateriaal	12
Deskundigheidsbevordering/bevoegdheid	11
Dyslexie/dyscalculie/overige beperkingen	33
Implementatieplannen + verantwoording	12
Niet bekostigde instellingen	
Ondersteuning Steunpunt	105
Algemene info	36
Website	12
Servicedocumenten/producten	26
Bijeenkomsten	11
Netwerken	11
Ondersteuning op maat (presentaties)	9
Overige	
TOTAAL	1164

Tabel 2 Overzicht vragen moderne vreemde talen (15 oktober 2012 t/m 15 oktober 2013)

Vraag en antwoord per mail

Categorie	Aantal
Overige moderne vreemde talen in mbo	14
Exameneisen kwalificatiedossier	81
Engels niveau 4 (generiek en CE)	23
Beroepsspecifiek kwalificatiedossier	2
Overig en vragen naar Handreiking mvt	20
ERK	2
Vermelding op diploma	6
Uitslagregel drie van de vijf	42
Aanbodoverzicht	3
Algemene info mvt in mbo	2
Beoordeling ERK met cijfers	18
Examinering deel B en C kd	41
Vrijstelling/geldigheidsduur/onderhoudsplicht	40
Cohortenschema	4
Voorbeeldinstellingsexamens	20
Onderwijsinspectie	6
Engels en EVC	6
Examinering mvt en auditieve beperking / dyslexie	6
Totaal	336

Bijlage 2 Rapportage analyse jaarverslagen 2012 taal en rekenen mbo

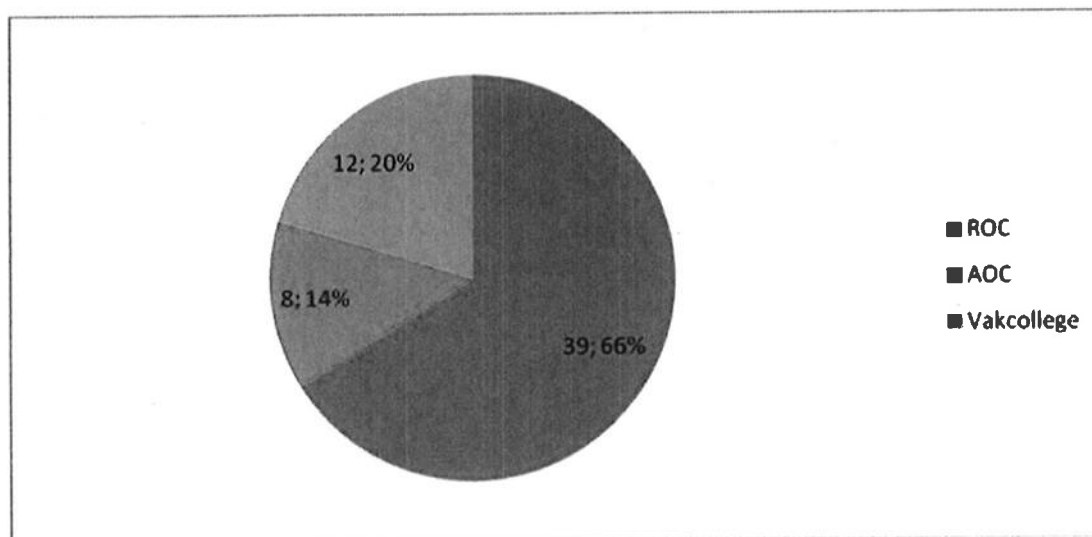
Analyse

Net als de afgelopen twee jaar zijn ook dit jaar door het Steunpunt taal en rekenen mbo alle jaarverslagen van 2012, die door de scholen zijn aangeleverd bij DUO geanalyseerd op verschillende punten. Ten eerste is bekeken of taal en rekenen in het jaarverslag een herkenbaar onderdeel is. Vervolgens is vastgesteld of er gebruik is gemaakt van het verplichte format, inclusief reflectie. Ten slotte is nagegaan hoeveel aanvullende middelen de scholen toegewezen hebben gekregen op basis van de regeling en hoeveel daarvan is uitgegeven. Daarbij is dit jaar ook nog waar relevant een vergelijking gemaakt met de resultaten van vorig jaar.

Hieronder volgt een samenvatting en analyse van de bevindingen. In het onderdeel 'algemeen' is beschreven hoeveel van de jaarverslagen (per type school: ROC, AOC, vakcollege) het thema taal en rekenen bevatten als herkenbaar onderdeel, in hoeverre het format is gebruikt en of sprake is van de gevraagde reflectie. Onder het kopje 'financiën' is informatie opgenomen over de toegekende en bestede middelen en over de uitgaven per onderdeel van het analyseformat uit de regeling. Een inhoudelijk overzicht van de verschillende soorten activiteiten gericht op taal en rekenen, is opgenomen onder het kopje 'activiteiten'. Vervolgens is in 'reflectie' een korte samenvatting gegeven van de reflectie die de scholen in hun jaarverslag hebben opgenomen. Ten slotte is er ook nog een korte conclusie opgenomen.

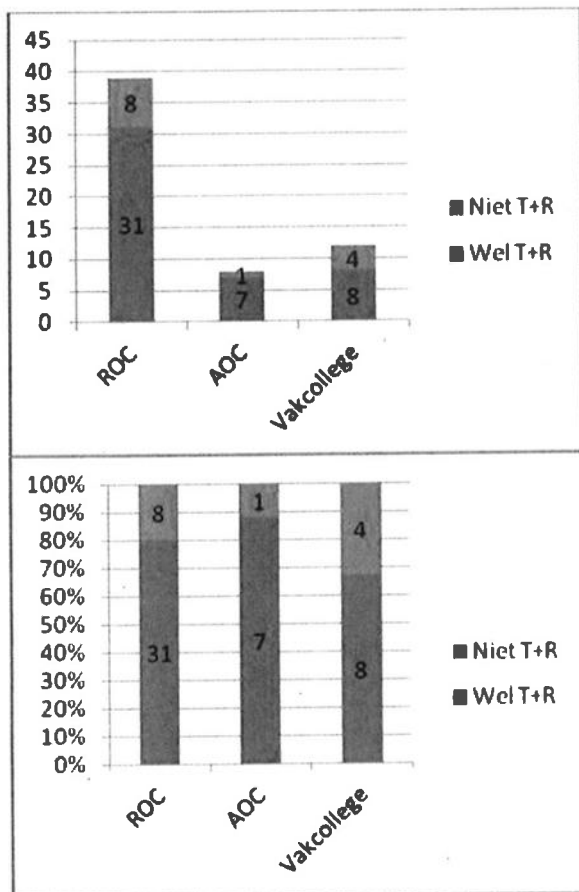
Algemeen

In totaal zijn van 59 instellingen de jaarverslagen geanalyseerd. Van de 59 geanalyseerde instellingen zijn er 39 ROC's, 8 AOC's en 12 vakcolleges. Dit is te zien in Grafiek 1.

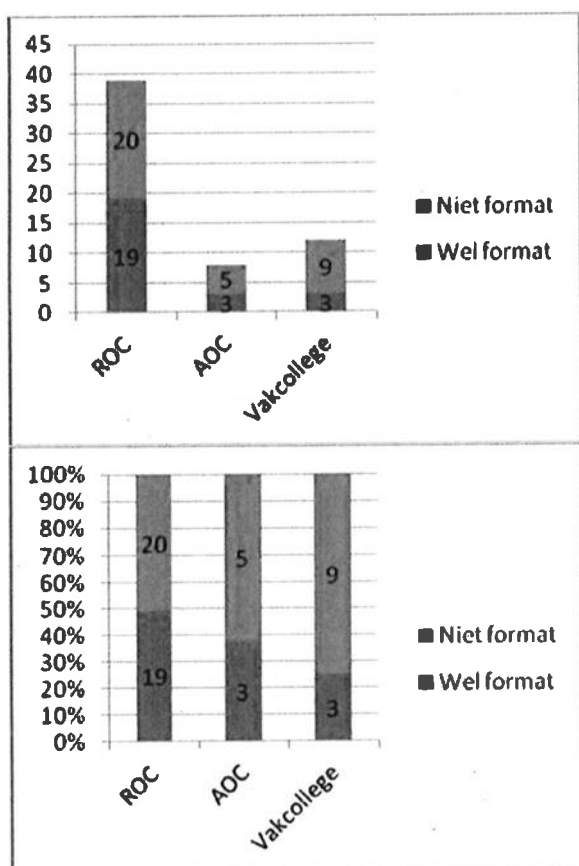
Grafiek 1: Totaal aantal scholen met geanalyseerde jaarverslagen per type.

Van deze instellingen hebben er 46 in hun jaarverslag specifiek aandacht besteed aan taal en rekenen, wat neerkomt op 78%. Dit percentage is opvallend lager dan vorig jaar, toen was dat namelijk bij 84% van de jaarverslagen het geval. In Grafiek 2 is vervolgens per type school weergegeven bij hoeveel instellingen Taal en rekenen een herkenbaar onderdeel was. Bij de AOC's werd Taal en rekenen in 7 van de 8 verslagen duidelijk genoemd (88%), hiermee scoren zij het hoogst. De ROC's volgen met 80% (31 van de 39 verslagen) en onderaan staan de vakcolleges met slechts 67% (8 van de 12). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar, hoewel de ROC's toen nog 88% scoorden. Opvallend is ook dat, na een opleving vorig jaar, de vakcolleges dit jaar weer lager scoren dan vorig jaar (70%).

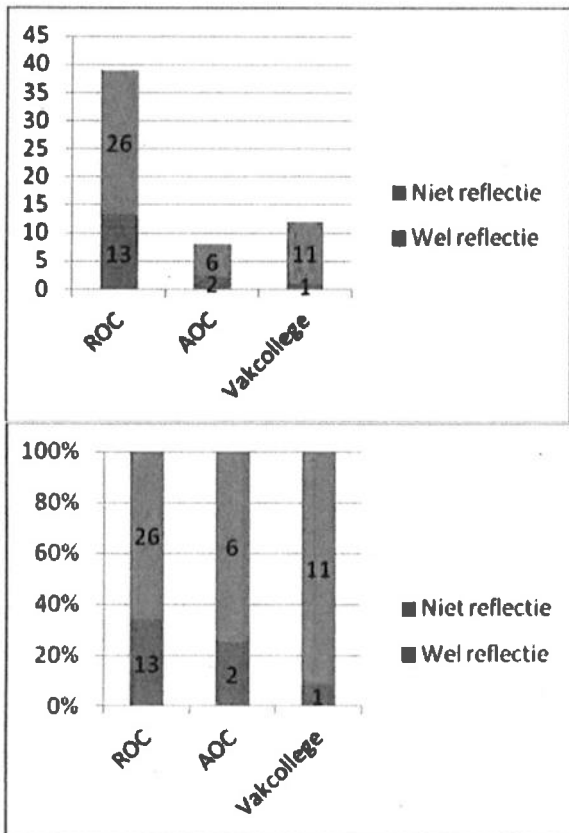
Grafiek 2: Aantal scholen per type, waarbij Taal en rekenen een herkenbaar onderdeel was in het jaarverslag.

Bij het analyseren is andermaal gebleken dat sommige scholen in hun verslag aanzienlijk meer aandacht besteden aan taal en rekenen dan andere jaren. Dit is voornamelijk het geval bij de ROC's, waar 9 instellingen zelfs een zeer uitgebreide aparte bijlage aan het project besteed hadden, tegenover 1 AOC en geen enkel vakcollege. Dit blijkt ook wel uit de gegevens in Grafiek 3, waarin is opgenomen hoeveel scholen gebruik hebben gemaakt van het format zoals beschreven in de Regeling intensivering taal en rekenen mbo. Hiermee moet worden aangegeven wat er zoal aan het project Taal en rekenen gedaan wordt. Dit onderdeel is verplicht voor instellingen die extra middelen toegewezen hebben gekregen, echter slechts 42% (25 van de 59 scholen) heeft hieraan voldaan. Dit is gelijk aan vorig jaar. Van de ROC's maakten 19 van de 39 instellingen gebruik van het format (49%). Ze scoren hiermee aanzienlijk hoger dan de AOC's met 38% (3 van de 8 verslagen) en de vakcolleges met 25% (3 van de 12). Deze rangorde is hetzelfde als vorig jaar. Waar er vorig jaar nog vooruitgang te zien was ten opzichte van het jaar daarvoor, lijkt die vooruitgang nu gestagneerd.

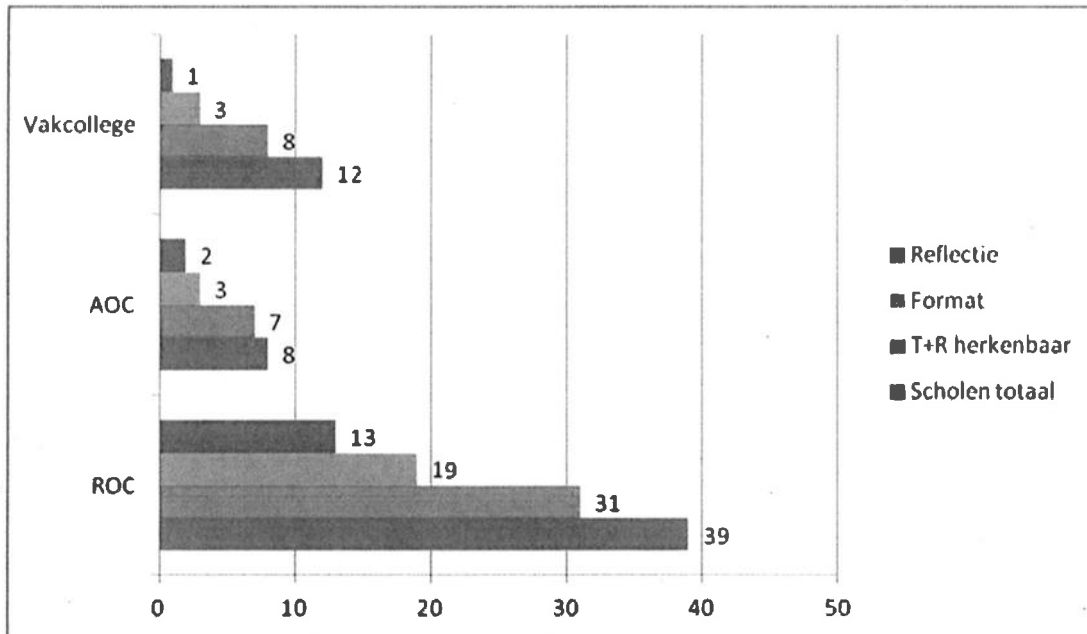
Grafiek 3: Aantal scholen per type, dat in hun jaarverslag gebruik heeft gemaakt van het format.

Een ander verplicht onderdeel van het verslag is de reflectie op de uitvoering van het implementatieplan, de behaalde resultaten en effecten op de deelnemers, en daaruit voortvloeiende bijstelling van dat implementatieplan. Hier hebben slechts 16 van de 59 scholen aan de eis voldaan (27%). Dit is aanmerkelijk minder dan vorig jaar, toen dit nog 42% was. Wederom scoren de ROC's het hoogst, met 33% (13 van de 39 verslagen), tegenover 51% vorig jaar. De AOC's scoren met 25% (2 van de 8) iets hoger dan vorig jaar (22%). De vakcolleges stellen met 8% (1 van de 12) teleur; zij zaten vorig jaar op 20%.

Grafiek 4: Aantal scholen per type, waarvan het jaarverslag een reflectie bevat.

In grafiek 5 is nog een overzicht opgenomen van de gegevens uit de grafieken 1 tot en met 4.

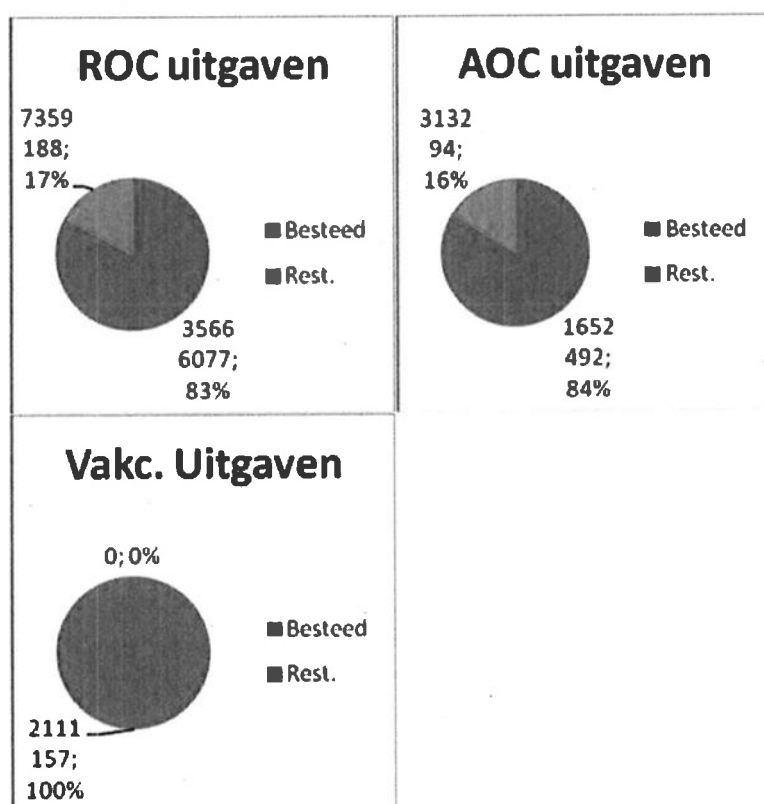

Grafiek 5: Overzicht alle gegevens met betrekking tot de herkenbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen.

Financiën¹

In totaal is er aan de 56 scholen waarvan het jaarverslag is geanalyseerd een bedrag van €46.858.389 aan subsidie toegekend. Daarvan is in verslagjaar 2012 €39.429.726 uitgegeven, wat neerkomt op 84,1%. Hierbij moet worden aangetekend, dat scholen de mogelijkheid hadden niet uitgegeven subsidiegelden van vorig jaar over te brengen naar dit jaar en volgende jaren. Uit de jaarverslagen is zelden goed op te maken in hoeverre dat gebeurd is en in hoeverre dat zal gebeuren voor het komende jaar.

In grafiek 6 is een overzicht opgenomen van de toegekende en bestede subsidies per schooltype. De ROC's hebben een totaal van €43.025.265 ontvangen, waarvan €35.666.077 (82,9%) is besteed. De AOC's hebben van de €1.965.786 ontvangen subsidie €1.652.492 (84,1%) uitgegeven. De vakcolleges ontvingen dit jaar €1.867.338 aan subsidie en besteedden daarvan €2.111.157 (112,7% waarschijnlijk overgebleven uit vorige jaren).

Grafiek 6: Totale uitgaven en resterende bedragen per schooltype.

Voor specifiekere financiële gegevens kunnen alleen de cijfers gebruikt worden van scholen die het format gebruikt hebben in hun jaarverslag en in het bijzonder die scholen die daarbij per onderdeel hebben aangegeven hoeveel ze besteed hebben. Van de 25 scholen die gebruik gemaakt hebben van het format zijn er 21 scholen die ook het financiële gedeelte van het format hebben ingevuld. Net als voorgaande jaren is dit een te beperkte groep om harde conclusies uit te trekken, maar het geeft wellicht een beeld van de algemene trends.

¹ Van 3 van de 59 instellingen is geen financiële informatie bekend, deze zijn uiteraard niet opgenomen in dit gedeelte van het verslag. Het gaat hier om KOC Nederland, STC-Group en SVO Houten.

In totaal hebben deze 21 scholen €19.665.408 aan subsidie ontvangen en daarvan €18.378.504 (93,5%) besteed².

Het format beschrijft zeven onderdelen waarop activiteiten met betrekking tot taal en rekenen kunnen plaats vinden. Dit zijn:

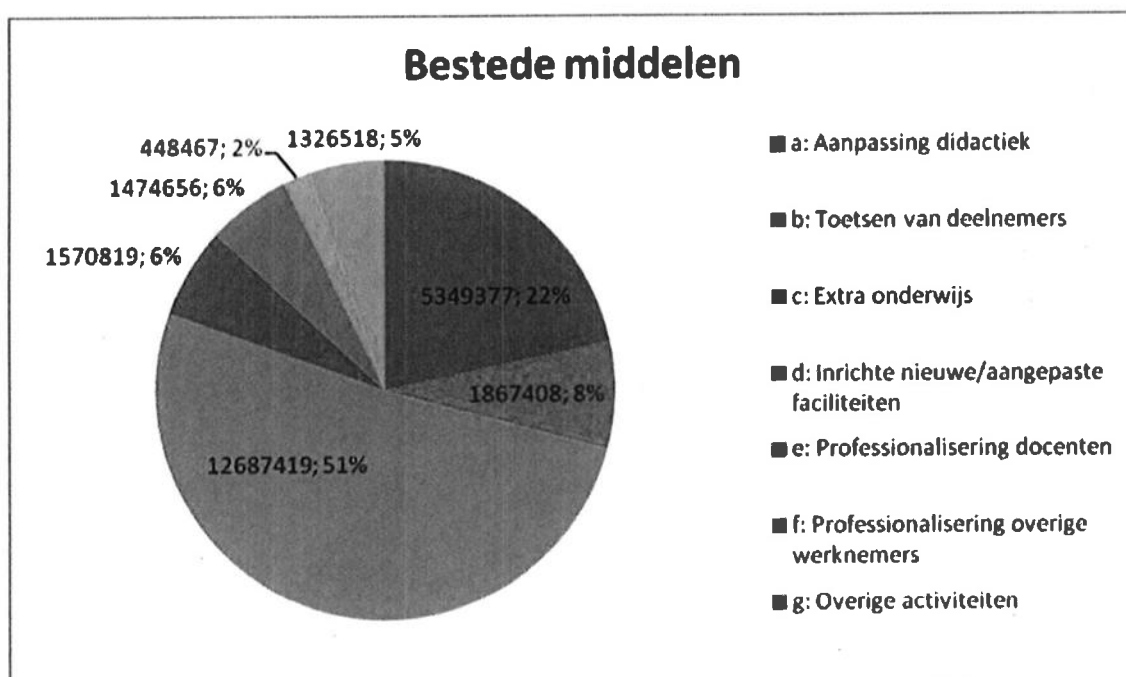
- a. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek van de beroepsopleidingen
- b. Toetsing van deelnemers
- c. Extra onderwijstijd
- d. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- e. Professionalisering van docenten
- f. Professionalisering van overige functionarissen
- g. Overige activiteiten

De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen (ook te zien in Grafiek 7) is als volgt:

- a. 5.349.377 (22%)
- b. 1.867.408 (8%)
- c. 12.687.419 (51%)
- d. 1.570.819 (6%)
- e. 1.474.656 (6%)
- f. 448.467 (2%)
- g. 1.326.518 (5%)

Net als voorgaande jaren zitten de meeste kosten in onderdeel c: 'Activiteiten gericht op extra onderwijstijd'. Dit heeft natuurlijk voornamelijk te maken met de extra kosten die de inzet van meer docenten en meer lessen met zich meebrengt. Ook is een groot deel van de middelen besteed aan aanpassingen in de didactiek en pedagogiek. De rest van de onderdelen zijn min of meer gelijk verdeeld, met als uitzondering onderdeel f: 'Professionalisering van overige werknemers', dat net als voorgaande jaren de minste kosten met zich meebrengt.

² Deze bedragen zijn de som van de in de financiële jaarverslagen opgenomen cijfers. Ze wijken behoorlijk af van de som van de bestede aantallen zoals ze in het format zijn opgenomen. Hoe dit komt is moeilijk te achterhalen. Wellicht hebben sommige scholen eigen middelen meegeteld of middelen die zijn overgebleven van de subsidie van vorig jaar. De totale som van het uitgegeven bedrag voor de verschillende onderdelen is €24.733.664.

Grafiek 7: De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen van het format.

Activiteiten

In het jaarverslag moet vermeld worden welke activiteiten ondernomen zijn om taal en rekenen te bevorderen. Dit kan met behulp van het eerder genoemde format, waarin de verschillende activiteiten onderverdeeld zijn in de volgende categorieën:

- A. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek
- B. Toetsing van deelnemers
- C. Extra onderwijstijd
- D. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- E. Professionalisering van docenten
- F. Professionalisering van overige functionarissen
- G. Overige activiteiten

Hieronder volgt per categorie een korte samenvatting van de in de jaarverslagen genoemde activiteiten. Hierbij is alleen gekeken naar scholen die gebruik hebben gemaakt van het format.

A. Activiteiten gericht op het aanpassen van de didactiek

In de meeste jaarverslagen wordt vooral het aanpassen van het lesmateriaal en de methodiek genoemd. Daarbij wordt bijvoorbeeld gelet op het (door)ontwikkelen van nieuwe leerlijnen. Veel scholen richten zich op het invoeren van extra uren, remedial teaching en extra aandacht voor dyslexie en dyscalculie. Ook worden er apart taal- en rekencoaches ingezet. Verder is het voor veel

scholen van belang dat taal- en rekenvaardigheden ook geïntegreerd worden in beroepstaken en projecten, aangezien binnen de beschikbare lesuren niet altijd voldoende tijd is.

B. Activiteiten met betrekking tot het toetsen van deelnemers

Bij de meeste instellingen is sprake van een ingevoerde nulmeting voor nieuwe deelnemers. Daarmee wordt het instroomniveau bepaald. Verder zijn er voortgangsmetingen gedurende het schooljaar en bij de latere leerjaren. De activiteiten in deze categorie zijn gericht op de voorbereiding op de aankomende centrale examens. Daarom wordt er ook veel aandacht besteed aan instap- en voortgangstoetsen, manieren van examinering en het ontwikkelen van beoordelingsmodellen. Nieuw dit jaar zijn de deelnames aan pilotexamens van het Cito. Vrijwel elke school geeft aan hier aan deel te nemen.

C. Activiteiten op het gebied van extra onderwijs

De meeste scholen proberen voor taal en rekenen extra uren in te roosteren. Vaak is het echter lastig extra tijd binnen de roosters in te plannen, aangezien een groot aantal leerlingen weinig contacturen op school heeft. Daarom is er sprake van het invoeren van extra (ondersteunings)lessen, ook buiten de roosters om. Genoemde activiteiten daarbij zijn remedial teaching en verschillende zomercursussen of het oprichten van een Summerschool. Daarbij wordt soms ook gekeken naar de mogelijkheid extra taal- en rekenlessen in te voeren op stages en/of werkplekken.

D. Inrichting van nieuwe en/of aangepaste faciliteiten

Veel genoemd is de aanschaf van extra computers en nieuwe (digitale) lesmaterialen. Daarbij wordt er aandacht besteed aan het aanpassen van de leeromgeving en het creëren van nieuwe werkplekken. Sommige scholen hebben aparte taal- en rekencentra ingericht.

E. Professionalisering van docenten

Het meest genoemd in deze categorie is het bijscholen van docenten. Op sommige scholen worden ook bij de docenten toetsen afgenomen om het eigen taal- en rekenniveau te bepalen. Er wordt veel aandacht besteed aan extra studiedagen en trainingen. Daarnaast worden taal- en rekencoaches ingezet ter ondersteuning.

F. Professionalisering van overige functionarissen

Deze categorie is vooral gericht op de training van overige docenten en ondersteunend personeel, wat een breder draagvlak moet creëren. Ook gaat het hier over het aanstellen van projectorganisaties of projectleiders taal en rekenen.

G. Overige activiteiten

Hierbij is vooral sprake van administratieve activiteiten. Daarnaast proberen verschillende scholen de landelijke ontwikkelingen bij te houden. Ook wordt hier aandacht besteed aan het contact met VMBO-scholen om het instapniveau van studenten te verbeteren.

Reflectie

Naast het format, behoorden de jaarverslagen ook een reflectief onderdeel te bevatten. Zoals al eerder is aangegeven was dit lang niet altijd het geval. Het spreekt voor zich dat de in deze paragraaf beschreven gegevens gebaseerd zijn op de jaarverslagen die een reflectie bevatten.

De reflectie bevatte drie onderdelen: beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan, behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers en conclusies met betrekking tot eventuele aanpassingen van het implementatieplan.

Uit de reflecties bij 'beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan' blijkt net als vorig jaar dat vrijwel alle scholen het taal- en rekenbeleid volledig op de rails hebben. De implementatie van dit beleid behelst vooral aangepaste didactiek, extra onderwijstijd, remediërende programma's en verschillende vormen van toetsing. De meeste scholen geven ook aan door te gaan op de ingeslagen weg.

Wat betreft de behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers zijn de scholen, net als voorgaande jaren, over het algemeen ook eensgezind. Nog steeds blijkt het instroomniveau van leerlingen een groot probleem. Het ROC Mondriaan geeft aan dat *"...de afstand tussen niveau bij aanvang en het vereiste niveau bij diplomering [is] vaak te groot om redelijkerwijs in een paar jaar te kunnen overbruggen."* Veel scholen proberen daarom beter samen te werken met VMBO-scholen om zodoende het instroomniveau te verbeteren. Het Albeda college deelt deze zorg: *"...zolang de kwaliteit van het instroomniveau taal en rekenen nog niet op orde is, blijft het Albeda College voor een zware opgave staan om de inhaalslag te maken in de beperkte onderwijstijd die er is."*

Ondanks een jaar uitstel (waar overigens de meeste scholen zeer opgelucht over zijn) van de invoering van COE's Nederlands en rekenen, maken veel scholen zich nog steeds zorgen over de haalbaarheid van het project. Zo stelt het Arcus College: *"Er is binnen de organisatie draagvlak voor het feit dat er eisen gesteld zijn op het gebied van taal en rekenen maar er worden ook zorgen geuit m.b.t. de haalbaarheid van deze eisen voor de minder goede studenten, de hanteerbaarheid van de regelgeving vanuit OCW en het werken met de vorm en inhoud van de referentieniveaus."* Scalda geeft aan dat het uitstel *"...geen reden [is] geweest om het aantal lessen en de intensiteit van de lessen te verminderen. Het niveau van de leerlingen is nog steeds niet zodanig dat we ons dat kunnen permitteren."*

Toch geven de meeste scholen aan wel degelijk vooruitgang te zien bij hun leerlingen. *"De resultaten van Gilde Opleidingen bij de pilotexamens laten een stijgende lijn zien vanaf 2011. Dit toont aan dat inspanningen lonend zijn,"* Aldus Gilde Opleidingen. Wel zeggen ze hier bij: *"Hoewel op de goede weg, is er nog een lange weg te gaan voordat de overgrote meerderheid van de studenten aan het vereiste niveau kan voldoen."* Ook het NOVA College constateert verbeteringen: *"De resultaten zijn eind van 2012 sterk verbeterd ten opzichte van januari 2012 en het percentage voldoende toont een stijgende lijn op alle niveaus."*

Verder blijkt dat de instellingen veel baat hebben bij de pilot examens en hier ook dankbaar gebruik van maken. Docenten en medewerkers doen ervaring op met het afnemen van deze examens en voor de studenten wordt het concreter waardoor de motivatie stijgt. NOVA College: *“De organisatie zet zich in om de logistieke organisatie en de communicatie rondom het COE gedurende deze pilotfase te verbeteren. Ook de motivatie bij cursisten om een goed resultaat neer te zetten, neemt geleidelijk toe.”*

Wat betreft de bijstelling van het implementatieplan: hierin verschillen de scholen (uiteraard) sterk. De algemene trend is dat de scholen volop bezig zijn met de implementatie van taal- en rekenonderwijs, maar dat er constant kleine of grotere aanpassingen in het beleid worden doorgevoerd als gevolg van voortschrijdend inzicht en behaalde resultaten.

Conclusie

Uit de jaarverslagen blijkt dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen in het mbo en daarmee de voorbereiding op de COE's. Helaas is het nog steeds zo dat (te) weinig scholen gebruik maken van het format en de reflectie. Vooral de reflectie is erg onderbelicht en was zelfs minder te vinden dan vorig jaar.

Waar wel gebruik is gemaakt van het format, kunnen ongeveer dezelfde conclusies getrokken worden als voorgaande jaren. De activiteiten en hieraan bestede middelen komen in grote lijnen overeen. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op inspelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

Ondanks de verlenging van de pilotfase van de COE's, is er nog steeds bij veel scholen zorg over de haalbaarheid van de plannen. Hiervoor worden de lage instroomniveaus en slechte resultaten van de leerlingen bij voortgangs- en pilotexamens als belangrijkste redenen genoemd. Toch is er ook positief nieuws. Het beleid van de scholen begint vruchten af te werpen en dat heeft een positief resultaat op de resultaten van de leerlingen, maar ook op de houding van docenten tegenover het taal- en rekenonderwijs.

Al met al kan de algemene tendens in de jaarverslagen iets positiever genoemd worden dan voorgaande jaren. Dit heeft natuurlijk te maken met de verlenging van de pilotfase, maar ook met een duidelijker beeld dat de scholen krijgen van de resultaten die hun beleid heeft.

DUO/OND/ODB
 t.a.v. de heer [REDACTED]
 Postbus 606
 2700 ML Zoetermeer

Postbus 7001
 6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
 6717 LT Ede

[REDACTED]
 E info@steunpuntve.nl
 I www.steunpuntve.nl

Datum 28 maart 2014
 Onze referentie 1404/mbo/[REDACTED]
 Onderwerp Subsidievestiging mbo 2013

Contactpersoon [REDACTED]
 Doorkiesnummer [REDACTED]
 Bijlage(n) 2

Geachte heer [REDACTED]

Bij beschikking van 12 april 2013 (verplichtingnummer 61200-24982) werd subsidie toegekend voor activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo volgens het activiteitenplan voor 2013. Conform artikel 7 van deze beschikking sturen we u hierbij het activiteitenverslag over 2013 en een financiële verantwoording. Voor het laatste verwijzen we naar pagina 18 van bijgaand gewaarmerkt Financieel Jaarverslag 2013 van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en de accountantsverklaring daarbij. Wij verzoeken u tot vaststelling van de subsidie 2013 op basis van deze documenten.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] mbo,

TREFW.: VNBVEFORM: AAN
 TEAM: ONB BRINNR.:

REG. d.d. - 9 APR. 2014

AFDV: 9-9-2014
 REG.NR.: OND-14-17001

Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Bijlagen:

Activiteitenverslag 2013 Steunpunt taal en rekenen mbo, inclusief

Bijlage 1 Digitale helpdesk – Overzicht aantal vragen/antwoorden per onderwerp

Bijlage 2 Rapportage analyse jaarverslagen 2012

Financieel Jaarverslag Stichting Innovatie Beroepsonderwijs 2013

Steunpunt taal en rekenen MBO Doc 61

Postbus 7001
6710 CB Ede

T [redacted]
E info@steunpuntaalenrekenenmbo.nl
I www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de heer [redacted]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 31 oktober 2013
Onze referentie 1317/mbo [redacted]
Onderwerp Tussenrapportage mbo 2013

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
Bijlage(n) 1

Geachte heer [redacted]

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo de Rapportage 2013 aan waarin het Steunpunt verslag doet van zijn activiteiten in 2013. De analyse van de jaarverslagen 2012 van de mbo-instellingen is als bijlage 2 onderdeel van de rapportage.

Met vriendelijke groet,

[redacted signature block]

Directeur Stichting Innovatie beroepsonderwijs

STEUNPUNT
Taal & Rekenen **mbo**

Voortgangsrapportage 2013

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

STEUNPUNT
Taal & Rekenen **mbo**

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2013

- 1.1. Werkwijze
- 1.2. Organisatie

2. Activiteiten

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten en conferenties
- 2.6. Netwerken
- 2.7. Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'
- 2.8. Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens
- 2.9. Ondersteuning moderne vreemde talen
- 2.10. Projecten en producten
- 2.11. Marktplaats mbo
- 2.12. Presentaties
- 2.13. Samenwerking met derden

3. Afsluiting

Bijlagen

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het mbo vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In 2009 is gestart met een inhaalslag in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo loopt ook dus nog een aantal jaren door. Maar na bijna vijf jaar taal en rekenen zijn grote stappen zichtbaar die in dat proces worden gezet.

Het jaar 2009 was zowel voor het Steunpunt als voor de mbo-instellingen een startjaar in de voorbereiding op de referentieniveaus taal en rekenen. De contouren van het overheidsbeleid stonden, maar veel moest nog verder worden uitgewerkt. Organisatie en activiteiten van het Steunpunt moesten worden opgebouwd. Instellingen oriënteerden zich op het nieuwe beleid. Het jaar 2010 was het jaar waarin de mbo-instellingen werkten aan het concretiseren van nieuwe regelgeving en instellingsbeleid in implementatieplannen taal en rekenen. Ook moesten alle na 1 augustus 2010 startende mbo-opleidingen rekenen en Nederlands aanbieden volgens de referentieniveaus. Er was dan ook grote behoefte aan ondersteuning bij de ontwikkeling van implementatieplannen en aan informatie over de betekenis van de nieuwe regelgeving voor de mbo-instellingen. Tijdens Flitsbijeenkomsten, op de website, met servicedocumenten en via de helpdesk voorzag het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Het jaar 2011 was het jaar waarin de implementatie van de inhaalslag taal en rekenen op stoom kwam. De mbo-instellingen waren begonnen met de uitvoering van de nieuwe plannen gericht op intensivering van het onderwijs in taal en rekenen. Daarnaast is onder regie van het College voor Examens de voorbereiding van de centraal ontwikkelde, digitale examinering volop in gang gezet. De aard van de vragen aan het Steunpunt veranderde. Minder 'wat', meer 'hoe' en vooral heel veel meer 'examinering'. Het jaar 2011 werd het jaar waarin de voorbereiding op digitale centraal ontwikkelde examinering sterk de aandacht trok in de instellingen en dus ook bij het Steunpunt. In 2011 is het Steunpunt tevens gestart met de ondersteuning bij de moderne vreemde talen (mvt) in het mbo. Ook hierbij ging het vooral om informatie over veranderende regelgeving en ontwikkeling van ondersteunende materialen die instellingen helpen bij de invoering.

In 2012 was merkbaar dat de mbo-instellingen volop actief waren met het vormgeven van Nederlands en rekenen en Engels in hun onderwijs. Vooral de steeds dichterbij komende verplichte centrale examens bleken een hoge mate van urgentie te veroorzaken. De mbo-instellingen zijn in steeds grotere mate deel gaan nemen aan de pilotexamens. De dienstverlening van het Steunpunt lag dan ook voor een groot deel bij de ondersteuning van het proces van invoering van de examinering en de communicatie hierover tussen alle betrokken partijen. Behalve de invoering van de centrale examinering bleek ook de vormgeving van de instellingsexamens, zowel voor Nederlands als voor Engels, veel vragen op te leveren. De verandering van vragen over het 'wat' naar vragen over het 'hoe' is in 2012 ook doorgezet. Dat heeft ertoe geleid dat het Steunpunt meer is gaan ondersteunen op de inhoud van de implementatieprocessen. Dit komt vooral tot uiting in de projecten die het Steunpunt in 2012 is gestart.

In 2013 blijkt het 'wat' weer belangrijker geworden in de vragen aan het Steunpunt. Erg veel vragen gingen over (de wijzigingen op) het Examenbesluit, het vrijstellingenbeleid, het beleid rond studenten met een beperking bij de examinering van Nederlands en rekenen. Ook de regelgeving met betrekking tot de toetsing en examinering van de moderne vreemde talen en de vermelding van de moderne vreemde talen in het kwalificatiedossier blijft een lastig punt voor de scholen. Daarnaast is het toezicht van de Inspectie ook een belangrijk aandachtspunt. Uiteraard is weer verder gegaan met een aantal projecten, meer gericht op de inhoud van het onderwijs op het gebied van taal en rekenen. Hoewel besloten is dat het Steunpunt nog twee jaar door blijft gaan met zijn werkzaamheden is in 2013 ook gekeken naar de houdbaarheid van de opgeleverde producten na het ophouden van het Steunpunt. Dat heeft geleid tot een onderzoek naar exploitatiemogelijkheden van met name de producten Taal de Baas en ffRekenen. Het Steunpunt vindt het zijn taak om ervoor te zorgen dat deze producten ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier op de markt blijven.

De pilotexamens Nederlands en rekenen zijn inmiddels redelijk ingeburgerd in de mbo-instellingen. Hierdoor krijgen de resultaten een steeds beter voorspellende waarde voor de echte centraal ontwikkelde examens. De resultaten tot nu toe hebben er daarom toe geleid dat de pilotfase is verlengd voor Nederlands met één jaar en voor rekenen met twee jaar. Omdat met name de resultaten voor rekenen achterblijven bij de verwachting heeft het ministerie het Steunpunt gevraagd gesprekken te gaan voeren met alle scholen over hun rekenbeleid. Dit moet leiden tot adviezen aan de scholen op dit gebied en een uitwisseling van goede voorbeelden. In het najaar van 2013 is gestart met de voorbereiding. De eerste ronde van deze gesprekken zal nog voor eind 2013 uitgevoerd worden.

De onderwijsinstellingen in het mbo staan de komende jaren dus nog steeds voor de stevige klus hun onderwijs en examinering verder aan te passen aan de eisen die met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen aan de opleidingen zijn gesteld. De invoering van centraal ontwikkelde examens vanaf 2014/2015 vraagt zeker nog een aantal jaren veel van de scholen. Goede communicatiekanalen en heldere informatie zijn daarbij cruciaal. Duidelijk is dat er niet alleen op het gebied van examinering maar ook op het gebied van onderwijs in taal en rekenen, de examinering van moderne vreemde talen en de op handen zijnde centrale examinering van Engels onverminderd sprake is van een grote behoefte aan informatie en uitwisseling van kennis. Het Steunpunt taal en rekenen mbo blijft in ieder geval in 2014 en 2015 en bij een eventuele verlenging ook een periode daarna nog klaar staan om instellingen waar mogelijk te ondersteunen. Dit jaarverslag bevat een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt van november 2012 tot november 2013 in dit kader heeft verricht.

Ede, 29 oktober 2013

1

Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2013

In 2013 is voortgebouwd op de dienstverlening zoals deze in voorgaande jaren al is ingezet. Er is bij de scholen nog steeds veel behoefte aan informatie over de wet- en regelgeving. In de voortgangsrapportage van december 2012 heeft OCW aangekondigd de pilotfase van de centrale examens te verlengen. Voor Nederlands met één jaar, voor rekenen met twee jaar. Dit heeft gevolgen voor de slaag-/zakbeslissing van de studenten. De communicatie hierover en uitleg van het gewijzigde beleid is voor een groot deel uitgevoerd door het Steunpunt. Ditzelfde geldt voor het in de rapportage aangekondigde beleid ten aanzien van studenten met een beperking. Ook de aankondiging van centrale examinering voor Engels in deze voortgangsrapportage heeft tot veel vragen geleid. De implementatie van de centrale examens is sowieso een belangrijk onderwerp van vragen aan het Steunpunt. Door middel van servicedocumenten, bijeenkomsten en het cohortenoverzicht proberen wij hier (in samenwerking met het College voor Examens) zoveel mogelijk duidelijkheid over te geven. Projecten die in 2012 of eerder al waren gestart, hebben in sommige gevallen in 2013 een vervolg gekregen. Ook is een nieuw project gestart op het gebied van de examinering van de moderne vreemde talen. Sommige (afgeronde) projecten vroegen om beleid ten aanzien van de exploitatie van de producten. Dit betrof digitale leermiddelen die met subsidie zijn ontwikkeld, en waarvan het Steunpunt wil dat deze op een goede en goedkope manier geëxploiteerd worden. Een uitgebreidere beschrijving van de activiteiten vindt u in hoofdstuk 2.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt opereert zoveel mogelijk vraaggericht. De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt kennisdeling, onder andere via de [Marktplaats mbo](#) en het [Portaal taal en rekenen mbo](#), door netwerken voor taal en rekenen en centrale examinering bijeen te brengen en door (werk)conferenties te organiseren. Het Steunpunt brengt op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten. Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt hierover snel signalen. Hetzelfde geldt voor de Inspectie. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

In de organisatie van het Steunpunt hebben zich het afgelopen jaar geen wijzigingen voorgedaan. Het hele team mbo bestaat uit twee adviseurs voor Nederlands en rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een coördinator en een managementassistent. Daarnaast is er een externe coördinator voor het netwerk rekenen en een externe projectadministrateur. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3,5 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds januari 2012 ook over het Steunpunt taal en rekenen ve.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2013 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar. In 2012 is de website inhoudelijk verbeterd, waardoor met name de informatie over de centrale examens beter te vinden is. In 2013 is de website opnieuw aangepast in verband met het verschijnen van Examenbladmbo.nl. Met het College voor Examens zijn afspraken gemaakt over de zaken die op de website van het Steunpunt thuis horen en zaken die op Examenblad moeten staan.

De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid. Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt goed te vinden (figuur 1).

Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website (al maakt dit het zoeken soms wel lastiger).

Figuur 1: Bezoekersaantallen website Steunpunt taal en rekenen mbo

	Aantal bezoekers	Aantal unieke bezoekers
November 2012	7396	5321
December 2012	7486	5432
Januari 2013	10170	7289
Februari 2013	8148	5897
Maart 2013	9194	6567
April 2013	9611	6690
Mei 2103	8836	6270
Juni 2013	8379	5869
Juli 2013	3571	2465
Augustus 2013	4382	3028
September 2013	10793	7398
Oktober 2013*	5287	3863
Totaal 1/11/2012-15/10/2013	92252	54924
Totaal 18/11/2011-31/10/2012	66594	37291
Toename	+40,03%	+47,28%

* tot en met 15 oktober 2013

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl, 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier meerdere vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Hartelijk bedankt! Je bent wederom geweldig (en super snel 😊)

Dank voor je bericht. Ik heb gewoon niet goed gezocht 😊

Hartstikke duidelijk zo. Dankjewel voor je antwoord.

Wederom bedankt en natuurlijk roept dit een laatste controlevraag op
Nogmaals bedankt, het wordt steeds duidelijker.

Voor nu zijn alle vragen beantwoord. Heel erg bedankt voor de duidelijkheid.

Hartelijk dank, dit is wat ik zocht, meestal kan ik alles wel vinden, maar blijkbaar ergens niet goed geklikt of gelezen.

Dank je voor al je antwoorden, ik denk dat ik er nu wel uit kom!

Zoals altijd bedankt!

Heel hartelijk dank voor je snelle reactie ! Deze informatie kan ik goed gebruiken.

Dank, toch anders dan onze gedachte, maar ik begrijp de redenering..

Dank je wel voor je snelle antwoord. Is wel jammer voor ons, nu moeten we een mogelijk wat lastig besluitvormingstraject in...

Hartelijk bedankt voor je super snelle/ vroege antwoord!! het was zeker op tijd en heerlijk helder. Bedankt!!!

In totaal zijn van november 2012 tot en met 15 oktober 2013 via de mail ruim 1170 vragen beantwoord. Met afstand hadden ook het afgelopen jaar de meeste vragen die het Steunpunt ontving, weer betrekking op examinering Nederlands, mvt en rekenen. Naast deze vragen is er door de voortgangsrapportage van december 2012 weer veel gevraagd over de cohorten, voor wie de centrale examinering wel en niet gaat gelden en over de slaag-/zakbeslissing. Daarnaast waren er erg veel vragen over de mogelijkheden voor vrijstellingen en het toezicht van de inspectie. Erg veel vragen gingen ook over dyscalculie en zwakke rekenaars.

Bijlage 1

De bijlage 'Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo' bevat een overzicht van de vragen die van november 2011 tot en met oktober 2012 binnenkwamen bij de helpdesk van het Steunpunt. Hierin zijn alleen de vragen opgenomen die binnenkwamen via de website of directe mail. Daarnaast wordt het Steunpunt tientallen keren per week telefonisch benaderd met vragen over taal, rekenen en moderne vreemde talen.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailniewsbrief, het 'Flitsbericht'. Ook dit jaar is de publicatie van de 'Nieuwsbrief COE' voortgezet. Deze nieuwsbrief voor alle contactpersonen COE, waarin de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de centraal ontwikkelde examens bekend worden gemaakt, wordt digitaal verzonden en op de website van het Steunpunt gepubliceerd. Het kan daarbij gaan om regelgeving, maar ook om geplande bijeenkomsten, belangrijke data in verband met de pilotexamens, etc. Deze nieuwsbrief wordt samengesteld door het Steunpunt en het College voor Examens en wordt nog steeds elke tweede donderdag van de maand verstuurd.

Uitbreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteengezet. Flitsberichten, nieuwsbrieven COE en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2013 publiceerde het Steunpunt onderstaande Servicedocumenten:

- *Examinering generieke en beroepsspecifieke eisen taal en rekenen.– Cohorten vanaf 2012.* Hierin wordt uitgelegd hoe de eisen in deel B en C van de kwalificatiedossiers geëxamineerd moeten en/of kunnen worden. Hierover werden veel vragen gesteld aan het Steunpunt.
- *Vierde voortgangsrapportage implementatie referentieniveaus taal en rekenen*
Op 19 december 2012 verzonden de bewindslieden van OCW de vierde voortgangsrapportage over de invoering van de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen naar de Tweede Kamer. De rapportage bevat de bevindingen uit het schooljaar 2011-2012 en de vervolgstappen die op basis daarvan worden genomen. In dit document wordt de rapportage samengevat.
- *Nederlandse taal en rekenen en Engels na een eerder behaald diploma of een EVC-procedure*
Consequenties regelgeving generieke kwalificatie-eisen Nederlandse taal en rekenen en Engels voor EVC-kandidaat.
- *Matrix Consequenties regelgeving Nederlandse taal en rekenen voor EVC-kandidaat.*
Bijlage bij het servicedocument over taal en rekenen en Engels en EVC.
- *Examineren bij derden - Servicedocument over de afname van centrale examens met ExamenTester buiten de eigen mbo-instelling*
Dit servicedocument voor het mbo, dat gemaakt is in samenwerking met CvE, Cito en saMBO-ICT gaat over de procedurele, organisatorische en technische aspecten bij het afnemen van examens buiten de eigen mbo-instelling.
- *Cohortenschema, versie april 2013.* Naar aanleiding van de verlenging van de pilotperiode centrale examinering in het mbo, zoals aangekondigd in de voortgangsrapportage van 2012 en de uitwerking daarvan in een brief van april 2013 aan de scholen, is een nieuw cohortenschema gemaakt, waarin per mbo-niveau, per cohort en per jaar van diplomering wordt beschreven wat de

regels zijn voor het onderwijs, de examinering en de slaag-/zakbeslissing voor Nederlands, rekenen en Engels.

- *Wijziging Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB i.v.m. examinering referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen mbo 2 en 3 en aanpassing examineringsvoorschriften i.v.m. de beroepsgerichte kwalificatiestructuur.*

Dit bestaande document is bijgesteld ter verduidelijking van de genomen besluiten, beschreven in de brief van april 2013 van de minister aan de mbo-instellingen.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'. Van november 2012 tot november 2013 zijn 15 flitsberichten verstuurd.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2013 organiseerde het Steunpunt twee flitsbijeenkomsten. De eerste bijeenkomst in mei 2013 was een informatiebijeenkomst voor nieuwe rekendocenten over examinering. Tijdens de netwerkbijeenkomsten rekenen van het Steunpunt bleek dat er steeds nieuwe docenten kwamen met steeds weer basale vragen over de examinering van rekenen. Daarom heeft het Steunpunt samen met het College voor Examens een informatieve bijeenkomst verzorgd met uitleg over de regelgeving en de inhoud rond de examinering. De tweede flitsbijeenkomst vond plaats in september 2013 en had als onderwerp de pilot dyscalculie die in 2014 gaat plaatsvinden. Deze bijeenkomst werd inhoudelijk verzorgd door [REDACTED] (CvE) en [REDACTED] (MinOCW).

De eerste bijeenkomst werd bezocht door 73 deelnemers, afkomstig uit 31 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 9 niet-bekostigde instellingen. De presentaties van deze bijeenkomst werden gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

De tweede bijeenkomst werd bezocht door 185 deelnemers, afkomstig uit 60 verschillende reguliere mbo-instellingen en uit 9 niet-bekostigde instellingen. Een samenvatting van de presentaties van deze bijeenkomst zullen t.z.t. gepubliceerd worden op examenbladmbo.nl.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. In 2012-2013 is één conferentie georganiseerd. Dit betrof de jaarlijkse rekenconferentie. Voor december 2013 staat nog een conferentie over het Masterplan Dyscalculie op het programma.

Landelijke rekenconferentie 'Alledaags rekenen'

Op 21 november 2012 organiseerde het Steunpunt samen met de Steunpunt Academie de landelijke rekenconferentie 'Alledaags rekenen'. Tijdens deze conferentie stonden de mbo-instellingen centraal. Zij hebben (soms in samenwerking met ondersteuningsinstellingen) alle workshops verzorgd.

Daarnaast was er de hele dag een beurs waarop uitgevers, nascholingsinstellingen en anderen hun rekenmaterialen presenteerden. De conferentie werd bezocht door 243 deelnemers uit onder andere 60 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 11 niet-bekostigde mbo-instellingen.

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Regionale bijeenkomsten Taal de baas

Op 19, 20, 21 en 22 november zijn regionale bijeenkomsten georganiseerd om docenten en teams te informeren over Taal de baas (zie ook H. 2.10), de verbeteringen in het programma en om gebruikers de gelegenheid te geven ervaringen met Taal de baas uit te wisselen.

Tijdens deze bijeenkomsten zijn in totaal 84 bezoekers geweest.

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse bijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten voor contactpersonen COE of toetsleiders / portal accountbeheerders in verband met evaluatie van de pilotexamens, voorlichting over Examentester, voorlichting over de pilotexamens 2013-2014. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Sinds november 2011 is er ook een netwerk Contactpersonen COE met dezelfde doelstellingen als de netwerken taal en rekenen, namelijk kennisdeling en het vergroten van de betrokkenheid.

Netwerken taal

Het Steunpunt heeft een aantal jaren de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (Mbo Taalcoach Academie), MBO Raad (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal) gestimuleerd en gefaciliteerd. Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal'. Inmiddels is besloten deze denktank taal op te heffen. Wel is het Steunpunt vertegenwoordigd op de bijeenkomsten van de taalnetwerken.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

- een 'pioniersgroep' van ca. tien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid. Deze pioniersgroep is in 2013 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt.
- drie regionale subnetwerken vooral bedoeld voor docenten die bezig met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en waarbij altijd een door de docenten zelf aangedragen onderwerp centraal staat. Meestal is het eerste deel informatief en het tweede deel uitwisseling van ervaringen.
- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt organiseerde in 2013 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari, april en oktober. Daaraan namen achtereenvolgens 161, 122 en 196 mensen deel, die afkomstig waren uit 60 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 14 niet-bekostigde instellingen.

Netwerk contactpersonen COE

Het netwerk contactpersonen COE dat in november 2011 is gestart is ook in 2012-2013 weer bij elkaar geweest. Op 13 november 2012 stond de uitbesteding van de planning en organisatie van de centrale examens centraal. Diverse partijen hebben hun aanbod gepresenteerd, waarna de deelnemers met elkaar in discussie gingen over de voor- en nadelen van uitbesteding en andere thema's die op dat moment speelden. Op 16 april jl. was de tweede netwerkbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst ging het over de stand van zaken rond de regelgeving, het verloop van de pilotexamens, vooruitblik op examinering met Facet (het nieuwe examensysteem van Cito) en er vond een gedachteswisseling plaats over omgaan met studenten met een beperking.

Op de eerste bijeenkomst zijn 39 contactpersonen geweest. Op de tweede bijeenkomst zijn 87 personen geweest.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten. Inmiddels is besloten de regeling met een jaar te verlengen (tot en met 2014).

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden in hun jaarverslag.

Zoals het Steunpunt in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt, net als in 2011 en in 2012, in 2013 wederom een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de

voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag. De conclusie die getrokken kan worden is dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen en met de voorbereiding op de COE's. De activiteiten en hieraan bestede middelen komen in grote lijnen overeen met die van voorgaande jaren. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op inspelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

Ondanks de verlenging van de pilotfase van de COE's, is er nog steeds bij veel scholen zorg over de haalbaarheid van de plannen. Toch zien de scholen ook positieve punten. Het beleid van de scholen begint vruchten af te werpen en dat heeft een positief resultaat op de resultaten van de leerlingen, maar ook op de houding van docenten tegenover het taal- en rekenonderwijs.

Al met al kan de algemene tendens in de jaarverslagen iets positiever genoemd worden dan voorgaande jaren.

Bijlage 2

De 'Rapportage analyse jaarverslagen taal en rekenen mbo' bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen over 2012.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren voor taal en rekenen. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013/2014 zouden taal en rekenen op mbo-4 centraal worden geëxamineerd worden. Met een brief van december 2012 heeft de minister besloten om de pilotfase van de centrale examens te verlengen. Voor Nederlands met één jaar, voor rekenen met twee jaar. Dit heeft uiteraard weer geleid tot veel vragen vanuit de scholen. Opnieuw is alle regelgeving bekeken en op grond daarvan een nieuw cohortenoverzicht gepubliceerd waarin de slaag-/zakbeslissing wordt beschreven per cohort en per jaar van diplomering. Ook Engels is hierin meegenomen, omdat het voornemen is vanaf 2017/2018 op niveau 4 ook Engels centraal te examineren.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep taal en rekenen (waarin ook CvE, Cito, MBO Raad en OCW vertegenwoordigd zijn), waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid.

Contactpersonen

Het Steunpunt is sinds 2011 verantwoordelijk voor het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen COE. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen

verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt rondom COE richt zich in de eerste plaats op de contactpersonen. Zie ook het stukje over het netwerk contactpersonen COE (H 2.6) en de nieuwsbrief COE.

Nieuwsbrief COE

Met de nieuwsbrief COE aan bovengenoemde contactpersonen bereikt het Steunpunt snel en effectief degenen die binnen een instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen worden in deze e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen. Deze nieuwsbrief komt tot stand in samenspraak met het College voor Examens. In totaal zijn van november 2012 tot november 2013 negen nieuwsbrieven verspreid.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het Steunpunt is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (MVT)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2010 heeft het Steunpunt daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt vanaf dat moment over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond vier taken:

- helpdesk en website
- bijeenkomsten en presentaties
- signalering vraagstukken vanuit het mbo-werkveld naar instanties zoals OCW en de onderwijsinspectie.
- aansturing projecten zoals de Handreiking mvt en voorbeeldinstellingsexamens mvt

De vragen die bij het Steunpunt binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012, de uitslagregel en de examinering van generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Daarnaast bestaat er een grote informatiebehoefte over het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Er is sprake van onzekerheid over wat er precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt bevestiging

van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in de examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en de aankondiging dat voor mbo-4 vanaf schooljaar 2017-2018 sprake zal zijn van centrale examinering Engels.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt – uitbesteed aan derden.

- *Taal de Baas*

Taal de Baas, het digitale diagnostische en remediërende programma voor lezen, luisteren en woordenschat in het mbo is gebruiksvriendelijker ingericht. 'Taal de baas' is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt. Met het programma wordt eerst een diagnose van de student op de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taaloefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaats onafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes. Taal de baas is (vooralsnog) gratis te gebruiken door alle beroepsopleidingen. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. Zo kan bijvoorbeeld een toets onderbroken worden om later weer te worden opgestart, kunnen meer docenten de resultaten van een lesgroep bekijken, kan een gebruiker van het programma gemakkelijker de eigen vorderingen bijhouden, enz. Uit het gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning/extra lessen voor taalzwakke mbo studenten. In november 2012 zijn de verbeteringen in vier regionale bijeenkomsten toegelicht en kunnen gebruikers hun ervaringen met elkaar delen. Zie H 2.5 Bijeenkomsten. Inmiddels is een traject gestart rondom de exploitatie van het programma. Zie onderaan dit hoofdstuk.

- *Bouwstenen voor leesbevordering voor PW en OA*

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. In opdracht van het Steunpunt voert CINOP momenteel een vervolproject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uit. Het project omvat tien bouwstenen; deze worden ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs. Docenten van de opleidingen PW en OA kunnen individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep – waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn - volgt het project op hoofdlijnen.

Inmiddels hebben er drie bijeenkomsten bij bibliotheken plaatsgevonden, waarbij bibliotheekmedewerkers in het kader van het project zijn geïnformeerd over het mbo en met name de opleidingen PW en OA en wat de bibliotheken voor deze studenten kunnen betekenen. Het lesmateriaal over lezen en leesbevordering voor de opleidingen PW en OA wordt gedeeltelijk opgenomen in het materiaal van het Consortium. In de maand oktober zullen op drie verschillende roc's studenten PW en OA deelnemen aan activiteiten in het kader van het project, deze activiteiten vallen samen met de Kinderboekenweek.

- *Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt*

In opdracht van het Steunpunt inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update, waarin ook mvt is opgenomen. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en actualiseren kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar. In 2013 is een mailing aan de aanbieders gestuurd met het verzoek hun aanbod op te schonen, waardoor het weer meer actueel is geworden.

- *ffRekenen*

In het voorjaar van 2011 is op www.ffrekenen.nl een demoversie beschikbaar gekomen van ffRekenen (eerdere werktitel 'GoedRekenen'). ffRekenen wordt in opdracht van het Steunpunt ontwikkeld door APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting Expertisecentrum ETV.nl. 'ffRekenen' is een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. In opdracht van het Steunpunt is het programma in 2012 doorontwikkeld. In november 2012 zijn 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten verschenen. In de zomer van 2013 is nogmaals een substantieel aantal leerstofeenheden en themavraagstukken beschikbaar gekomen. Het programma wordt in zijn geheel opgeleverd in april 2014. Net als voor Taal de baas wordt ook voor ffRekenen gezocht naar mogelijkheden voor exploitatie na afloop van het project. Zie het eind van dit hoofdstuk.

- *Voorbeeldinstellingsexamens Moderne Vreemde Talen*

vanaf het begin van de helpdesk-functie van het Steunpunt zijn veelvuldig vragen over examinering moderne vreemde talen, beoordeling, weging en de slaag-/zakbeslissing gesteld. Scholen zijn op zoek naar de balans tussen de generieke examinering en de beroepsspecifieke examinering. De vraag naar goede voorbeelden hiervoor kreeg een impuls na de publicatie van de voorbeeldinstellingsexamens Nederlands in 2012 en na de veranderde regelgeving dat generieke eisen cijfermatige beoordeeld moeten worden (aug. 2012). In opdracht van het Steunpunt zijn daarom in de periode van maart 2013 - augustus 2013 door CINOP voorbeeldinstellingsexamens mvt ontwikkeld. CINOP heeft hierbij docenten mvt uit het mbo ingezet, alsmede examenexperts. De publicatie van de examens is tot stand gekomen na consultatie met OCW en de onderwijsinspectie. Monitoring van de inzet en impact van de

voorbeeldinstellingsexamens zal zich voortzetten in 2014. Wanneer nodig zullen gebruikersbijeenkomsten worden georganiseerd.

- *Vakbegrip*

Vakbegrip is door de CED-Groep ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt en is gebaseerd op de strategieën van Nieuwsbegrip en Nieuwsrekenen. Het zijn aanvullende leerlijnen die naast de reguliere lesmethodes gebruikt kunnen worden.

Voor de sectoren Techniek en Handel en Economie zijn teksten met opdrachten voor begrijpend lezen en woordenschatlessen beschikbaar. Voor Zorg en Welzijn (inclusief Sport en Bewegen) zijn er rekenopgaven. De doelgroep bestaat uit mbo-studenten die toegeleid moeten worden naar niveau 2F van de Referentieniveaus Nederlands en rekenen. Vakbegrip is afgerond in september 2013. De teksten met bijbehorende opdrachten zijn gratis te downloaden van de website www.vakbegrip.nl.

- *COE in de praktijk*

CINOP verzamelt in opdracht van het Steunpunt goede voorbeelden op het gebied van de (logistieke) organisatie van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen. Bij elke stap die beschreven is in het COE-dossier (www.coedossier.nl) zijn voorbeelden gezocht. Hiervan zijn filmpjes gemaakt, die getoond worden, of er worden documenten beschikbaar gesteld. In november 2012 zijn deze praktijkvoorbeelden in het COE-dossier op de website van het Steunpunt gepubliceerd.

- *Portaal Taal & Rekenen*

Samen met Kennisnet legde het Steunpunt in 2010 de grondslag voor het [Portaal Taal en Rekenen mbo](#), een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld materiaal te uploaden. Net als in 2011 en in 2012 zijn ook in 2013 diverse workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt levert twee moderatoren, één voor taal en één voor rekenen. In 2013 is Portaal geïntegreerd in Wikiwijs. Het aanbod voor de workshops blijft ook in 2014 gelden.

- *Masterplan Dyscalculie*

Voorjaar 2013 is door het ministerie aan KPC-groep en de Steunpunten vo en mbo gevraagd een masterplan dyscalculie te ontwikkelen.

Het Masterplan Dyscalculie biedt scholen en onderwijsinstellingen (po, vo, (v)so en mbo) handreikingen om ernstige rekenproblemen en dyscalculie bij leerlingen en studenten te signaleren, diagnosticeren en hen daarna te kunnen doorverwijzen. Daarnaast biedt het Masterplan scholen handreikingen om leerlingen en studenten met dyscalculie op een geïntegreerde manier zó te ondersteunen, dat zij in staat zijn om onderwijs op hun eigen niveau te volgen. Het in 2012 verschenen protocol Dyscalculie is uitgangspunt bij de ontwikkeling van het masterplan. In 2013 is door het Steunpunt gestart met de organisatie van een drietal conferenties (voor po/so, vo en mbo), die in december 2013 zullen plaatsvinden.

- *Intensiveringstraject rekenen*

De rekenprestaties van veel leerlingen in het vo en het mbo geven nog reden tot zorg. De afstand van de prestaties tot de vereiste referentieniveaus is bij de meeste leerlingen nog groot. Dit blijkt uit de pilotrekentoets in het vo en de pilots centraal examen in het mbo. In opdracht van het ministerie zijn de Steunpunten taal en rekenen vo en mbo najaar 2013 gestart met een tweejarig intensiveringstraject, waarbij scholen bezocht worden en advies op maat krijgen over hun rekenbeleid. Het doel is om de scholen te stimuleren hun prestaties op rekengebied te verbeteren en ze daarbij praktische handvatten te bieden. Scholen worden geholpen bij het formuleren en concretiseren van hun ambities op rekengebied. Het rekenbeleid van de school is het uitgangspunt. Hierbij gaat het ook om verspreiding van goede voorbeelden.

- *Exploitatie ontwikkelde leermiddelen*

In opdracht van het Steunpunt zijn de programma's Taal de baas en ffRekenen ontwikkeld. Om te kunnen garanderen dat deze programma's ook na afloop van het Steunpunt nog steeds op een goede en goedkope manier door scholen gebruikt kunnen worden is het Steunpunt op zoek gegaan naar mogelijkheden hiervoor. Inmiddels is een traject gestart om de exploitatie van deze producten door meerdere marktpartijen te laten verzorgen. Marktpartijen (uitgevers) kunnen zich melden bij het Steunpunt met een plan om de producten aan te bieden, te onderhouden en eventueel verder te ontwikkelen. Over beide producten is inmiddels een voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor geïnteresseerde partijen. Inmiddels zijn er vier partijen (onderwijsuitgevers) die Taal de baas voor langere tijd te willen exploiteren en voor de scholen te ontsluiten. Naar verwachting wordt met hen begin november een sublicentieovereenkomst gesloten. Het Steunpunt blijft Taal de baas tot augustus 2014 nog beschikbaar stellen aan de scholen, daarna zullen de sublicentienemers dit overnemen. De communicatie naar de scholen over deze overgang wordt door het Steunpunt verzorgd. Voor ffRekenen wordt het traject naar verwachting eind 2013, begin 2014 afgerond. Nog niet bekend is hoeveel partijen ffRekenen willen exploiteren.

2.11 Marktplaats mbo

Marktplaats mbo is een kennisplatform voor docenten en managers in het mbo-onderwijs. Beleidsmakers en docenten in het mbo kunnen hier putten uit een grote collectie praktijkvoorbeelden, documenten, artikelen, beleidsnotities, filmmateriaal en links. Alle informatie is overzichtelijk gerubriceerd in hoofd- en subcategorieën. Er is een hoofdcategorie 'talen' en een hoofdcategorie 'rekenen'. Via de subcategorieën kan worden gezocht op o.a. beleid, toetsing, lesmaterialen, interessante links. Bronnen kunnen worden geplaatst door instellingen, kenniscentra en bedrijven en worden op relevantie beoordeeld door moderatoren. Het Steunpunt droeg hieraan bij met twee actieve moderatoren, één voor talen en één voor rekenen. Het betreft dezelfde twee personen als de moderatoren voor het Portaal taal en rekenen mbo. Daarmee is ook een goede afstemming tussen Portaal en Marktplaats mbo gewaarborgd.

De voorbereiding van de invoering van centrale examinering levert nog altijd veel nieuwe bronnen op marktplaats mbo op. Ook beleidsontwikkelingen op het gebied van de moderne vreemde talen in het mbo geven aanleiding tot documenten-uploads. Maar marktplaats mbo bevatte ook veel praktische bronnen: ca. een kwart (rekenen) tot een derde (taal) van de recente bronnen op de mbo-marktplaats bestond uit lesmateriaal. Dit materiaal is zoveel mogelijk overgezet naar het Portaal taal en rekenen.

Inmiddels is door MBO Diensten besloten Marktplaats mbo niet langer in de lucht te houden. Het Steunpunt gaat onderzoeken of het wenselijk en mogelijk is om in 2014 de afdelingen talen en rekenen van marktplaats mbo verder te exploiteren.

2.12 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt zijn regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen of kenniscentra.

Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt in 2013 een presentatie verzorgde (los van de netwerken en de taal-, reken- en CvE-conferenties):

- Netwerk EVC
- Netwerk examinering
- Platform Entreeopleidingen
- SBB
- Stichting Lezen en Schrijven
- CvI Conferentie
- BTG Transport en Logistiek
- Bureau ICE

2.13 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO 2010 / MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds 2012 ook het Steunpunt taal en rekenen ve waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt. Het Steunpunt heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Inspectie van het Onderwijs*
De inspectie ontwikkelt het toezichtkader op taal en rekenen in het mbo. Hierover vindt regelmatig overleg plaats met het Steunpunt. De inspectie was ook betrokken bij de totstandkoming van de voorbeeld instellingsexamens mvt.
- *Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)*
In opdracht van het ministerie van OCW coördineert SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werken partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe

regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband wordt een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt participeert in dit overleg. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. SLO beheert de OCW-website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen. Het Steunpunt neemt deel in de redactieraad. De SLO participeert ook in de denktank taal.

- *College voor Examens (CvE)*
Het CvE is verantwoordelijk voor de centrale examens rekenen en taal in het mbo en daarmee ook voor de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt en het CvE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvE organiseert de werkgroep COE, waarin het Steunpunt participeert. Zodra er nieuwe informatie beschikbaar is vanuit het CvE, wordt dit (door middel van een Flitsbericht) door het Steunpunt aan de scholen gecommuniceerd. Het Steunpunt onderhoudt het bestand contactpersonen COE. Daarnaast organiseren CvE en Steunpunt samen bijeenkomsten over de implementatie van de COE en sinds november 2011 netwerkbijskomsten voor contactpersonen COE.
- *Cito*
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centraal ontwikkelde examens (COE) voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt nemen beide deel aan de werkgroep COE. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo). Cito was ook betrokken bij de rekennetwerken van oktober 2013.
- *MBO Raad*
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt en de MBO Raad.
- *Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)*
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011/2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt zit in de klankbordgroep. Binnenkort komt er een vervolg op dit onderzoek.
- *Steunpunt taal en rekenen vo*
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.
- *Steunpunt taal en rekenen ve*
Sinds januari 2012 is het Steunpunt taal en rekenen ve gestart. Ook dit Steunpunt is bestuurlijk ondergebracht bij de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en op dezelfde locatie als de steunpunten mbo en vo gehuisvest. Wekelijks is er werkoverleg en er wordt veel samengewerkt.
- *Steunpunt taal en rekenen po, sectorraden (po, vo, mbo en aoc)*
Naast de contacten met het Steunpunt taal en rekenen via het instellingenoverleg dat door de SLO wordt georganiseerd, is er in 2013 ook sprake geweest van periodiek overleg tussen vertegenwoordigers van de drie steunpunten po, vo en mbo en de betrokken sectorraden. Het overleg betrof afstemming van activiteiten en informatie-uitwisseling over de positie van taal en rekenen in de verschillende sectoren en in het beleid.

Verder onderhield het Steunpunt in 2012 contact met:

- APS
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast ontwikkelt APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars: *ff*Rekenen. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd. APS participeerde ook in het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.
- Bureau ICE
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. Bureau ICE is tevens een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend programma Taal de baas dat in mei 2011 werd gelanceerd.
- CED-Groep
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep. Dit project is in 2012 stop gezet. In 2012/2013 heeft de CED-groep het product Vakbegrip ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt.
- CINOP
Steunpunt en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP heeft in opdracht van het Steunpunt de voorbeeld instellingsexamens moderne vreemde talen ontwikkeld. Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvt van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvt is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.
- CPS
CPS is aanwezig geweest op de rekenconferentie van het Steunpunt in november 2012.
- Freudenthal Instituut
Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt.
- ITTA
ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. ITTA was medeorganisator van de conferentie 'Regels en ruimte' en is een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend taalprogramma Taal de Baas dat in mei 2011 werkt gelanceerd. Het Steunpunt verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalcoach Academie.
- Kennisnet
Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.
- KPC-groep
KPC-groep is samen met de Steunpunten vo en mbo verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het Masterplan Dyscalculie.
- NVORWO
De NVORWO ontwikkelt in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de klankbordgroep.

De NVORWO heeft in samenwerking met het Steunpunt in 2011 en 2012 twee specials uitgegeven van het tijdschrift Volgens Bartjens. Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt was vertegenwoordigd in de redactie van de specials.

- S-BB/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de beroepsgerichte kwalificatiestructuur van het mbo. Er is met S-BB contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Het Steunpunt heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2014*.

BIJLAGEN

1. **Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo**
2. **Rapportage analyse jaarverslagen 2011**

Bijlage 1 Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo: vraag en antwoord per mail**Tabel 1** Totaaloverzicht november 2012 t/m 15 oktober 2013

Categorieen	Aantal
Examinering	543
Vermelding resultaten op diploma's/certificaten	33
Instellingsexamens vs Centraal Ontwikkelde Examens	67
Implementatietraject incl. pilotexamens	92
Instellingsexamen Nederlands	78
Generieke examens vs beroepsgerichte examens	58
Vrijstellingen/onderhoudsplicht	83
EVC	12
Slaag-/zakbeslissing	57
Onderwijs en examinering diverse cohorten	29
Toezicht onderwijsinspectie	34
Referentieniveaus - inhoudelijk	
Taal en rekenen in KD's	69
Moderne Vreemde talen (zie tabel 2 op volgende pagina)	336
Aanbod	111
Toetsen	43
Lesmateriaal	12
Deskundigheidsbevordering/bevoegdheid	11
Dyslexie/dyscalculie/overige beperkingen	33
Implementatieplannen + verantwoording	12
Niet bekostigde instellingen	
Ondersteuning Steunpunt	105
Algemene info	36
Website	12
Servicedocumenten/producten	26
Bijeenkomsten	11
Netwerken	11
Ondersteuning op maat (presentaties)	9
Overige	
TOTAAL	1164

Tabel 2 Overzicht vragen moderne vreemde talen (15 oktober 2012 t/m 15 oktober 2013)**Vraag en antwoord per mail**

Categorie	Aantal
Overige moderne vreemde talen in mbo	14
Exameneisen kwalificatiedossier	81
Engels niveau 4 (generiek en CE)	23
Beroepsspecifiek kwalificatiedossier	2
Overig en vragen naar Handreiking mvt	20
ERK	2
Vermelding op diploma	6
Uitslagregel drie van de vijf	42
Aanbodoverzicht	3
Algemene info mvt in mbo	2
Beoordeling ERK met cijfers	18
Examinering deel B en C kd	41
Vrijstelling/geldigheidsduur/onderhoudsplicht	40
Cohortenschema	4
Voorbeeldinstellingsexamens	20
Onderwijsinspectie	6
Engels en EVC	6
Examinering mvt en auditieve beperking / dyslexie	6
Totaal	336

Bijlage 2 Rapportage analyse jaarverslagen 2012 taal en rekenen mbo

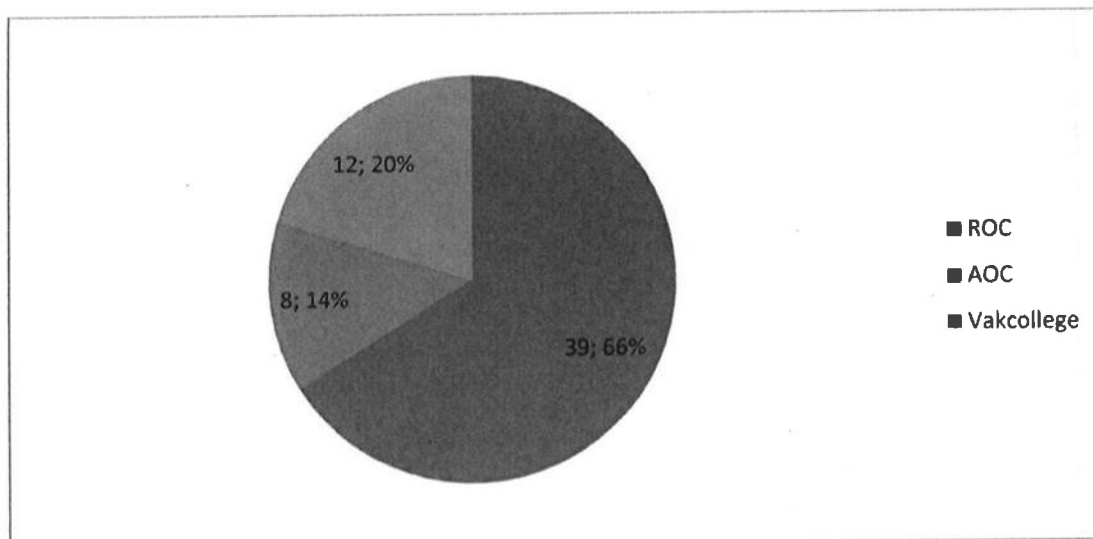
Analyse

Net als de afgelopen twee jaar zijn ook dit jaar door het Steunpunt taal en rekenen mbo alle jaarverslagen van 2012, die door de scholen zijn aangeleverd bij DUO geanalyseerd op verschillende punten. Ten eerste is bekeken of taal en rekenen in het jaarverslag een herkenbaar onderdeel is. Vervolgens is vastgesteld of er gebruik is gemaakt van het verplichte format, inclusief reflectie. Ten slotte is nagegaan hoeveel aanvullende middelen de scholen toegewezen hebben gekregen op basis van de regeling en hoeveel daarvan is uitgegeven. Daarbij is dit jaar ook nog waar relevant een vergelijking gemaakt met de resultaten van vorig jaar.

Hieronder volgt een samenvatting en analyse van de bevindingen. In het onderdeel 'algemeen' is beschreven hoeveel van de jaarverslagen (per type school: ROC, AOC, vakcollege) het thema taal en rekenen bevatten als herkenbaar onderdeel, in hoeverre het format is gebruikt en of sprake is van de gevraagde reflectie. Onder het kopje 'financien' is informatie opgenomen over de toegekende en bestede middelen en over de uitgaven per onderdeel van het analyseformat uit de regeling. Een inhoudelijk overzicht van de verschillende soorten activiteiten gericht op taal en rekenen is opgenomen onder het kopje 'activiteiten'. Vervolgens is in 'reflectie' een korte samenvatting gegeven van de reflectie die de scholen in hun jaarverslag hebben opgenomen. Ten slotte is er ook nog een korte conclusie opgenomen.

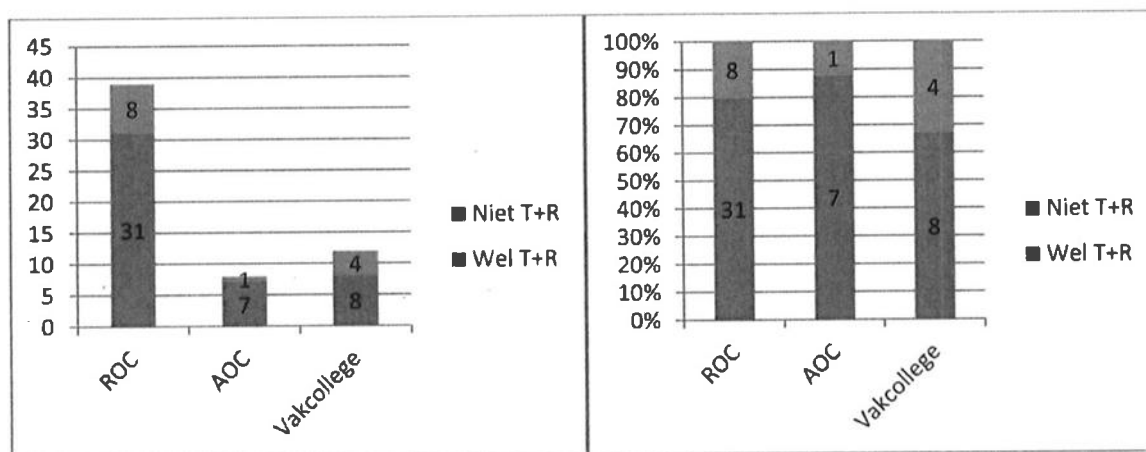
Algemeen

In totaal zijn van 59 instellingen de jaarverslagen geanalyseerd. Van de 59 geanalyseerde instellingen zijn er 39 ROC's, 8 AOC's en 12 vakcolleges. Dit is te zien in Grafiek 1.

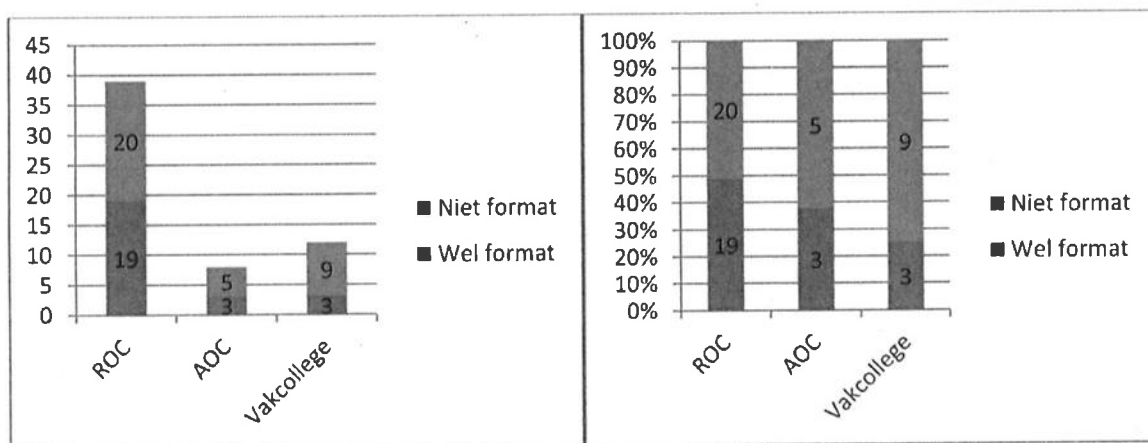
Grafiek 1: Totaal aantal scholen met geanalyseerde jaarverslagen per type.

Van deze instellingen hebben er 46 in hun jaarverslag specifiek aandacht besteed aan taal en rekenen, wat neerkomt op 78%. Dit percentage is opvallend lager dan vorig jaar, toen was dat namelijk bij 84% van de jaarverslagen het geval. In Grafiek 2 is vervolgens per type school weergegeven bij hoeveel instellingen Taal en rekenen een herkenbaar onderdeel was. Bij de AOC's werd Taal en rekenen in 7 van de 8 verslagen duidelijk genoemd (88%), hiermee scoren zij het hoogst. De ROC's volgen met 80% (31 van de 39 verslagen) en onderaan staan de vakcolleges met slechts 67% (8 van de 12). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar, hoewel de ROC's toen nog 88% scoorden. Opvallend is ook dat, na een opleving vorig jaar, de vakcolleges dit jaar weer lager scoren dan vorig jaar (70%).

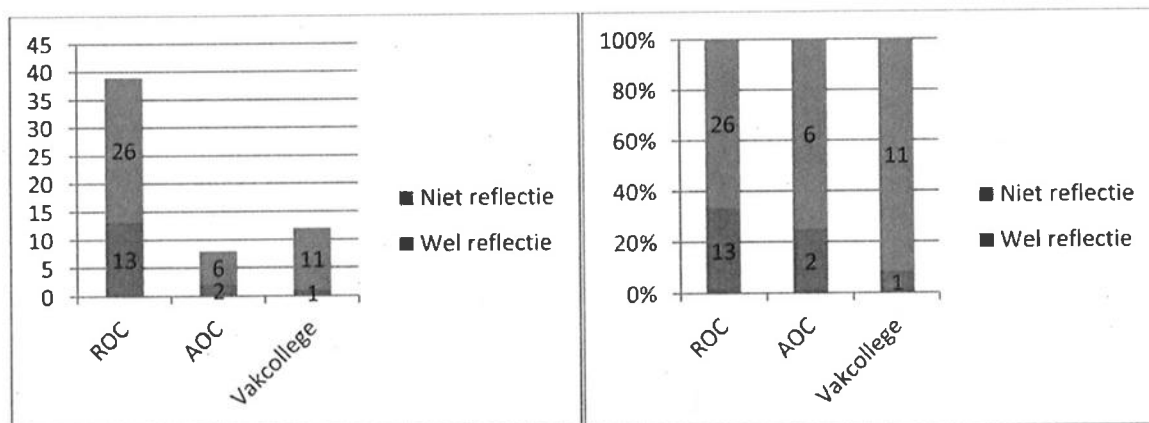
Grafiek 2: Aantal scholen per type, waarbij Taal en rekenen een herkenbaar onderdeel was in het jaarverslag.

Bij het analyseren is andermaal gebleken dat sommige scholen in hun verslag aanzienlijk meer aandacht besteden aan taal en rekenen dan andere jaren. Dit is voornamelijk het geval bij de ROC's, waar 9 instellingen zelfs een zeer uitgebreide aparte bijlage aan het project besteed hadden, tegenover 1 AOC en geen enkel vakcollege. Dit blijkt ook wel uit de gegevens in Grafiek 3, waarin is opgenomen hoeveel scholen gebruik hebben gemaakt van het format zoals beschreven in de Regeling intensivering taal en rekenen mbo. Hiermee moet worden aangegeven wat er zoal aan het project Taal en rekenen gedaan wordt. Dit onderdeel is verplicht voor instellingen die extra middelen toegewezen hebben gekregen, echter slechts 42% (25 van de 59 scholen) heeft hieraan voldaan. Dit is gelijk aan vorig jaar. Van de ROC's maakten 19 van de 39 instellingen gebruik van het format (49%). Ze scoren hiermee aanzienlijk hoger dan de AOC's met 38% (3 van de 8 verslagen) en de vakcolleges met 25% (3 van de 12). Deze rangorde is hetzelfde als vorig jaar. Waar er vorig jaar nog vooruitgang te zien was ten opzichte van het jaar daarvoor, lijkt die vooruitgang nu gestagneerd.

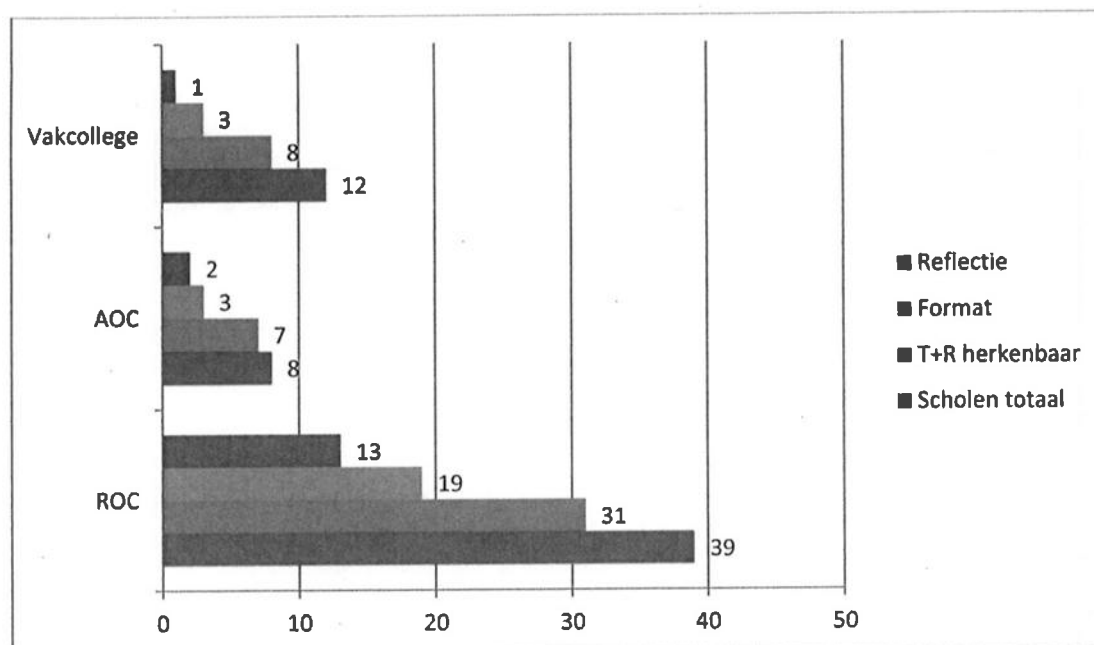
Grafiek 3: Aantal scholen per type, dat in hun jaarverslag gebruik heeft gemaakt van het format.

Een ander verplicht onderdeel van het verslag is de reflectie op de uitvoering van het implementatieplan, de behaalde resultaten en effecten op de deelnemers, en daaruit voortvloeiende bijstelling van dat implementatieplan. Hier hebben slechts 16 van de 59 scholen aan de eis voldaan (27%). Dit is aanmerkelijk minder dan vorig jaar, toen dit nog 42% was. Wederom scoren de ROC's het hoogst, met 33% (13 van de 39 verslagen), tegenover 51% vorig jaar. De AOC's scoren met 25% (2 van de 8) iets hoger dan vorig jaar (22%). De vakcolleges stellen met 8% (1 van de 12) teleur; zij zaten vorig jaar op 20%.

Grafiek 4: Aantal scholen per type, waarvan het jaarverslag een reflectie bevat.

In grafiek 5 is nog een overzicht opgenomen van de gegevens uit de grafieken 1 tot en met 4.

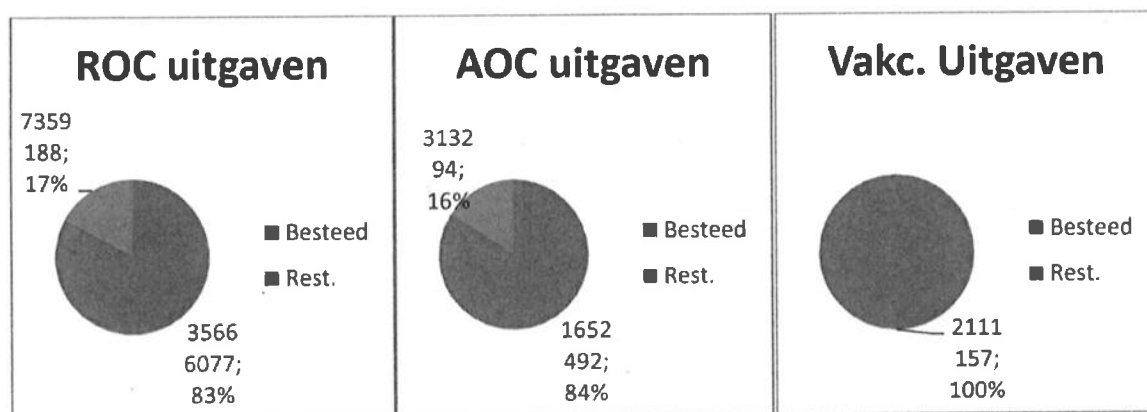

Grafiek 5: Overzicht alle gegevens met betrekking tot de herkenbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen.

Financiën¹

In totaal is er aan de 56 scholen waarvan het jaarverslag is geanalyseerd een bedrag van €46.858.389 aan subsidie toegekend. Daarvan is in verslagjaar 2012 €39.429.726 uitgegeven, wat neerkomt op 84,1%. Hierbij moet worden aangetekend, dat scholen de mogelijkheid hadden niet uitgegeven subsidiegelden van vorig jaar over te brengen naar dit jaar en volgende jaren. Uit de jaarverslagen is zelden goed op te maken in hoeverre dat gebeurd is en in hoeverre dat zal gebeuren voor het komende jaar.

In grafiek 6 is een overzicht opgenomen van de toegekende en bestede subsidies per schooltype. De ROC's hebben een totaal van €43.025.265 ontvangen, waarvan €35.666.077 (82,9%) is besteed. De AOC's hebben van de €1.965.786 ontvangen subsidie €1.652.492 (84,1%) uitgegeven. De vakcolleges ontvingen dit jaar €1.867.338 aan subsidie en besteedden daarvan €2.111.157 (112,7% waarschijnlijk overgebleven uit vorige jaren).

Grafiek 6: Totale uitgaven en resterende bedragen per schooltype.

Voor specifiekere financiële gegevens kunnen alleen de cijfers gebruikt worden van scholen die het format gebruikt hebben in hun jaarverslag en in het bijzonder die scholen die daarbij per onderdeel hebben aangegeven hoeveel ze besteed hebben. Van de 25 scholen die gebruik gemaakt hebben van het format zijn er 21 scholen die ook het financiële gedeelte van het format hebben ingevuld. Net als voorgaande jaren is dit een te beperkte groep om harde conclusies uit te trekken, maar het geeft wellicht een beeld van de algemene trends.

In totaal hebben deze 21 scholen €19.665.408 aan subsidie ontvangen en daarvan €18.378.504 (93,5%) besteed².

Het format beschrijft zeven onderdelen waarop activiteiten met betrekking tot taal en rekenen kunnen plaats vinden. Dit zijn:

¹ Van 3 van de 59 instellingen is geen financiële informatie bekend, deze zijn uiteraard niet opgenomen in dit gedeelte van het verslag. Het gaat hier om KOC Nederland, STC-Group en SVO Houten.

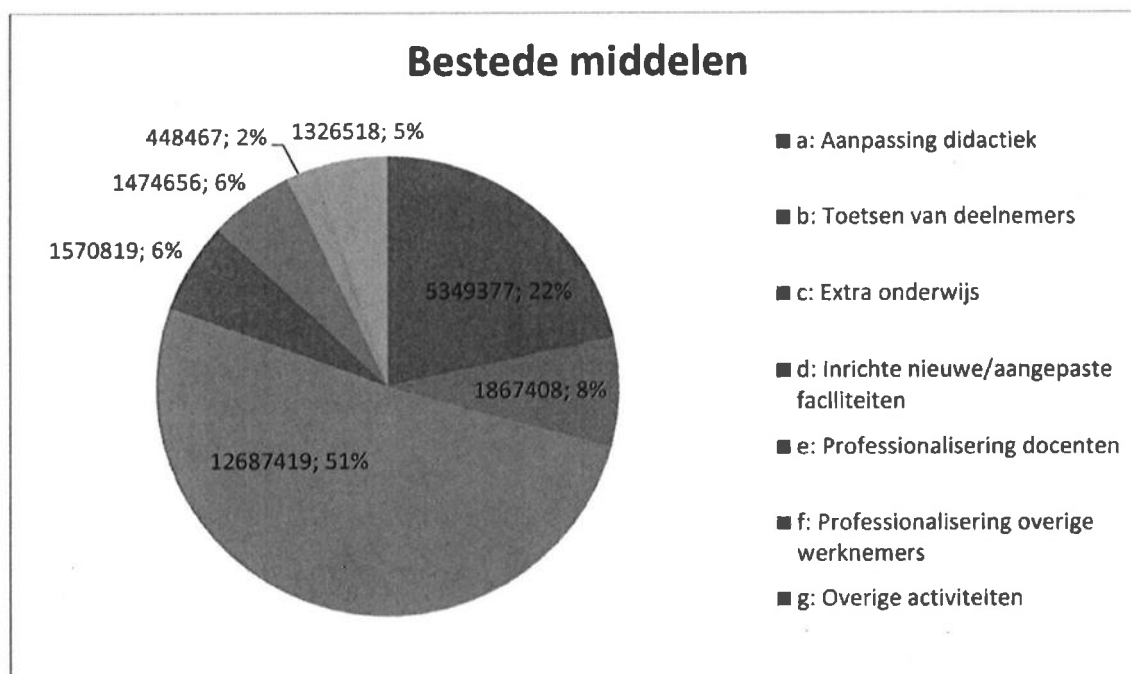
² Deze bedragen zijn de som van de in de financiële jaarverslagen opgenomen cijfers. Ze wijken behoorlijk af van de som van de bestede aantallen zoals ze in het format zijn opgenomen. Hoe dit komt is moeilijk te achterhalen. Wellicht hebben sommige scholen eigen middelen meegeteld of middelen die zijn overgebleven van de subsidie van vorig jaar. De totale som van het uitgegeven bedrag voor de verschillende onderdelen is €24.733.664.

- a. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek van de beroepsopleidingen
- b. Toetsing van deelnemers
- c. Extra onderwijstijd
- d. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- e. Professionalisering van docenten
- f. Professionalisering van overige functionarissen
- g. Overige activiteiten

De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen (ook te zien in Grafiek 7) is als volgt:

- a. 5.349.377 (22%)
- b. 1.867.408 (8%)
- c. 12.687.419 (51%)
- d. 1.570.819 (6%)
- e. 1.474.656 (6%)
- f. 448.467 (2%)
- g. 1.326.518 (5%)

Net als voorgaande jaren zitten de meeste kosten in onderdeel c: 'Activiteiten gericht op extra onderwijstijd'. Dit heeft natuurlijk voornamelijk te maken met de extra kosten die de inzet van meer docenten en meer lessen met zich meebrengt. Ook is een groot deel van de middelen besteed aan aanpassingen in de didactiek en pedagogiek. De rest van de onderdelen zijn min of meer gelijk verdeeld, met als uitzondering onderdeel f: 'Professionalisering van overige werknemers', dat net als voorgaande jaren de minste kosten met zich meebrengt.

Grafiek 7: De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen van het format.

Activiteiten

In het jaarverslag moet vermeld worden welke activiteiten ondernomen zijn om taal en rekenen te bevorderen. Dit kan met behulp van het eerder genoemde format, waarin de verschillende activiteiten onderverdeeld zijn in de volgende categorieën:

- A. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek
- B. Toetsing van deelnemers
- C. Extra onderwijstijd
- D. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- E. Professionalisering van docenten
- F. Professionalisering van overige functionarissen
- G. Overige activiteiten

Hieronder volgt per categorie een korte samenvatting van de in de jaarverslagen genoemde activiteiten. Hierbij is alleen gekeken naar scholen die gebruik hebben gemaakt van het format.

A. Activiteiten gericht op het aanpassen van de didactiek

In de meeste jaarverslagen wordt vooral het aanpassen van het lesmateriaal en de methodiek genoemd. Daarbij wordt bijvoorbeeld gelet op het (door)ontwikkelen van nieuwe leerlijnen. Veel scholen richten zich op het invoeren van extra uren, remedial teaching en extra aandacht voor dyslexie en dyscalculie. Ook worden er apart taal- en rekencoaches ingezet. Verder is het voor veel scholen van belang dat taal- en rekenvaardigheden ook geïntegreerd worden in beroepstaken en projecten, aangezien binnen de beschikbare uren niet altijd voldoende tijd is.

B. Activiteiten met betrekking tot het toetsen van deelnemers

Bij de meeste instellingen is sprake van een ingevoerde nulmeting voor nieuwe deelnemers. Daarmee wordt het instroomniveau bepaald. Verder zijn er voortgangsmetingen gedurende het schooljaar en bij de latere leerjaren. De activiteiten in deze categorie zijn gericht op de voorbereiding op de aankomende centrale examens. Daarom wordt er ook veel aandacht besteed aan instap- en voortgangstoetsen, manieren van examinering en het ontwikkelen van beoordelingsmodellen. Nieuw dit jaar zijn de deelnames aan pilotexamens van het Cito. Vrijwel elke school geeft aan hieraan deel te nemen.

C. Activiteiten op het gebied van extra onderwijs

De meeste scholen proberen voor taal en rekenen extra uren in te roosteren. Vaak is het echter lastig extra tijd binnen de roosters in te plannen, aangezien een groot aantal leerlingen weinig contacturen op school heeft. Daarom is er sprake van het invoeren van extra (ondersteunings)lessen, ook buiten de roosters om. Genoemde activiteiten daarbij zijn remedial teaching en verschillende zomercursussen of het oprichten van een Summerschool. Daarbij wordt soms ook gekeken naar de mogelijkheid extra taal- en rekenlessen in te voeren op stages en/of werkplekken.

D. Inrichting van nieuwe en/of aangepaste faciliteiten

Veel genoemd is de aanschaf van extra computers en nieuwe (digitale) lesmaterialen. Daarbij wordt er aandacht besteed aan het aanpassen van de leeromgeving en het creëren van nieuwe werkplekken. Sommige scholen hebben aparte taal- en rekencentra ingericht.

E. Professionalisering van docenten

Het meest genoemd in deze categorie is het bijscholen van docenten. Op sommige scholen worden ook bij de docenten toetsen afgenomen om het eigen taal- en rekenniveau te bepalen. Er wordt veel aandacht besteed aan extra studiedagen en trainingen. Daarnaast worden taal- en rekencoaches ingezet ter ondersteuning.

F. Professionalisering van overige functionarissen

Deze categorie is vooral gericht op de training van overige docenten en ondersteunend personeel, wat een breder draagvlak moet creëren. Ook gaat het hier over het aanstellen van projectorganisaties of projectleiders taal en rekenen.

G. Overige activiteiten

Hierbij is vooral sprake van administratieve activiteiten. Daarnaast proberen verschillende scholen de landelijke ontwikkelingen bij te houden. Ook wordt hier aandacht besteed aan het contact met VMBO-scholen om het instapniveau van studenten te verbeteren.

Reflectie

Naast het format, behoorden de jaarverslagen ook een reflectief onderdeel te bevatten. Zoals al eerder is aangegeven was dit lang niet altijd het geval. Het spreekt voor zich dat de in deze paragraaf beschreven gegevens gebaseerd zijn op de jaarverslagen die een reflectie bevatten.

De reflectie bevatte drie onderdelen: beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan, behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers en conclusies met betrekking tot eventuele aanpassingen van het implementatieplan.

Uit de reflecties bij 'beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan' blijkt net als vorig jaar dat vrijwel alle scholen het taal- en rekenbeleid volledig op de rails hebben. De implementatie van dit beleid behelst vooral aangepaste didactiek, extra onderwijstijd, remediërende programma's en verschillende vormen van toetsing. De meeste scholen geven ook aan door te gaan op de ingeslagen weg.

Wat betreft de behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers zijn de scholen, net als voorgaande jaren, over het algemeen ook eensgezind. Nog steeds blijkt het instroomniveau van leerlingen een groot probleem. Het ROC Mondriaan geeft aan dat *"...de afstand tussen niveau bij aanvang en het vereiste niveau bij diplomering [is] vaak te groot om redelijkerwijs in een paar jaar te kunnen overbruggen."* Veel scholen proberen daarom beter samen te werken met VMBO-scholen om zodoende het instroomniveau te verbeteren. Het Albeda college deelt deze zorg: *"...zolang de kwaliteit van het instroomniveau taal en rekenen nog niet op orde is, blijft het Albeda College voor een zware opgave staan om de inhaalslag te maken in de beperkte onderwijstijd die er is."*

Ondanks een jaar uitstel (waar overigens de meeste scholen zeer opgelucht over zijn) van de invoering van COE's Nederlands en rekenen, maken veel scholen zich nog steeds zorgen over de haalbaarheid van het project. Zo stelt het Arcus College: *"Er is binnen de organisatie draagvlak voor het feit dat er eisen gesteld zijn op het gebied van taal en rekenen maar er worden ook zorgen geuit m.b.t. de haalbaarheid van deze eisen voor de minder goede studenten, de hanteerbaarheid van de regelgeving vanuit OCW en het werken met de vorm en inhoud van de referentieniveaus."* Scalda geeft aan dat het uitstel *"...geen reden [is] geweest om het aantal lessen en de intensiteit van de lessen te verminderen. Het niveau van de leerlingen is nog steeds niet zodanig dat we ons dat kunnen permitteren."*

Toch geven de meeste scholen aan wel degelijk vooruitgang te zien bij hun leerlingen. *"De resultaten van Gilde Opleidingen bij de pilotexamens laten een stijgende lijn zien vanaf 2011. Dit toont aan dat inspanningen lonend zijn,"* Aldus Gilde Opleidingen. Wel zeggen ze hier bij: *"Hoewel op de goede weg, is er nog een lange weg te gaan voordat de overgrote meerderheid van de studenten aan het vereiste niveau kan voldoen."* Ook het NOVA College constateert verbeteringen: *"De resultaten zijn eind van 2012 sterk verbeterd ten opzichte van januari 2012 en het percentage voldoende toont een stijgende lijn op alle niveaus."*

Verder blijkt dat de instellingen veel baat hebben bij de pilot examens en hier ook dankbaar gebruik van maken. Docenten en medewerkers doen ervaring op met het afnemen van deze examens en voor de studenten wordt het concreter waardoor de motivatie stijgt. NOVA College: *"De organisatie*

zet zich in om de logistieke organisatie en de communicatie rondom het COE gedurende deze pilotfase te verbeteren. Ook de motivatie bij cursisten om een goed resultaat neer te zetten, neemt geleidelijk toe."

Wat betreft de bijstelling van het implementatieplan: hierin verschillen de scholen (uiteraard) sterk. De algemene trend is dat de scholen volop bezig zijn met de implementatie van taal- en rekenonderwijs, maar dat er constant kleine of grotere aanpassingen in het beleid worden doorgevoerd als gevolg van voortschrijdend inzicht en behaalde resultaten.

Conclusie

Uit de jaarverslagen blijkt dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen in het mbo en daarmee de voorbereiding op de COE's. Helaas is het nog steeds zo dat (te) weinig scholen gebruik maken van het format en de reflectie. Vooral de reflectie is erg onderbelicht en was zelfs minder te vinden dan vorig jaar.

Waar wel gebruik is gemaakt van het format, kunnen ongeveer dezelfde conclusies getrokken worden als voorgaande jaren. De activiteiten en hieraan bestede middelen komen in grote lijnen overeen. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op inspelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

Ondanks de verlenging van de pilotfase van de COE's, is er nog steeds bij veel scholen zorg over de haalbaarheid van de plannen. Hiervoor worden de lage instroomniveaus en slechte resultaten van de leerlingen bij voortgangs- en pilotexamens als belangrijkste redenen genoemd. Toch is er ook positief nieuws. Het beleid van de scholen begint vruchten af te werpen en dat heeft een positief resultaat op de resultaten van de leerlingen, maar ook op de houding van docenten tegenover het taal- en rekenonderwijs.

Al met al kan de algemene tendens in de jaarverslagen iets positiever genoemd worden dan voorgaande jaren. Dit heeft natuurlijk te maken met de verlenging van de pilotfase, maar ook met een duidelijker beeld dat de scholen krijgen van de resultaten die hun beleid heeft.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2013 16:34
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: subsidie-aanvraag intensiveringstraject rekenen vo en mbo
Bijlagen: 2013 09 23 Plan van Aanpak intensivering rekenonderwijs vo en mbo DEF.docx; 1314 Aanbiedingsbrief Plan van Aanpak rekengesprekken vo en mbo.pdf

Dag [REDACTED]

(en [REDACTED] en [REDACTED])

Hierbij de subsidieaanvraag (brief + plan van aanpak) voor het intensiveringstraject rekenen vo en mbo. De papieren versie is ook op weg, geadresseerd aan [REDACTED].
Maar weer even naar jou gemaïld nu [REDACTED] nog weg is.

Met hoop op een spoedig verloop ;-),

Groet,

[REDACTED]

Steunpunten taal en rekenen vo-mbo-ve

Coördinatie

0318 - [REDACTED]

www.steunpuntvo.nl
www.steunpuntmbo.nl
www.steunpuntve.nl

STEUNPUNT TAAL & REKENEN VO

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de heer drs. [REDACTED] directeur VO
IPC 2650
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

T + [REDACTED]
info@steunpuntvo.nl

Datum	23 september 2013	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1314/vo/[REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Intensiveringsplan rekenen	Bijlage(n)	Plan van aanpak Intensiveringstraject

Geachte heer [REDACTED]

In verband met de tegenvallende resultaten van de rekentoets in het voortgezet onderwijs en de rekenexamens in het middelbaar beroepsonderwijs heeft u de Steunpunten taal en rekenen vo en mbo gevraagd om na de zomer van 2013 te starten met een tweejarig intensiveringstraject. De steunpunten bezoeken hierbij de scholen en geven – op maat – advies over hun rekenbeleid. Er wordt ook ingezet op de verspreiding van goede voorbeelden. Verder wordt de personele inzet op het gebied van rekenen besproken.

Beoogde resultaten van dit intensiveringstraject zijn:

- Scholen hebben
 - meer inzicht in de kwaliteit en de resultaten van hun rekenonderwijs;
 - zo nodig gericht beleid ontwikkeld om de rekenresultaten van hun leerlingen te verhogen;
 - handvatten gekregen om dit in de praktijk te brengen.
- De resultaten op de rekentoetsen (vo) en de rekenexamens (mbo) zijn verbeterd.

Het doet mij genoegen om u in bijlage ons Plan van aanpak intensiveringstraject rekenen vo en mbo 2013-2015 te kunnen aanbieden. In deze brief treft u de bijbehorende begroting aan. Ik verzoek u vriendelijk met plan en begroting akkoord te gaan.

Ons Plan van aanpak is in concept al verschillende keren besproken met de directies VO en BVE. Voorts heeft over de activiteiten afstemming plaats gevonden met School aan Zet en MBO15. De sectorraden zijn geïnformeerd over het intensiveringstraject.

Kern Plan van aanpak

De bedoeling van de gesprekken is om scholen te stimuleren hun rekenbeleid te intensiveren zodat de prestaties van leerlingen op de rekentoets en rekenexamens verbeteren. Om dit duurzame effect te bereiken zullen de gesprekken zich er in eerste instantie op richten om scholen te helpen en te stimuleren om zelf te reflecteren op de effectiviteit van hun rekenbeleid en zelf aan de slag te gaan met het formuleren en ondernemen van verbeteractiviteiten. De gespreksagenda van de eerste serie gesprekken bestaat uit de volgende vijf onderdelen:

STEUNPUNT TAAL & REKENEN VO

1. Opening
2. In kaart brengen stand van zaken van rekenbeleid en concrete maatregelen
3. De geboekte resultaten op de rekentoets en rekenexamens
4. Reflectiegesprek over ambities en verbeteractiviteiten
5. Afspraken maken over het vervolg.

Hierbij wordt waar mogelijk dezelfde werkwijze gevolgd in vo en mbo, waar nodig vanwege specifieke kenmerken van de onderwijssector wordt gedifferentieerd.

Overige activiteiten

De gesprekken met de scholen vormen de kern van het intensiveringstraject. Daarnaast zullen ook andere stimulerende activiteiten worden ondernomen. Het publiceren van 'good practices' is een voor de hand liggende activiteit. Andere activiteiten zullen nader worden ingevuld op basis van de behoefte die scholen formuleren tijdens de gesprekken en op basis van actuele beleidsontwikkelingen.

Begroting

De begroting bevat het totale bedrag benodigd voor twee schooljaren (2013/14 en 2014/15). In de startfase in 2013 moet een relatief groot deel van de kosten worden gemaakt, samenhangend met voorbereidings- en startactiviteiten. Ook moeten in 2013 betalingen plaatsvinden voor de beschikbaarheid van gespreksvoerders gedurende het schooljaar 2013-2014. Naar onze verwachting is 38 procent van het budget nodig in 2013, 45 procent in 2014 en 17 procent in 2015.

Het kwalitatief hoogwaardig uitvoeren van de gesprekkencyclus met zo veel scholen is een ingewikkelde logistieke operatie die nauw luistert. De grootste kostenpost betreft het inhuren van personeel. Voor adviseurs is gerekend met een bedrag van [redacted] per dag exclusief BTW [redacted] inclusief BTW). Voor bestuurlijke 'boegbeelden' en projectleiders is gerekend met een tarief van € [redacted] per dag exclusief BTW ([redacted] inclusief BTW).

OMSCHRIJVING SOORT ACTIVITEITEN	KOSTEN
1. Opstellen Plan van aanpak en voorbereiding	€ 16.560
2. Voorbereiding en training: [redacted] boegbeelden x [redacted]	€ 27.661
3. Voorbereiding en training: [redacted] adviseurs [redacted]	€ 44.213
4. Kosten training aan 44 gespreksvoerders (projectleiding, trainers, bijdragen deskundigen, ook voorbereiding)	€ 15.000
5. [redacted] vo-gesprekken x [redacted] dag boegbeeld [redacted] =	€ 497.891
6. [redacted] vo-gesprekken x [redacted] dag adviseur [redacted]	€ 1.234.926
7. [redacted] mbo-gesprekken x [redacted] dag boegbeeld [redacted]	€ 121.707
8. [redacted] mbo-gesprekken x [redacted] dag adviseur à [redacted] =	€ 301.871
9. Evaluatiebijeenkomst per gespreksronde (in totaal 3 keer): [redacted] boegbeelden x [redacted] g à [redacted]	€ 27.661
10. Evaluatiebijeenkomst per gespreksronde (in totaal 3 keer): [redacted] adviseurs x [redacted]	€ 44.213
11. Reis- en verblijfskosten gespreksvoerders voor [redacted] gesprekken à € [redacted] per gesprek (voor 2 personen)	€ 126.000
12. Reiskosten [redacted] gespreksvoerders voor [redacted] bijeenkomsten (2 ter voorbereiding en 3 ter evaluatie) à € [redacted] per persoon =	€ 12.320
13. Kosten opstellen publicatie met good practices voor vo en mbo	€ 40.000
14. Kosten opstellen overige publicaties (in ieder geval tussentijdse rapportages en eindrapportage)	€ 50.000
15. Kosten projectleiders vo en mbo: [redacted] dager [redacted] =	€ 245.872

STEUNPUNT TAAL & REKENEN VO

16. Kosten managementassistent	€ 100.000
17. Extra bureaunkosten steunpunten taal en rekenen	€ 40.000
18. Overige activiteiten (afhankelijk van de vraag van scholen zoals die uit de gesprekken zal blijken en politieke ontwikkelingen)	€ 100.000
Totaal	€ 3.045.895

Op grond van het aantal te voeren gesprekken in het vo en het mbo lijkt het redelijk deze kosten in de verhouding 80:20 te verdelen over de directies VO (€2.436.716) en BVE (€609.179). Zoals eerder vermeld is circa 38 procent van het budget nodig in 2013, 45 procent in 2014 en 17 procent in 2015.

Per directie per jaar

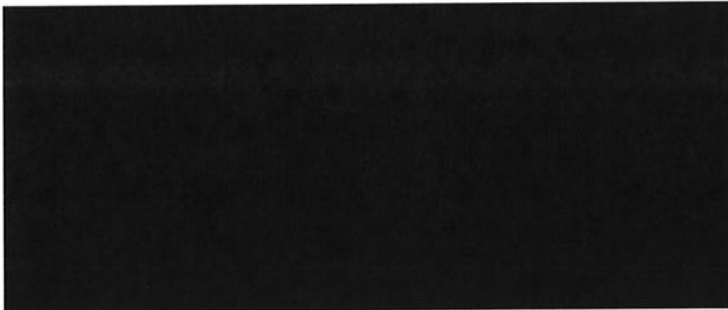
	2013	2014	2015	totaal
VO	€ 925.952	€ 1.096.522	€ 414.242	€ 2.436.716
BVE	€ 231.488	€ 274.131	€ 103.560	€ 609.179
totaal	€ 1.157.440	€ 1.370.653	€ 517.802	€ 3.045.895

Stand van zaken voorbereiding start najaar 2013

Inmiddels zijn de voorbereidingen in volle gang. Verwacht wordt in oktober 2013 te kunnen starten met de gesprekken in het mbo en in november 2013 met de gesprekken in het vo. Ik verzoek u daarom met bijgaand Plan van aanpak en de bijbehorende begroting in deze brief akkoord te gaan.

Met vriendelijke groet,

Namens de Steunpunten taal en rekenen vo en mbo.

Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

STEUNPUNT TAAL & REKENEN VO

***Plan van aanpak intensiveringstraject
rekenen vo en mbo 2013 - 2015***

Ede, 23 september 2013

Inhoud

	Blz
1. Aanleiding	3
2. Doel	3
3. Werkwijze	4
3.1 Algemeen	4
3.2 Afstemming en samenwerking	4
3.3 Accenten mbo	4
3.4 Accenten vo	5
3.5 Inhoud gesprekken	6
3.6 Testgesprekken	7
3.7 Werving en selectie van gespreksvoerders	8
3.8 Instructie/training gespreksvoerders	9
3.9 Selectie scholen	10
3.10 Contact met scholen	10
3.11 Rapportages	10
4. Tijdpad	11
5. Betrokken partijen, organisatie en uitvoering	12
6. Tot slot	13

1. Aanleiding

In de voortgangsrapportage over taal en rekenen die in september 2013 naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, worden o.a. de resultaten van de pilotexamens en pilot rekentoets beschreven. De minister en de staatssecretaris zijn zeer verontrust over de tegenvallende resultaten van de pilotrekentoets vo en de examenresultaten in het mbo. Zij hebben de steunpunten taal en rekenen vo en mbo verzocht in het najaar van 2013 een tweejarig intensiveringstraject te starten waarbij zij scholen bezoeken en – op maat – advies geven over hun rekenbeleid en praktische handvatten aanreiken voor verbetering van het rekenonderwijs. De bedoeling is om een deel van de scholen in het vo en alle (bekostigde) mbo-instellingen maximaal driemaal te bezoeken. Tijdens de bezoeken worden gesprekken gevoerd die het rekenonderwijs van de school tot onderwerp hebben. De gesprekken hebben een activerende en stimulerende benadering. Dit plan van aanpak bevat de opzet voor dit intensiveringstraject. Waar mogelijk wordt dezelfde benadering gekozen voor vo en mbo. Indien nodig wordt gedifferentieerd en aangesloten bij de specifieke kenmerken van deze onderwijssectoren.

2. Doel

Het doel van het intensiveringstraject is om de scholen te stimuleren hun prestaties op rekengebied te verbeteren. Scholen worden geholpen bij het formuleren en concretiseren van hun ambities op rekengebied. Het rekenbeleid van de school is het uitgangspunt. De gesprekken helpen de scholen dit rekenbeleid in overeenstemming te brengen met de ambities en bieden praktische handvatten hiervoor.

Daarnaast vervullen de gesprekken een rol in de radarfunctie van het Steunpunt: ze geven een beeld van de ontwikkeling van het rekenonderwijs in de betrokken scholen en ze bieden de mogelijkheid te signaleren wat er op dat gebied in de scholen speelt en waaraan behoefte is.

Beoogde resultaten van het intensiveringstraject zijn:

- Scholen hebben meer inzicht in de kwaliteit en de resultaten van hun rekenonderwijs; zo nodig gericht beleid ontwikkeld om de rekenresultaten van hun leerlingen te verhogen; handvatten gekregen om dit in de praktijk te brengen.
- De resultaten op de rekentoetsen (vo) en de rekenexamens (mbo) zijn verbeterd, waarbij de stijging bij de betrokken vo-scholen groter is dan gemiddeld.

3. Werkwijze

3.1. Algemeen

Om effectief vorm te geven aan een verbetercyclus wordt met de meeste mbo-instellingen drie keer een gesprek gevoerd (per BRIN-nummer). Voor het vo geldt dat niet alle scholen hoeven te worden bezocht en ook niet allemaal drie keer. Het gaat vooral om het stimuleren van de scholen waarvan de resultaten duidelijk achterblijven. Er zijn scholen die al een stevig rekenbeleid op poten hebben gezet. Desgewenst zouden zij één keer bezocht kunnen worden. Ook inzet op zelfstandige gymnasia lijkt niet echt urgent.

Uitgangspunt: scholen willen de rekenprestaties van hun leerlingen verhogen, scholen laten zien wat ze daarvoor doen en eventueel nog gaan doen. In de gesprekken wordt daarop doorgevraagd om te verhelderen en tot stimulerende inzichten te komen. Ook worden goede voorbeelden aangereikt en praktische handvatten geboden.

Bij de gesprekken met het bestuur en/of de schoolleiding wordt positief-kritisch gekeken naar het rekenbeleid. Niet alleen het voorgenomen beleid, maar ook de praktijk wordt in kaart gebracht. De benadering is die van een 'critical friend'. De uitvoerders van het project stellen zich dienstbaar op. Zij zullen ook een radarfunctie voor OCW hebben.

3.2. Afstemming en samenwerking

In lopende projecten als School aan Zet (vo) en MBO15 (mbo) worden eveneens gesprekken met scholen gevoerd waarbij het taal- en rekenbeleid aan de orde kan zijn. Daarnaast bezoekt de inspectie in het voorjaar van 2014 een serie vo scholen voor taal en rekenen. Om dubbelingen te voorkomen wordt afgestemd met Inspectie en School aan Zet (SaZ) voor vo en MBO15 voor mbo. Voorts worden de ervaringen van School aan Zet en MBO15 meegenomen in de opzet van de Plusgesprekken. Hierover is inmiddels goed overleg gevoerd met School aan Zet en het Steunpunt taal en rekenen vo en MBO15 en het Steunpunt taal en rekenen mbo.

3.3. Accenten mbo

Alle besturen van mbo-instellingen ontvangen een brief van het ministerie van OCW waarin de gesprekken worden aangekondigd en toegelicht. Daarna benadert het Steunpunt taal en rekenen mbo alle instellingen voor de eerste afspraak.

De besturen bepalen wie er bij het eerste gesprek aanwezig zullen zijn. Aangezien het eerste gesprek een inventariserend karakter zal hebben is uitgangspunt dat in ieder geval de personen aan tafel moeten zitten die in de praktijk verantwoordelijk zijn voor het rekenbeleid van de instelling.

Elke mbo school heeft in 2010 een implementatieplan taal en rekenen geschreven. Dit plan, waarin het beleid is vastgelegd, is uitgangspunt voor het gesprek, samen met de resultaten op de pilotexamens rekenen. Voor de gesprekken met mbo-instellingen zijn de volgende documenten en gegevens al beschikbaar:

- Implementatieplan taal en rekenen mbo uit 2010;
- Feedback/beoordeling van het plan vanuit het steunpunt

- Eventueel bijgesteld plan;
- Jaarverslagen over 2010, 2011 en 2012 waarin mbo-instellingen verplicht zijn te rapporteren over het taal- en rekenbeleid en daarop te reflecteren.
- Resultaten van de rekenexamens naar sector, niveau opleiding en leerweg.

In aanvulling hierop zal de mbo-instellingen gevraagd worden om aanvullende en/of recentere informatie over het rekenbeleid en de rekenmaatregelen ter beschikking te stellen voorafgaand aan het eerste gesprek.

Indien in de gesprekken met MBO15 aandacht is besteed aan het rekenbeleid, zal de scholen worden gevraagd ook deze gegevens te delen.

Tijdens het eerste gesprek wordt gezamenlijk gereflecteerd op het rekenbeleid, de stand van zaken van het rekenonderwijs in de praktijk en de rekenresultaten. Vervolgens wordt verkend welke weg bewandeld kan worden om de resultaten te verbeteren. Het idee is de scholen verder te helpen en zo nodig urgentiebesef te voeden.

Op basis van dit eerste gesprek ontvangt de school per brief een (vertrouwelijk) gespreksverslag/reflectie waarin de nadruk ligt op de mogelijkheden tot verbeteren van de resultaten voor rekenen. Deze brief wordt in een tweede gesprek, waarbij ook bestuurders aanwezig zijn, besproken en toegelicht. Dit zorgt voor de juiste bestuurlijke focus in het intensiveringstraject.

In het derde gesprek (in schooljaar 2014-2015) wordt besproken hoe het verbetertraject verloopt/is verlopen. Wat ging goed, wat ging niet goed? Zijn de resultaten inmiddels verbeterd? Wat heeft de school nog nodig om verder te komen? Welke vragen zijn er nog?

3.4. Accenten vo

In het vo worden gesprekken gevoerd met een selectie van scholen. Alleen scholen waarvan de leerlingen de laagste resultaten behaalden (en scholen die tot nu toe niet hebben deelgenomen aan de pilots) zullen in de Pluscyclus worden opgenomen. Het betreft ongeveer 250 scholen. Per school wordt gezien of het wenselijk is het bestuursniveau te betrekken. Doel is ook om waar nodig het bevoegd gezag te stimuleren tot betrokkenheid en sturing op het gebied van het rekenonderwijs.

In de gesprekken is niet de inhoud of didactiek van het rekenonderwijs zelf aan de orde. Dat is aan de scholen. Het gaat om het beleid om het rekenonderwijs (opbrengstgericht) vorm te geven met het oog op de invoering van de verplichte centrale rekentoets.

De aanpak is vergelijkbaar met die in het mbo. Omdat er van vo-scholen geen voorgeschreven implementatieplan referentieniveaus taal en rekenen beschikbaar is, is het ter voorbereiding op het eerste gesprek noodzakelijk dat besturen/scholen van tevoren (bestaande) documenten opsturen waarin beleid en/of uitvoering van de rekenactiviteiten wordt beschreven. Bestaande documenten (of het ontbreken ervan) geven waarschijnlijk een reëler beeld van de feitelijke situatie dan een eventueel speciaal voor dit eerste gesprek geschreven rekenbeleidsplan. Bovendien worden de scholen op deze manier niet nodeloos belast met extra werk dat niet of weinig direct productief is. Aan de hand van de ingezonden stukken wordt in overleg met de school bepaald welke locaties/vestigingen en functionarissen betrokken worden. In het eerste gesprek staan de rekenactiviteiten en de plannen van de school centraal, in relatie tot de behaalde resultaten op de

rekentoets. Na afloop ontvangen de scholen van de gesprekspartners een reflectie op het geheel van de rekenactiviteiten, eventuele beleidsplannen, resultaten en het gesprek erover. Mogelijk vindt daarover ook nog een toelichtend/verdiepend gesprek plaats.

Voorafgaand aan het eerste gesprek op een vo-school zijn de volgende documenten beschikbaar:

- (in de meeste gevallen) de resultaten van de rekentoets;
- documenten die de school vrijwillig ter beschikking stelt met informatie over het rekenbeleid en/of concrete rekenmaatregelen;
- scholen die deelnemen aan SaZ-activiteiten wordt gevraagd of ze ook het gespreksverslag van SaZ willen toesturen;
- gegevens van de prestatie-monitor van de VO-raad kunnen ook input voor het gesprek vormen;
- publiek beschikbare informatie, m.n. de kwaliteitskaart van de Inspectie.

Ongeveer een jaar na het eerste gesprek wordt, bij voorkeur in aanwezigheid van de bestuurder, teruggekeken: hoe hebben de rekenactiviteiten zich verder ontwikkeld, met welk resultaat? Waarop is men gestuit, wat is nodig om verder te komen, e.d.

Op grond van de resultaten en de uitkomsten van het tweede gesprek wordt vastgesteld of een derde gesprek gewenst is.

3.5. Inhoud gesprekken

Doel van de gesprekken is om scholen te stimuleren om hun rekenbeleid te intensiveren zodat de prestaties van leerlingen op de rekentoets en rekenexamens verbeteren. Om dit duurzame effect te bereiken zullen de gesprekken zich er in eerste instantie op richten om scholen te helpen en te stimuleren om zelf te reflecteren op de effectiviteit van hun rekenbeleid en zelf aan de slag te gaan met het formuleren en ondernemen van verbeteractiviteiten.

Een gespreksagenda zal bestaan uit de volgende vijf onderdelen:

1. Opening:

- Toelichten achtergrond gesprek (Brief aan de kamer en scholen);
- Dit gesprek is het eerste gesprek in een reeks van enkele gesprekken;
- Insteek van dit gesprek is vooral inventariseren, in kaart brengen van de situatie en reflecteren op het gevoerde beleid.

2. In kaart brengen stand van zaken van rekenbeleid en concrete maatregelen:

a) Zijn er plannen en analyses en wat zijn dan de ervaringen? Waar liep men tegen aan?

Aan de orde kan bv komen:

- Hoe is de school omgegaan met de invoering van het Referentiekader taal en rekenen in 2010?
- Is er een vastgesteld (taal- en) rekenbeleidsplan?
- Welke concrete maatregelen zijn genomen om de referentieniveaus te halen? (Denk aan extra lessen, nieuwe of extra methode, aandacht voor rekenen in andere lessen, aandacht voor rekenen in de stage (mbo), inzet van andere leermiddelen of faciliteiten voor leerlingen). Speciale aandacht verdient:

- Welke contacten zijn er met de basisscholen over de rekenprestaties van de instromende leerlingen? (doorgaande leerlijn)
 - Vindt diagnostische toetsing (bij de entree) en voortgangstoetsing plaats?
 - Zo ja: in welke vorm? Zo nee: waarom niet?
 - Wat gebeurt er vervolgens met het resultaat van de diagnostische of voortgangstoetsing?
 - Hoe worden resultaten van toetsen benut om het onderwijs effectiever te maken?
 - Welk beleid heeft de school voor de ondersteuning van rekenzwakke leerlingen?
- b) Hoe is de sturing op de uitvoering van de plannen?
- Hoe weet je of de plannen worden uitgevoerd?
 - Worden realisering en resultaten tussentijds gemeten? Zo ja, vindt reflectie plaats op de resultaten van de metingen.
 - Wie is verantwoordelijk voor de rekenresultaten? Hoe wordt de verantwoordelijkheid waar gemaakt?
- c) Zijn docenten voldoende toegerust om rekenonderwijs te geven?
- Zo ja: Hoe weet men dat?
 - Zo nee: Waaruit blijkt dat? Hoe wil men dit oplossen?
 - Hoe zijn docenten rekenen geselecteerd?
 - Wat heeft aan scholing/professionalisering plaatsgevonden? Ook rekendidactiek?

3. De resultaten van de school op de rekentoets en de rekenexamens

Weet men hoe de eigen resultaten zich verhouden tot de landelijke resultaten en de exameneisen/referentieniveaus?

Zo nodig: presentatie van deze gegevens

4. Reflectiegesprek over ambities en verbeteractiviteiten

- Welke conclusies trekt de school uit 2 en 3? Mate van urgentie?
- Is er aanleiding het beleid (ambitie en de concrete maatregelen) bij te stellen?
- Hoe wil men dat gaan doen?
- Is ondersteuning gewenst? Zo ja: welke?
- Heeft men vragen aan het steunpunt?

5. Afspraken maken over het vervolg

- Schriftelijke (vertrouwelijke) rapportage over het gesprek + advies volgt op korte termijn in de vorm van een adviesbrief.
- Eenmalig wordt gelegenheid gegeven feitelijke onjuistheden te corrigeren.
- Bespreken follow-up.

3.6. Testgesprekken

Aangezien het voeren van dit type gesprekken voor de steunpunten taal en rekenen mbo en vo nieuw is, worden er eerst een zestal testgesprekken gevoerd in zowel het mbo als het vo. Deze test-gesprekken kennen een goede spreiding over het land en naar type school en leerwegen in het vo. In het mbo wordt er voor gezorgd dat naast roc's ook een aoc en een vakschool bij de testgesprekken aanwezig zijn.

3.7. Werving en selectie van gespreksvoerders

Er zijn twee soorten gespreksvoerders nodig: een bestuurlijk 'boegbeeld' dat het bestuurlijk gesprek op niveau kan voeren (en door bestuur en schoolleiding als gelijkwaardig gesprekspartner kan worden beschouwd) en een inhoudelijk deskundige/adviseur.

Het profiel van het bestuurlijk boegbeeld is op hoofdlijnen:

- Kent de ins en outs van het vo respectievelijk mbo;
- Is onomstreden en gewaardeerd in de betreffende sector;
- Kan een positief-kritisch gesprek voeren op (bestuurs)niveau;
- Draagt de rekendoelstelling van de overheid een warm hart toe;
- Kan enthousiasmeren, stimuleren, waar nodig aanspreken;
- (H)erkent een hulpvraag en weet daar passend op te reageren.

Het profiel van de adviseur is op hoofdlijnen:

- Beschikt over basiskennis op het gebied van (taal- en) rekenbeleid;
- Kent de (reken)praktijk in het vo respectievelijk mbo en weet welke hulp, voorbeelden, instrumenten e.d. beschikbaar zijn.
- Is voldoende senior om het gesprek op bestuursniveau mede te voeren;
- Kan snel de kern oppikken uit schriftelijke informatie;
- Beschikt over uitstekende rapportagetechnieken;
- Kan effectief adviseren en stimuleren.

Op basis van deze profielen gaat de projectleiding samen met de steunpunten taal en rekenen in augustus en september 2013 de gespreksvoerders werven.

Aantal benodigde gespreksvoerders

Er van uitgaand dat:

- boegbeelden gemiddeld een dag in de week beschikbaar kunnen stellen en adviseurs anderhalve dag per week;
- de eerste cyclus gesprekken in circa twaalf onderwijsweken gevoerd moet worden (voor mbo van oktober 2013 t/m januari 2014, voor vo van november 2013 t/m februari 2014);
- boegbeelden gemiddeld vier uur nodig hebben voor voorbereiding, gesprek en lichte nazorg;
- adviseurs gemiddeld twaalf uur nodig hebben voor voorbereiding (bestuderen, analyseren en samenvatten van alle beschikbare informatie), gesprek en nazorg (opstellen stand van zaken en adviesbrief);

zijn voor het mbo nodig:

3 boegbeelden en 6 adviseurs

zijn voor het vo nodig:

10 boegbeelden en ± 15 adviseurs

3.8. Instructie/training gespreksvoerders

Het is essentieel dat de 13 boegbeelden en 21 inhoudsdeskundigen een goede training en instructie krijgen voorafgaand aan de gesprekken.

Deze training duurt van 09.30 uur tot 16.30 uur en vindt bij voorkeur plaats in de vorm van een officiële startbijeenkomst bij het ministerie van OCW (indien mogelijke: 29 oktober 2013). De training wordt voorbereid door de projectleiding samen met de coördinator van de Steunpunten taal en rekenen.

De training bestaat uit drie onderdelen: een inhoudsblok, een blok over de aanpak/methodiek en een blok gesprekstraining/oefenen.

Bij het inhoudsblok wordt gedacht aan:

- Achtergrond en noodzaak van de gesprekken, toegelicht door minister of staatssecretaris of DG (in aanwezigheid van de beleidsmedewerkers rekenen van de directie vo en bve);
- Informatie over de landelijke resultaten op de rekentoets en rekenexamens en de differentiatie daarin (Cito of CvE);
- Informatie over de onderzoeken van Regioplan: wat doen scholen wel en niet en wat lijkt te werken (Steunpunt);
- Informatie over hulp en ondersteuning die beschikbaar is (Steunpunten);
- Informatie over actuele bredere beleidscontext die men in gesprekken kan tegenkomen, zoals onderwijstijd, bekostiging, opbrengstgericht werken, bestuursakkoord, professionaliseringsplannen, leraren, actieplannen mbo en vo, (MT-er directie MBO en MT-er directie VO).

Bij het blok over de aanpak/methodiek wordt gedacht aan:

- Uitleg over de cyclus van drie gesprekken (projectleiders);
- Uitleg over de beschikbare informatie van tevoren (projectleiders);
- Bespreken van het gespreksformat (projectleiders);
- Bespreken van de wijze van rapporteren/adviseren na het eerste gesprek (projectleiders);
- Uitwisselen van de ervaringen met een vergelijkbare aanpak in het mbo (MBO15 [redacted] [redacted]) en in het vo (School aan Zet: [redacted]).

Bij het blok gesprekstraining/oefenen wordt gedacht aan:

- Oefenen van de start van het gesprek (o.l.v. twee trainers gesprekstechniek);
- Oefenen van aanspreken op/confronteren met ondermaatse prestaties (o.l.v. twee trainers gesprekstechniek);

Situatie mbo

In het mbo wordt al in oktober 2013 met de gesprekken gestart. Dit is mogelijk doordat in het mbo ervaren boegbeelden worden ingezet die vanuit MBO15 ervaring hebben met dit type gesprekken. Het is ook nodig vanwege de afstemming met de gesprekkencyclus van MBO15 die in januari 2014 start.

Dit betekent dat in het mbo in september/oktober de test wordt uitgevoerd bij zes instellingen en dat op 11 oktober een startbijeenkomst plaats vindt met alle boegbeelden en adviseurs onder leiding van de projectleider mbo. Op de bijeenkomst bij OCW (indien mogelijke 29 oktober) zal ook ruimte worden gecreëerd om ervaringen uit te wisselen tussen de adviseurs en boegbeelden mbo.

3.9. Selectie scholen

In het mbo wordt een eerste gesprek gevoerd met alle 66 scholen. Daarna zal er mogelijk gedifferentieerd worden. Stel dat er vakscholen zijn die over de hele linie goed presteren dan hebben zij mogelijk geen verdere gesprekken nodig. Aan de andere kant zijn er wellicht scholen die meer gesprekken nodig hebben dan de drie gesprekken die voorzien zijn.

In het vo wordt in ieder geval gesproken met scholen met de hoogste percentages leerlingen met een onvoldoende voor de rekentoets en scholen die onderpresteren in vergelijking met andere scholen (het landelijk gemiddelde) in vergelijkbare leerwegen. Om deze scholen te selecteren is een analyse gemaakt van de meest recente cijfers op de landelijke rekentoets per BRIN-nummer en per leerweg in dit BRIN-nummer. Daarnaast zal ook met een aantal vo scholen worden gesproken die juist heel goed presteren om van te kunnen leren. Vooralnog heeft dit geleid tot een aantal van 270 scholen die we voor een gesprek(scyclus) benaderen..

3.10. Contact met scholen

Zodra de voortgangsrapportage taal en rekenen naar de Tweede Kamer is verstuurd, verstuurt de minister een brief naar de besturen van alle vo- en mbo-scholen waarin de voortgangsrapportage wordt bijgesloten. In deze brief worden het intensiveringstraject rekenen en de gesprekken aangekondigd.

Kort nadat deze brief uit is, nemen de steunpunten contact op met de scholen om aard en doel van de gesprekken nader toe te lichten en concrete afspraken te maken.

Het voorbereiden, plannen en uitvoeren van de gesprekken betreft een grote logistieke operatie.

Deze operatie vindt plaats onder leiding van de projectleiders voor vo en mbo. Een managementassistent biedt daarbij ondersteuning.

3.11. Rapportages

Na afloop van het eerste gesprek wordt een vertrouwelijk gespreksverslag opgesteld dat een rekenportret van de school bevat en een reflectie daarop van de gesprekvoerders. Deze kunnen aanbevelingen bevatten waarmee de school het rekenonderwijs kan intensiveren en de resultaten op de rekentoets of rekenexamens kan verbeteren.

De gesprekvoerders zullen werken volgens een vast format. Op die manier kunnen de bevindingen (anoniem) worden benut ten behoeve van een algemene voortgangsrapportage. Ook zullen de gesprekvoerders attent zijn op het vasthouden van good practices en ontmoetingen met interessante mensen die de ontwikkeling van het rekenbeleid verder kunnen stimuleren.

Op de volgende wijze wordt gerapporteerd over de gesprekken:

- Scholen ontvangen na ieder gesprek een verslag met een reflectie of advies.
- Bewindslieden ontvangen na de eerste ronde een tussenrapportage.

- Na afloop van alle gesprekken ontvangen de bewindslieden een totaalrapportage (waarin zo mogelijk ook bevindingen van School aan Zet, MBO15 en de Inspectie worden betrokken). In deze rapportage wordt een analyse gegeven van succes- en faalfactoren, knelpunten en behoeften van de scholen in relatie tot het rekenonderwijs. Ook de deelnemende scholen ontvangen deze rapportage.

4. Tijdpad

Het project beslaat twee schooljaren: 2013/2014 en 2014/2015. Het tijdpad ziet er globaal genomen als volgt uit:

Zomer 2013	Definitief projectplan Inhuren projectleiders
September 2013	Werving gesprekvoerders vo en mbo (boegbeelden en adviseurs) Analyse gegevens rekentoets en piloot rekenexamens en selectie te bezoeken scholen (vo) Schrijven/samenstellen conceptversie toolkit gesprekvoerders (gespreksleidraad, verslagformat, factsheets, overzicht leermiddelen, idem ondersteuningsmogelijkheden, e.d.)
Sept/okt 2013	Afspraken met scholen voor eerste testgesprekken en uitvoering daarvan
Oktober 2013	Afspraken maken met de te bezoeken scholen Trainen van alle gespreksvoerders Evaluatie pilotgesprekken Bijstellen/aanvullen toolkit
Okt 2013 – feb 2014	Eerste gesprekken, schrijven adviezen/reflecties
Feb – juni 2014	Advies-/reflectiegesprekken met de scholen
Jul – aug 2014	Tussenrapportage o.b.v. de gevoerde gesprekken
Sep 2014 – okt 2014	Analyse resultaten toetsen en examens 2013/2014
Nov 2014 – maart 2015	Follow-upgesprekken
Juni 2015	Totaalrapportage

5. Betrokken partijen, organisatie en uitvoering

De volgende partijen zijn in de hieronder genoemde rol betrokken bij het intensiveringstraject:

- OCW, directie BVE en directie VO: opdrachtgever
- Steunpunten taal en rekenen vo en mbo: gedelegeerd opdrachtgever, aansturing
- Procesmanagement MBO15: afstemming, nauwe samenwerking
- School aan Zet: afstemming en waar mogelijk samenwerking
- Inspectie: afstemming
- VO-raad, MBO Raad, AOC Raad: afstemming en waar mogelijk samenwerking
- Diverse partijen: projectleiding, –begeleiding en -uitvoering

Projectleiding en -begeleiding

Voor het geheel worden twee externe projectleiders ingezet: één voor de algehele leiding en de coördinatie van de vo-gesprekken. Voor de coördinatie van de mbo-gesprekken is er een projectleider met specifieke kennis van en ervaring in het mbo. Omdat in de ontwerp- en opbouwfase van het project vooral voor het vo-deel veel werk verzet moet worden, is in die fase een derde externe nodig die zich met name richt op de inhoudelijke aspecten van de opbouw van de projectorganisatie voor het vo.

Uiteraard werken beide projectleiders nauw samen met elkaar en met de steunpunten taal en rekenen. Afstemming vindt plaats met de hierboven genoemde organisaties. De logistiek vergt veel aandacht. Hiervoor wordt een project-assistent aangetrokken die het logistieke en administratieve systeem opzet, de logistiek van de planning, voorbereiding en nazorg van zowel de mbo- als de vo-gesprekken regelt en mede de inhoudelijke voorbereiding van de gesprekken doet.

Inzet gespreksvoerders

Per gesprek worden twee personen ingezet, namelijk een 'boegbeeld' dat het bestuurlijk gesprek op niveau kan voeren en een meer inhoudelijk adviseur/deskundige. De adviseur doet de voorbereiding en maakt het verslag/de reflectie/het advies.

Voor het vo wordt het 'boegbeeld' gerekruteerd uit de groep van (ex-)schoolleiders van goede naam en faam. Zij worden gevraagd circa één dag per week beschikbaar te zijn om gesprekken te voeren. Voor het mbo wordt het 'boegbeeld' gerekruteerd uit de groep van 'kritische vrienden' die MBO15 inzet voor de gesprekken over Focus op vakmanschap.

Voor de meer inhoudelijke adviseurs worden beleidsmedewerkers, medewerkers van onderwijsadviesbureaus en ondersteuningsinstellingen, zelfstandige adviseurs en (incidenteel ook) adviseurs steunpunten ingezet.

6. Tot slot

Tot slot is het goed om te beseffen dat het intensiveringstraject zich in eerste instantie richt op de gesprekkencyclus, maar daar niet toe beperkt blijft.

De gesprekken en analyses zullen vermoedelijk zowel in vo als in mbo good practices bloot leggen. Het ligt voor de hand deze goede voorbeelden te bundelen en te gebruiken om andere scholen te stimuleren.

Tijdens de gesprekken wordt ook aandacht besteed aan de vragen van scholen. Waar lopen zij tegenaan? Wat hebben zij nodig om verder te komen en hun rekenresultaten te verbeteren?

Afhankelijk van deze vraagarticulatie zullen de steunpunten gedurende het traject vermoedelijk extra activiteiten gaan verrichten en/of nieuwe serviceproducten ontwikkelen.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 18 juli 2013 14:22
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: vervangende opdrachten aan CINOP
Bijlagen: Beschikking projecten subsidie Cito 2012, DEF.pdf

Dag [REDACTED]

Het project in deze subsidiebeschikking Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent is niet uitgeput. Het steunpunt wil een vervangende opdracht aan CINOP uitzetten.

Is het mogelijk de bestaande beschikking aan te vullen specifiek voor dit project. Het is nog lopende het subsidietijdvak, dus dit zou moeten kunnen.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 12 juli 2013 17:10
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: vervangende opdrachten aan CINOP

Ha [REDACTED]
Het steunpunt wil een deel van het geld van het project leesbevordering PW anders besteden. Ik ben akkoord.

Hoe moeten we dit qua beschikking regelen?
Maandag op ons overleg bespreken?

Groetjes,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
Verzonden: donderdag 11 juli 2013 16:21
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: vervangende opdrachten aan CINOP

Onderwerp: vervangende opdrachten aan CINOP voor het niet uitgeputte deel van de 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [REDACTED] beste [REDACTED]

Op 21 mei heb ik u schriftelijk op de hoogte gesteld van het feit, dat een deel van het budget voor het project 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' niet besteed zal worden. Het gaat om een bedrag van € 120.000,00.

In dezelfde brief heb ik u voorgesteld om CINOP voor dit bedrag vervangende opdrachten te geven. We hebben hierover ook mondeling overleg gehad en ik wil u nu informeren over de inhoud van deze vervangende opdrachten en de beoogde resultaten ervan.

Het gaat om twee opdrachten, namelijk:

1. Herijking en aanvulling van de voorbeeldexamens Nederlands en de bijbehorende beoordelingsformats. Voor onderbouwing en borging zal CINOP de expertise van Cito inzetten bij deze opdracht. Concretisering van de opdracht aan CINOP voor de uitvoering van dit vervolgproject:

- Ontwikkel tien nieuwe voorbeeldexamens, waaronder:
 - Een voorbeeldexamen waarin meerdere taalvaardigheden in één zitting worden afgenomen;
 - Een voorbeeldexamen waarin generieke en beroepsspecifieke eisen worden gecombineerd en beide beoordeeld;
- Onderzoek bij scholen of het beoordelingsformat (driepuntschaal) voldoet en of de resultaten overeenkomen met de verwachtingen van de docenten. Voeg minstens één ander beoordelingsformat toe.
- Loop de Handreiking bij de toetsformats en voorbeeldexamens (november 2011) nog eens kritisch door en voer wijzigingen door waar dit nodig/wenselijk is.
- Geef advies over de minimale/maximale gewenste tijdsduur bij examinering van mondelinge taalvaardigheid (spreken/gesprekken) die nodig is om tot een valide beoordeling te komen.
- Zoek praktijkvoorbeelden bij scholen waar het instellingsexamen Nederlands op praktische en efficiënte manier is vormgegeven en stel deze voorbeelden ter beschikking (brochure, filmpjes o.i.d.).

2. Leesbevordering en leesplezier in het mbo.

Zoek inspirerende praktijkvoorbeelden bij mbo-opleidingen waarbij lezen en het leesplezier wordt gestimuleerd. Stel deze voorbeelden beschikbaar (brochure met voorbeelden, toelichting enz.).

Over beide projecten is met CINOP overleg gevoerd en CINOP zal op korte termijn voor beide opdrachten offerte uitbrengen bij het Steunpunt.

Met vriendelijke groet,

Adviseur

Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T : (0318)
M: 06
E: @steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [redacted]
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 21 mei 2013
Onze referentie 1312/mbo/[redacted]

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]

Onderwerp: uitputting geraamde budget vervolproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [redacted] beste [redacted]

In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP het vervolproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' uit.

Doel van het project is om door middel van een samenhangende aanpak het thema lezen en leesbevordering in de genoemde opleidingen verder vorm te geven.
Na overleg met het Steunpunt heeft CINOP een plan van aanpak opgesteld, waarin een tiental bouwstenen als deelprojecten zijn beschreven en begroot:

1. Docentengids
2. Doorontwikkelen docentengids
3. Startbijeenkomst lezen en leesbevordering voor opleidingsteams PW en OA
4. Workshops lezen en leesbevordering op maat voor opleidingsteams PW en OA
5. Leergang leesexpert
6. Toolkit voor bibliotheken
7. Slimme Nieuwslezer voor PW en OA
8. Blebsearch voor opleidingen PW en OA
9. Landelijke promotionele activiteiten
10. Monitor voor leesbevordering

Het Steunpunt mbo overlegt regelmatig met de projectleider van CINOP over de voortgang van het project.

Hoewel de inspanningen en geleverde resultaten van CINOP voldoen aan onze verwachtingen, hebben we in gezamenlijkheid geconstateerd dat het budget van een aantal bouwstenen niet zal worden uitgeput.

De oorzaak daarvoor ligt naar ons oordeel in het feit dat de opleidingsteams PW en OA met een dalend aantal studenten kampen. Dit wordt weer veroorzaakt door de teruglopende werkgelegenheid in de kinderopvang. Bovendien zal de opleiding OA als zelfstandige opleiding verdwijnen.

De financiële druk bij veel roc's is momenteel groot en hoewel men het belang van lezen en leesbevordering zeker inziet, heeft het vrijmaken van tijd en menskracht voor scholing op dit moment in de opleidingsteams blijkbaar niet veel prioriteit.
Ook de bouwsteen 'blebsearch' lijkt niet succesvol te zijn.

CINOP heeft voor het Steunpunt de financiële uitputting per bouwsteen in kaart gebracht en we hebben hier overleg over gehad.
Concreet constateren we, dat het budget voor met name de bouwstenen 3,4,5 en 8 niet of slechts ten dele zal worden uitgeput. Een overzicht met de geraamde saldi treft u hier onder aan.
We schatten het bedrag dat niet besteed zal worden op € 120.000,00.

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T ()
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

We stellen u voor om het bedrag dat niet besteed wordt aan het project 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen PW en OA' in te zetten voor andere opdrachten aan CINOP.

We denken daarbij concreet aan:

- Ontwikkelen van aanvullende voorbeeldtoetsen voor het Instellingsexamen Nederlands
 - Toetsen waarin verschillende vaardigheden worden gecombineerd, zoals spreken en gesprekken
 - Voorbeeldtoetsen voor de entree opleidingen
 -
- Leesbevordering voor mbo: er zijn in het land verschillende initiatieven om leesplezier en lezen in het mbo te bevorderen (dus los van lezen voor het beroep). Deze goede voorbeelden van actieve docenten en opleidingsteams zijn vaak eenvoudig uit te voeren en blijken in veel gevallen succesvol te zijn. Het Steunpunt kan, in samenwerking met de Stichting Lezen, deze goede voorbeelden verzamelen en beschikbaar maken voor andere mbo scholen.
- Het ontwikkelen van andere producten voor het mbo, in overleg met u vast te stellen.

Uw reactie wachten we af,

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt mbo,

()
Adviseur Steunpunt taal en rekenen mbo

bouwsteen	Begroot €	Besteed t/m mei 2013 €	Naar verwachting nog te besteden €	Saldo €
3. startbijeenkomst	64.040	10.104	10.000	43.936
4. workshops	60.680	15.905	10.000	34.775
5. leergang leesexpert	26.770	3.216	5.000	18.554
8. biebsearch	28.397	4.992		23.405
totaal	179.887	34.217	25.000	120.670

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 13 september 2013 12:38
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Brief van [REDACTED] inzake: vervolgspraken uitputting budget 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'
Bijlagen: 1314 mbo AvL.docx

Dag [REDACTED]
Hierbij.
Groetjes,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl]
Verzonden: vrijdag 13 september 2013 12:16
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Brief van [REDACTED] inzake: vervolgspraken uitputting budget 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Beste [REDACTED]

Bijgaand ontvang je deze brief zoals besproken met Alet.

Alvast een prettig weekend!

Hartelijke groet,

[REDACTED]
Managementassistent

STEUNPUNT
taal en rekenen mbo

Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: 0318- [REDACTED]

M: [REDACTED]

E: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl

W: <http://www.steunpuntmbo.nl>

Schrijft u zich in voor onze nieuwsbrief en blijf op de hoogte!!

De informatie in dit bericht en in eventuele bijlagen kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Als u dit bericht onterecht ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken en de afzender te informeren door het bericht te retourneren. Hoewel de informatie met zorg is samengesteld, kan het Steunpunt taal en rekenen mbo niet garanderen dat dit bericht correct, volledig en tijdig overkomt.

STEUNPUNT
taal en rekenen mbo

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. Mevrouw [redacted]
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 13 september 2013
Onze referentie 1314/mbo/[redacted]

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer 0318 [redacted]

Betreft: vervolgspraken uitputting budget 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen
Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [redacted] beste [redacted]

In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP het vervolgproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' uit.

Zoals u weet zal het budget van een aantal bouwstenen - te weten € 120.000,00 - niet worden uitgeput. Ik heb u hierover schriftelijk geïnformeerd op 23 mei jl.

Met deze brief wil ik u informeren over de vervolgspraken die het Steunpunt mbo met CINOP heeft gemaakt. Voor het niet uitgeputte deel van het budget zal CINOP twee nieuwe opdrachten uitvoeren met het volgende resultaat:

1. Extra voorbeeldexamens Nederlands;
 - a. Het uitvoeren van een kwalitatief onderzoek onder 3-5 roc's (gesprekken met docenten en managers/coördinatoren) naar het gebruik van de huidige voorbeeldexamens. Welke wensen zijn er ten aanzien van uitbreiding van de voorbeelden? Hoe bevalt het beoordelingsmodel? Wat zou er nog meer moeten zijn ter ondersteuning? Zijn er nog andere wensen?

Resultaat: rapport met bevindingen

- b. Het ontwikkelen van vijf nieuwe voorbeeldexamens:
 - i. Voorbeelden van efficiënte aanpak (meerdere vaardigheden in één examenmoment, meerdere studenten examineren in hetzelfde examenmoment bv)
 - ii. Voorbeelden voor de lagere niveaus in het mbo – AKA/Entree
- Bovenstaande afhankelijk van het resultaat uit het onderzoek bij 1.
Hierbij worden docenten ingezet om in de eerste fase met een idee of een voorstel te komen. De daadwerkelijke toetsconstructie wordt uitgevoerd door experts.

Resultaat: vijf nieuwe voorbeeldexamens Nederlands. Onder een examen verstaan we een volledig instellingsexamen voor Spreken, Gesprekken voeren én Schrijven voor een specifieke doelgroep.

- c. Het in beeld brengen van voorbeelden van efficiënte manieren van de organisatie en logistiek van de instellingsexamens Nederlands. Vijf verschillende scenario's worden in beeld gebracht d.m.v. korte gefilmde interviews met een sleutelfiguur, conform het 'COE dossier – COE in de praktijk'.

Resultaat: vijf gefilmde interviews waarin de praktijk binnen de instellingen wordt toegelicht, aangevuld met overige achtergrondinformatie (ondersteunende documenten die door de scholen worden aangeleverd).

2. Lezen in mbo – projectleider [REDACTED]

- a. Beschrijving van acht goede voorbeelden met beeldmateriaal
- b. Brochure in combinatie met website
- c. Aansprekende presentatie en lancering van het eindproduct

Voor de realisatie van bovenstaande is onderstaande aanpassing binnen de begroting gemaakt.

Beschrijving activiteiten	Begroting	Totaal begroting
Restant bedrag 'bouwstenen'	€ 120.000,00	
A. Extra voorbeeldexamens Nederlands		€ 75.000,00
B. Lezen in mbo		45.000,00
Totaal		€ 120.000,00

Met CINOP wordt geen nieuwe overeenkomst gesloten, de werkzaamheden worden verricht binnen de eerdere overeenkomst en de formele looptijd is gelijk aan die zoals bij het project bouwstenen is overeengekomen, tot einde 2014.

Uw reactie wachten we af,

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt mbo,

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 12 september 2013 14:21
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: vervolgspraken project bouwstenen voor leesbevordering
Bijlagen: 090913 Gespreksverslag Steunpunt mbo en Cito in het kader van extra vb examens beoordeling.docx; 130912 brief aan OCW voortgang bouwstenen september 2013.docx

Dag [REDACTED]
Hierbij aanvullende info.
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
Verzonden: donderdag 12 september 2013 14:09
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: vervolgspraken project bouwstenen voor leesbevordering

Beste [REDACTED]

Zoals afgesproken informeer ik je over de vervolgspraken die met CINOP gemaakt zijn over werkzaamheden binnen het budget van het project 'bouwstenen voor leesbevordering in de opleidingen PW en OA'.

Er wordt met CINOP geen nieuwe overeenkomst gesloten, de werkzaamheden worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget en we houden ook het formele tijdsbestek aan, einde 2013.

In de bijlage vind je een brief waarin de afspraken met CINOP zijn vastgelegd.

Daarnaast is er overleg geweest met Cito met de vraag hoe de expertise van Cito kan worden ingezet bij de extra voorbeeldexamens Nederlands en bij de validering van de beoordeling.

Cito is gevraagd offerte uit te brengen voor activiteiten die docenten kunnen helpen bij de beoordeling van de instellingsexamen. In de bijlage vind je een verslag van dit gesprek.

Met Cito zal een aparte overeenkomst gesloten worden, deze past binnen de beschikking voor het project 'bouwstenen voor leesbevordering'.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Adviseur

Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T : (0318) [REDACTED]

M: [REDACTED]
E: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ede, 12 september 2013

Betreft: vervolgspraken uitputting budget 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent'

Geachte mevrouw [redacted] beste [redacted]

In opdracht van het Steunpunt mbo voert CINOP het vervolgproject 'bouwstenen voor leesbevordering in opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent' uit.

Zoals u weet zal het budget van een aantal bouwstenen - te weten € 120.000,00 - niet worden uitgeput. Ik heb u hierover schriftelijk geïnformeerd op 23 mei jl.

Met deze brief wil ik u informeren over de vervolgspraken die het Steunpunt mbo met CINOP heeft gemaakt. Voor het niet uitgeputte deel van het budget zal CINOP twee nieuwe opdrachten uitvoeren met het volgende resultaat:

1. Extra voorbeeldexamens Nederlands;

- a. Het uitvoeren van een kwalitatief onderzoek onder 3-5 roc's (gesprekken met docenten en managers/coördinatoren) naar het gebruik van de huidige voorbeeldexamens. Welke wensen zijn er ten aanzien van uitbreiding van de voorbeelden? Hoe bevalt het beoordelingsmodel? Wat zou er nog meer moeten zijn ter ondersteuning? Zijn er nog andere wensen?

Resultaat: rapport met bevindingen

b. Het ontwikkelen van vijf nieuwe voorbeeldexamens:

- i. Voorbeelden van efficiënte aanpak (meerdere vaardigheden in één examenmoment, meerdere studenten examineren in hetzelfde examenmoment bv)
- ii. Voorbeelden voor de lagere niveaus in het mbo – AKA/Entree

Bovenstaande afhankelijk van het resultaat uit het onderzoek bij 1.

Hierbij worden docenten ingezet om in de eerste fase met een idee of een voorstel te komen. De daadwerkelijke toetsconstructie wordt uitgevoerd door experts.

Resultaat: vijf nieuwe voorbeeldexamens Nederlands. Onder een examen verstaan we een volledig instellingsexamen voor Spreken, Gesprekken voeren én Schrijven voor een specifieke doelgroep.

- c. Het in beeld brengen van voorbeelden van efficiënte manieren van de organisatie en logistiek van de instellingsexamens Nederlands. Vijf verschillende scenario's worden in beeld gebracht d.m.v. korte gefilmde interviews met een sleutelfiguur, conform het 'COE dossier – COE in de praktijk'.

Resultaat: vijf gefilmde interviews waarin de praktijk binnen de instellingen wordt toegelicht, aangevuld met overige achtergrondinformatie (ondersteunende documenten die door de scholen worden aangeleverd).

2. Lezen in mbo – projectleider [redacted]

- a. Beschrijving van acht goede voorbeelden met beeldmateriaal
- b. Brochure in combinatie met website
- c. Aansprekende presentatie en lancering van het eindproduct

Voor de realisatie van bovenstaande is onderstaande aanpassing binnen de begroting gemaakt.

Beschrijving activiteiten	Begroting	Totaal begroting
Restant bedrag 'bouwstenen'	€ 120.000,00	
A. Extra voorbeeldexamens Nederlands		€ 75.000,00
B. Lezen in mbo		45.000,00
Totaal		€ 120.000,00

Met CINOP wordt geen nieuwe overeenkomst gesloten, de werkzaamheden worden verricht binnen de eerdere overeenkomst en de formele looptijd is gelijk aan die zoals bij het project bouwstenen is overeengekomen, tot einde 2014.

Uw reactie wachten we af,

Met vriendelijke groet,

Namens het Steunpunt mbo,

Vraag aan Cito om offerte uit te brengen voor onderstaande

Aanleiding:

Scholen werken nu ruim een jaar met de formats, de voorbeelden, het beoordelingsmodel en de handreiking voor de examinering van de productieve taalvaardigheden Nederlands. Het materiaal wordt veel gebruikt en breed gewaardeerd. Het Steunpunt begrijpt uit reacties en signalen van docenten dat men het instellingsexamen serieus aanpakt en dat er vragen leven naar meer voorbeelden, onder meer naar voorbeelden voor de lagere mbo niveaus en naar voorbeelden waarin meerdere vaardigheden in één afname worden geëxamineerd.

Er komen ook signalen van docenten die worstelen met de beoordeling van de productieve vaardigheden. Het ontbreekt docenten vaak aan tijd om taalproducten samen met collega's te beoordelen, men voelt zich soms onzeker over het eigen oordeel, het cijfer komt niet altijd overeen met de inschatting die de docent van de kandidaat heeft. Het is de vraag of het wenselijk en haalbaar is om meerdere beoordelingsmodellen te hanteren?

De Handreiking die bij de formats hoort is weliswaar toegankelijk, maar de inhoud ervan hebben docenten vaak niet op het netvlies op het moment van beoordelen.

Vraag aan CINOP:

Het Steunpunt heeft aan CINOP gevraagd om binnen het bestaande budget (bouwstenen voor leesbevordering PW en OA) het gebruik door docenten van de beschikbare voorbeeldexamens te onderzoeken en ook om een vijftal nieuwe voorbeeldexamens te ontwikkelen, waaronder voorbeelden voor de lagere niveaus en van het combineren van meer dan één taalvaardigheid in een afnamesessie.

Vraag aan Cito:

Het Steunpunt vraagt Cito een offerte uit te brengen voor werkzaamheden met het volgende resultaat:

- Verslag van een verkenning;
 - Hoe ervaren taaldocenten het werken met de huidige beoordelingsformats, zoals deze door Cito en CINOP zijn ontwikkeld en beschikbaar via de website van het Steunpunt?
 - Kunnen docenten goed uit de voeten met de beschikbare driepuntschaal?
 - Is er behoefte aan een ander/aanvullend beoordelingsformat?
 - Aan welke ondersteuning hebben docenten behoefte op het gebied van beoordelen van productieve taalvaardigheden?
- Ontwikkeling van ondersteunende producten n.a.v. bovenstaande verkenning, waarbij uitgangspunt voor deze producten is:
 - geven docenten/beoordelaars antwoord op de vraag: "hoe kan beter en objectiever beoordelen?"
 - laagdrempelig, eenvoudig en handzaam
 - genoemde mogelijkheden:
 - Enkele filmpjes, waarin goede en slechte voorbeelden van een examen spreken en/of gesprekken
 - Interview met een docent over de 'keten': voorbereiding, afname en beoordeling
 - Interactieve beoordeling, docent kan op onderdelen scores aanvinken en later zien, hoe de 'expert' hetzelfde taalproduct heeft beoordeeld

- Een beoordeling waarbij een expert 'modelt' ofwel hardop zijn keuzes en dilemma's toelicht
- Interview over de 'keten' : voorbereiding, afname en beoordeling
- kaart met stappenplan beoordelen

Afspraken

- Het beschikbare budget voor de werkzaamheden zoals besproken is € 40.000,00
- Cito zal onder meer tijdens de Taalcoach Academie van 20 september aanstaande vormgeven aan de verkenning zoals hierboven beschreven
- Cito doet naar aanleiding van de verkenning een voorstel aan het Steunpunt voor de te ontwikkelen producten
- Cito en Steunpunt hebben overleg over de ontwikkelen producten
- Oplevering van de resultaten begin 2014 (februari)
- Bij digitale en interactieve producten (interactieve beoordeling zoals bij ERK bijvoorbeeld) wordt de mogelijkheid onderzocht of deze ook via de website van Cito beschikbaar gesteld kunnen worden
- Cito en CINOP zullen op gezette tijden hun bevindingen uitwisselen om tot een zo goed mogelijk en afgestemd resultaat te komen.

Ede, september 2013

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: dinsdag 8 april 2014 16:29
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Verantwoordingsdocumenten mbo
Bijlagen: 1404 Aanvraag subsidievaststelling 2013 mbo DEF.docx; Activiteitenverslag mbo 2013.doc; 1408 mbo HvN Aanbiedingsbrief activiteitenverslag 2013 mbo aan DMBO DEF.docx; jaarrekening_definitiefconcept_20maart2014_a3.pdf

Dag [REDACTED] en [REDACTED],

Vandaag zijn de verantwoordingssetjes op weg gegaan naar DUO en tkn ook naar OCW/DMBO. Uiteindelijk zal alles wel op jullie bureaus terecht komen. Hierbij de aanbiedingsbrieven en het activiteitenverslag mbo alvast digitaal. Ik heb bij de per post verstuurd stukken geen Financieel Jaarverslag van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs gedaan. Die is door [REDACTED] uiteraard wel naar DUO verzonden en ik neem dus aan dat hij via die route ook bij jullie komt. Maar ik heb hier nog een exemplaar liggen, dus die zou ik nog kunnen opsturen. Laat maar weten of jullie hem willen ontvangen. Ik doe hier alvast wel het overzicht bij dat ik digitaal heb.

Met groet,

[REDACTED]

	Algemeen		Doelmatigheid		Kwaliteitsmanagement		Ondersteuningsteam		MBO Academie		Sub totaal	
	Werkelijk 028	Begroot	Werkelijk 029	Begroot	Werkelijk 026	Begroot	Werkelijk 027	Begroot	Werkelijk 011	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN												
SUBSIDIE												
Toezegging 2013	€ 3.524.000	€ 3.524.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.179.000	€ 4.179.000
Bij: nog te besteden 2012 met verplichtingen	€ 210.000	€ -	€ 238.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 448.000	€ -
Bij: nog te besteden algemeen	€ 96.673	€ -	€ 192.749	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 410.463	€ -
Terug betaling	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overtoekening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subsidie met aangegane verplichtingen (1)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nog te besteden subsidie 2013	€ 3.830.673	€ 3.524.000	€ 430.749	€ -	€ 466.041	€ 345.000	€ 310.000	€ 310.000	€ -	€ -	€ 5.037.463	€ 4.179.000
Totaal subsidie												
OVERIGE INKOMSTEN	€ 30.107	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 878.881	€ -	€ 908.988	€ -
TOTAAL BATEN	€ 3.860.780	€ 3.524.000	€ 430.749	€ -	€ 466.041	€ 345.000	€ 310.000	€ 310.000	€ 878.881	€ -	€ 5.946.451	€ 4.179.000
LASTEN												
Personele lasten												
Salariissen	€ 119.798	€ 43.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 24.153	€ -	€ 143.951	€ 43.000
Pensioen premie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ 14.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzendkrachten	€ 119.798	€ 57.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 24.153	€ -	€ 143.951	€ 57.000
Opleiding en bijscholing	€ 3.391	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.391	€ -
Overige lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten gezondheidsdienst	€ 125	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 125	€ -
Werk derden	€ 972.771	€ 521.000	€ 15.977	€ -	€ 484	€ 300.000	€ 81.610	€ 275.000	€ 118.717	€ -	€ 1.189.559	€ 1.096.000
Doorbelaast naar projecten	€ 363.880	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 363.880	€ -
Ontvangen ziekengeld	€ 732.205	€ 578.000	€ 15.977	€ -	€ 484	€ 300.000	€ 81.610	€ 275.000	€ 142.870	€ -	€ 973.146	€ 1.153.000
Aantal fie's per 31 mei	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	1
Huisvestingslasten												
Huur incl. servicekosten	€ 46.179	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.393	€ -	€ 61.572	€ 30.000
De voorzet. vast onder overige inkomsten € 18.145	€ 46.179	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.393	€ -	€ 61.572	€ 30.000
Exploitantlasten												
Reis- en verblijfskosten	€ 18.371	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 178	€ -	€ 18.549	€ 20.000
Druk en reprokosten	€ 16.735	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 16.735	€ 9.000
Kantoor benodigdheden	€ 1.707	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 16.064	€ -	€ 17.771	€ 3.000
Telefoonkosten	€ 8.391	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 522	€ -	€ 8.913	€ 5.000
Portokosten	€ 5.054	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.117	€ -	€ 9.171	€ 4.000
Communicatieplan actieplan MBO	€ 52.040	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 21.825	€ -	€ 73.865	€ 50.000
Repressantiekosten	€ 74	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.711	€ -	€ 1.785	€ 1.000
Website	€ 2.734	€ 27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 48	€ -	€ 2.782	€ 27.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 371	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.004	€ -	€ 1.375	€ 2.000
Besluitkosten	€ 9.827	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.064	€ -	€ 10.891	€ 2.000
Huur aanschaf en onderhoud inventaris	€ 8.006	€ 6.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.006	€ 6.000
Accountantskosten	€ 5.109	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.109	€ -
Verzekeringen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoerskosten	€ 2.251.500	€ 225.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.577.374	€ 295.000
Activiteiten	€ 1.867.423	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 263.584	€ -	€ 1.867.423	€ -
Doorbelaast aan projecten	€ 1.830.000	€ 1.950.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.830.000	€ 1.950.000
Project Support pak/focus op vakmanschap	€ 221.545	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 221.545	€ 100.000
Project professionalisering	€ 179.759	€ 474.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 179.759	€ 474.000
Project doelmatigheid	€ 46	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 603	€ -	€ 559	€ 3.000
Overige exploitantlasten	€ 789	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 32.694	€ -	€ 33.483	€ -
Huur lokalen	€ 20.202	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 55.202	€ 25.000
Vergaderkosten	€ 36.477	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 169.536	€ -	€ 219.442	€ 20.000
Conferenties	€ 547	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 362	€ -	€ 909	€ 3.000
Bankkosten	€ 2.803.767	€ 2.926.000	€ 414.772	€ -	€ 465.557	€ 470.000	€ 228.390	€ 37.000	€ 513.312	€ -	€ 4.425.798	€ 3.010.000
Financiële baten en lasten												
Baten	€ 23.894	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ -	€ 23.894	€ 14.000
Resultaat	€ 302.523	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 207.306	€ -	€ 509.829	€ -

	Steunpunt taal en rekenen Algemeen		Steunpunt taal en rekenen MBO		Steunpunt taal en rekenen VO		MBO en VO Intensiveringstraject		Activiteiten VE		Sub totaal		Totaal generaal	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN														
SUBSIDIE														
Toezegging 2013	€ 600.000	€ 600.000	€ -	€ -	€ 695.000	€ 695.000	€ 3.045.895	€ 3.045.895	€ 1.217.913	€ 1.217.913	€ 5.568.808	€ 5.568.808	€ 9.737.808	€ 9.737.808
Bij. nog te besteden 2012 met verplichting	€ -	€ -	€ 394.754	€ 394.754	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 549.422	€ 549.422	€ 987.422	€ 987.422
Bij. nog te besteden algemeen	€ 331.708	€ -	€ 1.091.280	€ 1.091.280	€ 530.191	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.469.726	€ 2.469.726	€ 2.880.189	€ 2.880.189
Terug betaling	€ 331.708	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 398.255	€ 398.255	€ 398.255	€ 398.255
Overboeking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Subsidie met aangevane verplichtingen (1)	€ 82.053	€ -	€ 394.262	€ -	€ 718.324	€ -	€ 2.760.316	€ -	€ 765.786	€ -	€ 4.720.741	€ 4.720.741	€ 4.720.741	€ 4.720.741
Nog te besteden subsidie 2013	€ 517.947	€ 600.000	€ 1.091.772	€ 1.486.034	€ 506.867	€ 695.000	€ 285.579	€ 3.045.895	€ 1.056.795	€ 1.217.913	€ 3.458.960	€ 7.044.842	€ 8.496.423	€ 11.223.842
OVERIGE INKOMSTEN	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 45.452	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 45.452	€ -	€ 954.440	€ -
TOTAAL BATEN	€ 517.947	€ 600.000	€ 1.091.772	€ 1.486.034	€ 552.319	€ 695.000	€ 285.579	€ 3.045.895	€ 1.056.795	€ 1.217.913	€ 3.504.412	€ 7.044.842	€ 9.450.863	€ 11.223.842
LASTEN														
Personeel lasten	€ 32.194	€ 23.000	€ -	€ -	€ 104.471	€ 80.000	€ -	€ -	€ 98.931	€ 70.000	€ 235.596	€ 173.000	€ 379.547	€ 216.000
Salarissen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Pensioen premie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitzendkrachten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleiding en bijscholing	€ 32.194	€ 23.000	€ -	€ -	€ 104.471	€ 80.000	€ -	€ -	€ 98.931	€ 70.000	€ 235.596	€ 173.000	€ 379.547	€ 230.000
Overige lasten	€ 1.664	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 628	€ -	€ 2.292	€ -	€ 5.683	€ -
Kosten gezondheidsdienst	€ 28	€ -	€ -	€ -	€ 954	€ -	€ -	€ -	€ 24	€ -	€ 1.006	€ -	€ 1.006	€ -
Werk derden	€ 374	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 374	€ -	€ 499	€ -
Doorbelaast naar projecten	€ 350.816	€ 318.000	€ 5.132	€ 70.000	€ 131.217	€ 135.000	€ 125.151	€ 485.872	€ 152.105	€ 249.000	€ 764.421	€ 1.257.872	€ 1.953.980	€ 2.353.872
Ontvangen ziekengeld	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 363.880	€ -
Aantal (te) per 31 mei	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	3	3	5	4
Huistevingslasten	€ 14.855	€ 48.000	€ -	€ -	€ 11.142	€ 10.000	€ -	€ -	€ 11.142	€ 12.000	€ 37.139	€ 70.000	€ 98.711	€ 100.000
Huur incl. servicekosten	€ 14.855	€ 48.000	€ -	€ -	€ 11.142	€ 10.000	€ -	€ -	€ 11.142	€ 12.000	€ 37.139	€ 70.000	€ 98.711	€ 100.000
Exploitatieleasten														
Reis- en verblijfskosten	€ 6.028	€ -	€ -	€ -	€ 297	€ 4.500	€ 68	€ -	€ 901	€ -	€ 7.294	€ 4.500	€ 25.843	€ 24.500
Druk en reproducties	€ 5.868	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.868	€ 7.000	€ 22.603	€ 16.000
Kantoor benodigdheden	€ 3.115	€ -	€ -	€ -	€ 1.365	€ 2.000	€ -	€ -	€ 2.601	€ -	€ 7.081	€ 2.000	€ 24.852	€ 5.000
Telefoonkosten	€ 2.653	€ -	€ -	€ -	€ 688	€ 2.000	€ -	€ -	€ 1.355	€ -	€ 4.674	€ 2.000	€ 13.587	€ 7.000
Portokosten	€ 1.050	€ -	€ -	€ -	€ 23	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.096	€ -	€ 10.267	€ 4.000
PR kosten	€ 14.520	€ -	€ -	€ -	€ 1.475	€ 67.000	€ -	€ -	€ 2.446	€ -	€ 18.441	€ 67.000	€ 92.306	€ 117.000
Representatiekosten	€ 41	€ -	€ -	€ -	€ 240	€ -	€ -	€ -	€ 234	€ -	€ 281	€ -	€ 2.066	€ 1.000
Website	€ 22.105	€ 50.000	€ 35.734	€ 35.000	€ 7.997	€ 47.500	€ -	€ -	€ 178	€ 8.000	€ 66.070	€ 140.500	€ 68.852	€ 167.500
Contributie en lidmaatschappen	€ 325	€ -	€ -	€ -	€ 60	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 563	€ -	€ 1.938	€ 3.000
Bestuurskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Huur, aanschaf en onderhoud inventaris	€ 5.294	€ -	€ -	€ -	€ 2.366	€ -	€ -	€ -	€ 2.367	€ 5.000	€ 10.027	€ 5.000	€ 20.918	€ 7.000
Accountantskosten	€ 2.998	€ 5.000	€ -	€ -	€ 2.300	€ 2.000	€ -	€ -	€ 2.300	€ -	€ 7.568	€ 7.000	€ 15.604	€ 15.000
Verzekeringen	€ 769	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 769	€ -	€ 5.678	€ -
Vervoerskosten	€ 61.148	€ 64.000	€ 1.047.686	€ 1.381.034	€ 127.091	€ 175.000	€ 154.496	€ 2.488.149	€ 740.404	€ 824.913	€ 2.130.825	€ 4.933.096	€ 5.708.189	€ 5.228.096
Activiteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Doorbelaast aan projecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Project Support park/focus op vakmanschap	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Project professionalisering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Project doelmatigheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige exploitatiekosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Huur lokalen	€ 1.787	€ 10.000	€ -	€ -	€ 200	€ 7.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 200	€ 17.000	€ 35.876	€ 26.000
Vergaderkosten	€ 414	€ -	€ -	€ -	€ 485	€ -	€ -	€ -	€ 121	€ -	€ 2.393	€ -	€ 56.236	€ 25.000
Conferenties	€ 6.321	€ 82.000	€ 3.220	€ -	€ 159.660	€ 156.000	€ 5.864	€ 71.874	€ 40.725	€ 49.000	€ 203.148	€ 358.874	€ 422.590	€ 378.874
Bankkosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 909	€ 3.000
Financiële baten en lasten	€ 121.794	€ 211.000	€ 1.086.640	€ 1.416.034	€ 304.535	€ 470.000	€ 160.428	€ 2.560.023	€ 793.985	€ 886.913	€ 2.467.362	€ 5.543.970	€ 6.893.160	€ 8.553.970
Balen	€ 3.778	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.778	€ -	€ 27.672	€ 14.000
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 509.829	€ -

*oude versie is verwijderd
en niet behandeld
kan worden geüpload.
wel behandeld
code 650560 old 10-9-2014*

24-10-2014

Postbus 7001
6710 CB Ede

Info@steunpuntaalenrekenenmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

t.a.v. de heer [redacted]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

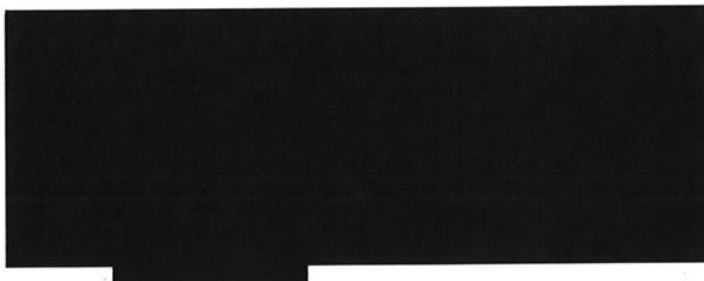
Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	631388
Datum Reg.	17-5-2014
Directie	MBO

Datum 6 mei 2104
Onze referentie 1411/mbc [redacted]
Onderwerp Activiteiten steunpunt mbo 2014

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
Bijlage(n) 4

Geachte heer [redacted]

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo het Activiteitenplan 2014 aan. Vanaf oktober 2013 heeft over de inhoud van het plan en de begroting regelmatig overleg met uw medewerkers plaatsgevonden. In verband met enkele misverstanden en de gewenste detaillering heeft het overleg langer dan gebruikelijk geduurd waardoor de officiële aanvraag nu pas kan worden gedaan. Ik verzoek u vriendelijk op basis van bijgaande begroting met dit plan akkoord te gaan.

Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Postbus 7001
6710 CB Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntaalenrekenenmbo.nl
W www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de heer [REDACTED]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 15 november 2013
Onze referentie 1319/mbc [REDACTED]
Onderwerp Activiteiten steunpunt mbo 2014

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Bijlage(n) 2

Geachte heer [REDACTED],

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo het Activiteitenplan 2014 aan. Ik verzoek u vriendelijk op basis van bijgaande begroting met dit plan akkoord te gaan.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen ve,

[REDACTED]
Directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

OCW

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie Middelbaar Beroepsonderwijs
Contactpersoon: [redacted]
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
tel +31 [redacted]
email [redacted]@minocw.nl

format voor aanvraag voor een subsidie

1 Aanvrager(s)

hoofdaanvrager/contactpersoon

organisatie : Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
naam, titel(s) : [redacted]
functie : Directeur
post adres : Postbus 7001
postcode, plaats : 6710 CB Ede
telefoon, fax : [redacted]
email : [redacted]
IBAN nummer : NL06RABO0309364957 t.n.v. Stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede,
o.v.v. Subsidie Steunpunt taal en rekenen mbo

Contactadres voor formele schriftelijke communicatie over deze aanvraag, per adres:

[redacted]
Steunpunt taal en rekenen mbo
Postbus 7001
6710 CB Ede
[redacted]
[redacted]@steunpuntmbo.nl

2 Titel van het subsidieverzoek

Intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs

3 Korte samenvatting van de subsidieactiviteiten

De subsidie is bestemd voor het uitvoeren van activiteiten ter ondersteuning van mbo-instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs, te weten:
het bevorderen van kennisdeling, het informeren en adviseren van instellingen over de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en over de kwalificatie-eisen moderne vreemde talen.

4 Subsidieperiode

2014

5 Samenstelling van de groep uitvoerders

Naam, titels	discipline	gemiddeld uren/week
[redacted]	coördinator	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	managementassistente	[redacted]
[redacted]	directeur	[redacted]
[redacted]	administratie	[redacted]

6 Herhaalde aanbod

nee

x ja 2009 t/m 2013 vorige classificatie(s):

7 Is dit aanbod of een (inhoudelijk) vergelijkbaar dan wel aansluitend aanbod of onderzoek ook aan een andere instelling gedaan?

- nee
- ja, bij:

8 Financiële bijdrage aan het project door derden (wat, hoeveel en door wie):

n.v.t.

9 Methode en werkwijze van data verzameling (Optioneel)

n.v.t.

10 Uitwerking van het activiteitenplan

10.1 Uitwerking van de activiteiten

Zie bijgaand activiteitenplan

10.2 Maatschappelijke betekenis van het plan/project

Betreft ondersteuning implementatie beleid OCW

10.3 Wetenschappelijk belang van het plan/project

Niet van toepassing

10.4 Samenwerking met andere instellingen

Zie Activiteitenplan

*Het activiteitenplan behelst een overzicht van de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd en de daarmee nagestreefde doelstellingen. Formuleer de activiteiten zo meetbaar (PxQ) mogelijk. Koppel de kwantitatieve outputgegevens aan de hoogte van de subsidie. Ook moet duidelijk zijn dat de subsidie **doelmatig** wordt besteed. Daarvoor is oa inzicht in de kosten voor overhead/bedrijfsvoering nodig. Verder moet er inzicht zijn in de financiële positie (eigen vermogen, reserves en liquiditeit kunnen indicaties geven over continuïteit of te ruime subsidiëring).*

11 Planning

Gedetailleerde beschrijving van het onderzoeksplan / de werkplanning (tijdlijn in kalenderweken, bezetting in halve full time eenheden) per medewerker / activiteit.

Gedurende het hele jaar	Activiteit	Product	Resultaat
1.	Onderhoud website	Website	90000 bezoekers
2.	Helpdesk telefonisch en via de mail	Helpdesk	2000 beantwoorde vragen
3.	Informeren mbo-veld	Flitsberichten en servicedocumenten	4000 abonnees
4.	Informeren mbo-veld	Flitsbijeenkomsten	Geïnformeerde medewerkers in mbo-instellingen
5.	Kennisdeling	Rekenconferentie, taalconferentie, conferentie	Geïnformeerde medewerkers in mbo

		goede voorbeelden rekenonderwijs, conferentie masterplan dyscalculie	instellingen
6.	Kennisdeling	Netwerkbijeenkomsten rekenen Netwerkbijeenkomsten examinering	idem
7.	Onderhoud overzicht aanbod	Up-to-date aanbodoverzicht	idem
8.	Moderatorschap	Portaal taal en rekenen	Uitwisseling lesmateriaal
9.	Jaarverslagen taal en rekenen	Rapportage analyse	Beleidsinformatie voor OCW

14 Begroting

Zie bijgaande begroting

Personele inzet en materiele kosten getotaliseerd.

Functionaris	uren	uurtarief *)	totaal
Directeur: ██████████ (inhuur)	████████	██████	€ 21.024
Coördinator: ██████████ (detachering)	(████████) ███████ uur	██████	€ 42.880
Adviseurs taal ██████████	(████████) ███████ uur	██████	€ 87.480
Adviseurs mvt ██████████ ██████████ (detachering)	(████████) ███████ uur	██████	€ 38.400
Adviseurs rekenen ██████████ ██████████ (inhuur)	(████████) ███████ uur	██████	€ 112.640
Managementassistent ██████████ (dienst)	(████████) ███████ uur	██████	€ 21.888
Administratie ██████████ ██████████ (inhuur)	██████ uur	██████	€ 13.056
Accountant			€ 3.000
Exploitatie (huisvesting, bureaunkosten, telefoon, ict, PR)			€ 39.000
Basisactiviteiten Zie tabel 11	Materiele kosten voor zaalhuur, materiaal, onderhoud websites e.d.		€ 85.000
	Inhuur derden voor rekennetwerken, moderatoren portaal, webredacteur.		€ 96.000
Getotaliseerd			€ 560.368

*) zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/10/01/handleiding-overheidstarieven-2013.html

De toegestane tarieven zijn excl. BTW en "kostendekkend per uur". Hier is uitgegaan van een winsttopslag na belasting van 4%. Dit percentage van 4% is ontleend aan het effectief rendement op staatsleningen, als de minst risicovolle vorm van belegging. Daarnaast is rekening gehouden met de doorwerking van de fiscale component, hier gesteld op 25% van de winst. De totale opslag bedraagt dan $[4\% / (100\% - 25\%)] = 5,33\%$.

Gebruikelijke tarieven zijn:

Managing Consultant

Projectleiding

Inhoudelijke expert/coach/adviseur

Senior Consultant

Projectcoördinator (inhoud/financiën/communicatie)

Consultant

Projectmedewerker (inhoud/communicatie/web)

Financiële ondersteuning

Project Assistent/secr. ondersteuning

Overige kosten, om welke reden dan ook niet vermeld, komen ten laste van de instelling zonder dat de uitvoering van het plan, project afbreuk gedaan wordt.

Toelichting bij begroting

De opbouw van de begroting geeft inzicht in de uiteindelijke verantwoording van de besteding van de subsidie. De begroting is een overzicht met per kalenderjaar de geraamde inkomsten en uitgaven die betrekking hebben op de subsidieactiviteiten. De begrotingsposten worden afzonderlijk van een toelichting voorzien. (Bron: AWB)

Voor subsidies lager dan €25.000 wordt **geen** inzicht in de kosten en PxQ gevraagd. Slechts de prestatie is belangrijk. Subsidies tussen €25.000 en €125.000 wordt zo veel mogelijk PxQ onderbouwd. Dit is wel afhankelijk in hoeverre de prestatie objectief meetbaar is. Voor subsidies hoger dan €125.000 is op basis van de werkelijke kosten en de berekening is zo veel mogelijk PxQ. De begroting is consistent en logisch van opbouw. (bron: Aanwijzing voor subsidieverstrekking)

15 Liquiditeitsoverzicht

Zie bijlage voor de liquiditeitsbegroting

	2014	2015	Afrekening
1 ^e kwartaal	€ 153.115		
2 ^e kwartaal	€ 142.423		Afrekening subsidie o.b.v. Activiteitenverslag, Jaarverslag met rechtmatigheidsoordeel accountantsverklaring.
3 ^e kwartaal	€ 122.115		
4 ^e kwartaal	€ 142.715		
Getotaliseerd	€ 560.368		

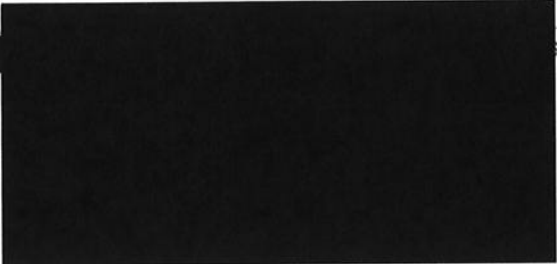
Toelichting liquiditeitsoverzicht

De subsidieaanvrager dient bij de begroting een liquiditeitsbehoefte opnemen. Een liquiditeitsbehoefte is een overzicht waarin per kwartaal is aangegeven wanneer de voorschotten moeten worden verstrekt. Bij het ontbreken van een dergelijk overzicht wordt de subsidie in kwartaal termijnen bevoorschot. In principe wordt de subsidie per kwartaal bevoorschot.

16 Rechtmatige besteding

De aanvraag zal worden beoordeeld aan de hand van de genoemde criteria in de betreffende subsidieregeling waarop de aanvraag is gebaseerd. Ga na welke criteria en voorwaarden worden genoemd. Onderstaande volgt een opsomming van relevante wet- en regelgeving (grondslagen).

- Algemene wet bestuursrecht titel 4.2 Subsidies
- Kader financieel beheer
- Aanwijzing voor subsidieverstrekking
- Wet Overige OCW Subsidies (WOOS)
- Regeling OCW Subsidies (ROS)
- Raamwerk voor uitvoering van Subsidies (RUS)
- Regeling verlening voorschotten
- Een specifieke subsidieregeling

aanvrager	datum: 28 april 2014
	
handtekening:	

Naam en adres penvoerend ministerie en tevens subsidieverlener, tevens adres waar de aanvraag bezorgd moet worden:

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie MBO
Contactpersoon:.....
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Email

STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2014
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord	5
1. Context: op weg naar 2015	7
2. Werkwijze en organisatie	10
3. Activiteiten	12
3.1 Basisactiviteiten	15
3.2 In 2014 doorlopende aanvullende activiteiten	17

Voorwoord

Dit Activiteitenplan is een bijlage bij de subsidieaanvraag ten behoeve van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs voor 2014. Het beschrijft de activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2014. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen vier jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, website, servicedocumenten, projecten, bijeenkomsten en netwerken.

Daarnaast biedt dit Activiteitenplan het Steunpunt ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker wordt, leert de ervaring dat gedurende het jaar scholen met nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit Activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit Activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, 15 november 2013

1. Context: op weg naar 2015

Het beleid om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, heeft in het mbo inmiddels geleid tot brede inspanningen om het te realiseren. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor onderwijsinstellingen, docenten en onderwijsprogramma's.

In 2013 is besloten de pilotfase van de centrale examinering Nederlands en rekenen te verlengen met 1 jaar voor de examens Nederlands en met 2 jaar voor de examens rekenen. Dit betekent dat in 2014-2015 de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands verplicht zullen zijn voor mbo niveau 4 en in 2015-2016 de eerste centraal ontwikkelde examens rekenen. In 2015-2016 zullen de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands voor niveau 2 en 3 ingevoerd zijn en een jaar later de centraal ontwikkelde examens rekenen. Deze verlenging van de pilotperiode betekent dat alle betrokken partijen langer de tijd hebben zich voor te bereiden op deze examinering. Ook de komende jaren zullen daarom de activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op deze grote verandering staan.

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' konden de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal was er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Deze regeling is verlengd tot en met 2014. Met de systematiek van de implementatieplannen heeft het ministerie een zorgvuldige aanpak gestimuleerd. Jaarlijks leggen instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de besteding van middelen vanuit de Regeling en geven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling.

Wat de centraal ontwikkelde examens betreft, doen de scholen stapsgewijs ervaring op. Begin 2011 zijn pre-pilotexamens taal en rekenen afgenomen bij een beperkte groep studenten op mbo-niveau 4.

In het voorjaar van 2012 zijn gedurende twee periodes op grotere schaal pilotexamens taal en rekenen afgenomen. Tevens zijn begin 2012 pre-pilotexamens afgenomen op niveau 2 en 3. Eén versie van de pre-pilotexamens en één versie van de pilotexamens zijn beschikbaar gesteld als voorbeeldexamens taal en rekenen voor niveau 4. Voor niveau 2 en 3 is

de hele looptijd van dat plan zal blijven bestaan. De uitwerking hiervan is beschreven in de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen voor het mbo. Deze regeling die liep tot en met 2013 is met een jaar verlengd tot en met 2014. Maar 2014 is zeker nog niet het laatste jaar van het proces van intensivering van het taal en rekenonderwijs in het mbo: invulling van taal- en rekenonderwijs, professionalisering docenten en de invoering van de centrale examinering vragen de komende jaren nog de nodige aandacht.

Innovatie Beroepsonderwijs. De operationele leiding van de drie Steunpunten berust bij

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt ten minste twee keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie BVE van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen.

Behalve dit periodieke overleg op directeurs-/bestuursniveau onderhouden medewerkers van het Steunpunt en de directie BVE intensief direct contact over concrete vragen en activiteiten.

Daarnaast voert het Steunpunt in ieder geval ook wanneer gewenst overleg met de voor het dossier taal en rekenen aangewezen bestuurder van de MBO Raad en indien nodig met diverse andere partijen, zoals de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, het College voor Examens en Cito. Ook op medewerkersniveau is er periodiek overleg.

ingevoerd evenals het COE Nederlands 2F. In 2016/2017 wordt het COE rekenen 2F ingevoerd. Daarnaast wordt het schooljaar 2013/2014 gestart met de implementatie van het COE Engels. In 2017/2018 wordt dit ingevoerd. Ook het komende jaar zal de implementatie van de COE weer veel aandacht vragen van de scholen en dus ook van het Steunpunt. Met de 'uitrol' van de vereiste software, de pilotexamens en de mogelijkheid om met voorbeeldexamens te oefenen wordt heel concreet duidelijk welke inspanning van de scholen wordt verwacht. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie. Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College van Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen. Eén van de middelen hiervoor is het in 2012 gestarte netwerk contactpersonen COE.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2013 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zónder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer middels de website, de helpdesk, Servicedocumenten, het organiseren van (Flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis als één van zijn belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling, hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit te verbeteren van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Daarnaast is het Steunpunt actief betrokken bij de website www.marktplaatsmbo.nl, waar beleidsondersteunend materiaal wordt aangeboden. Inmiddels heeft MBO Diensten besloten deze website niet langer in de lucht te houden. Het Steunpunt onderzoekt of het wenselijk is om speciaal voor Nederlands, rekenen en Engels een vorm van een marktplaatsmbo beschikbaar te houden.

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt voor 2014 op de rol heeft staan, uitgesplitst naar de basisactiviteiten en de aanvullende activiteiten.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen in 2014 bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Naast de netwerken voor Nederlands en rekenen is in 2012 ook een netwerk gestart voor contactpersonen COE. Dit netwerk voldoet aan een behoefte en zal ook in 2014 weer voortgezet worden. Het gaat daarbij om twee bijeenkomsten per jaar.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo is in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Achtereenvolgens is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor vo en in 2012 ook voor ve. In oktober 2012 zijn nog enkele verbeteringen aangebracht. Het Steunpunt verwerkt wekelijks de wijzigingen die de aanbieders doorgeven.

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2014 worden voortgezet en indien nodig verder worden uitgebreid.

Hiervoor zijn net als bij ffRekenen diverse marktpartijen benaderd. Dit traject bevindt zich in de afrondende fase.

Bouwstenen voor leesbevordering

In opdracht van het Steunpunt voert CINOP een project uit dat gericht is op leesbevordering voor studenten in de opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent. Het project bestaat uit diverse deelprojecten, die in onderlinge samenhang een bijdrage leveren aan verdere verankering van leesbevordering en de ontwikkeling van de lees- en taalvaardigheden van studenten PW en OA. In 2014 zal dit project in zijn geheel worden afgesloten.

Jaarverslagen Taal en Rekenen

Alle mbo-instellingen hebben 1 april 2010 een implementatieplan ingeleverd. Hierin is beschreven hoe de extra financiële middelen die het Ministerie beschikbaar heeft gesteld voor Nederlandse taal en rekenen ingezet gaan worden ter intensivering van het taal- en rekenonderwijs. Over deze extra middelen moeten de instellingen verantwoording afleggen in hun jaarrapportage. Het gaat om zowel financiële als inhoudelijke verantwoording. De inhoudelijke verantwoording is door het Steunpunt geanalyseerd op een vergelijkbare manier als bij de implementatieplannen. De rapportage is als bijlage bij het activiteitenverslag van het Steunpunt gevoegd. Ook in 2014 zal het Steunpunt de jaarverslagen van de instellingen weer analyseren.

Onderzoek duurzame beschikbaarstelling ontwikkelde digitale producten

Als aanvullende activiteiten zijn en zijn er in opdracht van het Steunpunt een aantal digitale producten ontwikkeld en aan de scholen beschikbaar gesteld. Het gaat om Taal de Baas en ffRekenen, die ook na opheffing van het Steunpunt zinvol in onderwijs ingezet zouden kunnen worden. Aan beschikbaarstelling zijn echter kosten verbonden. Het Steunpunt heeft, in samenhang met vergelijkbare vragen in verband met producten voor het vo en de volwasseneneducatie, onderzocht op welke manier duurzame beschikbaarstelling geregeld zou kunnen worden en welke stappen genomen moeten worden om dat te realiseren. Dit proces is in volle gang. Voor 2013 zal het voor Taal de Baas afgerond zijn. Voor ffRekenen zal dit in 2014, bij oplevering van het totale product, ook geregeld zijn.

In een afzonderlijke rapportage zullen t.b.v. eventuele volgende projecten de 'lessons learned' worden neergelegd.

BEGROTING ACTIVITEITENPLAN MBO 2014

Personeel (ca. 3,35 fte)

		€ 98.848
o	directeur (█ fte, SIB)	€ 21.024
o	coördinatie (█, detachering)	€ 42.880
o	secretariaat (█ fte, SIB)	€ 21.888
o	administratie (█ fte, inhuur)	€ 13.056
		€ 238.520
o	adviseur taal (█ fte, detachering)	€ 87.480
o	adviseur rekenen (█ fte, inhuur)	€ 112.640
o	adviseur mvt (█ fte, detachering)	€ 38.400

Accountant

€ 3.000

Exploitatie

€ 39.000

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, PR, e.d.

Basisactiviteiten

€ 181.000

Waarvan:

Website	€ 25.000
Helpdesk (steunpunt zelf)	-
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (steunpunt zelf)	-
Analyse jaarverslagen (steunpunt zelf)	-
Portaal taal en rekenen	€ 20.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 30.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 92.000
4 (flits)bijeenkomsten 4 x € 7.000	
3 conferenties (taal, rekenen, goede voorbeelden)	
3 x € 11.000	
1 conferentie masterplan dyscalculie 1 x € 31.000	

Overig € 12.000

Totaal

€ 560.368

LIQUIDITEITSBEGROTING

Begroot	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Personeel	€ 98.848	€ 7.080	€ 7.080	€ 7.080	€ 13.888	€ 7.080	€ 7.080	€ 7.080	€ 7.080	€ 7.080	€ 7.080	€ 14.160	€ 98.848
Adviseurs	€ 238.520	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.895	€ 238.520
Accountant	€ 3.000	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.000
Exploitatie	€ 39.000	€ 9.750	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 39.000
Basis activiteiten	€ 25.000	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 25.000
Website	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Helpdesk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Fliksberichten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Portaal taal en rekenen	€ 20.000	€ 5.000	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 20.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 30.000	€ 7.500	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 30.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overig	€ 92.000	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ -	€ 11.500	€ -	€ -	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ -	€ 92.000
	€ 12.000	€ 2.000	€ -	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 12.000
	€ 560.368	€ 66.205	€ 40.955	€ 63.205	€ 38.263	€ 40.955	€ 52.205	€ 26.955	€ 42.955	€ 63.205	€ 42.955	€ 36.555	€ 560.368

Masterplan Dyscalculie

Aanvragende organisatie

KPC Groep

■■■■■■■■■■, directeur Passend Onderwijs

■■■■■■■■■■, projectleider Masterplan Dyscalculie 2013

NE1.14MV.0034 (14683) – Projectaanvraag Masterplan Dyscalculie 2014 - 2015

Inleiding en doelstelling (Vervolg aanvraag)

In samenwerking met de Steunpunten taal en rekenen VO en MBO en belangrijke partners in het veld is in 2013 het Masterplan Dyscalculie tot leven gebracht. De primaire doelstelling van het Masterplan is als volgt gedefinieerd:

Ervoor zorgen dat scholen en onderwijsinstellingen (PO, VO, (V)SO en MBO) leerlingen en studenten met ernstige rekenproblemen en dyscalculie optimaal kunnen signaleren (en diagnosticeren/ doorverwijzen) en op een geïntegreerde manier kunnen ondersteunen, zodat zij in staat zijn om onderwijs op hun eigen niveau te volgen. De protocollen ERWD zijn hierbij leidend.

Deze doelstelling heeft betrekking op het:

- kunnen werken met leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie in de klas;
- ontwikkelen en implementeren van beleid;
- opleiden van (toekomstige) leraren;
- informeren en betrekken van ouders van leerlingen met dyscalculie;
- afstemmen van activiteiten tussen onderwijs en externe zorg.

Om dit doel te bereiken is de aanpak van het Masterplan opgesplitst in een diepte- en een breedtestrategie.

- Dieptestrategie: het in kaart brengen en vastleggen van reeds ontwikkeld aanbod gericht op een geïntegreerde en beproefde aanpak voor het signaleren (en diagnosticeren/doorverwijzen) en begeleiden van leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie. Indien nodig zullen handreikingen ontwikkeld worden ten behoeve van de implementatie van beproefde aanpakken. Indien er hiaten geconstateerd worden in het beschikbare aanbod, zal dit bij OCW gemeld worden.
- Breedtestrategie: het implementeren van beproefde aanpakken en het ontsluiten en stimuleren van het gebruik van de protocollen en overige materialen in de praktijk.

De dieptestrategie is gericht op het in kaart brengen van (1) werkwijzen, instrumenten en handreikingen voor het signaleren (en diagnosticeren/doorverwijzen) en (2) het ontwikkelen van handreikingen en/ of werkwijzen om die instrumenten (protocollen) in te bedden in de (zorg)structuur van de scholen.

De breedtestrategie richt zich op drie lagen: bewustwording (willen), kennisvergroting (weten) en vaardigheden (kunnen).

- De bewustwording richt zich op het vergroten van het urgentiebesef. Door de verplichte rekentoets in het vo en mbo is al sprake van urgentiebesef voor ernstige rekenproblemen en dyscalculie. De vraag is of dit ook geldt voor het primair onderwijs en of het ook geldt voor alle lagen binnen de scholen/opleidingen.
- Kennisvergroting heeft te maken met het informeren van betrokkenen over dyscalculie.
- Tot slot is het vergroten van de vaardigheden noodzakelijk om te kunnen gaan met dyscalculie.

In het eerste jaar (2013) zijn de volgende zaken gerealiseerd: drie conferenties, een website, een eerste nieuwsbrief, een mini-documentaire en het verstrekken van basis-informatiemateriaal en handreikingen. Vanuit het veld is hier zeer positief op gereageerd, zo blijkt uit onder andere het aantal deelnemers op de in december georganiseerde conferentie (PO: circa 400, VO: circa 425, MBO: circa 270) en de eerste reacties op de nieuwsbrief. Middels deze aanvraag willen wij een vervolg geven aan het Masterplan Dyscalculie (in navolging van het Masterplan Dyslexie). Dit alles dient er toe de leerresultaten van leerlingen met ernstige RekenWiskunde Problemen en Dyscalculie te verbeteren.

Doelstelling 2014 en 2015

Continuering en consolidering van verworvenheden van het Masterplan Dyscalculie, met nadrukkelijke aandacht voor de implementatie van de Protocollen Ernstige Reken Wiskunde Problemen en dyscalculie voor het primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Doelgroep

De primaire doelgroep waarop het Masterplan Dyscalculie zich richt zijn docenten, leerkrachten, intern begeleiders, zorgcoördinatoren, rekenspecialisten en andere betrokkenen bij het rekenonderwijs aan leerlingen met Ernstige RekenWiskunde problemen en Dyscalculie in het primair-, (voortgezet)speciaal-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Daarnaast is de ontwikkelde informatie tevens bruikbaar voor de lerarenopleidingen en de pabo's. Zij zullen hierover ook actief geïnformeerd worden.

Samenwerkingspartners

Stuurgroep

- KPC Groep.
- Steunpunt taal en rekenen VO.
- Steunpunt taal en rekenen MBO.
- Gea Spaans, school aan zet PO.

Klankbordgroep

Evenals in 2013 bestaat de klankbordgroep uit ten minste de PO-Raad, VO-raad, MBO raad, Universiteit van Utrecht, NVORWOO [REDACTED], CVE, en SLO. Komend jaar zal deze mogelijk uitgebreid worden met Cito en Universiteit van Groningen.

Experts

Waar nodig zullen ook andere experts ingezet worden om de betreffende expertise te halen.
Zie projectplan 2013.

Producten

Het tweede en derde projectjaar (2014 en 2015) leveren we de volgende onderdelen op:

- A Behoeftenonderzoek (2014).
- B Train de trainer ten behoeve van de implementatie van de protocollen en het uitproberen hiervan voor po, vo en mbo (2014).
- C Vervolg conferentie po, vo en mbo (2014).
- D Nieuwsbrieven/ informatiebulletin (1x per twee maanden) (2014 en 2015).
- E Handreikingen/ producten (naar gelang uitkomst behoeftenonderzoek) (2014 en 2015).
- F Presentaties van informatie middels bestaande netwerken en conferenties (2014 en 2015).
- G Onderhouden en actualiseren van de website (2014 en 2015) [REDACTED].
- H Onderzoek naar de mate waarin de protocollen geïmplementeerd zijn in de scholen (2015).
- I Handreiking ten behoeve van ernstige reken en wiskunde problemen en dyscalculie bij andere vakken (2015).

Toelichting op de producten en activiteiten

A Behoeftenonderzoek

Begin februari wordt een behoeftenonderzoek gedaan (in aanvulling op de vragen vanuit de conferenties 2013) onder de scholen om te onderzoeken wat nog nodig is om de protocollen verder te kunnen implementeren in de scholen. De input vanuit de conferenties en de enquête op de website wordt hierin meegenomen.

B Ontwikkelen training (train de trainer) en het uitvoeren hiervan

Een scholingsaanbod wordt ontwikkeld voor schoolbegeleiders, IB'ers, Zorgcoördinatoren en MT. In de scholing worden de deelnemers vaardig gemaakt in het implementeren van de protocollen op strategisch, tactisch en operationeel niveau binnen de school.

Alvorens de train de trainer ontwikkeld wordt, zal in overleg gegaan worden met NVORWO en de Universiteit van Utrecht om het nieuw te ontwikkelen materiaal complementair te laten zijn aan de daar ontwikkelde trainingen voor PO. Het ontwikkelde materiaal wordt uitgeprobeerd binnen 1 (school)organisatie van iedere doelgroep: po, vo en mbo. Op basis hiervan wordt het materiaal bijgesteld.

C Vervolgconferenties

Eind 2014/ begin 2015 zullen verdiepingsconferenties worden georganiseerd op het gebied van Ernstige RekenWiskunde problemen en Dyscalculie: 1 conferentie voor po, 1 conferentie voor vo en 1 conferentie voor mbo. De conferenties voor vo en mbo worden bekostigd vanuit het reguliere budget van de steunpunten taal en rekenen vo en mbo. De conferentie voor het primair onderwijs zal worden bekostigd vanuit deze aanvraag. De deelnemers zullen een kleine eigen bijdrage aan de conferenties betalen van € 50,--.

In 2015 zal een conferentie georganiseerd worden waarbij de drie doelgroepen met elkaar in gesprek gaan over de doorlopende leerlijnen, c.q. ondersteuningslijnen po – vo – mbo. Deze is gedeeltelijk in deze aanvraag opgenomen.

D Nieuwsbrief/ informatiebulletin

Een keer in de twee maanden zal een nieuwsbrief/ informatiebulletin uitgebracht worden, waarmee scholen op de hoogte worden gehouden van actuele ontwikkelingen. Daarnaast zal iedere nieuwsbrief 1 thema centraal staan. Ten behoeve van de thema's zullen diverse deskundigen gevraagd worden om artikelen aan te leveren.

E Handreikingen/ producten

Naar gelang de uitkomsten van het behoeftenonderzoek zal onderzocht worden wat het veld nog nodig heeft om de protocollen ERWD te implementeren. Waar mogelijk worden hiervoor handreikingen/ producten ontwikkeld die middels de website toegankelijk gemaakt worden. Daarnaast zullen ten behoeven van de netwerken en conferenties ook gedrukte exemplaren beschikbaar gesteld worden. De handreikingen zullen doelgroep specifiek ontwikkeld worden: po, vo en mbo.

F Presentaties van informatie middels bestaande netwerken en conferenties

Waar mogelijk zullen we presentaties verzorgen binnen bestaande netwerken en conferenties (vb. SBO werkverband, panamaconferentie, rekendagen, rekenconferentie MBO, enz.) om mensen te informeren over de activiteiten van het masterplan en over werkwijzen om de protocollen ERWD te implementeren in de schoolorganisaties.

G Onderhouden en actualiseren van de website

De website van het masterplan dient levend gehouden te worden. Dit zal gebeuren middels het actualiseren en aanvullen van de reeds geplaatste informatie. Daarnaast zullen 'good practices van scholen' en 'ervaringsverhalen van leerlingen en studenten' worden toegevoegd.

H Onderzoek naar de mate waarin de protocollen geïmplementeerd zijn in de scholen (2015)

De tweede helft van 2015 zal in kaart worden gebracht welke onderdelen vanuit de protocollen reeds inbedding gevonden hebben in de scholen (po – vo en mbo) en welke onderdelen nog aandacht behoeven.

I Handreiking ten behoeve van ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie bij andere vakken (2015)

Leerlingen met ernstige reken- en wiskunde problemen ervaren niet alleen problemen bij de reken- en wiskundeles maar ook bij andere vakken waarin rekenen een rol speelt. Concrete handreikingen worden ontwikkeld met betrekking tot de aanpak van rekenen in andere vakken in het vo en mbo. Dit wordt in overleg gedaan met het platform rekenbewust vakonderwijs en de steunpunten taal en rekenen.

Globale planning 2014

Datum	Actie
Januari	Plannen (en uitvoeren) conferenties Aansluiten bestaande netwerken* Vullen van de website*
Februari	Nieuwsbrief versturen
Februari/ Maart	Verdere concretisering protocollen Behoeften onderzoek Start ontwikkeling 'train de trainer'
April	Opleveren train de trainer Nieuwsbrief versturen
Juni	Nieuwsbrief versturen
September	Nieuwsbrief versturen
September/ oktober	Pilot train de trainer uitvoeren Ontwikkelen aanvullend beeldmateriaal Good practices in beeld brengen ten behoeve van de website
November	Nieuwsbrief versturen
December	Conferenties Masterplan

* De met een * gemarkeerde onderdelen zullen doorlopend plaatsvinden.

Aangevraagd subsidiebedrag

Zie begroting Masterplan Dyscalculie 2014 en 2015.